

ఆంధ్ర సాహిత్యవారపత్రిక

3-3-67 * 40 పైసలు

త్వరతో

శరత్ బాబు అమూల్యకథకు నూతన రూపకల్పన.
ప్రత్యగాత్మ సమర్పించు... వాసు మూవీస్ వారి

మామవదిన

ప్రిన్స్-వర్మకథా:
ప్రత్యగాత్మ

నిర్మాతలు:

బాబూరావు-ప్రసాద్

సంగీతం: అశ్వధామ . కమరా: యంకె.రాజు , పూర్ణాశిష్

Studio Kella

రు. 8/-లకు మాత్రమే

నవీన డిజైనులలో, రంగుల
మిక్చిరి అందమైన చీరలు. ఒక చీర
ధర రు. 8/-, 2 చీరలు రు. 15/-
3 చీరలు రు. 21/-. డిలక్టరీ
రు. 10/-, 2 చీరలు రు. 19/-
3 చీరలు రు. 27/-. స్పెషల్
రు. 16/-, 2 చీరలు రు. 31/-
3 చీరలు రు. 45/-, 2 లేక ఎక్కువచీరలుక
నా రికీక్స్ వేసిన మరయు ఇయర్ టాప్స్ ఉచితం

**AMBICA SAREE
BHANDAR (PTW)
6815-Mandelia Road, Delhi-7.**

ఉచితము : **ఉచితము!!!**

తెల్ల మచ్చలు

మా ప్రఖ్యాతిపొందిన 'డాక్ సాపా' ప్రత్యేక
ద్రవ్యము తెల్ల మచ్చలను ఎంతయుగ పోగొట్టు
టలో 1925 నం|| నుండి ప్రఖ్యాతి పొంది
యున్నది. యీ డాక్ సాపా వాడినంతనే మచ్చల
తెలుపుదనం, అన్నె నకోవ్విరోజో నేపూర్తిగా
బాగుడయు శక్తిగలదు. ఉచితంగా ఒక సాకెట్
నుండు ఇవ్వబడును. నకలును చూచి మోసపోకండి.

**Bengal Ayurved Bhawan
P. O. Katri Sarai. (Gaya) India**

ఏ శెంట్లు కావలెను

ఉన్నితో పూర్తి చేయబడిన కాశ్మీరీ టూష్
రిక్రయించుటకు ఏ శెంట్లు కావలెను.
మంచి అదాయము. బహుమతులు.
కొందరికీ కూడా వ్రాయండి. ఉచితముగా
పంపెదము.

**KASHMIR BEAUTY HOUSE,
P.B* 38, Jullundur-43.**

మీ రూ కు ట్టు పని నేర్వండి

వేలాదిమందికి నేర్పితిని. నా
పుస్తకాల ద్వారా అనేకులు
నేర్చిరి. 'లాట్రి', 'షర్టు',
'జాకెట్లు', 'గెన్టు', 'ట్రౌజర్స్'
ఇతర 30 రకలీ కత్తిరించి
కుట్టిడి 384 నే 400
బొ. రు. 9. బట్ట పుధాపాకుండా కత్తిరించేది
2 వేల బొమ్మల 160 ప్లాన్లు. రు. 10.
తెలుగు పూర్తి పనికి 2 ఏ.వి.తో రు. 19-25.
జి.పున్నారావుచౌదరి. మోసర్రు, తెనాలి.

ఉత్తరాలు

ముఖచిత్రం

డి. 17-2-67 నీడీ మి(మా) వాచిత్రక
చదివినాము. వారి బాగుంది. ముఖచిత్రం ఉండంగా
వున్నది. లోపల కథలు కూడా మనీ పూర్వయానికి
హాతుకునేవిగా ఉన్నవి. ముఖ్యముగా శ్రీ ఆర్. వి.
ఎస్. రామస్వామిగారు వ్రాసిన 'మమత' కథానిక
కరుణారసాన్ని చిప్పిల్ చేస్తున్నది. శ్రీ ఎం. ఆర్.
ప్రసాద్ గారు వ్రాసిన 'నిర్ణయాలు—నిర్బంధాలు'
కథ కూడా మంచి వసండుగా నడిచింది. కానీ
ముగింపు పట్టుగాలేదు. ఏమైనా మంచి కథ
లందించిన మీ (మా) పత్రికకు, అట్టి పత్రికా
ముఖమున రచయితలకు నా పూర్వయాధ్యక్షుని
కృతజ్ఞతలు. ఇకముందూ కూడా వారి మంచి మంచి
రచనలు మీ పత్రికలో ప్రచురించి ఆశీర్వాదం
పొత్త లోకమునకు ఆనందమును కలుగ జేస్తారని
ఎదురు చూస్తున్నాము.

పి. వి. రెడ్డి (చివలూరు)
సీరియల్

ఈ వారము (17-2-67) తో పూర్తి
అయిన ఉన్నత విజయలక్ష్మిగారి నవల "అంతస్తులు
—అభిమానాలు" అయిపోయింది అని చూడగానే
నిజంగా అమ్మలు దూరము అయినట్లు అయింది.
శ్రీమతి విజయలక్ష్మి ఈ నవల ఇంత త్వరలో
సంపూర్ణ అవుతుందని అనుకోలేదు. ఏమైనా ఇటు
వంటి సీరియల్ రాసిన రచయిత్రు, పాఠకులకు అందిం
చిన సంపాదకులు అభినందనీయులు. ఈ నవలలో
ఇందిర పాత్ర మరువరానిది. తలమకంటే స్త్రీ
సాధించలేనిది వీధి లేదని ఋజువు అయింది. త్వరలో
ఈ రచయిత్రు కలం నుండి మరియొక సీరియలు
పాఠకులకు అందిస్తారని తలస్తాము.

ఈ సంచికలోనే మరి ఒక పుస్తకము కథ ఎం. ఆర్.
ప్రసాద్ "నిర్ణయాలు—నిర్బంధాలు" రామనాథం
కూతురు లీని దెబ్బ లేక తల్లి వద్దకు వందలానికి
చివరకు అంగీకరిస్తాడు. ఆ దంపతులు మూట విన్న
లీల తల్లితో అన్నమాటలు మరువరానివి. 56వ
పేజీలో 3వ కాలము 2వ పేరానుంచి చివర వరకు
వదేవదే చదివాను. లీల చేసిన త్యాగం మరుపు
రానిది. ఇంత రసవత్తరము అయిన కథ ఈ వారం
అన్ని కథలతో పుస్తకము అయినది.

"జీవనాసాని" కథ రాజా—7 కొడుకులు కథరా
వుంది.

తీటవర్తి అసనూరు శరధరాజా (రాజోలు)

అంతస్తులు అభిమానాలు చాలా బాగుంది.
ఇందిర పాత్ర ములుకు పత్రికకు వచ్చి తెచ్చింది.
ఇంత మంచి సీరియల్ ప్రచురించిన మీకు, రచ
యిత్రు ఉన్నత విజయలక్ష్మి గారికి నా పూర్వయా
పూర్వక నమస్కారములు.

వర్మ అనూరాధ (సింగరం)

కొత్త సీరియల్ కథ "జాహ్నవి హైమవతులు"
అన్న కథ వారి బాగుగా యున్నది. జాహ్నవికి బదు
నెల్లు పడింది (హైమవతి తల్లి) సీరియల్ వెచ్చ
డంతో హైమవతికి కాదు ఈ సీరియల్ చదువు
ప్రతి పాఠకుడు కూడా సమ్మలేడు. సీరియల్
రచించిన పి. ఆనందరామం గార్ని నా అభినందన
ములు. ఇటువంటి కొత్త కొత్త సీరియల్స్
(మా) పత్రికలో ప్రచురించినందులకు మీకు నా కృత
జ్ఞతాభి వందనములు.

డి. పాండురంగం (దోణాపలం)

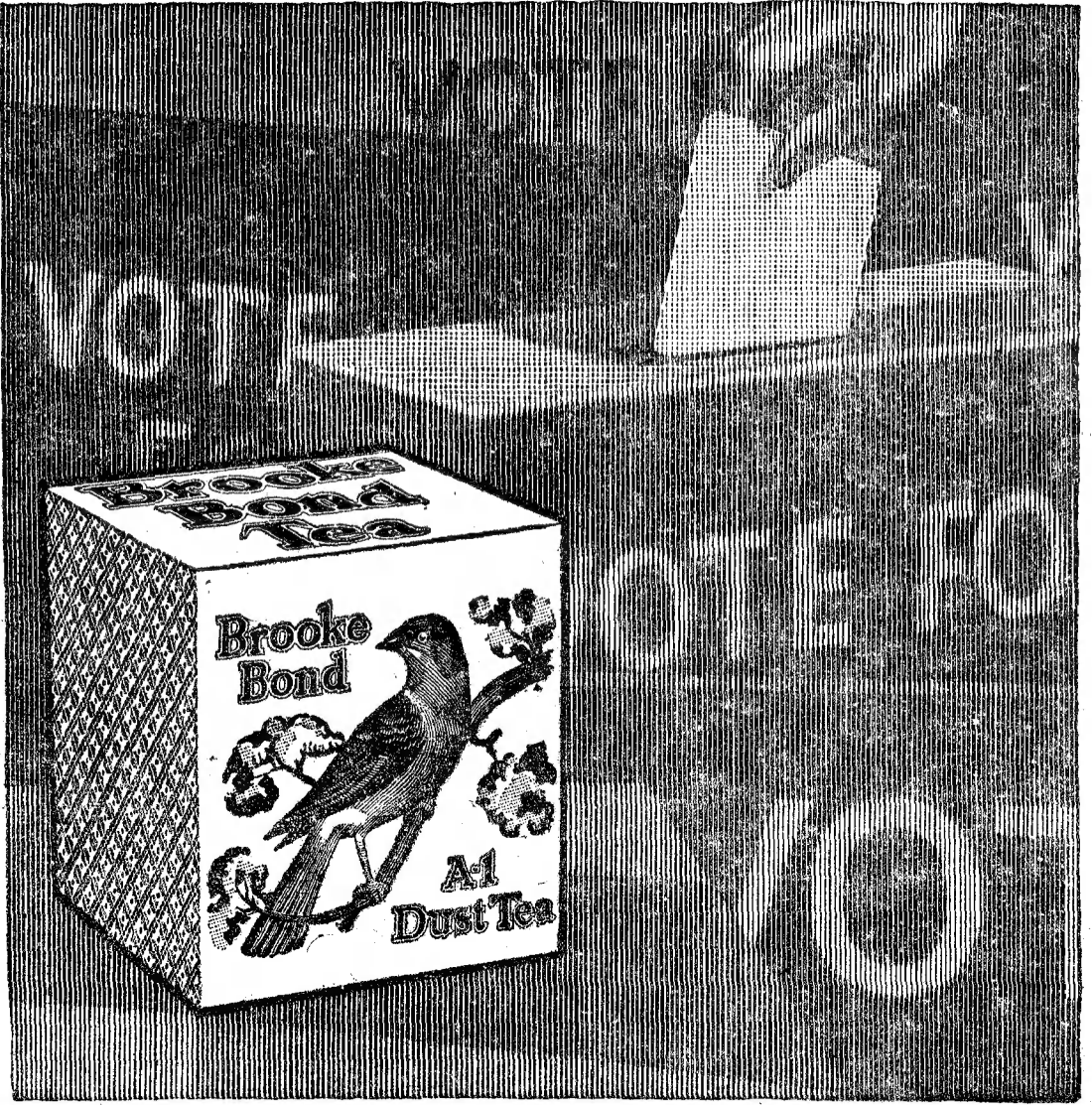
సీరియల్ "అంతస్తులు—అభిమానాలు" చాలా
బాగుంది. ముగింపు అనుకున్నట్లుగానే ముగిసింది.
స్త్రీ అయినా ఇందిర ధైర్యంతోనే జీవనమునాన్ని
చక్కగా దిద్దుకుని నిజేత కాగలిగింది. అటువంటి
జీవము పరిస్థితుల్లో క్రుంగిపోకుండా చదివిన చదు
వును సార్థకం చేసుకుని ధైర్యంగా ముందుకు రాగల
స్త్రీలు జీవకృప. సంఘం రానివ్వదు కూడా. అటు
వంటివారికి యిది ఒక మచ్చుతునక. అలా ధైర్యం
చేయగలిగింది కనుకనే ఇందిర తన ఆశయాన్ని సర
వేర్చకలిగింది. రచయిత్రు ఉ.విజయలక్ష్మిగారు చక్కని
ఉదాహరణగా రాకొరకధని. వారికి మా అభినందనలు.
సినీమా నటీమణుల రచనలు 'నా విదేశీయాత్ర'
(జముని) పద్మనాభంగారి "ఎందుకు" శీర్షిక, శ్రీమతి
విద్యగారి వ్యాసాలు చాల బాగుంటున్నాయి. ఇవి పత్రి
కకు అభిముత్యాలననచ్చు. విద్యగారి వ్యాసాలు చాల
ఉపయోగకరంగా వుంటున్నాయి. "ఎందుకు" శీర్షిక
బాగా వచ్చిపోయింది.

ఎ. భానుమతి (హైదరాబాద్)

మీరు ప్రచురించిన 'అంతస్తులు—అభిమా
నాలు' మామూలుకథ అయినప్పటికీ ఒడవుతో
చకచకా నడిచింది. రచనలో ప్రదర్శితమైన బిగివు,
నేర్పు, కథను నట్లుగా నడిపించాయి. సంభాషణలు
మృదువుగా ఉన్నాయి. ఆనందమైన వర్ణనలు,
గంభీరమైన వదలా లేనందువలన చదువుతున్నంత
నేపు 'హాయి' అనిపించింది. ప్రతి సంఘటనలో
సాధారణత్వం, సహజత్వం కనిపిస్తూవున్నాయి.
ఇంత చక్కని నవల వ్రాసిన ఉన్నత విజయలక్ష్మి
గార్ని నా ధన్యవాదములు.

కొత్త నవల 'జాహ్నవి హైమవతులు' మొద
టోనే చాల బాగుంది. ముందు ముందు ఏక జరగని
తుందోననే ఉత్కృత పాఠకులకు కలిగిం
చాయి. రచయిత్రు రచన కైలి బాగుంది.
ఇంతకుముందు ఆనందరామంగారి నవలలు
చదివివున్న పాఠకులు ఈ కొత్త నవల కూడా
అతిశయోక్తిలేవు. 17-2-67 వాచిత్రకతో
ప్రచురించిన కథానికలలో వెచ్చని కన్నీరు ఒక్కటే
బాగున్నది. కథ మామూలుదైనా, రచనలోవున్న
హాస్యం, సుమత్యారంభం 'బాగుంది' అనిపిస్తుంది.

రేణి (రాజమండ్రి)

ప్రజలు ఎన్నుకొన్నారు

బ్రూక్ బాండ్ A-1 డస్ట్ టీ—ప్రశస్తమైన తేయాకులను ఎంచు
 బ్లెండ్ చేయబడింది. అద్భుతమైన సువాసన, అపూర్వమైన
 రుచి...ఓ ప్యాకెట్ A-1 డస్ట్ ఎన్నో కప్పుల కమ్మని టీ నిస్తుంది,
 అసంఖ్యాకులు సేవించి ఆనందించే బ్రూక్ బాండ్ A-1 డస్ట్ టీని
 మీరూ సేవించండి.

35 344

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

వ్యవసాయము :

దేశోద్ధారక కాశీనాథుని

నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

అక్రమం : 3-3-67

వారపత్రిక : 59 సంచిక : 25

సం : 1908

మొదటి పంపిణీ

ప్రచురణ : శంభుప్రసాద్

సంపాదకుడు :

శివలెంక రాధాకృష్ణ

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము

కె. శంభుచెట్టి పేటి, మద్రాసు-1

చందా వివరాలు : 10-2-1967 మొదలు

భారతదేశం

వినియోగ

సంవత్సర చందా 22.40

6 మాసముల చందా 11.20

3 మాసముల చందా 5.60

నిడివడి 0.40

సంపాదకుడు

ఉడపేట (Sea Mail)

సంవత్సర చందా 42.00

అర్ధసంవత్సర చందా 21.00

విషయానుక్రమణిక

ముఖ్యతరచన : శ్రీ కె. శేషగిరిరావు.

కథలు :

శివరాత్రి మిగిలేని జ్ఞాపకాలు — 10

పం — 16

చరిత్రము — 32

ప్రేమ — 45

సరళామరణం — 48

సీరియల్ కథలు.

రామకావ్యము — 22

కావ్యపరిచయము — 24

సంప్రదించు

శిరికలు, వ్యాసాలు, సినీమా.

ఉత్పాదక — 4, ఉత్పాదక — 5,

ఉత్పాదక — 6, ఉత్పాదక — 7,

ఉత్పాదక — 8, ఉత్పాదక ... — 14, వార

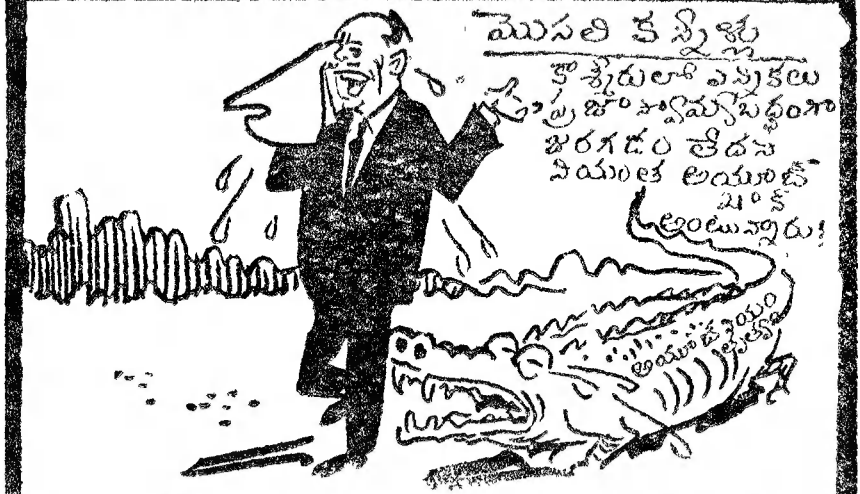
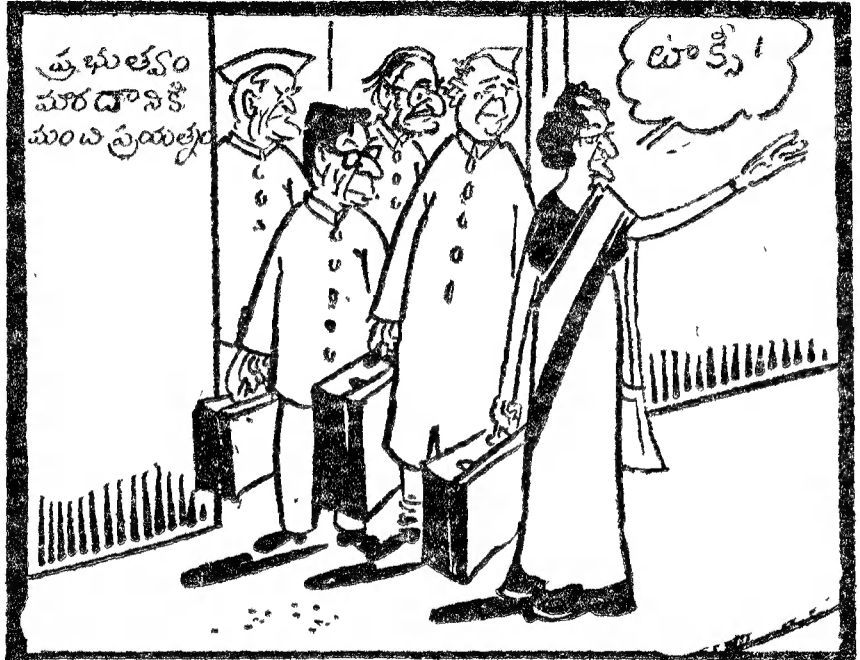
పం — 15, వారపత్రిక — 21, వారపత్రిక

మత — 31, విజయవాడ సమావేశం — 50,

అడవాళ్ళదే ముందంజ — 53, వా విజయ

యాత్ర — 54, ప్రేమకు నిర్వచనం — 56,

ప్రేమకు — 60, ప్రేమకు — 63,

సాధారణ ఎన్నికలు - పార్టీ ప్రచారాలు

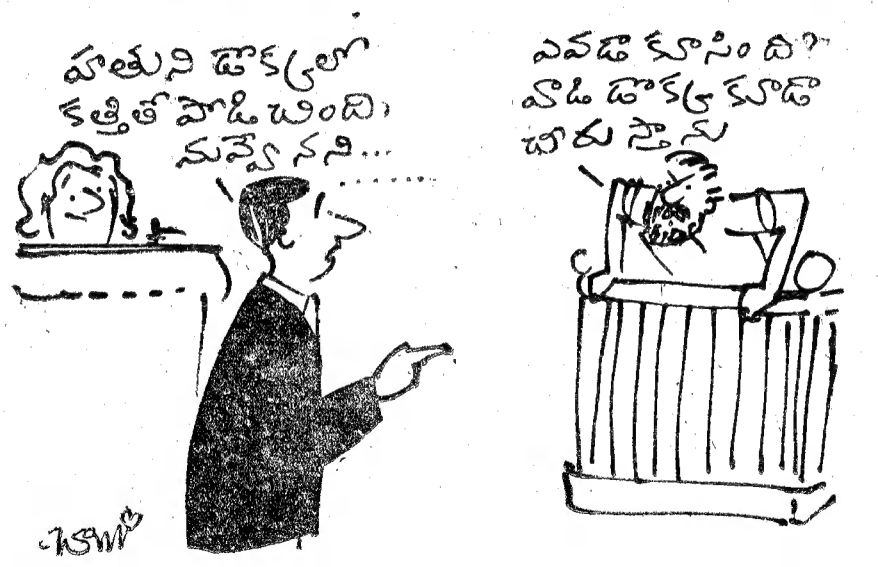
☐ భారత ప్రజలు ఇప్పుడు పోరాట ఎన్నికల పరిభ్రంలో మునిగి తేలుతున్నారు. ఒక విధంగా అనకుంటే, శ్రీ నెహ్రూ లేకుండా ఆయన పద్ధంతాల్ని ముడి పెట్టుకుండా జరుగుతున్న ప్రపథమ పోరాట ఎన్నికలు ఇవి. పూర్వం ఎన్నికల్లో వతే, నియమకుల సముదాయం యొక్క అభిప్రాయాన్ని తెలుసుకోడానికి కాంగ్రెసు ఈసారి ఎటువంటి ప్రయత్నము చేయలేదు! అందుకు? శ్రీ నెహ్రూ తర్జుభర్తనలు జరుపుకున్న కాంగ్రెసు ప్రజాశక్తిని సులభం చేయడానికే దేశంలో శాంతిభద్రతలు వెలకడా అంటే తాము ఎటువంటి పోషకులు ఇప్పుడు తిరిగి కార్యాలయాల్ని ఆక్రమించుకోవాలని కాంగ్రెసు వాయకులందరూ నిశ్చయంగా చెబుతున్నారు. ముందుగా అభయమిచ్చి, ప్రజల్ని వచ్చించి, వోట్ల సంపాదించిన తర్వాత పరిపాలనలో అంతగా పాల్గొని ఉండడని గట్టిగానే చెబుతున్నారు! ప్రజల్లో కోరికల్ని పెంచమనడానికే పలుబడి పోగిస్తే అదే ఆర్థిక స్వేచ్ఛానికే నాంది అవుతుందని, భారతదేశపు ప్రజాస్వామ్య ఉద్ధమంలో ప్రజలకు కొంత విశ్వాసం తెలుగుతుందని కాంగ్రెసు వాయకుల అభిప్రాయం. కుల, వర్ణ, వ్యక్తిగత తత్వాలు: పారంపర్యంగా పుట్టి ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యం లభిస్తూనే వుంది! దేశ పురోగమనానికి అడ్డొచ్చే సమస్యలు ఎన్నో ఇప్పుడు మన ముందున్నాయి. ఏ ఒక్క సమస్య పరిష్కారానికి తగిన చర్య తీసుకోలేదు. కమిషన్ ఆ సమస్యను సలాహ విధంగా పరిష్కరిస్తే బాగుంటుంది, అని ఆలోచన అయినా చేయలేదు. ఇటువంటి సందర్భ పరిస్థితిలో ఎన్నికలు నిర్వహణ అయి, దేశం ఎన్నికల్లో పాల్గొనేముందు, కాంగ్రెసు సులభం అధికారానికి వచ్చినట్లయితే తర్వాత ప్రధాన మంత్రి ఎవరయి ఉంటారు? అని ఒక అభిప్రాయం

పర్యవేక్షకులొస్తున్న ఒక్కడ కనిపించడు. ఇటువంటి విర్వాట్లో, ముందుగానే అలోచించకుండా ఉండడంలో, కొంతవరకు రాష్ట్రాలు మెరుగ్గా వున్నాయి. వాయకులు ఆధోరాజకీయ, సామాజిక వ్యాసంగాల మంచెల మీద విలబడి ఒకరినొకరు ఎత్తి పోడుకుంటూ, ప్రజలు తమకు తామే పరిణామ ఫలితాల్ని గ్రహించుకునేలా చేస్తున్నారు. బలబలాలు ప్రదర్శిస్తూన్న ముతాతత్వాల ద్వారా వాయకుల తమ ఆధిక్యతను ప్రజలకు ఎరుక చేయవచ్చున్నారు. దీని ద్వారా అధికారం ఎవరు స్వీకరించేది తెలిసేపోతానే ఉంది. ఇది, ఇప్పటి ఎన్నికలకు ముందే అసెంబ్లీ స్థానాల స్థాయికి రాష్ట్ర వారీ రాజకీయాలు పరిస్థితి. కానీ, పార్లమెంటుకు సంబంధించిన ఎన్నికల సాక్షాత్తు గుడ్డెట్టు చేత బడినట్లు జరుగుతున్నాయి. కేంద్రంలో రాజీయే ఆగ్రహాయకత్వాన్ని బట్టి ఇప్పటి అభ్యర్థం భవిష్యత్తు ఆధారపడి వుంటుంది. ఆ ఆగ్రహాయకత్వాన్ని స్వీకరించే వారెవరై వుంటారో ఇతరులద్వారా ఎవరూ పూహించలేకపోతున్నారు. పార్లమెంటు అభ్యర్థుల్లో పాలమంది ధైర్యం కోల్పోతూ ఉండడానికి కారణం అదే. కాంగ్రెసు మరల రాజ్యం చేస్తుందనే విషయం నిస్సంశయం. తగిన సెజురీటీతో కాంగ్రెసు తిరిగి అధికారాన్ని పొందగలం చేసుకుని కేంద్రాన్ని ఆక్రమించుకుంటుందనేది నిర్వివాదాంశం. కేంద్రానికి సంబంధించినంతవరకు అధిర్వచన సవరణ లేనే లేదు. ఎటొచ్చి రాష్ట్రాల్లో ముతాతత్వాల పీఠిని అవలోకిస్తే ఇప్పుడు మాత్రమే కొంచెం అవసరమైతే తోస్తూ వుంది. ఎన్నికల్లో ప్రత్యర్థి బలమే ఇందుకు కారణం కాదు. పార్టీల్లోను, వ్యక్తుల్లోను, వ్యతిరేక శక్తులు చోటు చేసుకున్న కారణంగా సలాహ

పార్టీకి అధికంగా బలం వుంది అని చెప్పడానికి ఆ సలాహం లేకపోతోంది. ఒకే పార్టీలో విభిన్న వర్గాలు వృద్ధి చెందుతున్న కారణంచేత రాష్ట్రాల పరిస్థితి అసమ్మతంగా తయారయింది. ఈ ఎన్నికల్లో, 21-40 సంవత్సరాల వయస్సు వున్న వారు మొత్తం 16 కోట్ల మంది పాల్గొన్నారు. భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం సీద్ధించిన తర్వాత అప్పటివరకు 10 కోట్ల మందిని కూడా ఇందులో పాల్గొనకపోయింది. వీరు మహాత్మాగాంధీ గారి సురించి ఎప్పుడైతే విని వుండవచ్చుమని, ఆయన ఆశయాలూ, సిద్ధాంతాలూ అంతగా అవగాహన చేసుకుని ఉండరు. రాజులు, రాణులు, మాజీ మిలిటరీ వారు ఎన్నికల్లో ముఖ్యపాత్ర వహించుతూ వుండడం గమనించ తగింది. గత కొన్ని సంవత్సరాలుగా కాంగ్రెసులో నీతినిజాయితీలు క్షీణించిపోవడానికి కారణం పార్టీ రాజకీయాల్లోని ముతాతత్వాలే. క్రిందిటి మాటలలో శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీ ఉపన్యాసాన్ని వృష్టిలో ఉంచుకున్నట్లయితే, 'కాంగ్రెసు, లేదా కేయాన్' వైఖరిని భారతదేశం అర్థం చేసుకోవలసి వుంటుంది. ఎవరు పరిపాలన పోగించినా మొట్టమొదట, దేశానికి శాంతిభద్రతలు ముఖ్యం. కాంగ్రెసు పరిపాలనలో మాత్రమే శాంతిభద్రతలు తగిన స్పష్టతలో ఉంటాయని ఆమె అభిప్రాయంలో ఉంది. ప్రజలు, కడుపులో నీళ్లు కదలకుండా పోయినా వుండాలంటే దేశం భద్రంగా ఉండాలి. దేశానికి స్థిరమితం చేకూరాలంటే కాంగ్రెసు రావాలి. కాంగ్రెసు రావాలంటే వోట్లు ఎవరికివస్తాయి? కాంగ్రెసునా? కేయాన్-కా? ఇందిరాగాంధీ చక్కని పద్ధతినే అవలంబించారు!

* * * కంచే చేను మేస్తే..

స్వప్రయోజనాల కోసం ఎన్నికల్లో దుర్మార్గాన్ని అవలంబించినట్లయితే, అటువంటి వ్యక్తులపై మనదేశంలో ఒక వ్యాయనిబంధన ఉంది. ఒక శిక్షా స్పృహ ఉంది. అధికారంలో ఉన్న పార్టీ బలం కోసం ఎన్ని దుర్మార్గాలు: పట్టినా వాటికి ఒక అడ్డూ అదుపు అంటూ లేకుండాపోయింది. ఇందుకు కాంగ్రెసు తలవంచవలసి వస్తోంది. కాంగ్రెసు పీఠంగా అధికారంలో ఉండడానికి విమేయి చేస్తోందో, ముఖ్యంగా వచ్చే అయిదేళ్లు అధికారం స్వీకరించడానికి ఎలాంటి మార్గాలు వెతుకుతున్నదో తెలియపరచడం వార్తాపత్రికల విధి. ఫీబిసెరి ఎన్నికల మానం: దాదాపు అన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలూ పనివాళ్లకు కరువుభత్వం పెంపు చేసేశాయి. కరువుభత్వాన్ని బీతంలో కలిపి వేసి విషయం మీద ఆలోచిస్తున్నామని కేంద్ర ప్రభుత్వం మరో ప్రకటన చేసింది. అన్ని ధరలతోనూ పోటీ చేసుకుంటూ వంచదార ధర పెరిగిపోతోంది! ఇవన్నీ ప్రామాణికాలు, కంటికి కనిపిస్తున్నవి.

ఇలానే వోల్టను సంపాదించడం కోసం వేసిన పథకాలు దృష్టాంతం కానివి ఘరికన్న ఉన్నాయి. శ్రీయుత మోరార్జీ దేశాయ్ ఇటీవల ఢిల్లీలో యాత్ర సాగించారు. కానీ, పొందిన గురించి ముచ్చట ఒక ముక్క కూడా ముచ్చటించలేదు! శ్రీమాన్ గులాబీలాల్ సందా సవంబరు ఏడవ తేదీన ఢిల్లీలో జరిగిన సంఘటనల గురించి 'ఆరోజున ఆంధ్రజనము' అవ్వనించానూ అంటే గోపధ సేషధాన్ని సమర్థిస్తున్నట్టే గదా! అని ఒక అభిప్రాయం వోల్టచ్చారు. వారు దేశీయాంగమంత్రిగా ఉండగా ఇదే ప్రకటనను మరో విధంగా వెలువరించడం జరిగింది. ఇదివరలో ఆయన మీదకు వచ్చిన అభియోగాన్ని, వోల్ట కోసం ప్రయోగించారు!

కార్యాలయాల్ని అధిగమించి ఇప్పటి కాంగ్రెసు ఎంత చేసిందో రేపొద్దున్న మరో పార్టీ అధికారాన్ని చేజిక్కించుకున్నా ఇంత చేస్తుంది!

ప్రజాశక్తికాసంఘము - శ్రీ ధేబర్

ఇటీవల భారీ గ్రామోద్యోగ శాఖ అధ్యక్షులు శ్రీ యు. యస్. ధేబర్ కాంగ్రెసు ఎకనామిక్ రివ్యూలో ప్లానింగ్ తీరులేన్నట్లు గురించి ఒక వ్యాసంలో చర్చించారు. జమాకా ఆయన ప్లానింగ్ కమిషన్లో సభ్యులందరికీ ప్రయత్నాలు చెయ్యమని రుసుకుంటా!

ఆయన దృష్టిలో, పాఠశాల అర్థికాభివృద్ధి ఉద్దేశాలని నిజజీవితానికి అనువదించుకోవడానికి 'ప్లానింగ్' అనేది ఒక నిధనం. ఇప్పుడున్న అర్థిక కీర్తి, ప్లానింగ్ వల్లగాని, ప్లానింగ్లోని నిసాత్తున వల్లగాని, కాదని ఆయన ఉన్నారు. వై నా, పోస్టాల్ దేశాల దురాక్రమణలను లబ్ధి కోలుతున్నందు వలన, కరువు కాలకాల నెదుర్కోలుతున్నందు వలన అర్థిక పరిస్థితి స్తంభిల్చిపోయిందన్నారు. ఇంకా, లా అన్నారు:

"భారతదేశ అర్థిక పరిస్థితికి ప్రమాదం వంశ విచారం నిజం. ఈ అపాయాన్ని చిప్పించుకుని బయటపడాలంటే నిరంతరంగా మీద పట్టి తీసుకురావలసి ఉంటుంది.

అర్థిక ప్రమాదాన్ని 'పంచదానికి లగిన తర్క తీసుకోవడం' వుండు ముఖ్యం. ఆ తర్కను 'తీవ్రంగా' తీసుకోవాలి. తీవ్రమనే మాటను నేను శాస్త్రీయంగా ఉపయోగించడం లేదు. 'అతి' ఉద్బోధించాను. మన ప్రజాజీవితంలో వ్యయాన్ని ప్రతి పదయంలోనూ మించిపో చేసుకోవాలి. అప్పుడు అర్థిక స్థితి బాగుపడడానికి వెంటయిన అవకాశం ఉంది. అప్పుడప్పుడు చేయడం దగ్గర్నుంచి అన్నిరంగాల్లోనూ దుబారం జరిగిఉండే టప్పుడిట్టమైన తర్క తీసుకోవాలి. అవసరమైన ఉత్పాదనతోపాటు, ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు రంగాల్లో దుర్వినియోగమైన ఖర్చు జరిగిఉండే చూడాలి. ప్రభుత్వము, అధికారులు, పరిశ్రమలు, అలానే ప్రయోజనం లు అడుగడుగునా వెనుదిరిగి చూసుకోని ఉల్లంఘనలు చేసుకోవాలి. దేశంలోని అన్నిశక్తులూ ఇలా

అక్షరాల్లా పోటీచేసుకుంటు మన అర్థిక విధానం చక్కబడుతుంది.

అర్థిక కీర్తిత దృష్ట్యా రూపాయి విలువ పడి పోయింది. 'ప్రదేశీని' ప్రోత్సహించడమే ఈ రూపాయి విలువ తగ్గింపులో ముఖ్యోద్దేశం. అర్థిక స్థిమతను పెంపొందించే జేసుకోవడానికి ప్లానింగ్ మార్గదర్శకం కావాలి. ప్లానింగ్ నిరంతరమైన పద్ధతి. ఒక పథకాన్ని సమగ్రంగా నిర్వహించకుండా అసంపూర్ణంగా పదిలి చేయడానికి అర్థిక ప్రతిష్ట, రంధిన కారణం కాకూడదు. అటువంటిప్పుడు చేసిన పని అంతా బూడిదలో పోసిన నన్నీరే. రక్షణశాఖకు ఎన్నడూ ప్రాముఖ్యత నిస్తుండాలి. దేశం సాధ్యమయినంత వరకు స్వేచ్ఛ మీదన తన ఉద్దేశాల్ని వెల్లెల్లూ కోడానికి సిద్ధపడి ఉండాలి. లేదా పరువు ప్రతిష్టలకు భంగం వాటిల్లకుండా, స్నేహితుభూతులతో సహా కారాన్ని అందించగల విదేశాలనుంచి సహాయం పొందాలి. అతముఖ్యంగా, దేశంలోని అర్థిక శక్తినే అనుకూలమైన నంతవరకు కూడబెట్టి ఇతరదేశాల మీద ఆధారపడకుండా ఉండడానికి ప్రయత్నం చేయాలి."

శ్రీ ధేబర్ ఈ క్రింది నాలుగు సూచనలను చేశారు:-

1. "ప్రజలను అధిగమించడానికి, పరిమితి మేరకు ఒక జాతీయ విధానాన్ని అమలుపరచాలి.
2. పరిపాలన పరంగా పట్టణం కావడానికి ప్రణాళికను అమలు పరచడంలో మంత్రులకు ఎక్కువ బాధ్యతను ఒప్పజేపాలి.
3. రెండు రకాలయిన ప్రణాళిక తయారు చేయాలి. దేశంలోని అర్థిక స్థిమత ననుసరించి, మన ఉత్పత్తులు, ఎగుమతుల ద్వారా వచ్చే ఆదాయాన్ని అనుసరించి, విదేశాల ఇదివరలో ఇచ్చి వున్న వాటిల సనుసరించి ఒక పథకం చేసుకోవాలి. ఇక రెండవది పూర్తిగా విదేశాల మీద ఆధారపడిన పథకం.
4. ప్రణాళికలో మొదటిభాగం పూర్తిగా అత్యవసర పరిస్థితులకు అడుక్కోగలిగి ఉండాలి. ప్రజల తక్షణావసరాల నాలోచించేదిగా ఉండాలి."

శ్రీ ధేబర్ ఇప్పుడు బ్రహ్మసం సమావేశ శాఖకు భారత ప్రభుత్వం ఒకటి దూపాలులు గ్రాంటు గాను, సుదా 50 లక్షల రూపాయలు ఎప్పుగాను ఇచ్చి ఉన్నది.

భారతదేశంలో ఇప్పుడు ఇంతటి అర్థిక ప్రతిష్ట ఉంటుంది నిర్వహడానికి కారణం వై నా, పోస్టాల్లు ముహూద విగుతుకు పడజమని శ్రీ ధేబర్ అన్నమాట అందడం. రెండు ప్రణాళికల ఎప్పుడైతే విదేశీ మారక ద్రవ్యం తగినంత లభించలేదో, అప్పుడే మన భారత అర్థిక పరిస్థితి కుప్పిగిలు పోంది. పరితరణ బొప్పికట్టింది. అప్పటి నుంచి భారత దేశం విదేశాల మీద ఆధారపడుతూ వస్తోంది.

క్రియలులు అకోక్ మహతా, ధేబర్ గార్ల గూర్తా సమ్మేళనంలో ప్లానింగ్ కమిషన్ ఉద్ధరించబడుతుందేనా చూడాలి!

లోకం పోకడ

—భూవనేశ్వరీగ దా. వాళ్ళిష్ట మెహతాల్ తాము (శ్రీమతి ఇందిరిగాంధీమీద అర్పిత కోందరు విసిరిన రాళ్లు ఆమెని ఉద్దేశించి విసిరినవి కావని సముద్ధతున్నామన్నారు. "శ్రీ బిజానల్లాయుక్పట్ట ప్రజల అయిష్టమే వారికి ఆయనమీద రాళ్లు రుద్దులాని! కారణం అయిఉంటుం 'దని డా. మెహతాల్ అన్నారు.

పి. టి. చ. వార్త. (12-2-67)

—మైదరాబాదులో ఒక 'రాష్ట్రక పియో జకర్'లో జనసంఘం అభిర్థి ధేబిక కనీస వేతనాలని గురించి మాట్లాడుతలసి వచ్చింది. మై సూరూలో మరొక జనసంఘం అభిర్థి బిర్కూం వెని గురించి మాట్లాడే ప్రధాన ప్రయత్నం పరితరుయిన కర్మత్రంతో ఏడు 'పెయింట్లు' ఉన్నాయి. పిట్టో చివరి పాయింటుకో అయిదవ వంటు మాత్రమే గోపిరక్షడానికి చెంది ఉంది.

'స్టేట్స్ మన్' వ్రాతకో డి. హెచ్. జాన్సన్

—ఏది ఎలా ఉన్నా సోమయత్ ప్రతి కూలన ప్రపంచమంతటా సామ్రాజ్యవాదాడీ 'రియాక్షన్' కీ ఆయుధంగా ఉడయోక పడుతూ వెచ్చిందని గట్టిగా నొక్కిమొచ్చు మ్యాంక్ (12-2-67.)

—రాము గోపధ విషేద ఉధ్యమాన్ని విజంగా ఎన్నికలలో లాభ లాభి తీవ్ర అయి ధంగా మార్చాలని గవనక విజంగా గోరూకు ఉంటే కాంగ్రెసుని 'కెబ్బ పట్టాలి' అనే కీంచగల'పెని పూత బాదురు తులారాగా అన్నారు.

పి. టి. అంబా వార్త (16-2-67)

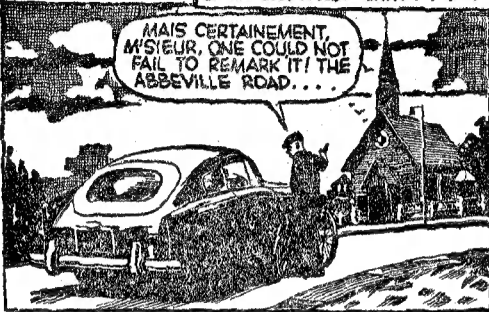
James Bond

BY IAN FLEMING

DRAWING BY JOHN MCLUSKY

BOND LANDED AT LE TOUQUET AN HOUR BEHIND GOLDFINGER. HE HAD NO DIFFICULTY GETTING ON TO THE TRACK OF HIS BIG, YELLOW CAR...

ON THE BUSY N.I., HE GAMBLER ON THE FORK TO PARIS. IT WAS A BAD GUESS.

MAIS CERTAINEMENT, M'SIEUR, ONE COULD NOT FAIL TO REMARK IT! THE ABBEVILLE ROAD...

BLAST - THE HOMER'S FADING. HAVE TO CUT THROUGH TO THE ROUEN ROAD...

LATER, ON THE EVREUX, CHARTRES, ORLEANS ROAD, THE HOMER NOISE ROSE TO A HOWL...

GOT HIM! HE'LL BE STOPPING THE NIGHT AT ORLEANS. AND THEN...?

గోల్డ్ ఫింగర్ చేరిన వా గంట తర్వాత బాండ్ లీ టూకే - వచ్చాడు. అతనికి కారు వెళ్ళిన దారిని అనుసరించడం కష్టమవుతున్నాడు. 'నిప్పుందేహంగా మీరింటున్నాళ్ళు. ఇదే అబ్బేవిల్ రోడ్'

మధ్యలో బాండ్ తాటరివేసి పారిపోవచ్చు మర్నాడు. అది నరే నడిపా కాదు..... 'అరే! హోమర్ దూరమై పోతున్నట్లుండే రోడ్మే రోడ్ గుండా పోవాలి.....'

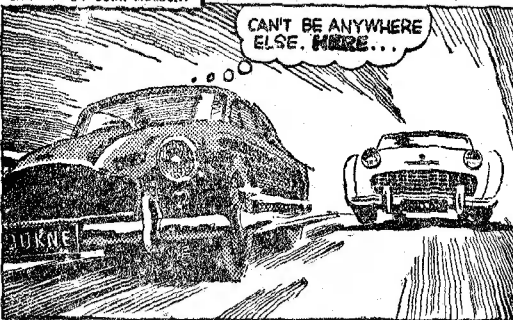
తర్వాత ఆరేబిన్స్ రోడ్లో ఉన్న ఎవరెక్స్ ఛార్జ్ రైస్ తల్లి హోమర్ శబ్దం పెద్దగా వినిపించాగింది. 'దొరికాడు. ఈ రాత్రికి అర్బీన్స్లో ఆగు తాదప్పమాల. తర్వాత.....'

James Bond

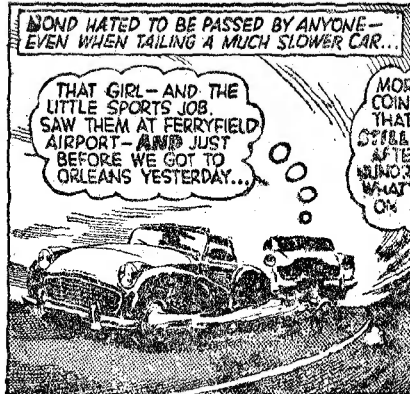
BY IAN FLEMING

DRAWING BY JOHN MCLUSKY

FROM ORLEANS, EARLY NEXT MORNING, THE PURSUIT WAS JOINED AGAIN. GOLDFINGER SEEMED TO BE HEADED FOR MACON...

CAN'T BE ANYWHERE ELSE. HERE...

THAT GIRL - AND THE LITTLE SPORTS JOB. SAW THEM AT FERRYFIELD AIRPORT - AND JUST BEFORE WE GOT TO ORLEANS YESTERDAY...

MORE THAN COINCIDENCE THAT SHE'S OFFER WITH US AFTER THREE HUNDRED MILES. WHAT'S GOING ON HERE...?

మర్నాడు ఉదయం ఆరేబిన్స్ నుంచి మళ్ళీ వేట ప్రారంభం అయింది. గోల్డ్ ఫింగర్ మకాన్ వైపు దారిలోనున్నట్లు కనిపించాడు..... 'ఇంకెక్కడా కాదు. ఇక్కడే.....'

నిదానంగా వెంటబిస్తున్న తనకు ప్రక్కవ ఎవ రైనా రావటం చిరాకెత్తింది బాండ్!..... 'ఆ అమ్మాయి. అదే చిన్న స్పోర్ట్స్ కారూ. నిన్న పెర్రీఫీల్డ్ ఎయిర్ పోర్ట్లో చూశాను!'

'మూడువందల మైళ్ళ తర్వాత వెంటబడి ఉండంటే అది కావలసిందే కాదు. ఇక్కడే బయటలోందీ?'

James Bond

BY IAN FLEMING

DRAWING BY JOHN MCLUSKY

BOND WAS WORRIED. IF THE GIRL IN THE SPORTS CAR WAS TAILING GOLDFINGER TOO, THINGS WERE GOING TO GET HELLSH DIFFICULT... AND THEN...

DAMN - NEARLY RAN HIM DOWN. THINKING, WHAT'S HE UP TO...?

HAVING A NICE PICNIC. FILM MAKES ME FEEL HUNGRY. HAVE TO EAT SOMEWHERE MYSELF SOON...

WHAT THE HELL'S HE DOING UNDER THAT BRIDGE...? MAYBE I'M ROMANCING, BUT...

బాండ్ చికాకు పడ్డాడు. ఆ స్పోర్ట్స్ కారులోని అమ్మాయి కూడా గోల్డ్ ఫింగర్ ని వెంటాడుతున్నదా? సరిగ్గా క్లిష్టంగా తయారవుతున్నాయి.... 'కింద కెళ్ళి నట్లున్నాడు. ఆలోచిస్తూ సంగతి విస్మరించాను. అక్కడే చేస్తున్నాడు?'

'మంచి పిక్నిక్ సరదాలో ఉన్నట్లున్నాడు. అక రేస్తుంది. ఏదైనా తివారీ.'

'వాడా బ్రిడ్జికింద ఏం చేస్తున్నాడు? నేనూ ఊహగానాలు పోగుస్తాననిపిస్తుంది కానీ.....'

James Bond

BY IAN FLEMING
DRAWING BY JOHN McLUSKY

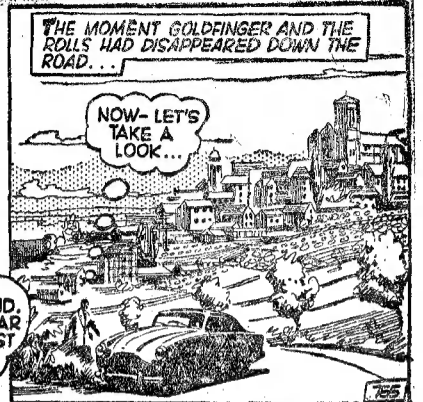

COULD BE HE'S HIDING ONE OF HIS GOLD BARS UNDER THAT BRIDGE...

BOND REMEMBERED WHAT M. HIS CHIEF, HAD SAID - THAT GOLDFINGER MIGHT WELL BE THE TREASURER OF SMERSH, THE SOVIET COUNTER SPY ORGANISATION.

IT ADDS UP - IT'S HANDY HERE FOR ITALY AND SWITZERLAND, AND LYONS, NOT SO FAR OFF, IS THE STRONGEST COMMUNIST CELL IN FRANCE...

THE MOMENT GOLDFINGER AND THE ROLLS HAD DISAPPEARED DOWN THE ROAD...

NOW - LET'S TAKE A LOOK...

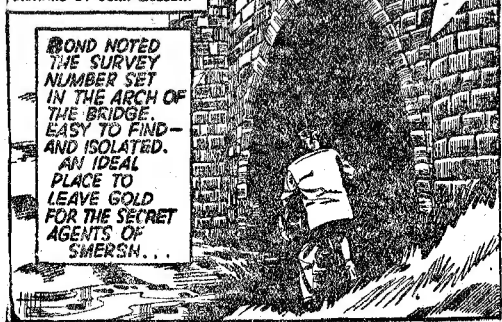
బిండ్ చెప్పిన విషయాలు గుర్తుంచుకున్నాడు బాండ్. గోల్డ్ ఫింగర్ స్మెర్ష్ కి కోశాధికారిని ఆయన అన్నాడు.....
'బహుశా బంగారపు అమ్ముల్ని బ్రిడ్జి కింద దాస్తూండోచ్చు.'

ఇటలీ, స్విట్జర్లాండ్, రియోన్స్ కి తీసుకెళ్ళ దగినదిగా వుంది. (ఫ్రాన్స్ లో అతి బలమైన కమ్యూనిస్టు సంస్థ అది.....)

గోల్డ్ ఫింగర్ రోడ్ వెంబడి వాయునువగానే.....
'ఇప్పుడు చూద్దాం.'

James Bond

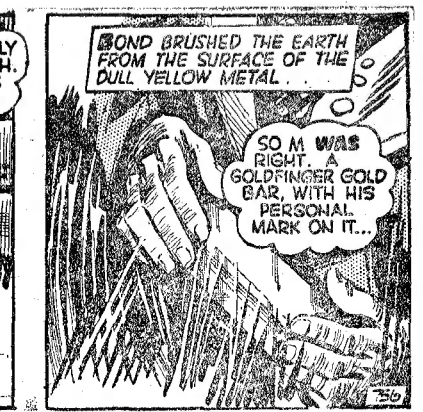
BY IAN FLEMING
DRAWING BY JOHN McLUSKY

BOND NOTED THE SURVEY NUMBER SET IN THE ARCH OF THE BRIDGE. EASY TO FIND - AND ISOLATED. AN IDEAL PLACE TO LEAVE GOLD FOR THE SECRET AGENTS OF SMERSH...

HERE - FRESHLY TURNED EARTH. GOD - THIS IS HEAVY...

BOND BRUSHED THE EARTH FROM THE SURFACE OF THE DULL YELLOW METAL...

SO M WAS RIGHT. A GOLDFINGER GOLD BAR, WITH HIS PERSONAL MARK ON IT...

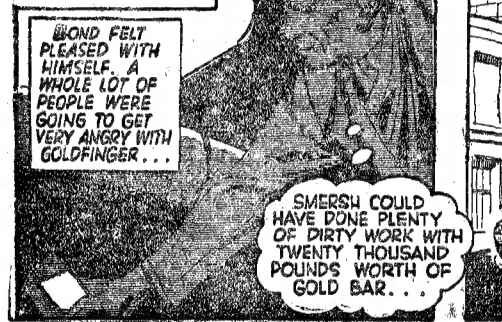
బాండ్ బ్రిడ్జి క్రిందకి వెళ్ళి చూశాడు. గురించ దానికి పీలుగా, ప్రత్యేకంగా ఉన్న ఈ ప్రదేశం స్మెర్ష్ దాహ్య విజంట్ల కోసం బంగారం ఉంచి వెళ్ళడానికి మంచి అనువైన చోటు.....

'ఇక్కడ త్రవ్వినట్లు కనిపిస్తున్నది. అబ్బో చాలా బరువుండే.....'

బాండ్ ఆ అమ్ముమీద ఉన్న మట్టిని దురిచే శాడు.....
'ఫిన్ చెప్పింది రైట్ - వైజ్ గోల్డ్ ఫింగర్ గుర్తు కూడా ఉందీ అమ్ముమీద.'

James Bond

BY IAN FLEMING
DRAWING BY JOHN McLUSKY

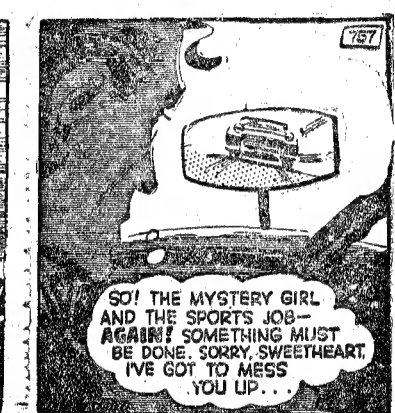
BOND FELT PLEASED WITH HIMSELF. A WHOLE LOT OF PEOPLE WERE GOING TO GET VERY ANGRY WITH GOLDFINGER...

SMERSH COULD HAVE DONE PLENTY OF DIRTY WORK WITH TWENTY THOUSAND POUNDS WORTH OF GOLD BAR...

HE OVERTOOK GOLDFINGER IN MÂCON AND CHECKED THAT HE WAS HEADED FOR SWITZERLAND.

FINE - AND NOW FOR SOME LUNCH...

SO! THE MYSTERY GIRL AND THE SPORTS JOB - AGAIN! SOMETHING MUST BE DONE. SORRY, SWEETHEART I'VE GOT TO MESS YOU UP...

బాండ్ కి సంతోషం కలిగింది. వాళ్ళందరికీ ఈ దెబ్బతో గోల్డ్ ఫింగర్ మీద కోపం వస్తుంది.....
'20 వేల పౌండ్ల విలువగల బంగారం కోసం స్మెర్ష్ ఎన్నెన్నో విధనమ్ము చేసి వుంటుంది.'

మకాన్ వద్ద గోల్డ్ ఫింగర్ కారుని వాచ్ చేశాడు బాండ్. స్విట్జర్లాండ్ వైపు దారి తీసి నట్లు తెల్పుకున్నాడు.....
'ఫీలే! ఎక్కడన్నా బోంచేయాలి ఇప్పుడు.'

'అరే! ఈ మాయలమారి పిల్లా, స్పృక్ష్మ కారా, మళ్ళీ ఏదో ఒకటి చేయాలి. సారీ, (ఏయ తమా నిప్పు విడిపించాలి.....)
(ఇంకా ఉంది)

చివరకు మిగిలేవి జాపకం

వి.పుల్లారావు

ఇక ఇంకా నా సవనసంధుకీంతే చేసి దీక్షలు
చేసి చదివే నాకు జవాబు తెలియదు. యావన ప్రాయ
రైతు యువశ్రీ యువకులు ఎందుకు ప్రాధాన్య
మానం ఎదురెదురుగా కూర్చుని ప్రేమ కలుపు
చెప్పుకుంటూ ఉనిచితిరి ఒకటి కొడు మామకుంటూ
అంటారంటే ఎవరేం చెప్పగలగారు. అదేకదా
ప్రేమ రహస్యం. నన్ను గురించి ఏకైకంలా నా
అతనిమీదే లేదో కాని అనారాధ్య రూపం
మా నా పౌడయంపంపై రంగులు దిద్ద
కుని అందంగా వుంది. అలాటి ఆమె కనురెప్పల
మాటున దోబూచులాడే స్వీకృత్యం నా కన్నుల
ముగ్గు నుంచి తొలగిపోలేదు. మృదువైన ఆమె
అరణ్యం వెనుకనుంచి వచ్చే ఆమె కోమల నృతం
లా పీచుల్లో మిగిలిపోయింది. సునిశితమైన ఆమె
బుద్ధిమంత తనం నా ముచ్చటలో గుర్రుకు
పోయింది.

అనారాధ్య నేను పై పక్కలులో మామ
కుం. వ్యాధిరాజ్యం అనారాధ్య వాళ్ళు మా వాళ్ళు

రావలం గురిపెట్టించింది. మా ఇంట్లోనే ఒక లాగం
అద్దెకు తినుకోవటం ఆదిగింది. ఒక్కో కుటుంబం
రవలం వలన ఆది గారావంగా పెరిగింది. అయినా
చదువులో నిట్టగా, అత్యంత సూక్ష్మబుద్ధిగల
విద్యార్థినిగా మాట చతురతల జాతిగా మాస్టర్లు
ఆదరణకు పాత్రమయ్యింది.

నేను మూడవసారిలో అప్పుప్పుడే అదే కూడా
మూర్ఖం చేరింది.

నన్ను స్వయంగా నా మిత్రులు పరికివార్లని,
మండకోడంపి పరిహాసం చేస్తుండేవారు. ఏదో
ఎడవెగిని అతనిమీద గతెటిగల గంపులా నా మన
స్సులో లింగాలు తుండేవి ఆ ఎదురుమోస్తే. అది
ఎదిరిన తర్వాత పిల్లలతో అడుకోబారికే వెళ్ళక
కాలువగొట్టునద్ద సరిపెట్టెలో కూర్చుని అన్న
మయ మూర్ఖుని అంతు చూస్తూనే లేక కాలాక
ఒడ్డున గాలిలోకి పోయింది. అనారాధ్యతో కలుసుకో
చేసే పిల్లలకు వచ్చుగింత. విసురుకుపో శాలం
గడిపేవాణ్ణి.

అటువంటి నేను అనారాధ్య నెరిపికి లోపకి
పోయాను. ఆ ప్రియంతో ఎన్నో సాయం నమయాలు
కాలం తెలియని గడియలు మా దాదాకైకే వెళ్ళి
కలుపు చెప్పుకుంటూ, అమె చేప్పే మాటలు
వింటూ గడవటం నేర్చాను.

క్లాసులో మాస్టర్లు చెప్పినవి నాకు సరిగా అర్థం
కానివి ఇంటివద్ద చెప్తేందేది. ఆమెతోడనో నాకెంతో
విపులంగా తెలిసేది. ఎన్నిసార్లు చెప్పినా అర్థంకాక
కాకపోతే 'నీది మట్టిబుర్రామా. ఇంత చిన్న
విషయాన్ని అర్థం చేసుకోలేకపోతే నీవేమో పాస్టరు
తావు. ఏం లాభం లేదు అని తీర్మానించేది.

విశాలమై ఎప్పుడూ కాలుక దిద్దుకునే. అమె
స్నేహపూరిత నయనాల్లోకి చూస్తూ, 'అనూ,
నీవు మన రామనాథం మాస్టర్నికంటే, ఇంక విశిష్ట
వాళ్ళెందరుకన్నా బాగా చెప్పావు. నీవికాటికి కాదే
జీవో చదువుకోవలసిన దాతావు. నీ తెలివితేటల
నాకు రావాలంటే, నిర్బంధపోవాలంటే ఎన్నో
ఏండ్లు కష్టపడి తప్పకుండా చేయాలి' అంటూ నన్ను
వాణ్ణి.

నన్ను 'భార్య' అని పిలుస్తుంటే ఎంతో ఆత్మీ
యంతకు తోనై నట్లు అవడం కలిగింది. నాపై
ఏదో ఆధికారం ఆదేశమన్నట్లు ఆ పిలుపులో ధ్వని
చేది. 'అనూ' అనిపించి నా స్వంతమై నన్ను మధురత
పీరియ్యేవాణ్ణి.

'అదేమిటిభార్య' అంటేనే మాటలు మాట్లాడు
తావు. నిన్ను పిలువకునే చేతుంటే నీ నాకు
అలాగే పెరిగి విరాళివాడినా మారినాపు అని
నన్ను హెచ్చరించేది.

పిల్లు సారం పరీక్షలుండంత వరకు ఆ నెరిపి
కొనసాగింది. అనారాధ్యకు పద్మావతి, పద్మవై
చేండ్లప్రాయం. ఎంత అందంగా వుండేవి కొత్త
అందార్లు సంతరించుకుంది. సంతకాలంలో నిలిపే
గురుదాండా ముద్దుతగా మోహనకంగా కన్పిం
చేది.

నను వయస్కుల. మా ప్రియతలు నన్ను
కొందరు రెచ్చగొట్టేవారు, అనారాధ్యకు నాకు ఉన్న
స్నేహావాన్ని మరొక అర్థంలో న్యాయనిస్తూ.
ఆ మాటలు నా మనస్సులో మధువులు కురిపించినా
పైకిమీత్రం వాళ్ళను అలాంటి మాటలంటే
'తండా'వని తేలిరించేవాణ్ణి.

యోవనాన్ని దామకుంటున్న ఆమె సోదర్యం,
చిలిపి నవ్వు ఆమె సోగమల స్వభావం నా మనస్సులో
ఆరాధనా వావాన్ని కల్పించింది. చేరువతో వుంటే
మాటలు రావు నాకు. కాని ఆమె మాట్లాడుతుంటే
ఇంపుగా వినేవాణ్ణి. దూరంగా ఉన్నప్పుడు గులాబి
మకుటదళాలవంటి ఆమె అదర ధ్వయాన్ని చుందించి
మధువు త్రాగాలని పిచ్చిగా భావించేవాణ్ణి.

పాదాలకు పూసిన గోరింటాకు ఎరువు పరికికీ
అంచులు జీరాడుతుంటే స్వర్గంనుంచి దిగి వచ్చే
అప్పరోభామినిలా సోగమల కురిపేస్తూ సోయంటే
జాలులా మా ఇంటిలోకి వస్తుంటే నిస్సారిత నయ
నాలో నీలిమేఘాలను దామకున్న ఆమె ఉన్నం
వలక చూచినపుడు ఆమె చుట్టుకున్న సెగుపడి
అలంకరించు అంటి ఆమె మోమును ఇంచుక
వాల్యుకొని ప్రక్క చూపులు చూస్తున్నప్పుడు,
ఏదో తెలియని అవేకం, ఉడుకెత్తిన రక్తం అనూ

రాధను కాగటిలో పిరుపుకోమని ప్రేరేపించినట్లు అనిపించేది— నేను పిరికి వాణ్ని ముందే చెప్పానుగా. ఇప్పుడు ఆ మాపుల కర్తృలు వెదుక్కుంటున్నాను. మాటలకు భావాలు కనిపెట్టున్నాను. ఆ మండ పోసిల వెనుకనున్న తలంపులను ఊహిస్తున్నాను.” ఇంతసేపు వోపికగా వింటున్న రమణమూర్తి ఒక్కసారిగా అతని ప్రేమ కథా సాహసాని ఒక్క ప్రశ్నతో అడేశాడు.

“పుడేం చేస్తుందో తెలుసా?”
“గుంటూరు పుడెమ్మ కాశీతో పై నలియరు చదువుతున్నదట.”

దూరంనుంచి గాలికి ఒక పన్నుజాడి పూలీల కొట్టుకువచ్చి రమణమూర్తి దగ్గర చేరింది. చేతితో అందుకొని పరిమళాన్నివాచి దిస్తూ, “వాళ్ళు మీ పూరినుంచి ఎందుకు వెళ్లిపోయి వచ్చింది?” అడిగాడు.

“అదే దురదృష్టకరమైన మలుపు. సిక్తు సారం పరీక్ష లనంతరం శలవులకు నేను మా మామయ్య గారి పూరువెళ్లాను. నచ్చేటప్పటికి తెలిసింది, అమారాధ తండ్రి గుండె జబ్బుతో హఠాత్తుగా మరణించటం. తల్లితోపాటు అమారాధ తాత గారింటికి వెళ్లిపోయారని. అమ్మ నాన్నగారు చని పోయారని కాకపోయినా అమారాధ దూరమయి నందుకు తీరని మనస్తాపం కలిగింది. ఎన్నో రాత్రులు నిద్రలేక అమారాధ ఏం చేస్తుందోనని ఆలోచించే హాల్లో ఇంత స్నేహంగా వుండే నా కానందం పంచి యిచ్చిన అమారాధకు తీరని తోటు కలిగిందామో.” శీఖరం మాటల్లో బాధను వ్యక్తకరించాడు.

రమణ మూర్తి అంతా చివ్ శీఖరం ఆరాధనకు కాస్తంత విన్నపియ్యాడు. చిన్నప్పటి, స్నేహం శీఖరంలో ఇంతటి ప్రేమ ప్రభావానికి దారి తీసి నందుకు, నిమగ్నాతితో కూడిన అభినందన చెప్పాడు. ముగ్ధితవ్వేన శీఖరం వృద్ధయగతులు మూర్తికి బాగా అవగతమే. శీఖరం ఇంతా చెప్పింది తనునుంచి వోదార్పు మాటలు వివటావికని, ప్రేమ పలిస్తుందిని తన నోటిమాటల వివాది రమణ మూర్తికి పూనా కెరిగిన విషయమే.

“నీనింతగా ఆరాధనాభావం మూపిస్తున్నావు కనుక ఆమెకూడా నీపై ఇలాంటి భావమే వుండొచ్చు. అయినా ఒకసారి వెళ్లి చూచి లారాబూ, ఆరాటం తగుతుంది కొంత. కాకపోతే కనీసం సందేశం గాని, మేమనందరేకంగాని పంపు నీవెరికి, నవ్వుతూ అన్నాడు.

శీఖరం మనస్సు కుంచించుకుపోయింది, నీటి లో తడిసిన దూదిలా, రమణమూర్తి పరిహాసానికి. మళ్ళీ మూర్తే అన్నాడు. “నా పలకే ఏమిటంటే ఒకసారి వెళ్లి కలుసుకోవాలి అమ్మ. మనోగతాభిప్రాయా లేమిటో కూడా తెలుసుకోవాలి ప్రేమించటం మంచిది. తర్వాత నీ ఇష్టం. నీనిలా పూలతోనే ఉంటే జీవిత తంతో సరాజయ్యాన్ని ఎదుర్కొనటం అరగటానికి అవకాశం వుంది. ఆశలు పూసాలు విధేధించితే నీలాంటి పురుషునకు భావుకులకు తట్టు కోవటం కష్టం.

తెరలు తెరలుగా గతం జ్ఞాపకం వస్తుంది మూర్తికి. తను యవ్వ. ఏ. పై నలియరు చదువు తుంటే శీఖరం బి. ఏ. చదువుతూ పరిపర్యవై ప్రగడ సేపితాడై తన గదిలోనే వేర్పర్యవై

సోపనంవచ్చింది.

బి. ఏ. పరీక్షలనంతరం శీఖరం శలవులకు ఇంటికి వెళ్లి ఉత్తరం ప్రాశాదు మూర్తికి.

‘ప్రియమైన మూర్తి! నా ప్రణయ సామ్రాజ్ఞి అమారాధను గురించి ఒకసారి చెప్పాను. జ్ఞాపక ముందా! మొన్న శలవులకు అమారాధ గారింటికి వెళ్లాను. ఇంతకాలం నాలో నేనే అణచుకున్నాను ప్రేమ భావాన్ని. ఇది సంవత్సరాల తర్వాత అదే మాడటం అమారాధను. వాళ్ళ పూర్వో మా బంధు వులు వున్నారు. బంధువుల కుర్రాళ్ళ తీసుకువెళ్లాను. వాళ్ళది చాలా పెద్ద కుటుంబం. సాయం-సమ యము ఆడవాళ్ళంతా కూర్చుని కలుర్చు చెప్పు కుంటున్నారు. సిగ్గుపడ్డాను వాళ్ళందరి ముందు కూర్చుని అమారాధతో మాట్లాడాలంటే.

నన్ను చూచి వివాళన లేచి ఎదురొచ్చింది. ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత అదే మా మాపులు కలి యటం. అమారాధ తర్వాత కప్పించే నెలవంక మోముతో తట్టిన్న నవ్వుతూ స్వాగతం పలికింది. ఇంతకాలం నా పూసాలో ఆమెకు ఆంతఃపుర కుద్ధాంగనల అందాలను అన్వయించుకుంటూ వుండేవాణ్ణి. కాని అలాలేదు. మనస్సే నవ్వుకున్నది. దానునానా రంగుకు మారినట్లుంది. నవాజంగా కాశీనే చదువులు చదివిన స్త్రీలు అందంగా వుండా లని తంటాలు పడుతుంటారు. అలంకరణపై క్రొత్త ప్రక్రియలు కనిపెట్టాలను కుంటుం బారు. అమెతో అదేమా కప్పించలేదు. అతి సామాన్యంగా కప్పించింది. వాటెంతో సంతోషం కలిగింది. సింప్లిసిటీనే నేనెంతో పెచ్చుకుంటానని ఆడంబ రానను నిరాదరణ చేస్తానని నీకూ తెలుసుగా.

కుర్చీ మాపిస్తే కూర్చున్నాను. మరొక కుర్చీలో అమ్మ కూర్చుంది. అంతా మంచి ఆడవాళ్ళు ఏదట నాకు మాటలు రాకన్నవి నోట్లవుంచి. అమ్మ గలగల మాట్లాడేస్తుంది. పెండ్లింటి గలగలలా ఉన్నవి అమ్మ మాటలు. పెండ్లింటి ప్రవాహాన్ని ఎవరావగలరు. చెంగు చెంగున గంటలుచేస్తూ రాళ్ళు రప్పలను దాటు కుంటూ గెంటులుచేసి ఈ పెండ్లింటి కన్న ఇలా ఎంతకాలం ప్రవహిస్తుంది? ఒక ఇంటికి కోడలుగా వెళ్ళినంతవరకు అనిపించింది.

ఆ ప్రవాహ వేగాన్ని నేనందుకోలేను. కానీ నాలో నడిపించుకోవాలనే దుగ్ధ. ఆత్మాభిమానం, స్వత స్పీర్ధంగా వచ్చిన తలవితేలులు మూర్తిభవించిన ఇంతి. నా ఆశయానికి వెరుగులు తీర్చి గలిగి న యువతి.

బియ్యపులో క్లాసు వస్తుందని ఘంటలా చెప్పింది. ఎవరో ఒకావిడ అంది “ఏమిటి బాబూ. మా అమ్మాయి ఆంశ పూషిలుగా మాటలు చెప్తుంటే సిగ్గుపడినట్లు వెల్లంగా మాట్లాడుతానే.” అని. పర్రున చరిచి నట్లయింది. తెచ్చిపెట్టుకున్న గాంధీర్షంలో “నాకేం సిగ్గు— ఇంతలా మాట్లాడా లంటారు?” అన్నాను.

“అంతప్పుడూ అంతే” అంది నవ్వుతూ. ఉన్న కాసేపు కదల బుద్ధికలేదు. నీకటి పడి సోలుంది. ఆడవాళ్ళు పనుల్లోకి దిగారు. నామనస్సు పూయల లూగింది. గ్రీష్మ తాపనంతరం మొక్కులు తొలకించి చూచి నట్లు చేసినట్లు, అకసంతోని మేమె సంచలనం చూచి మయూరి నట్లు చేసి

నట్లుగా అనందం కలిగింది. అలా, తుట్టించి నీరామ్మిలు రవళిగా ధ్వనించంది. ‘బి. ఏ. ప్యాసయిన తర్వాత ఏం చేస్తావు అని అడిగింది. ‘నా చదువు సంగతి నీకు తెలుసుకదా’ అని చెప్పాను. తర్వాత సంగతి అమెనే పూసించుకోవాలి పదిలేశాను. “అంటే పెండ్లి ప్రయత్నాలా” కొంటికా ఉంది పైకి ఆ ప్రశ్న. కాని ‘నీవు మరొకరిని చేసుకోవ నప్పు మరచిపోవా’ అని సూటిగా అడిగిపెట్టిన సింపించింది.

‘ఒకవేళ తీవ్రతతో నేను పెండ్లి చేసుకుంటే నిన్నే చేసుకుంటాను. ఇది నిజం’ అని అమ్మ చేతిని నా చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దిడుకుంటూ చెప్పింది. గాఢంగా మనస్సు ప్రేరేపించింది. కాని అగడాయాను. ‘ఆ ప్రయత్నాలేం లేవు’ అని నవ్వింది మాటల అప్రయత్నంగా. ‘మరి నీ విషయం.’ అడిగాను. ఏం సమాధానం చెప్తుందోనని గుండె పీచు పీచు మంది.

నట్లుగా అనందం కలిగింది. అలా, తుట్టించి నీరామ్మిలు రవళిగా ధ్వనించంది.

‘బి. ఏ. ప్యాసయిన తర్వాత ఏం చేస్తావు అని అడిగింది.

‘నా చదువు సంగతి నీకు తెలుసుకదా’ అని చెప్పాను. తర్వాత సంగతి అమెనే పూసించుకోవాలి పదిలేశాను.

“అంటే పెండ్లి ప్రయత్నాలా” కొంటికా ఉంది పైకి ఆ ప్రశ్న. కాని ‘నీవు మరొకరిని చేసుకోవ నప్పు మరచిపోవా’ అని సూటిగా అడిగిపెట్టిన సింపించింది.

‘ఒకవేళ తీవ్రతతో నేను పెండ్లి చేసుకుంటే నిన్నే చేసుకుంటాను. ఇది నిజం’ అని అమ్మ చేతిని నా చేతుల్లోకి తీసుకుని ముద్దిడుకుంటూ చెప్పింది. గాఢంగా మనస్సు ప్రేరేపించింది. కాని అగడాయాను.

‘ఆ ప్రయత్నాలేం లేవు’ అని నవ్వింది మాటల అప్రయత్నంగా.

‘మరి నీ విషయం.’ అడిగాను.

ఏం సమాధానం చెప్తుందోనని గుండె పీచు పీచు మంది.

నవ్వుతూ అంది. “ఆడంబ పెళ్ళంటే ఈ రోజుల్లో మాటలా. చదువుకోని ఆడంబిల్లయితే ‘చదువు లేని అనాథా’ అని ప్రేగా సర్దుకొనేట్లే ఇస్తూనే ఉన్నా పెద్ద కల్పాండునులారు పెద్దలు. నాలాంటి చదువుకున్న వాళ్ళయితే ఇంతకు తక్కువ లేని చదువువువాళ్ళూ దొరకాలి. హోదా, గౌరవము, మునుగుతో అడిగినంత కట్టుమూ చెల్లించాలి. మర్యాదను సరిగా అరుగనని చెప్పిందే పెద్దలు కొందరు. ఇన్ని చూడాలి కదా!”

పెదంపై నుంచి వచ్చిన హాస్యంతో తనం తీసు, నైరాశ్యభావం తొంగి చూచింది.

“ప్రస్తుతం నాకూ అలాంటి ఆలోచనలేదు. పెద్దవాళ్ళు మాత్రం గోలవేస్తున్నారు. ఉద్యోగం చేస్తుంటే ఇటువంటి ఆలోచనలకు తాత్కాలికంగా వచ్చి చెప్పొచ్చు” అంది.

అమారాధ వాళ్ళకు దబ్బకు చింతలేదు. అమ్మ పేరనే కొంత ఇప్పి కూడా ఉంది. ఏదో చెప్పాలను కున్నంతలో వాళ్ళు పెద్దవాళ్ళు ఎవ్వారు. చెప్పాల్సి పోయాయి. మరెంతసేపు కూర్చుని నవ్వేశాను

గుమ్మలనరకు కచ్చి రిడ్కలు కిక్కిరి కోరూ మైన అదే నేతిమాపుతూ, మూర్తి ఒకవేళ నేను అరిచినట్లు అమ్మ నా వృద్ధయోగ్యత కాకపోతే మనస్సు కెంత బాధ కల్గుతుంది. అమ్మ ధోరణి ఆశావహంగానే ఉన్నట్లుంది కదూ. కాకపోతే నా పెండ్లి విషయం ఎందుకంత ఇత్యాధంగా అడుగుతుంది. అదృష్టం ప్రకించితే చేసేదేమి లేదనుకో. కాని స్నేహాశీలిగా అమారాధ శ్రీయోలిలపేగా అమ్మ సోభాగాన్వయ కోరుకుంటాను నా స్నేహ సాహాయ్యాల అమ్మకు భవిష్యత్తులో అవకాశం లేక పోవునేమో అని అనుమానం. అయినా ఉన్నతాత్మికం దేవతనెలా సామాన్యులు గౌరవిస్తారో అలాగే నేమూ అమెను గౌర విస్తాన.

చదువుకున్న స్త్రీగా జీవితాన్ని ఉత్తమ పథంలో నడిపించుకుంటూ ఉత్కృష్టమైన సాంప్రదాయా శీఖరం ఏ నిబిడి ఉంటే అమెనుచూచి గర్వంగా అహంపంచేవాళ్ళ వాడంటే ఎవరూ

ఈజా మూర్తి! నాన్నేతురాలు, నా సోదరికి ప్రాణమని భావించిన అనారాధ జీవిత వందనోద్యమ వనంలో వివాహం పె నాకానందంగా ఉండడా మరి? ప్రత్యక్ష కాలంలో చివురుటాకుపై నన్ను మంచు బిందువు మార్మకరణ ప్రసారానికి తోవయి ఎలా వ్రణతలంగా భాసిస్తుందో అట్లే నా ప్రియమైన వ్యతంపై వ్రణంగా భాసిస్తుంది. నిజవాటుకోసం ఎదురు చూస్తున్న నీతిరాన్ని వివాహ వరకు.

అకర్తరాన్ని చదివినతర్వాత మూర్తికి శీఘ్రం పై కోపం వచ్చింది. అంతగా మనస్సులోనే ఉంచు కొని బాధపడుతూ ఉండటం ఎందుకు? ఇంత ప్రేమ భావాన్ని అనారాధ అంత పన్నితంగా మాట్లాడుతున్నా దాచుకో వలసిన అపువరం ఏమిటి?

మూర్తికి అటువంటి విధానాలు వచ్చవు. ప్రేమ విషయంలో దాగుడుముతలాడితే కర్తేది పరా జయమే. ఒక స్త్రీని ప్రేమిస్తూ అరాధనా భావంతో గౌరవిస్తూ మిగిలిన ఎన్నో ముఖ్య విషయాలను సట్టింతుకొని వాకంటే మూర్తికి గౌరవ భావం లేదు.

వ్యక్తి సతవానికి, సౌభాగ్యానికి స్త్రీయే ఎంతో కొరతం. అయినా అతప్పుమూ అడవారి గుణగూ లు అంతగా పెట్టించుకోడు.

అనాడు, శీఘరానికి వెళ్తూ మండలిన్నూ ఉత్తరం వ్రాశాడు. అనారాధతో కలిసి మరొక సారి మాట్లాడి వివాహానికి ఇప్పుడే వెంటనే చేసుకోమని.

దమణ మూర్తి ఎం. ఏ పూసయి ఒకకాలేజిలో డిప్యూటీ ప్రెసిడెంట్ బోర్డు కొవ్వొత్తుకు శీఘరం నుంచి మరొక ఉత్తరం వచ్చింది. పూర్తిగా చదివిన తర్వాత వేరైన కల్పింది. శీఘరం వ్రాసిన మాటలు చూస్తుంటే.

మూర్తికి అలలుగా స్పృశులు కదిలితాయి.

'ఇన్నాళ్లు ఏదైతే కాకూడదు భావించానో అది అనాడు జరిగి పోయింది. నీలవసానకరమే మరొక సారి అనారాధ వాళ్ళంటికి వెళ్ళాను. అప్పుడవకాలా అనారాధ ఒక్కతే ఉంది. ఆరోజు

వికరకుమిగిలేది...

వెచ్చిన తర్వాత టిఫిను కాఫీ తెచ్చి పెట్టింది. ఇంటివద్ద ఎంతో ఆలోచించాను ఏమేమిమాట్లాడాలో చూ. 'అమా! ఎంతోకాలమంది నిన్నొక మాట అడగాలమంది. అనుమతిస్తే, వందలంగా చూస్తూ అడిగాను.

అయే కచ్చింది. ముత్యాలు రాల్చి నామందు పోసింది. వాటిని చేత్తో గుప్పిళ్ళతో తీసుకోబా నికే పెంపుట్టికాదని అవాడే తలసింది.

నాడగ్గర దాసరికాలు కూడానా! ఇంతకాలం సప్తవర్ణం చేసుకోలేదన్న మాట. పైన్మాస్టరుతో చదివేవుడు కూడా ఒక ఇంటి బిడ్డలుగా తిరిగిము కదా! ఏదైనా అడగాలంటే అనుమతి కావాలా. వన్నెక పెద్ద ఆసీనురను చేసి సీదక చిన్న గుమా ప్తాగా మారిపోతున్నావు.'

కొంతసేపు మాటరాలేదు. అయే నావన్నుత్లోకి చిలిపిగా చూస్తూ కూర్చుంది. ఆ తడోరవళికి నా కన్నుల తక్కి నాలదు. గుండెల్లో రైళ్ళు రాకెట్లు పెరుగొత్తవని. అయినా ఇరుక్కినవి.

'మా అమ్మ నావులు నాకు పెండ్లి చేయాలని ఆలో చిస్తున్నారు. మావానమ్మ పోరు పెగుతుంది. నా పెండ్లి చూడాలని. నీవే మాయంటికి కోడలాగా రావాలని ..' నా అభిమతిం ఇంత చెప్పలేదు. అయే సమాధానం కోసం ఆతృతగా చూశాను.

అప్పు ఎవరం ఒకటి వివరి 'ఏమిటి బామా! అంత తెలివి తక్కువగా మాట్లాడు తావని నేనను కిలేనా. నీకా అర్థిప్రాయం ఎలా కలిగిందో నాకర్థం కావటం లేదు. ఒక ఇంటిలో పెరిగిన బిడ్డలుగా మనలిన సవం, అంతకంటే మిన్నగా స్వేచాం చేసే మనం ఆ పూచాలో ఉండటం బాగులేదు. రాకాభావం ఎన్నడూ లేదు. వయస్సులో నాకంటే ఒకనెం చిన్న అనికూడా చెప్పావు. మీలా ఎలా ఆలోచిం చావు. అటువంటి భావాన్ని మనస్సులో నొంచి తొలగించుకో. చిన్న ప్రార్థిస్తాను. వస్తూ ఉంటేనే నీవే భావంతోనే ఉండు' అంది నామెదడుకు చట్టిన ప్రేమ తొప్పువదిలింది

అయే మాటలు. పూదయం తీవ్ర వ్యందనకు గురయింది. భరించరాని ఉద్యోగానికి తోవర్యూనం అక్కణం. కాని ఓడిపోయానుకదా. నా, అయి ముందు అయే అత్యన్నిగ్రహశక్తి, మానక వట్టిస్తే, సాశీల్యత, నిర్మలత్వం ఒక్క సారిగా కలిసి వచ్చినట్లనిపించింది.

చెరువు తాంటి అయేను పట్టుకొని నావ్యంతం చేసుకోవనాని ఆశించిన నేను గాలివే చేతులతో గాయపడిన సునస్సుతో బయటపడటం జరిగింది.

'సారీ అనారాధా. నిన్నుప్రార్థం చేసుకున్నాను మన్నింను. కనీసం ఆస్పతా బావాన్ని నా మిగుల్లు' అన్నాను. దీనుగా ఉన్న సామాటలు నాకే గంభీరత తెచ్చుకోవాలను గుర్తాను. కాని విఫలమయ్యాను.

తెచ్చిపెట్టుకున్న వస్త్రంతో 'ప్రీతిగా, ప్రార్థ కంగా నేనెక్కడున్నా రామి త్రునిగానే నిన్ను గామా మునిస్తాను. వచ్చు అలాగే గొంపించు' అంది.

'టివిట అంటే కథల్లోని వనకల్లోని ప్రేమ రసంతో నిండి ఉంటుందనుకున్నావా భానా. వాన వికతకు దారం లేకగా' అంది.

ఈ మాటలు ఇంకెందుకు.

మానక నిశ్చితాంతికోసం ధూపం పోయాను. నా ప్రాణానికి ప్రాణమని భావించిన అనారాధకు పగవంతుడ నేను కలుగ చేయాలనే కోరుకలం కాను. నానాగీ నాకంటే మిన్నగా అయేను అతిమా ఎంచి ప్రేమతో ముంచెత్తే వాళ్ళు దొరికాని నా కోరిక. వివరి తెలా గురుకుతుంటేవారి.

నాకు తీరుని స్పృశులుగా మిగిలే నిర్మలాటి ముటుసకే గానవోతం టి వ్రాశాలో హదురంబు వున్నాయి. ఏవంతో నిర్మి చేసి వుంది. సుధుర నిర్మి వ్రాసాలో చూ, భరించరాని చేదును సవరించటం నావంటి నాకే సద్దు. అందువలన నారాధ నామో మందిరంతో నావనార్థం చేసే వుంది పూహించుకుంటూ పోయినను భరి స్తాను. నాతాంటి వారికి వివరకు విగిలేవి జ్ఞాపకాలని.'

ఉప్పెనగా వచ్చిన ఆలోచనా మిడగానిని అదుపు తోకి తప్పు మంటున్నాడు దమణమూర్తి. శీఘరం దీనవదకు కంటిముంచు స్వేచ్ఛేవల భావంగా మెదల సాగింది మూర్తికి.

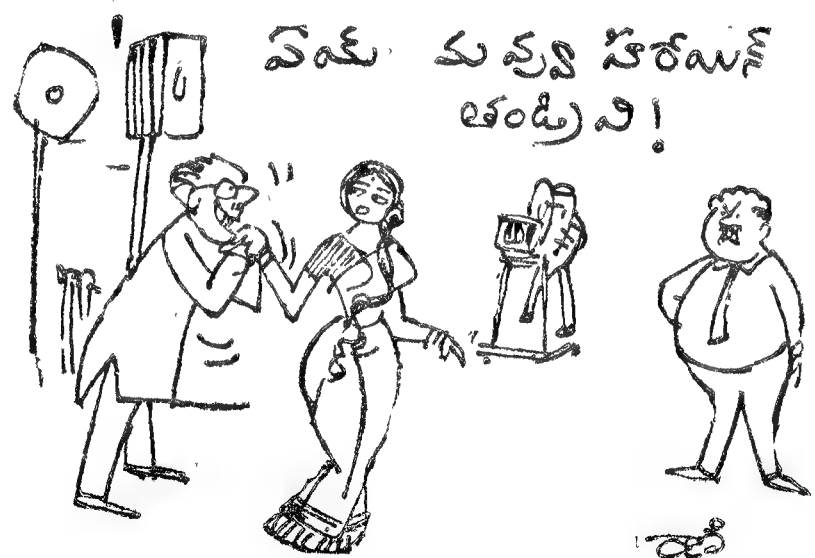
పెండ్లి చూపుటకు వచ్చిన దమణమూర్తి అమా రాద నలాగే చూస్తూ ఆలోచిస్తున్నాడంటే.

దమణమూర్తి తండ్రి అభ్యుగయాదా. దదుపు కున్నాడు. సంస్కారం పనయం దదుపు అన్ని వున్న సుగుణాలిని తన ఇంటి కోడలుగా తీసుకు రావాలని ఆరాటం పరించినట్లుగా గూరపు బంధుకోకాయన ఈ అనారాధ సంబంధం బాగుం టుందని సచ్చ వేర్తే కాకేలో ఉద్యోగం చేస్తున్న మూర్తిని తీసుకువచ్చి పెండ్లి చూపుటకు ఆయన వంచాడు.

అమ్మాయిపేరు మిస్ అనారాధ బయనెప్పి. అని వివేసరికి ఎవరో చెప్ప చెట్లన ప్రాసించి నట్లయింది మూర్తికి. ఆసాన మస్తకం నిండిన అసక్తితో ఈయ ఎవరో చూడాలని ఉత్సా కతో వచ్చాడు దూరమైనా. వచ్చి తన్నాత అయేను అడిగిన మెదటి ప్రశ్న అది.

'మీ పేరు.'

'అనారాధ.'

‘మిత్రులకు చదివారు.’

‘చియప్ప.’

‘ఎక్కడ.’

‘గుంటూరు పువెప్పు కాలేజీలో’

‘పాఠశాలలు స్టడీసు?’

‘కృష్ణవరం.’

ఒక్కొక్క జవాబు నవ్వేట పోటులా తగిలింది మూర్తికి. భయంకరంగా నిర్బలాభావం గిర్జించి వచ్చింది.

నిర్విణ్ణుడయ్యాడు మూర్తి. అయినా ‘పైకి కన్నీటివీరక నా స్నేహితుడొకడు అక్కడే చదివా నన్నాడు. పేరు రాజశేఖరం. మీకేమైనా తెలుసా. అదేమో ప్రతి వందన ఎలా ఉంటుందోనని ఆశ్రయించాడు.’

మేరువులాగా చూచింది తల్లి. కాంతివంతమైన ఆట, కన్నులు మరింత విస్తారితం చేసి. ‘అవును తెలుసు. మీకూ తెలుసా’ అంది.

పోకే తగిలినట్లు బాధ వచ్చింది. రాజశేఖరం విషయం ఎందుకు ఎత్తారా అని మధన వచ్చింది. అదేమాలా? మీకు అంతా తెలుసా. అకేమైనా అదే విషయం మీకేమైనా చెప్పాడా అని అడిగి వచ్చింది.

నర్సు కొని ‘కాలేజీలో’ పరిచయమైంది. ‘స్నేహితులతో మాటలు కదిపేస్తాడు మా పాఠశాలలు చదువులు చెయ్యమని పేరుకుంటుంటే అతను మీకు చెప్పిన వాళ్ళోనే చదివానట్లుగా జ్ఞాపకం ఉంటే అడిగారు.’ నర్సులనుకూడా అడిగింది. ‘అవును మాట్లాడలేదు.’

‘పెండ్లి చూపుకు తనెందుకు రావాలి. వచ్చినా ఈ అనారాధ్య శిఖరం ప్రతియనీ ఒక్కరే ఎందుకు వావాలి. గతం జ్ఞప్తికి రావటంతోనే మానసికంగా తీవ్రమైన ఒత్తిడికి లోను కావటం జరుగుతుంది మూర్తికి. శిఖరం ప్రేమించి ఆరాధించిన ఈ అనారాధ్య తన జీవితంలో భాగం వంతు కోపలానికి నీర్దం గా ఉందిప్పుడు. ఏం చేయాలి? శిఖరం ఈ విషయం తెలిసి ప్రాణమిత్యాన్ని వదలు కొని మరొక సారి తనకు ముఖం చూపించడు. తన జీవితమే తనయినప్పుడు అని భావించిన అనారాధ్య తన జీవితంలో భాగస్వామిగా మారితే శిఖరం ఎలా భరిస్తాడు. అతని తన ప్రేమ గాఢమని శిఖరం తనకొడుకు తెచ్చింది. ప్రేమరహస్యాలు ఎవరికి వారు అనుభవించి ఆనందించేవారని ఇతరులకు చెప్పటం శ్రేయస్కరం కాదని ఆతడెందుకు అతోచించలేదు. ఈ సరిస్థితులలో మరొకరైతే ఏం చేయగలగాడు??

ఈ తీరిగింది రమణమూర్తికి. అయినా శిఖరాన్ని మరొక నిధంగా ప్రశ్నించి ఆశని అభిప్రాయాన్ని తనకోసం మించింది. ఆతడారాధించిన ప్రేమకునుమం తన దోసిటికి తగిలింది.

తొడిగితో అన్నాడు ‘కొద్దిరోజులు ఆలోచించుకుని తన నిర్ణయం తెలియ పరుస్తాను. తన తొడిగి ఇప్పుడుంది. తల్లికి అభిమతమే. తనకూ ఇప్పుడేమిటా మనస్సు వెల్లుతుంది. సప్తగా అంతరంగంలోని ఏ పాతకోపంని ప్రశ్నిస్తుంది. ఏమిని—నిదో మరి అర్థంకాని బాధ పెట్టుంది. అదే అదేమిటో...?’

కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యుగారి
“మే ల్ మాయిల్ మండు”

వల్లరంగు, యెర్రంగు పొడలు, దద్దులు, గజ్జి, మరియు చెడ్డవీరు వ్యాపించినందున నిర్బంధ విముక్తి పుట్టించే కణములు మొదలగా

దీర్ఘకాల చర్చలో గమలత ఉత్తమ నివారణ

వివరములు

పద దాక్త కే. టి. కృష్ణమూర్తి ఆచార్యు & సన్సు

5/22, కే.హయత్, (P. O.) N. A. Dt.

ముఖ్య ప్రకటన

మా మహారాజా బీడిలకు 25 జనవరి 1967 తేదీనుండి యొక్క కింది నమూనా “రింగ్ లేబిల్స్” అతికించడం మానివేయబడినదని తేదీ 7-2-67, 9-2-67, 11-2-67, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ద్వారా ప్రకటించిన నిషేధన: ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నది.

అది మొదలు మేము మా మహారాజా బీడిలను, పై రింగ్ లేబిల్స్ లేకుండానే స్వల్పం చేయబడ్డాయి.

ఇప్పుడు మరల రింగ్ లేబిల్స్ అతికించడము ప్రజా పెట్టనామనియు, తేదీ 20-2-67 నుండి విడుదల చేయబడు మా మహారాజా బీడిల స్వల్పం ప్రతి మహారాజా బీడి కి రింగ్ లేబిల్స్ అతికించి యుండగలదనియు, మా క్రమమైన బోకు మరియు చిల్లర వ్యాపారస్తులకు, మహారాజా బీడి మన యోగించు ప్రజలకు సంతోష పూర్వకముగా యోజుకలేయడం వైస్తున్నది.

కాబట్టి ప్రజలు మా మహారాజా బీడిలు కొనుటకు ముందు పై ప్రకటన రింగ్ లేబిల్ గమనించ గోరవైస్తున్నది.

— జాతీయ సేవకు: —

టి. ఎం. హాజీ అబ్దుల్ రహీమ్
సాహెబ్ & సన్స్

మహారాజా బీడి ఫ్యాక్టరీ

పాక్. టి. రాజ్ పేట (ఎన్. ఎ.) నేల్లూరు: బళ్లారి (మైసూరు స్టేట్)

న రకి పీలావతి

విరంజిని పీలావతి రెడ్స్టేషన్ కలెక్టర్ జి. కె. పతిగారి కుమార్తె. మొట్టమొదటి అరంగేట్రం బొంబాయిలోని జై హింద్ థియేటర్ 1961 లో జరిగింది. 64 లో రెండవసారి మద్రాసులోని రసిక రంజని సగలో జరిగింది. శ్రీ కల్యాణసుందరంపేళ్ళై, శ్రీ దండాయుధపాణిపేళ్ళై వడ్డ నృత్యం నేర్చుకొన్నది. ప్రఖ్యాతి సరత్ కుమారి కమలాల్ కుమార్ బృందం దేశంలో పలుచోట్ల ప్రదర్శించిన "నవకవరతం"

కు మారి పీ లా వ తి

నృత్యనాటకంలో పాల్గొన్నది సాత్రము ధరించింది. మద్రాసులో పలుచోట్ల ప్రదర్శన లిచ్చి ప్రేక్షకుల అభిమానాన్ని పొందిన ఈ బాలిక వయస్సు వయోదు సువత్సరాలు. స్థానిక రో నీ కాన్వెంట్ లో విద్యా వి్యానించేస్తున్నది. —మాధవ్

తెలుగు నాటక సమితి

పాంస్కృతిక కార్యక్రమం

అక్కోటెంట్ జనరల్ ఆఫీసు (పైడరాబాదు) 'తెలుగు నాటకసమితి' వారు రవీంద్ర భారతిలో ఇటీవల నాటికల పోటీలను నిర్వహించారు. అక్కోటెంట్ జనరల్ శ్రీ ఆర్. పి. రంగా ప్రారంభోత్సవం చేసిన పథకు డిప్యూటీ అక్కోటెంట్ జనరల్ శ్రీ కె.

ఆర్. గుప్తా అధ్యక్షత వహించారు. మొదటిరోజు కార్యక్రమానికి శ్రీ అబుర్ని సుబ్బారావు, రెండవ రోజు కార్యక్రమానికి శ్రీమతి జమునా రమణరావు ముఖ్యఅతిథులుగా ఉన్నారు. మొత్తం ఐదు నాటికలు ప్రదర్శించారు. అనంతరం సమితి సభ్యులచే లలిత సంగీత కచేరీ జరిగింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ థియేటర్ అసోసియేషన్

జంటనగరాలలోని సుమారు 30 నాటక సంఘాల ప్రతినిధులు పైడరాబాదులోని రాఘవ కళా కేంద్రంలో సమావేశమై, ఆంధ్రప్రదేశ్ థియేటర్ అసోసియేషన్, అవతరణకు పూనుకున్నారు. ఉర్దూ, హిందీ, మరాఠీ, కన్నడం, అరవం, బెంగాలీ తరపున అయిదుగురు ప్రతినిధులతో కలిసి మొత్తం 21 మంది కార్యనర్థ సభ్యుల నెమ్మకొన్నారు. ఈ సందర్భ అధ్యక్షులు: శ్రీ అబుర్ని రామకృష్ణారావు, కార్యదర్శి శ్రీ కె. వి. సుబ్బారావు.

శ్రీ వేణూ మాధవ్ సన్మానం

వరంగల్ సైన్సు అండ్ ఆర్ట్స్ కాలేజి అడిటోరియంలో స్థానిక విద్యార్థి సంఘం వారు ప్రముఖ మోనోయాక్టర్ శ్రీ నేరేళ్ల వేణూ మాధవ్ ను సన్మానించారు. సన్మానసభకు సుప్రసిద్ధ పీనిమా నటుల శ్రీ గుమ్మడి వేంకటేశ్వరరావు అధ్యక్షత వహించారు.

'ఇ దే మి టి'

కలుకం ఆంధ్రసంఘం అధ్యక్షుల శ్రీ. 5.12.66 సాయంత్రం ఇచ్చటి అన్నపూర్ణా థియేటరులో "ఇదేమిటి" అను నాటకం ప్రదర్శింపబడింది. ఈ సంఘం నిర్మించుచున్న తెలుగు స్కూలు నూ యార్థం బరంపురం 'మిత్రబృందం' వారి నాటకాన్ని ప్రదర్శించి వందలాది ప్రజల నానందించేకారు.

మైక్రో ఫెన్డ్ అసోసియేషన్

త్వరితంగా బాధానివారణచేసే మైక్రోఫెన్డ్ అసోసియేషన్ నికోలాస్ ఆఫ్ ఇండియా లిమిటెడ్ వారు రూపొందించారు.

మైక్రోఫెన్డ్ డింగ్ విధానంవల్ల అప్రో మైక్రో లోని విభాగాలు 12 నెలలనుంచి 15 కోట్లకు పెరిగాయి. అందువల్ల దేశీయతయికి ఈ అవుషధం త్వరగా అంది, వెంటనే బాధను నివారించుమేకాకుండా అది నాశనకాలంవకూ తిరిగి రాకుండా చేస్తుంది.

అందమాను-నికోబారులో

ఆంధ్రుల కార్యక్రమాలు

అందమాను— నికోబారు దీవులలో ఈనీడాది మకర సంక్రాంత్యుత్సవములు, అందమాను ఆంధ్రా అసోసియేషన్, పోర్ట్ బ్లైర్ ఆధ్వర్యమునమిక్కిలి వైభవముగా జరిగినది. బంబూస్టాటులో శ్రీవేంకటేశ్వరా నాట్యమండలివారు "రైతుకూతురు" అను సాంఘిక నాటకమును ప్రదర్శించిరి.

తర్వాతరోజు హోడ్డేరేంక నం. 2లో శ్రీబాలగణి పతి నాట్యమండలివారు "అరని కన్నీరు" అనుసాంఘిక నాటకమును ప్రదర్శించిరి. పోర్ట్ బ్లైర్ లో ప్రభుత్వ బాలర హయ్యరు సెకండరీ పాఠశాలలో కార్యక్రమములయిన తరువాత థియేటర్ లో "బజంత్రిలు" అను హాస్య నాటిక ప్రదర్శన జరిగింది. వీటిని అలిండియా రేడియో, పోర్ట్ బ్లైర్ కేంద్రమువారు ఆధరముతో రికార్డు చేసి ప్రసారము చేశారు.

(జి. పి.)

కుమారి పద్మిని రంగప్రవేశం

కుమారి పద్మిని రంగప్రవేశంతో నాట్యకళకు మరోకాంతి కిరణం ప్రసరించింది. పూవు పుట్టుగానే సరిమిళిస్తుంది అనే నానుడికి చక్కని ఉదాహరణ కుమారి పద్మిని. తొలుదొంగా రంగప్రవేశంచేసినా హావభావ ప్రకటనతోను, ఆభినయంతోను అద్వితీయమైన కౌశల్యాన్ని ప్రదర్శించింది. రామపట్నాధి పేకం, కృష్ణశబ్దం, తరంగం, భామాకలాపం, జానకి, దశవతారాలు, అమె ఆభినయంతో వన్నెచిన్నెలు దిద్దుకున్నాయి. ముఖ్యంగా తరంగంతోని భంగిమలతో ప్రేక్షకుల్ని ముగ్ధుల్నిచేసింది. భవిష్యత్తులో మంచి నర్తకిగా కీర్తి తెచ్చుకునే ఉత్సాహం కుమారి పద్మినితో వుంది!

కుమారి పద్మిని ఎమ్మిగమార్కు తెందిన శ్రీ యమ్. పెద్దవాగప్ప కుమార్తె. శ్రీవేంకట చిన్న నత్యం 'కూచిపూడి ఆర్ట్స్ కాలేజీ'లో గతముూడెల్లాగా నృత్యం నేర్చుకొంటూ వుంది. ఈ అరంగేట్రానికి అమెరికన్ కాన్సులేట్ జనరల్ డిప్యూటీ ప్రెసిడెంట్ అసీసురు డా: రోబర్ట్ జబ్బు కార్న్ వేల్, ఆయన సతిమణి అధ్యక్షత వహించారు. శ్రీయన్. టి. రామారావు ముఖ్య అతిథి. కుమారి పద్మినికి కూని పూడి ఆర్ట్స్ కాలేజీ 'నాట్యనికారడ' అనే బిరుద ఇచ్చింది. శ్రీ యన్. టి. రామారావు బిరుదు ప్రదానం చేశారు.

—నికరాజు ●

మేషం : ఇదివరకు మీకు అందోళన కలిగించిన వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభిస్తుంది. సమయానికి ఏదో ఒకవిధంగా డబ్బు చేతికి వస్తుంది. పుత్తిలో అనుకూలవార్తలను వింటారు. ఉద్యోగంలో గౌరవం బాగా ఉంటుంది. సాహిత్య కళారంగాల్లో భృతి లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు:—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో కొత్త సమస్యలు తలచుకుంటున్నాయి.

పుష్కలం : ఏవైనా చేయడంకంటే పూర్వం కోవడమే మంచిదేనని పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో నష్టం వస్తుంది. వారంతంలో అన్ని వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. ప్రయాణాలు ఫలిస్తాయి. వ్యాపారంలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. మిత్రుల సహాయం లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ వ్యవహారాల్లో కార్యభారం పెరుగుతుంది. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

మిథునం : ప్రయత్నించిన వస్తులకు ఆటంకాలు రావడం అనుకోని వస్తుల నెరవేరడంవంటి సంఘటనలు జరుగుతాయి. ముఖ్యమైన వ్యవహారాలు భాగస్వాముల నిర్ణయానికి వదిలివేయడం మంచిది. ఉద్యోగంలో కార్యభారం పెరుగుతుంది. సాటివారితో గౌరవం బాగా ఉంటుంది. మానసికాందోళన కలుగుతుంది.

స్త్రీలకు:—ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. విద్యాపరమైన వస్తువులు కొంటారు.

కర్కాటకం : పుత్తి వ్యాపారాల్లో కొంచెం ప్రతికూలత, దానికి తగిన ప్రతిఫలం లభించగలదు. ఆర్థిక వ్యవహారాలు సంతులనంగా ఉంటాయి. ప్రయాణాలు ప్రతిఫలించి ఫలిస్తాయి. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో ప్రతిష్టాపన సంపదలను పెరుగుతుంది. పశ్చిమ సాంకేతికత లభిస్తుంది.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. సంతానానికి సాఫల్య సంతోషాలు లభిస్తాయి.

నింహం : పుత్తి వ్యాపారాల్లో మీ ఆలోచనలకు తగిన అవకాశాలు లభిస్తాయి. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాలు వారం ప్రారంభంలో రాణిస్తాయి. ఆడంబరంకోసం వ్యయం చేస్తారు. ఉద్యోగంలో మీ పరిస్థితి బాగా ఉంటుంది. శుభ కార్యాల విషయంలో అభిప్రాయాన్ని సాధించగలరు.

స్త్రీలకు:—ఆరోగ్యం బాగానే ఉంటుంది. బంధువుల వ్యవహారాల్లో మీ కృషి రాణించగలదు.

కన్య : సామాన్యమైన వ్యవహారాలకు కూడా విశేషమైన ప్రయత్నం చేయవలసివస్తుంది. ఆర్థిక వ్యవహారాల్లో ముగిసాల్సిన అంశాలు తగవు. ఉద్యోగంలో మిత్రులకు ఉపకారం చేస్తారు. పుత్తిలో ముఖ్యమైన వ్యక్తులను కలుసుకొంటారు. విద్యావై జ్ఞానికరంగాల్లో మీ కృషి రాణించగలదు.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ వ్యవహారాలు బాగా ఉంటాయి. నూతన విషయాలను తెలుసుకొంటారు.

తుల : వ్యాపారంలో సాటివారి సాటిని ఎదు

వారఫలం 3.3.1967 శుక్రవారం మొదలు 9.3.1967 గురువారం వరకు.

మౌని : అనుకూలతను సాధించగలరు. సాధనముతో కూడిన వ్యవహారాలు మొత్తంమీద లాభిస్తాయి. అధికారులవలన జరగవలసిన వ్యవహారాలు సులువుగా నెరవేరుతాయి. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో అనుకూలత లభిస్తుంది. మిత్రులకు సహాయం చేస్తారు.

స్త్రీలకు:—ఆరోగ్యం సామాన్యంగా ఉంటుంది. సంతోషకరమైన వార్తలను వింటారు.

పుష్యం : ఆదాయం మాట యెలాగ ఉన్నా, అవసరానికి యేదో ఒకవిధంగా డబ్బు చేతికి వస్తుంది. పుత్తిలో నూతనావకాశాలు లభిస్తాయి. వ్యాపారంలో ప్రయోజనం గల సంభాషణలను జరుపగలరు. సాంఘిక వ్యవహారాల్లో మీ ప్రాముఖ్యత పెరుగుతుంది. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ కార్యక్రమాలు విరాటంకంగా నెరవేరుతాయి. అలంకార వస్తువులు కొంటారు.

ధనుస్సు : పుత్తి వ్యాపారాల్లో మీ కార్యక్రమాలు ఒడుదుడుకులు లేకుండా నెరవేరుతాయి. భాగస్వాములలో కలసివేసే వ్యాపారాలు బాగా ఉంటాయి. ఆర్థిక వ్యవహారాలు వారంతంతో బాగా ఉంటాయి. ఉద్యోగంలో అధికారుల ఆదరాభిమానాలను పొందగలరు. ప్రయాణాలు ఫలిస్తాయి.

స్త్రీలకు:—పుత్తి అవారోగ్యం చేయవచ్చును. సాటివారితో గౌరవం బాగా ఉంటుంది.

మకరం : లాభం రావలసిన వ్యవహారాల్లోనే నష్టం వచ్చే పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. పుత్తిలో మీ తాలూకు వస్తువులు పోవచ్చును. వారం మధ్యలో అనుకూల పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. ప్రయాణాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. వ్యాపారంలో ప్రయోజనం గల పరిచయాలు ఏర్పడతాయి.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ కార్యక్రమాలు సామాన్యంగా ఉంటాయి. ఆర్థిక వ్యయం జరుగుతుంది.

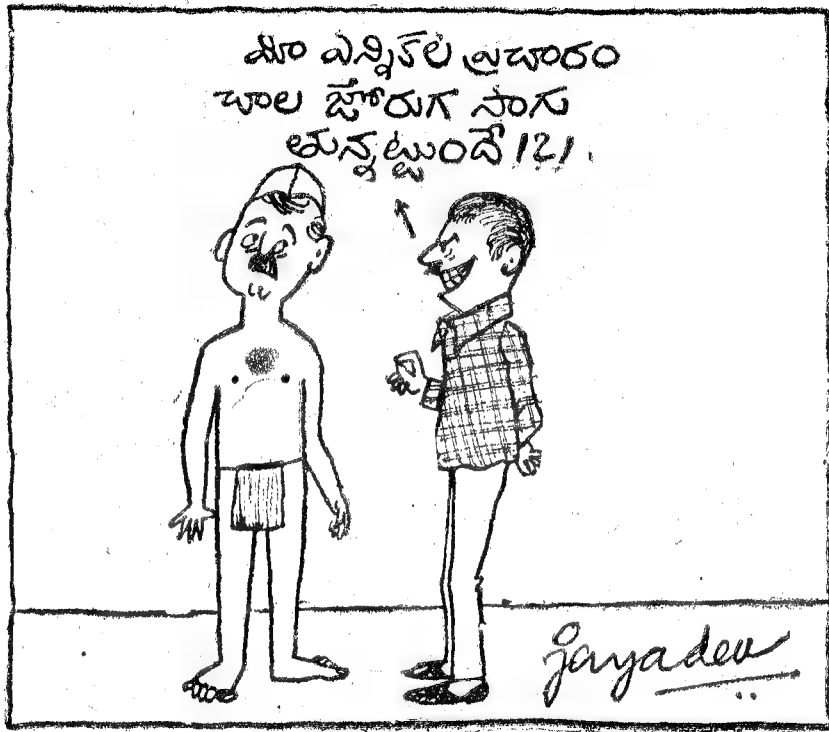
మంథం : పుత్తి వ్యాపారాల్లో మీ కార్యక్రమాలు నిరాటంకంగా నెరవేరుతాయి. రావలసిన డబ్బు సమయానికి అందుతుంది. సాహసముతో కూడిన వ్యవహారాల్లో వారంతంలో నష్టం వస్తుంది. నూతన వ్యాపారాలు లాభదాయకంగా ఉంటాయి. సాహిత్య కళారంగాల్లో మీ కృషి రాణిస్తుంది.

స్త్రీలకు:—ఆరోగ్యం బాగా ఉంటుంది. ప్రయాణాలోచనలు చేస్తారు.

మీనం : మీ ఆలోచనలు మీకే కాకుండా మీ మిత్రులకు కూడా లాభదాయకంగా ఉంటాయి. పుత్తిలో అనుకూలమైన మార్పులు వస్తాయి. అధికారులవలన జరగవలసిన వ్యవహారాలు ప్రోత్సాహకరంగా ఉంటాయి. రాజకీయ వ్యవహారాల్లో ప్రతిష్టలు జలహీనపడతాయి.

స్త్రీలకు:—కుటుంబ వ్యవహారాలు సంతులనకరంగా ఉంటాయి. వినోద కాలక్షేపాల్లో పాల్గొంటారు.

—మహేష్

వల

డి.కామేశ్వరి

“ఏమేన్!.....ఎక్కడ తగలబడ్డావు? లోపలికివస్తూనే కేకపెట్టారు రావుగారు. “ఏమేన్!”
 “ఎందుకంటే, ఆ కేకలు.....అలా ఇల్లెగర గొడున్నారు.....అవతల పొయ్యి మండిపోతూంది.”
 “నీ పొయ్యి తగలడం.....పొయ్యిమీదే..... నీకు కొంచెం తగలబడినా తెక్కలేదుగాని.... పొయ్యిమాత్రం తగలబడకూడదు!.....” చిటనబలాడిపోయే భర్తవంక కాస్త వింతగా చూసింది జానకమ్మ.
 “ఏమయిందంటే!.....నీమిటయిందని యీ రాద్ధాంతం?..... బాగానేవుంది మీ వరస!”
 “ఎందుకు బాగుండదు నా వరస.....నీ వరస బాగుంది కనకా, నా వరస బాగులేకపోవడానికి.....”
 “మీరు ఏమైనా చెప్పతారా?.....నన్ను పొమ్మ బ్బారా?.....అవతల బోలెడు వసుంది నాకు.....”
 “ఏది, నిర్బల ఏది?.....”
 “ఇండుకోసమేనా యీ గొడవంతా.....ఎక్కడికో పీకారుకో సినినాకో వెళ్లి వుంటుంది.”
 “ఎవడితో వెళ్లింది?... ఎవడితో వెళ్లిందే?”
 కోపంగా అడిగారు రావుగారు. తెల్లబోయిచూసింది జానకమ్మ.
 “ఏమిటండీ!”

“నీ కుటుంబ పిల్లలవంగతి ఏమైనా తెలుస్తూందా? ఎంతసేనూ ఎంటింట్లోపడి తానడమేగాని... పిల్లల సంగతి ఏమైనా తెలుస్తూందే నీ కనలు? మంచి చెడ్డా ఏమైనా చూస్తున్నావా?”
 “ఏమిటయిందో చెప్పకుండా ఏమిటి గొడవా మీరూమా!” విరాళువడింది జానకమ్మ.
 “ఏమిటంకా చెప్పడం!.....అది....నీ కూతురు అడ్డవైనవాడితో ఏ రోడ్డుమీద చూసినా, ఏ పార్కులో చూసినా.....నీ సినినాలో చూసినా కనిపిస్తూందని పూరందరికీ తెలిసినా నీకు, నాకు తెలిసేందే?.....ఎప్పుడు వెదుతాందో, ఎప్పుడు వస్తూందో, ఎక్కడికి వెళ్లిందో..... ఏంచేస్తుందో నీవేమయినా చూస్తున్నావా?.....నేనంటే ఆఫీసులో ఏదేవాడిని..... యింటోళ్ళుండే నీవైనాచూస్తున్నావా దాని సంగతి.....అది అలా విచ్చలవిడిగా తిరుగుతున్నా చూస్తూ ఏం అడగకుండా కళ్ళ మూసుకుని పూరుకున్నావా?.....మూడు నెలలనించి జరుగుతున్న యీ భాగోతం యివాళ దాకా నాకు తెలియలేదు.... శంకరంగారు చెప్తుంటే... నా వళ్ళ వచ్చిపోయింది.....పెళ్ళిడు కొచ్చినపిల్ల అలా రోడ్లమీద....నీ దొర్లగొడ్డతోపడితే

ఆ దొర్లగొడ్డతో తిరుగుతూంటే యింకా దానికే పెళ్ళి ఎలా అవుతుందే!.....”
 “ఎందుకంటే అలా చిందులు త్రొక్కుతున్నారు. దొర్లగొడ్డలతో ఎందుకు తిరుగుతుంది!..... అడ్డమయిన వాళ్ళతో తిరుగనిస్తానా..... నాకా మాత్రం తెలియదనుకున్నారా?” నిబ్బరంగా చెప్పతున్న జానకమ్మవంక తెల్లబోయిచూశారు రావుగారు.
 “ఏమిటి!.....అయితే నీకు తెలుసన్నమాట! అదిలా తిరుగుతున్నట్లు నీకు తెలిసే పూరుకున్నావుటే! దానికి బుద్ధిలేకపోతే నీకూ, బుద్ధిలేక పోయిందా?.....అన్న! పెళ్ళిడు కొచ్చినపిల్ల అలా తిరుగుతూంటే చూస్తూ పూరుకోవడానికి నీ బుద్ధి గడ్డితిందే!” కోపం వట్ట లేకపోయారు రావుగారు.
 “నా బుద్ధి గడ్డి తినలేదు.....నిశ్చేపంలా వుంది. కాబట్టే పూరుకున్నా!... మీ మాత్రం మంచి చెడ్డా నాకు తెలియవనుకున్నారా?.....అడ్డమయిన వాళ్ళతో మీ తిరుగడంలేదు అది.....నిశ్చేపంలాంటి కుర్రాడితో, నెలకీ ఇరువందలూ తెచ్చుకునే రాజా లాంటి అబ్బాయితో తిరుగుతూంది!”
 “వాడెవడైతేనే? ఎన్ని వందలూ తెచ్చుకుంటే మనకేమిట, వరాయి మగవాడితో యాదొచ్చిన పిల్లని తిరుగనిస్తావా?.....వాడేం నీ అల్లుడా?..... అలా విహారాలుచేస్తూంటే చూస్తూ నంతోషింపడానికి.....!”
 “అ.....అల్లుడు కాకపోయినా..... కాబోయే అల్లుడుగాంటే పూరుకున్నాను. లేకపోతే పూరు కుంటానేమిటి చూస్తూ.....!”
 “ఎవడేవాడు..... ఆ కాబోయే అల్లుడెవడే! ఏమిటి తల్లీ, కూతుళ్ళు యిద్దరూ కలసి ఏం నాటకం ఆడుతున్నారు!ఇంటిల్లో మగవాడిని వున్నానని కూడ మరచిపోయి, ఇద్దరూ ఎవరికీ వారే పెద్దలయి పోయారా?.....నీ కూతుర్ని పెళ్ళాడు తానని చెప్పాడే వాడు?..... యీ బుద్ధి దానికి పుట్టిందా?” భార్య ధోరణి విపరీతమైన కోపం తెప్పించింది రావుగారికి.
 “ఎవరికి పుట్టితే ఏం..... మంచి బుద్ధి పుట్టింది గాని చెడు బుద్ధిగాదా..... నిశ్చేపంలాంటి అల్లుడు రాబోతూంటే, కొంచెమునిగిసట్లు అలా రాద్ధాంతం చేస్తున్నారేమిటి?”
 “నీకేం మతివుందా? పోయిందా? అల్లుడంటావు.....అవబోతాడంటావు, నీ కూతుర్ని చేసుకుంటానని నీతో వచ్చి చెప్పాడా?.....”
 “చెప్పలేదు యింకా, చెప్పతాడు”.
 “నీ తెలా తెలుసు?... ఏమిటే యీభాగోతం!..”
 “అలా అడగండి చెప్పతాను!..... ఎందుకు చేసుకోదు మన అమ్మాయిని. మన అమ్మాయికి ఏం లోటు.....చదువుతక్కువా, అందం తక్కువా? మూడు నెలలనించి అమ్మాయి, ఆ అబ్బాయి చక్కగా నిలకా గోరింకల్లా, జంటగా తిరుగుతూ, ఒక రోడ్లకూ ప్రేమించుకున్నారు.....రేపే, మాపో పెళ్ళి కూడ చేసుకుంటారు. కబ్బాలు కానుకలు అక్కర లేకుండా దాని పెళ్ళి అదే చేసుకుంటుంది.....”
 “ఏమిటే నీ కాదైర్ఘ్యం.....చేసుకుంటాడని దావులా విచ్చలవిడిగా తిరుగనిస్తావు.....తరువాత చేసుకోవంటే ఏంచేస్తావే?”

"కుదం వంకరా అంటే.....నీదో అబ్బాయి మీలాంటివాడే గావోలు, అతనిలాంటి దగాకోరు వాడు.....అల్లర విల్లరవాడుగాదూ.... పెద్ద మనిషి, ఉద్యోగస్థుడు, యిద్దరూ యీ మూడువలె నింది ఎంతో అన్యోన్యంగా తిరుగుతున్నారు. ఒక రంటే ఒకరికి ఎంతో యిష్టం! యితడాకా వచ్చక ఎందుకు చేసుకోడు!"

"అయితే యిదంతా నీ వన్నాగమేనా?..... దానిలో చెప్పింది ఏవేటే?" తెల్లబోతూ ఆశ్చర్యంగా మాళికా రావుగారు.

"అ.....నేనే చెప్పాను.....నే వప్పుకుంటేనే అదలా తిరుగుతూంది అతనితో. అమ్మపెట్టా పెట్టదు అడుక్కుతినానియడంటే ఎలాగే సాటి కేళ్ళ మీద పడుతున్నాయి. యితవరకు మీరు పెళ్లి చేయలేకపోయారు.....దాంతట దానిని వదిలితే అదే తెచ్చుకుంటుంది మొగుడిని!.....మన వంతు రెండో అక్షింతలు చల్లడమే!.....దమ్మిడికట్టుం లేకుండా వని జరిగిపోతుంది....." ధీమాగా అంది జానకమ్మ.

"నోసీ, నీ ఆపాధ్యంకూలా! ఎంత దానివే!..... మూటమాత్రమేనా నాతో చెప్పకుండా ఇద్దరూ యిత నాటకం ఆడుతారా?"

"అ.....చేసితే చేసే నిర్వాకం ఏమిటి? అడ్డు పుల్లలు చేయడమేగా! అంక్షల పెట్టడమేగా!" మూతి తిప్పింది జానకమ్మ.

"అయితే ఎప్పుడో యిద్దరూ పెళ్లాడుతారని.... ముందే యిద్దరూ యిలా తిరుగుతూంటే లోకం ఏమనుకుంటుందే!....."

"అ.....లోకం!.....మరేం పనిపాలులేని లోకం అను కోడానికే! మన తిప్పలు మనం వడతాము..... అన్నీ తెక్కుచేస్తూ కూర్చుంటే ఎలా?.....మీరు ఐదేళ్ళుగా సాధించలేని పని అది ఐదు నెలలో సాధించు కొన్నుంది.....ఇంకో నెలలో రాజాలంటి అల్లుడు వస్తాడూ చూస్తూండండి....." ముసీ ముసీ వప్పులు వచ్చింది జానకమ్మ.

"అయితే.....యీ తెలివితలులు..... యీ బుద్ధి నీకెలా పుట్టింది? యిత బుర్ర యీ ఆలోచనా నీదేనా!....."

"పూర్తిగా నాది కాదనుకోండి.....అమధ్య ఏదో సత్రికలో ఒక కథ చదివాను.....యిలాగే కట్నాలు కానుకలు యాయలేక ఆడపిల్ల పెళ్లి చేయలేక పోతాడు ఆళండ్రీ.....ఆ అమ్మాయి కాస్త బాగా చదువుకున్న అమ్మాయి.....యింక యీ తల్లి దండ్రులవల్ల అయ్యేపనికాదని.....తనే దైర్యం చేసి ఒక అబ్బాయిని ప్రేమించి దమ్మిడి ఖర్చు లేకుండా రిజిస్టరు మేరేజీ చేసేసుకుంటుంది! మన అమ్మాయికి రిజిస్టరు మేరేజీవద్దు.....మనమే లక్షణంగా పెళ్లి చేసేద్దం. అమాత్రం పెళ్లి చేయ లేకపోయి, కట్నాలు యాయలేకపోయానా!....." కూతురు తెల్లి నిశ్చయం అయినట్లే మాట్లాడ నీగింది జానకమ్మ.

"నీ తెలివి తెల్లరినట్లే వుంది.....యిదంతా కథలు చదివిన ప్రయోజనకరమే!.....దాగా వుంది.....కథల్లోలా జరుగుతో....రోజుకి ఎంతమందో పెళ్లిళ్లు చేసేసుకుని వుండేవారు టూపిటికీ..... యింతాచేసి ఆ అబ్బాయి కుటుంబం, కుంది చెడ్డా ఏమైనా విధించావా లేదా?....."

"నోనో!..... అలా నంగతి మీరు చెప్పిరా?..... వాళ్ళ బంట్లుతుద్దరా అన్నీ నంగతులు రాబట్టే..... ముందడుగువేళాను....."

"అయితే యింతకీ నిర్బంధం, అతనికీ పరిచయం ఎలా అయిందే!....." కుతూహలం అవుకోలేక అడిగారు రావుగారు.

"పరిచయం ఏమిటండీ... ..ఆ వయసులో వాళ్ళకి ఒకరినొకరు ప్రేమించుకోడానికి పరిచయం ఉండాలేమిటి? ఆ అబ్బాయి రెండు మూడు సార్లుమన నిర్బంధమే చూడడం గమనించాను నేను.....మన నిర్బంధ కూడ అత నా యింట్లోకి వచ్చిందగ్గరనింది ఏడులో తారట్లాడడం,.... ఆ కిటికీముండా కూర్చోవడం...ఇద్దరూ వాలుమాపులు చూసుకోవడం అన్నీ జనిపెట్టాను.."

"కనిపెట్టి గలం వేళావస్తుమాట!"

"మరేమిటనుకున్నారో!.....మొదట్లో అమ్మాయి ఏవో పుస్తకాలు తెప్పించుకునేది వనిమనిషిద్దరారా!... తరువాత ఇద్దరూ ఒకరి నొకరు చూసుకుని నవ్వు కోవడం కళ్ళతో మాట్లాడుకోవడం అన్నీ గమనించి... వండగానాడు అతనికి సావం వంటిదివాడని పిండి వంటలు వంపించాను వాళ్ళ బంట్లుతువేత. అబ్బాయి సంతోషపడి నన్ను చూసి నమస్కారం చేశాడు. తర్వాత దాని పుట్టింరోజున అతనిని మన యింటికి అమ్మాయివేత టిక్కెట్లను చీటి రాసి వంపించాను. అతను వచ్చాడు. ఇద్దరూ ఎంతో చక్కగా మాట్లాడుకున్నారు.....యిద్దరీ సినీమాకి వంపించాను.....యింక ఏమింది.....అప్పటి నుంచి యిద్దరూ.....ప్రేమించుకున్నారు.... వాళ్ళిద్దరూ తిరుగుతూంటే నేనేం అడ్డుపెట్టలేదు.... రోసో, మాసో పెళ్లిచేసుకుని మనభారం తగ్గిస్తారు..."

"బాగానేవుంది వరన.....యింట్లోపున్న నాతో ఒక్క ముక్క అయినా చెప్పకుండా యితనాటకం ఆడుతున్నావా?....."

"చెప్పదామనుకున్నాను.....వాళ్ళు నిశ్చయం చేసు కున్నాక చెప్పానని పూరుకున్నాను...."

"ఆ నిశ్చయం ఎప్పుడో జరిగేవరకు.....వూరండ రికి ఏమిని సమాధానం చెప్పడమే.....వాకేం వచ్చలేదీ వ్యవహారం!"

"అదిగో, మిమ్మల్నిచూస్తే నాకుందుకే నుంట్! మీరు పెళ్లి చేయలేరు. చేసుకునేదానిని చేసుకో నీయరు.....ఒక్కనెలరోజులు కళ్ళుమూసుకు పూరు కుంటే వరి. అన్నీ చక్కబడతాయి. యీలోపల అనేవాళ్ళని అనండి, పట్టించుకోండి!"

"ఏమో!..... మీ తల్లి కూతుళ్ళు యిద్దరూ ఏం చేసుకుంటారో చేసుకోండి వాకేం తెలి యదు.....తిరువాత నిద్రైనా అయితే మాత్రం పూరుకును.....అ.....!"

"అ...అలా మీరూరుకోండి! అంతే చాలు!.....కూతురి పెళ్లి చేసినంత ఫలం.....!"

"ఏమో!..... కూతురి పెళ్లి ఎంతాకా వచ్చింది?"..... అప్పుడే నెలరోజులయింది చెప్పి దిస్తా?..... టూరం యింకా ఎక్కువైతాయితే వుంది!.....వూల్లో తలెత్తుకు తిరిగిరా వద్ద నేను. ప్రతివాళ్ళ గువరసలాడడమే!..... ఎంతగా చెప్ప కోవడమే!.....నన్ను ప్రతిమిత్యరేమిటి ఇద్దరూ అడిగి..... ప్రతి వం..... కూతురు ప్రతివా

టుంకరాలు.....వాళ్ళిద్దరూ ఆయేమిటే పెళ్లి త్వరగా చేసుకుని, తర్వాత విడవమను....."

"బాగుండండి మీవరన!..... చేసుకుంటా వాళ్ళు, మీకెందుకా తొందర!..... పెళ్లింటే నిమిషాలమీద నిశ్చయించు కుంటారా?.... ఇద్దరూ బాగా వచ్చిపాటు లవ్వారా?..... వాళ్ళ స్నేహం బలపడారా?..... లేకపోతే ముందురోజే పెళ్లిమాటలు అడేసుకుంటారా?..... వాళ్ళ వాళ్ళని అడిగడం మంచి చెడ్డా చూసుకోవద్దా అతను మాత్రం....."

"అనలు..... యింతకీ..... పెళ్లి చేసుకుంటా నని అచ్చితంగా చెప్పినట్లేనా!"

"చెప్పలేదు యింకా..... ఏదీ అమ్మాయిని నెమ్మదిగా అడగమని చెప్పాను నిన్ననే, చేసుకుంటా డండి..... అమ్మాయంటే ఎంత ప్రేమోతెలుసో! అమ్మాయి పుట్టింరోజున చక్కని పుస్తకం ప్రణంబో చేశాడు. మొన్న పండక్కి అరవైరూపాయల చీర ఐహుమతి యిచ్చాడు. యిదంతా ఇద్దరింతే పోతే ఎందుకు చేస్తాడు...!"

"ఏమో యిదంతా నాకేం నచ్చలేదు, నాకే నంగతి తేల్చి చెప్పాలి వారం రోజుల్లో, నీవే అడుగు తావో, నీ టూతురే అడుగుతుందో అదంతా నాకు తెలియదు. నాకు ఏకబురు నిశ్చయంగా వారం రోజుల్లో చెప్పండి. యీ వ్యవహారం పూరు కుంటూంటే చాల దూరమే వెళుతుంది.... ఏదో సీకల మీదకే తెచ్చేట్లు స్వారీ యిద్దరూ కలసి.

"ఏమిటండీ..... మీ అనుమానాలు మీరూను..... అన్నింటికీ తొందరే..... రోసే అడగమంటాను దాన్ని....."

"ఏదో విడవండి..... తొందరగా మాత్రం యీ సంగతేదో తేలాలి!"

* * *
"ఏమండీ... .. మీరొకసారి ఆ గోపాలరావుతో మాట్లాడిరావాలి!"

"నీ గోపాలరావు?"

"అదే!..... అతనే..... మన నిర్బంధ స్నేహి తుడు గోపాల్ తో మాట్లాడండి వెళ్లి!"

"నేనా?..... నేనందుకు మాట్లాడ్డం?" ఆశ్చర్యంగా మాళికా రావుగారు భార్యవైపు.

"బావుండీ, ఎందుకేమిటండీ,..... మీకూతురి పెళ్లిసంగతి మీరు కాకపోతే ఎవరు మాట్లాడు తారు?"

"ఏం విమయింది?..... నేను మాట్లాడదంటే అవసరం ఏమి వచ్చింది? నేను మాట్లాడడం నేను మంచి చెడ్డా ఏం చూడక్కర లేదుగా!..... అన్నీ కూతురే నిశ్చయించుకుంటుందేమో!"

"బాగుంది అలా అంటే ఎలాగండీ.....!"

"ఏమిటే బాగుండక పోవడం, పిన్న, ఏకూతురూ కలసి రాజాలంటి అల్లుణ్ణి తెస్తారేమో, ఏమి యింది?..... ఏం చేసుకోవటం పొన్నవ్వాదా ఏమిటి?"

"ఏమిటండీ అవశకునం మాటలూ మీరూమీ! ఎందుకు చేసుకోనంటాడు"

"మఱలాతే నీవల్ల అడగడ మెందుకు!..... నిర్బంధ అడిగిందా? ఏమన్నాడు?"

"అ..... ఇప్పుడే అడిగిందట!..... ఇదివరకు రెండు షూడుసార్లు మాచాయగా అడిగితే 'కూర్చా మార్దం..... చేసుకుందాం తొందరే' అని వాళ్ళోడిట్టా..... దిన్నాను అడిగితే..... 'చేసుకో

వచ్చులే..... అని ఏవంగలి వరిగా చెప్పుకుండా
తాటకడలు....."

"అయిందీ..... వేసుకున్నంతా అయిందీ.....
చెబితే విన్నావుటే..... చేసుకుంటాడని దాన్నిలా
విచ్చలవిడిగా తిరగనిచ్చావు, మనో తెలివితేటలు
ఏకే వున్నట్లు. అతనికి కూతురిని చూపించి వలలో
వేసుకుందామనుకున్నావు..... నీసీటి తెలివితేటలు
అనతి వారికి లేవనుకున్నావు..... ఏం యిప్పుడు
ఏం చేస్తావు? వాడు చేసుకోవంటే..... చేసుకోవ
సామ్యంలే వీవు, నీ కూతురు ఏం చేస్తారే....."

"అబ్బబ్బ..... వుండండి..... అప్పుడే ఏదో
కొంత మునిగి పోయినట్లు అలా అరుస్తారెందుకు!"

"ఇంకా ఏంకొంత మునగాలని !! ఉద్దేశం.....
యిది చాలదే..... యిప్పుడు దాన్ని అతను చేసుకో
వంటే దాని గతమిటే..... యింక యీ జన్మలో
దాన్ని ఎవరైనా పెళ్లాడుతారా?....."

"కాస్త చెప్పిన మాట వివకుండా ఎందుకంటే
అలా రాద్ధాంతం చేస్తారు! అతనేం యింకా చేసుకో
వని చెప్పలేదు, చేసుకుంటానని చెప్పలేదు.....
అది చిన్న దీ, మంచి చెడ్డా ఎలా అడగాలో దానికేం
తెలుస్తుంది..... పెద్దవాళ్ళం మనం వుండగా
అదేం మాట్లాడుతుంది?..... కాస్త మీరెళ్ళి అత
నితో మాట్లాడి..... అనలు అతని అభిప్రాయం
ఏమిటో తెలుసుకురండి..... వాళ్ళ వాళ్ళకి రాయ
మంటాడో ఏమిటో అడిగిరండి....."

"ఏం యిప్పుడు నా సహాయం కావల్సి వచ్చిందా?
ముందు నన్నడిగే చేసిరా మీరిద్దరూ, యీరోజు
నేడది రావడానికి. వెళ్ళు..... వీరే వెళ్ళి
ఏం మాట్లాడుతావో మాట్లాడి..... కూతురి
పెళ్లి చెయ్యి వోళ్ళను"

వల

"అలా అంటే ఎలాగంటి, .. మనవారు మీరు
వుండగా నేనెలా మాట్లాడుతాను! ఏం జాబం
టుంది! అలా కోపం తెచ్చుకుంటే ఎలా?.....
మన పిల్ల మంచిచెడ్డలు మనం చూడకపోతే ఎలా?"

"అవో..... వో..... ఏం చక్కగా చెప్తున్నావు?
ఇదివరకు ధీమాగా చెప్పిన కబుర్లు అన్నీ ఏమయి
పోయాయి!..... వేసూరుకుంటే చాలు....
పెళ్ళయి పోతుండన్నావు!..... వూరికే అమ్మారా
'అడపెత్తనం మంగలి వైద్యం'అని..... చేసావు
నిర్వాకం....."

"చాల్లండి ఏదెప్పుడూ గాది..... వెళ్ళి
మాట్లాడిరండి,.... బహుశా పెద్దవాడు మీరేం
అడగలేదనే అతనలా అనివుంటాడు....."

"యిది పెద్దవాళ్ళ చేసే పెళ్లి కాదుగా?...."

"బాబూ మీకోసమన్నారం..... ఏదో పొరపా
టయింది..... లెవలేసుకుంటాను, వెళ్ళి అడిగి
రండి"..... గర్వంగా తలెత్తి చూశారు రావుగారు.

* * *
"ఏమంటి..... ఏమన్నాడంటి అతను?" వాడి
పోయిన సమయంలో వచ్చిన భర్తని అడుద్దగా
అడిగింది జానకమ్మ. భార్యవంక ఉరిమి చూశారు
రావుగారు.

"ఏమవుతుంది పిల్లకడ్డం!..... వే ముందే
చెప్పాను..... వాకు తెలుసు యీ వ్యవహారం అంతా!
పెద్ద తెలివితేటలు వీరేవున్నాయని..... అబ్బాయిని
వలతో వేసుకుని..... డబ్బడి కట్టుంలేమిండా వెళ్ళి
చేపేద్దాం అనుకున్నావు..... అనుకుని వప్పులో
కాలేకావు!..... యింక యిప్పుడు ఏంచేస్తావు?....

యీపూర్వో యింక నేను తలెత్తుకు తిరిగే లావాతూ
పోయింది..... దానికి యీ జన్మకి పెళ్ళయ్యే గీత
తప్పింది. ఏదవంటి యిద్దరూ కలసి.....
తీక్షణంగా చూస్తున్న భర్త చూపులకి భయపడింది
కలవరపడుతూ "ఏం జరిగిందంటి అనలు

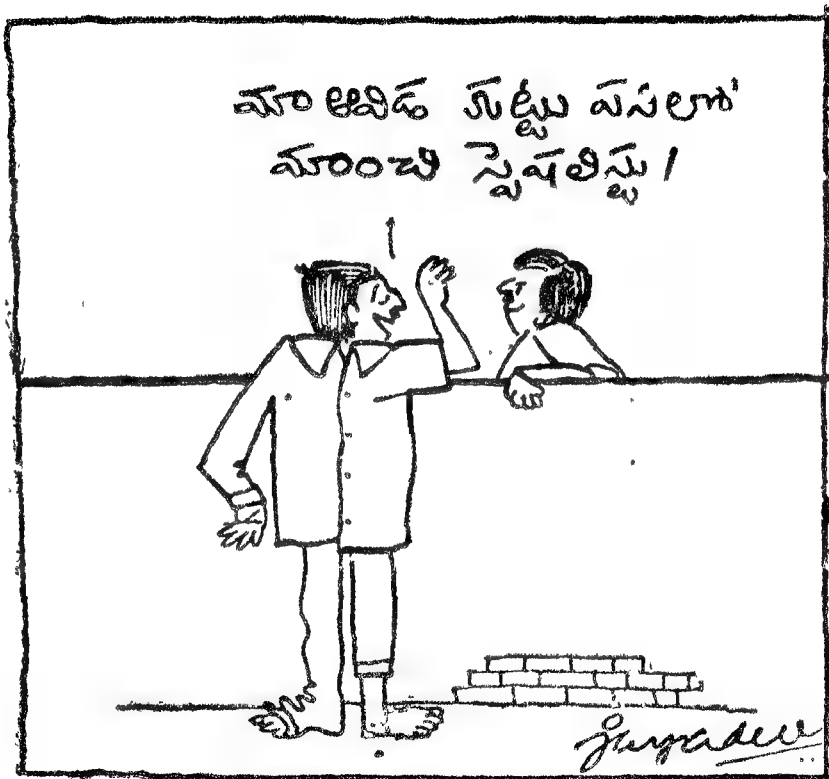
నిమన్నాడు అతను, చేసుకోవన్నాడా?....."
"అ..... లేకపోగో.....ఎరిగి గంటేనే నీకూతురు
పాటిది యింకెవరూ దొరకరని వెంటనే చేసేను
కుంటాడనుకున్నావా?..... చేసుకోను పొమ్మ
న్నాడు..... నేనేం పెళ్ళి చేసుకుంటానని మీతో
చెప్పావా అని ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు..... మీరు
పొరపడి అలా అర్థం చేసుకోవడం నాతప్పి అన్నాడు!
అనలు మీకు ఆ అభిప్రాయం ఎలా కలిగింది.....
నేనెప్పుడూ అనలేనే! అని అబ్బుర్యపోయాడు ..."

"అయితే..... అలా పెళ్ళిదు పిల్లతో,.....
ఎరుసాచ్చిన పిల్లతో..... ఎందుకు తిరిగిండు.....
ఎందుకు దానికి ప్రజంటు అని వంసాడు....."
కోపంతో జానకమ్మ మాటలు తడబడ్డాయి.

"అడిగా అదీ అడిగా! నేనేం మీ అమ్మా
యిని నాలో తిరగమని కోరలేదు... నాలో స్నేహం
చెయ్యమని అంతకంటే అడగలేదు..... ఆ అమ్మా
యంతట ఆ అమ్మాయే నాలో మాటలు ఆరం
భించి పరిచయం చేసుకుంది..... నన్ను అక్కరింత
దానికి ప్రయత్నించింది..... కోరి ఆ అమ్మా
యంతట అమె వస్తూంటే నాకేం పోయిందని
తిరిగిండు .. నుగిసాడిన, ఆమెకి లేని అభ్యంతరం
నాకేంవుంటుంది!..... స్నేహంగా వున్నామని ఏవో
సందర్భంలో చిచ్చు ప్రజంట వున్నాను. కనీ
తిరిగివంత మాత్రాన పెళ్ళాడాలని ఎక్కడైనా
వుందా?..... అనెని అలా స్నేహంగా ఎదరదం
మీతప్పి? లేక నేను నిర్బలతో తిరిగడం తప్పు
టారా, మీకులేని అభ్యంతరం వాకెందుకుందలి"
అన్నాడు. అనవలసినదంతా ధీమాగా మొహం
పిడే అన్నాడు....."

"అంటూంటే మీరెలా పూరుకున్నారంటి.....
మొహం కాల్చక..... పెద్దమనిషి, ఉద్వేగమృదు
నాలుగు నెలలు తిరిగి యిప్పుడు లేదంటాడా? ...
మొహం నలుగారి ముందూ యీద్యకుండా మీరెలా
పూరుకున్నాడు. అనలు మిమ్మల్నావాలి, గట్టిగా
నాలుగూ అడుకుండా పూరు...."

"వోరూయో!....." కోపంతో హంకరించారు
రావుగారు..... "అట్టి వేలకు..... చేసిన నిర్వాకం
వలక..... పైగా వామీద ఎదురున్నావా..... నాలో
చెప్పకుండా చెయ్యకుండా..... ఇద్దరూ కలసి
తెలివితేటలనుకుని చెధవని చేసి, యింకా వోరు
సూముకు పూరాకోక నన్నంటావా?.....ముందు
నా నలవో అడిగి చేసావా?..... అనలు నాలో చేసేతే
యింతదూరం వచ్చేదా వ్యవహారం!..... అడగలేదట!
ఏం అడుగుతాను?.... నీ మొహం పెట్టుకు అడుగు
రాను..... అతనన్న దానిలో ఏం తప్పువుందని
అడుగుతాను..... తప్పు ఎవరో వుండుకునీ పైగా
అతన్నేం అనమంటావు? నీ కూతుర్ని అతనితో
తిరిగడానికి వంపింపమని అతన్నే నివ్వడిగాడా? ...
నీ కూతుర్ని పెళ్ళాడుతానని వీకేం మాట యిచ్చి
మోసం చేశాడా? ఏమని అడగమన్నావు?.....

చేసిన పనికి నోరు మూసుకుని వుండకుండా యింకా పలుకుతున్నావు?....." అవేళంగా అంటున్న భర్త వంక తప్పుచేసిన దానిలా చూసి తలదించుకుంది..

"అదేదీ ఆ నిర్మల ఏది?..... పుత్ర పికార్లలోనే నరి పుట్టిందా? లేక యింకా పైకి వెళ్లిందా యిద్దరి స్నేహం..... అతనికేం మగ వాడు..... ఏదన్నా జరిగితే..... దీని గతేమిటి?..... మనం ఎలా మొహం ఎత్తుకు తిరుగుతాం..... యిప్పటికే నలుగురి నోళ్ళలో పడ్డాం..... ఏదో పుత్ర స్నేహం అయితే వరనాలేదు..... దాన్నడుగు అనలు వీంజరిగిందో వాళ్ళ మధ్య..... కనుక్కు ఏడు!" విసుగంతా మొహం మీదే చూపించారు రావుగారు.

"ఇకనేనా జాగ్రత్తగా వుండి ఏడవండి..... అతి తెలివితేటలకిపోక..... జరిగింది చాలు..... యిక మళ్ళీ అది గడవదాటి బైటకీ వెళ్ళినట్లు తెలిసిందో ముందు సీపని పడతా జాగ్రత్త!.....అ..!"

* * *

"ఏమంటి ... ఏమంటి....." దాదాపు ఏడుపు గొంతులో అన్న జానకమ్మ వంక చూశారు రావుగారు.

"ఏమంటి....." వణికి గొంతుతో అంటున్న భార్యవంక చిరాగ్గా చూశాడు. "ఏం కొంచెం మని గిందని అలా ఏడుపుమొహం పెట్టావు!"

"కొంచెం మునిగిందంటి!....."

"ఏమిటే అదీ!"

"ఏం చెప్పమంటారు?..... ఖర్చు!..... నిర్మల కొంచెం ముంచిందంటి!....."

"అ!....."

"అవునంటి..... పదిహేను రోజునించి దాని పరన నాకు అనుమానంగానే వుంది..... యివాళతో అనుమానం తీరిపోయింది..... కొంత ముంచి దింటి!..... యింత పని చేస్తుండమకోలేదు..... యిప్పుడెలాగిందీ..... నాకు కాళ్ళు చేతులు అడ్డం లేదు..... ఎలాగింటి!....."

"ఎలాగింటి!..... సిగ్గు లేకుండా యింకా అడుగు తున్నావు?..... యీ నలహో దాన్ని వూరిమీడ పదిలే ముందు అడిగేవుటే..... అంతా అయిపోయాక నా నలహో కావల్సి వచ్చిందా?....."

"అనలే ఏడుస్తూంటే యింకా ఎంతుకంటి మీ దెప్పుళ్ళు..... మన దెబ్బలాటకేగాని..... ముందు దారి చూడండి...అది ఒకటే ఏడు స్తూంది ... ఏం తీరిగినా చెప్పుడు..... ఏదో మామూలుగా సీనిమాలకి పికార్లకి తిరగమన్నామే కాని, యిలా వళ్ళ పై తెలియకుండా పికలమీదకి తెచ్చుకో వనలేదు..... జాగ్రత్తగా వుండమని మరి మరి చెప్పాను....."

"చాల్సే..... యింకా నమర్చించుకోబున్నావు. చేసిన తప్పు పప్పుకోకుండా, జాగ్రత్తగా వుండమని చెప్పి పంపిందట!..... నయనూతో పున్న యిద్దర్నీ స్వేచ్ఛగా తిరిగిరమ్మనివంటి..... జాగ్రత్తగా వుండమని చెప్పిందట!....." తళ్ళి కొరికారు రావుగారు.

"ముందు ఏదో చెయ్యండి..... తరువాత సీప కాళంగా మనం దెబ్బలాడుకుందాం..... ముందు

ఆ గోపీల్ దగ్గరకి వెళ్ళి చేతులు గేలు వు కాన బ్రతిమిలాడండి..... నం దొక్క భ వప్పించి రండి.....అంతగా అలల వ్వుకోకపోలే... ఏ దాక్తురుకో చూపించి ఏదో దాట ఉండి... నలుగురికి తెలిసి మన కిరువు ఇయట ఉండి... ఏదన్నా చెయ్యండి!"

"హూ యింకా మనకు పరువకటి మిగిలిం దేమిటి? ఏనాడో పోయింది... యిప్పుడింక ఆ మిగిలింది కూడ పూర్తిగా పోతుంది!..... ఖర్చు!..... ఏ మొహంపెట్టుకు అడగను మళ్ళీ వెళ్ళి..... నాడి కాళ్ళు పట్టుకు బ్రతిమిలాడే ఖర్చు తెచ్చారు తల్లి కూతుల్నిద్దరూ కలసి...."

"అలా అంటే ఎలా చెప్పండి....."

"నీ కూతుర్ని పంపించకూడదే!..... అది పరితే దాని పరిస్థితి చూసి జాలినదైనా వచ్చుకుంటా దేమా!....."

"మీకంటే ముందేచేసా ఆపని!..... నిన్న పంపించాను..... దీని మొహంచూసి అతను కరగక పోగా... ఎంతో తృణికారంగా మార్చాడట...."

"అయిందీ, అయితే నే వెళ్ళిమాత్రం ఏమి చెయ్యను!....."

"మీకు చెప్పేసరికి....." జానకమ్మ మాటలు వోట్లానేవుండేపోయాయి, గేలు తెరచుకుని పమ్మన్న గోపారావు బంట్లోతుని చూసి.....

"బాబుగారు మాకీఉత్తరం యాయమన్నా రండి!" బంట్లోతు ఉత్తరం అందించాడు.

"ఇంకా ఏం ఉత్తరాలు మిగిలాయి జానకా..... కొంచెం ముంచింది యింకా చాలలేదనా..... యింకా ఉత్తరాలు వర్తరాలు....." దుసి రుపలాడుతూ నిప్పుర్యంగా అంది జానకమ్మ. తన పని అయి పోయిందన్నట్లు వెళ్ళిపోయాడు బంట్లోతు.

"ఏమిటంటి ఆ ఉత్తరం, మీకా?..... నిర్మలకా? ఏం రాశాడు మహానుభావుడు....."

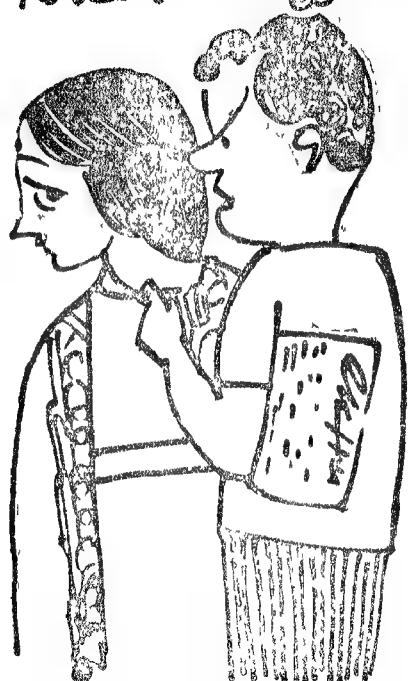
"ఏమో, చదవనీ!".....

"శ్రీ రావుగారికి,

ఉత్తరం ఏమని మొదలుపెట్టాలో తెలియడం లేదు. ఈ జరిగిన నాలుకతో మాపాత్ర ఏమిటో నాకు తెలియంజే, మాకేమని ఉత్తరం రాయాలో అంటు బట్టడం లేదు..... యీ జరిగిన దానితో మిగిలమేయం బహుశా వుండి వుండదని పూహి స్తున్నాను.....

ఈ కాలంలో అడవిల్లం పెళ్ళిళ్ళు తల్లిదండ్రులకు ఒక నమస్కన తయారయ్యాయని నాకు తెలుసు!..... చదువు, కాస్తా, కూస్తా అందం పుష్పా కట్నాలు గుమ్మరించే తక్కిలేక..... ఎందరో కన్యలుగా చాలా కాలం వుండిపోయి తల్లిదండ్రుల గుండెలమీద మంచటిగా తయారవుతున్నారని ఎరుగుదును! యీ నమస్కని కాస్త మలభంగా పరిష్కరించడానికి యీ సంద్య ఒక క్రొత్త పుంత తొక్కిపట్టు పెంటు వ్వాను..... కాస్త చదువుకున్న యువతులు తమత తుల తామే ముందడుగుపేసి పరావ్యేషణ సాగించి... పచ్చిన వారిని ఎవ్వకుని వారిని అక్కర్లించి ప్రేమా

మహానుభావ జైలర్ని జోకేటకే
మందు సందేబ పెట్టేమ మండ్రానీ!

శ్రీ

నెయింట్ జోన్ ఆఫ్ ఆర్క్

☐ [ప్రాస్తులోని ఒక కుగ్రామంలో ఒక వ్యవసాయదారుని కుటుంబం వుంటుండేది. 1412లో వారి కొని అమ్మాయి జన్మించింది. ఆ అమ్మాయికి 'జోన్' అని పేరుపెట్టారు. జోన్ చిన్నతనమలా వశువుల మెపుతూనూ, నేత నేనూనూ గడిపింది.

జోన్ కి, పదమూడు సంవత్సరాలు నిండాయి. అప్పుడు నిద్ర తలవలసిన జరిగింది. వశువుల మేపుతూవుండగా తిన్నగా ఆమె నెత్తిపైనే ఆమె తండ్రి ఒక మెరుపు మెరిసింది. అంతే కాదు, అందులో నుంచి ధ్వని వెలువడింది. 'అనామకుడుగా వున్న చార్లెస్ కు కలుసుకుని అతన్ని 'రైయన్' రాష్ట్రానికి నరిపాలకుణ్ణి చేయడానికి ఉద్యుక్తం కమ్మని' అజ్ఞాపించింది.]

"అవును నాన్నా నిజమే. చాలా అద్భుతమైన విషయం. నన్ను వెళ్లి మన రాజు చార్లెస్ కు సహాయం చేయనివ్వండి. అమరవాణి నన్ను అడేశించింది తండ్రి!"— జోన్.

(కాని జోన్ తల్లిదండ్రులూ మూటల్ని నమ్మలేదు. పిచ్చిత్తి అనుకున్నారు. ఆమె కొర్కెను త్రోసివేచారు.)

"అమ్మా, నువ్వు మూడేళ్ళనుంచి కింగ్ చార్లెస్ ను కలుసుకోవాలని మమ్మల్ని వేధిస్తున్నావు. అంత కన్నా తెలివి తక్కువ ఏమన్నా వందా? నువ్వు నల్ల స్వనవాదూరుని బిడ్డవు. అలాంటి పెద్ద మనిషి ఎందుకు కలగంటావు? నీ చాడనా సోపాలంటే నీకు పెళ్ళి చేసేయాలి. నీ ప్రవర్తన అప్పుడుగాని బాగుండదు."— తండ్రి.

(గత మూడు సంవత్సరాలనుంచి అమరవాణి జోన్ ను చావురమ్మనే వుంది. ఆమె జీవితాన్ని రోకోవకారం కోసం ఆశ్రయం చేయమని బోధిస్తూనే వుంది. ఆ సందేశంలో మరో ఆజ్ఞ కూడా వుంది. అది జోన్ పెళ్ళి చేసుకోకూడదు, జీవితాంతంవరకు కన్యగానే వుండటంగా వుండిపోయి అనేది.)

"దైవమా, ఇప్పుడు నా కర్మమేమిటి? తల్లిదండ్రులు నా పెళ్ళికి ఏర్పాట్లు చేసేశారే? మేమింకా విడిచిపెట్టి వెళ్ళేందుకు వాళ్ళు ఇష్టపడడం లేదు. నా రాజుకు నేనెలా సేవ చేయగలగాను? నేనెవరి అజ్ఞను శిరసావహించాలి? తల్లిదండ్రులిదా, ఏదా?"— జోన్.

(దైవశాసనాన్ని ధిక్కరించలేక, తల్లిదండ్రుల్ని మీరలేక నలిగిపోయింది జోన్. చివరికి తల్లిదండ్రుల్ని తిరస్కరించింది. వెంటనే యిల్లా విడిచి 'కింగ్ చార్లెస్' నివసిస్తున్న పట్టణానికి (ఎయాల ముయింది.)

"ఎంత గొప్పవని చేశావు జోన్, ఎంత మంచి పని చేశావు! నా ఆదేశాన్ని తలదాల్చావు! వెళ్ళు, ముందుకు వెళ్ళు! దుర్మమమైన మార్గమని భయపడకు. ఆకలి వేసినప్పుడు దైరాన్ని కోల్పోతావేమో, వద్దు. దారిలో నీకు ఎన్నో కష్టాలు వస్తాయి. అపాయాలు ఎదురవుతాయి. మరేం వుండాలేదు. నేనున్నాను! ఎవరూ నిన్ను సొంపించడానికి ముందుకు రాలేదు. నువ్వు అడగానివి. ఒంటరిగా ప్రయాణం చేస్తున్నావు. అయినా నీకు ఏ అపదాలూ. తొందరతో కింగ్ చార్లెస్ వుంటున్న పట్టణానికి చేరుకుంటావు తల్లీ!"— అమరవాణి.

(అ రోజుల్లో ప్రాస్తు, ప్రతివత్సరం వైరుధ్యంలో మూడు నీరకలుగా వుండేది. ప్రాస్తు, అర్మియన్ రాష్ట్రాలు అప్పుడే ఇంగ్లాండు దురాక్రమణకు గురి అయినాయి. ఇంకా చాలాభాగం మిగిలివుంది అందులో పారిస్ కూడా వుంది. దానిని పరిపాలించడానికి వారసులకు మార్తమే వాళ్ళు వుంటుంది. కాని డ్యూక్ ఆఫ్ బర్మిండ్ అధిపత్యం చలాయించడం మొదలు పెట్టెడు. వ్యాయంగా అది కింగ్ చార్లెస్ వాళ్ళు. అతను విప్లవాదులుగా వుండిపోయాడు. దీనికంతటికీ బర్మిండ్ కుయుక్తులే కారణం. అతను కింగ్ చార్లెస్ తండ్రి బలికేపుడగా ఆయన కొంపుతో పనిచేసినవాడే. అదికార వ్యామోహం అతని కళ్ళు కప్పి అలా గంచరించాడు. అసలు ప్రాస్తు దేశం ఒక అచారముంది, ఎవరైనా కీర్తనగా ప్రాస్తు పరిపాలన స్వీకరించినపుడు అతను మొట్టమొదట రైయన్ రాష్ట్రాన్ని పాలించాలి. (వజుల మెచ్చుకుంటే సీంహాసనానికి అర్హుడవు) నూట, రైయన్ రాష్ట్రాన్ని అప్పటికే ఆంగ్లేయులు ఆక్రమించేశారు. వాళ్ళు నా వెళ్ళగొట్టాలి. కింగ్ చార్లెస్ దానికి రాజుగా మొదలు చేశాడు. ఆ తర్వాత అతన్ని ప్రాస్తుకు వెళ్ళిపోవడం గవించాలి. ఇంతటి కష్టాలన్నైన కార్యం వుంది. ఈ సమాఖ్య రాష్ట్రాన్ని సాధించడానికి జోన్ పూనుకున్నది.)

"చార్లెస్ మహారాజా, దేవుని అజ్ఞనుసారం నేను కొన్ని ఎందుకూ మేళ్ళు ప్రయాణించి తిరిగి రికి వెళ్ళాను. మీరే తప్పితే మరెవరూ రాజు కాకూడదు. నాకు సాయంగా పైనిక దళాన్ని సంపాదించండి. తుంటిని రైయన్ కు రాజ్యాధిపతి కు చేస్తాను ఇది దేవుని ప్రత్యాజ్ఞ!"— జోన్ (కింగ్ చార్లెస్ "నేనీద ముక్కుకం కుదరలేదు అందుకే ఎండితులకు కలుగరనించాడు. జోన్ చెప్పిన విషయం నిజమవునే కాదో, ఆ సందేహం స్వర్గంనుంచి వచ్చిందో నిరకంనుంచి ఎచ్చిందో తెలుసుకోమని ఆ సందేహాలకు అంతిచ్చాడు.)

"మహావీరుడా మేముంటావో భారంటి అడ్డులాన్ని కని విని యుండలేదు. జోన్ తలపెట్టిన కార్యం అంతకంటే కష్టమైనది. అయినా జోన్ ను పరిశీలించాము. ఆమెను ప్రశ్నించి దీర్ఘకాలిక చర్చల్ని కొనసాగించాము. మాకు ముక్కుకం కుదిరింది. ఈ మత చెప్పినది యదార్థం. ఈ అమ్మాయి దైవత్యాన్ని నిర్దించుచున్నది."— సందేహం.

(జోన్ ను సమర్థిస్తూ వండితులు రాజుకు ఒక లేఖనా వంపారు. వెంటనే జోన్ ఆదేశానుసారం అర్మియన్స్ గుండెతొడిగానికి సేనల్ని నియోగించాడు కింగ్ చార్లెస్.)

"ఓ దైవాంశ సంకూతురాలా! ద్రుడు వినబడినట్లంటే గొప్ప శక్తిని ప్రసాదించాడు. ఇంతటి శక్తి సంపన్నురాలైన నువ్వు శారీరక బలాన్ని ఉపయోగించనవసరం అగత్యంలేదు. నువ్వు శక్తిప్రాప్తిని ప్రయోగించనవసరం లేదు నువ్వు సవరించ లేదు. శక్తులుగా నిన్ను గాయపరచడానికి ముందుకు వచ్చినప్పుడు, చందానికి నిర్దేశించినప్పుడు నువ్వు అందుకు వెనకాడకూడదు. ఏ మమయంలోనైనా పరే చావుకు సిద్ధంగా వుండాలి!"— అమరవాణి.

(దైవామగ్నమేమో వుందో అలానే అజ్ఞురాలా

వడిచింది జోన్. గుర్రంపైద స్వీడీవేస్తూ, 'జీనస్ అని రాయబడిన ఒక జెండాను మాత్రమే ధరించి సేనల్ని నడిపించింది.

"సైన్యం రైయన్ వగలాని కేలించి కోటను ముట్టడించింది ప్రతివక్త సైన్యాలు విగరితంగా వున్నాయి. అయినా కొద్దిరోజుల్లోనే అమెక ియా చేకూరింది. ఆంగ్లేయ సైన్యం వలాయన చిత్తి గిందింది. జోన్ గాయపడి సామ్యునెల్ల పొయింది. అనుచు లామెను రక్షణ స్థలానికి చేర్చారు.)

"ఓ పయగండేపుగా! నీకు నా సౌదయస్కార్యక మై సకృతజ్ఞతలు! జోన్ వ్యవసాయదారుని కుమార్తె కాదు. దినిముడ తునికి గిగిచ్చిన దేవత. నమ్మి రైయన్స్ పరిధానికి వట్టల గట్టడానికి, ప్రాస్తుకు నిలకగా చేసేందుకు మానా మూతులకు సాధ్యం కానివిని జోన్ సాధించింది. ఆమె సామాన్యవనిత కాదు."— కింగ్ చార్లెస్.

(ఈ మనవిజయాన్ని సాధించిన జోన్ అక్కడిలో విడిచి వెట్టలేదు. సైన్యాన్ని పారిస్ మీదకు తరలించింది. అక్కడి ఆంగ్లేయ సైన్యాన్ని డ్యూక్ ఆఫ్ బర్మిండ్ బలాన్ని పారదోలింది. రాజధానిని ఎశురుచు కుంటున్నప్పుడు మాత్రం ఆమెకు అవకాయం ఎదురైంది. ఎవరూ దుష్టురాలుగా ఎంచి ఆంగ్లేయులు ఆమెను నిర్బంధంలో వుంచారు. పిల్స్ విజ్ఞవిద్యాలయంలోని వన్యండు మంది పెద్దల్ని దర్శిస్తున్న వియోగించారు.)

"వివేకమంతులైన తండ్రులారా! నమ్మ విచారించడానికి మీరు వ్యాయమూర్తులుగా కూర్చున్నారు. మేమే వేసిన పనికి దేవుడే బాధ్యుడు. మీరు నమ్మి శిక్షించడానికి ఎటువంటి అర్హతను కలిగి వున్నారా?"— జోన్.

(ఆ వ్యాయమూర్తులు జోన్ చెప్పినదాన్ని బూటక మన్నారు. మోసగల్గి అని తీర్పు చెప్పారు. కాల్పులంపాలని శిక్ష విధించారు. ఆ శిక్షకు జోన్ చిరు నవ్వుతో స్వగత మిచ్చింది.)

"నా నేరాన్ని ఒప్పుకునే ముందు మీకు మరో పారి వ్యక్తం చేస్తున్నాను, నేనే మహత్తర కార్యాన్ని చేస్తుని ఆదేశ వల్లనే చేశాను. కింగ్ చార్లెస్ తవ్యా ర్హతను కలిగి వున్నాడు. అతన్ని పరిపాలకుడుగా చేయడం దర్మం. అందుకు నేను తలపడ్డాను. ఈవాడు అతను అవశయాన్ని సొందాడు. కాని అతను వినాటికైనా ప్రాస్తుకు రాజు కాగల్గితాడు. ఇది నాకు దేవుడు చెప్పిన నిజం!"— జోన్

(తనను శిక్షించదలచుకున్నవారిని కృమించమని దేవుడిని కోరుకుంది జోన్. ముళ్ళలో నిండి వున్న శిలువనా ముద్దు పెట్టుకొంది.)

జోన్ మూటలా నిజమైనవాయి. ఇంకా పెళ్ళి తర్వాత, ప్రాస్తునుండి ఆంగ్లేయ సైన్యాలు పారి పోయాయి. బర్మిండ్ డ్యూక్, కింగ్ చార్లెస్ కు రాజ్యాన్ని స్వగించడం తప్పలేదు.

జోన్ ను పీరింగ్లో శాల్చి చంపేశారు. ఆమె పతి త్రకు మాత్రం చావులేదు. "నెయింట్ జోన్ ఆఫ్ ఆర్క్" అనే పేరు చిరస్మరణీయంగా ప్రపంచ వ్యాప్తమయింది.

..... రామశాస్త్రి వి.ఎస్.సుక్తాంకర్..

9

(జరిగిన కథా మరలా సామాజ్యానికి ప్రధాన వ్యాయముగా అయిన రామ్ శాస్త్రి ప్రభుత్వ గొప్ప సెంటిమెంట్లు, ఉదాహరణలు కలవాడు, దేశమంతటా వ్యాయముగ కలవాడు ప్రసిద్ధి చెందినవాడు. 'పేష్కీ' మాధవరావుకు ఆతనంటే చాలా గౌరవం కాబట్టి, వేల్ బిగర్ అనే బావిస పద్ధతిని రామ్ శాస్త్రి జలప్రయోగంగా వాడేసాడు. ఈ పద్ధతిని ధక్కరించిని నిస్సెయిన్ సుబేదార్ విప్పజేసి కూడా రామ్ శాస్త్రి కిక్కించటానికి వెనుదీయడు. మళ్ళీ పట్నంపట్నం వెళ్ళి గౌరవం కలవాడయివా అనినరం కలిగివచ్చాడు ఎంతో కరుణ ప్రదర్శిస్తాడు. శ్యామా అనే బావిసపల్లె నూజే పైచికుడూ, కవి, గాయకుడూ అయిన చంపాజీతో కొన్ని ప్రత్యేక పరిస్థితులలో పరిచయం చెందుకు కిక్కించకుండా ఆమె యజమానికి నచ్చుచేసి, వాడొద్దరినీ విడిచిపెట్టాడు. శ్యామా చంపాజీల కథని విని 'పేష్కీ' పతీమణి రమాబాయి సాహెబ్ వారిద్దరికీ రాజభవనంలో ఉద్యోగాలు ఇప్పిస్తుంది.)

■ "మరలా సామాజ్యం మీద నవ్వండేట్లుగా ఉజ్వలంగా ప్రకాశిస్తూ వచ్చిన రవి అన్నమిన్నాడు! మన 'పేష్కీ'వారి ఆరోగ్యం ఈమధ్య ఏమీ బాగాలేదు! వారి వయస్సున్నాడు ఇరవయ్యే ఏనిమిది మాత్రమే, కాని ఈ పవ్వందేట్ల దేశ పరిపాలన కాదు దేశసేవ! వారిని బాగా కుంగడిపేసింది..." అని విచారంగా చెప్పాడు ఆ సాయంత్రం పూసా నగరంలో ఒక పెద్ద మనిషి తనలో ముచ్చటగా ఉటానికి వచ్చిన మిత్రుడితో.

"ఏమీ! దేవూర్ కి వెళ్ళినా బాగుపడలేదా? అక్కడ ఆరోగ్యానికి మంచి వాతావరణం ఉందంటారు! 'పేష్కీ'వారి కుందైనం గణేతుడి ఆలయం అక్కడే కదా?" మిత్రుడి ప్రశ్నలలో ఆశ్చర్యంతో బాటు బాధ కూడా మిళితం అయి ఉంది.

"ఇంతకుముందే దేవూర్ నుంచి వచ్చిన ఒకతన్ని జలికామ. మాధవరావ్ వారి సరిస్థితి ఏమాత్రం బాగా లేదుటా!..."

"దేవూర్ అక్కడికి దగ్గరేగా.. ఏదో వార్తలు వస్తున్నే ఉంటాయి. ఏదయినా తెలిస్తే మాత్రం వాకు వెంటనే చెప్తూ ఉండండి."

• • •

దేవూర్ లో రాజమండ్రిలో 'పేష్కీ' మాధవరావుకి నిరంతర సేవ చేసేవారిలో శ్యామా, చంపాజీలు ముఖ్యులు. ఎందరు మంత్రులు ఇటువూ, ఎంత మంది సేవచేస్తున్నా 'పేష్కీ' కంటే చెందిన మనస్సుకీ, తన భక్తి గీతాలతో, ఒక చంపాజీయే కాంతి చేకూర్చి గలిగేవాడు.

ఆ ఉదయం చంపాజీ తన శ్రావ్యమయిన గొంతు కితో తన ప్రభువుకి 'గంగావతరణం' కథ పాడి విని పేస్తున్నాడు. పాటతోబాటు, గంగానది జన్మం కథని చూపే పోటవోమ్మలాటని కూడా అడిస్తున్నాడు. అప్పుడప్పుడు, చంపాజీ పాటలు విన్నప్పుడు వక్కనే ఒక తెగ వెనుక కూర్చుని ఉన్న శ్యామా కూడా మధురంగా గంగావతరణం పాడుతూ ఉండేది ఈ పవిత్ర కథ విన్న మాధవరావ్ మనస్సు ప్రకాశం అయ్యేది.

చంపాజీ పాట ముగిస్తున్నాడు. తన ప్రభువు దీవావల్ల చూస్తూ ఉంటే అతనికి కన్నీరాలేరు ఎలాగో తమాయించుకుని గంగావతరణంలోని చివరకు వెళ్తున్నాడు. దాని సారాంశం ఇది—

"భగవంతుడు సత్యయుగంలో భూమిని పాటించాడు. కాని, ఈ కలియుగంలో కూడా భగవంతుడి వంటి రాజుని సాదిన మరలా సామాజ్యం ఎంత అభ్యున్నం చేసుకుంది. శ్రోత్యవరాక్షసాలతోనే కాక భర్మబుద్ధితో, దైవభక్తితో అంబాటి భగవంతుడికి తీసిపాడు మా ప్రభువు మాధవరావ్ 'పేష్కీ' సత్యయుగంలో భగవంతుడు భువి మీదకి గంగని తీసుకువచ్చి వవిత్రం చేశాడు. కలియుగంలో మాధవరావ్ మరలా సామాజ్యంలో ధర్మం అనే గంగని తీసుకువచ్చి వవిత్ర ప్రవాహంతో అందరినీ పంతోషంలో ముంచెత్తాడు. మన మరలా సోదరులం గొంతెత్తి ఈ సుహాసీయుడి పుణ్యచరిత్ర పాడు కుందాము గండి! మన మరలా సామాజ్యాన్ని భర్మ గంగా ప్రవాహంతో పునీతం చేసే మాధవరావ్ 'పేష్కీ' వవిత్ర గాభని పాడుకుందాము రండి!"

"అభావే, చంపాజీ! అభావే" ఆ కంఠస్వరంలో ఎంత భావావేశం దాగి ఉన్నప్పటికీ ఎప్పటిలాగే ప్రకాశంగా ఉంది. "చంపాజీ, నీది నీదైవాక్కు! నీగానం జరితరాలుగా పాడే మరలా ప్రజల హృదయాలలో కాళ్ళతంగా నిలిచిపోతుంది! మన ప్రభువు 'పేష్కీ'

మాధవరావ్ వారి కీర్తి అనంతంగా నిలిచిపోతుంది..! అప్పుడే ఆ గదిలోకి వచ్చిన రామ్ శాస్త్రి చంపాజీని ఇలా ప్రశంసించాడు.

"నాకూ ఆ అభ్యున్నతల భగవంతుడికి పోలిక ఏమిటి?" అన్నాడు బలహీన స్వరంలో మాధవరావ్. "ఆ సుహాసీయుడు తన జీవిత కాలంలోనే తన అక్ష్యాన్ని నీర్ధించాడు. నేను సాధించింది ఏమాత్రం? అసలు ఆ సాధించినదేదో కూడా మీ ఆశీర్వాదం వల్లనే కదా! రామ్ శాస్త్రి గారి వంటి గురువు దొరకటం నా అభ్యున్నం, కాని ఆయన పద్ధతి అభ్యసించినది అమలు జరవకుండానే ఈ లోకాన్ని నదిలి వెళ్లి పోతున్నాననే, అని బాధగా ఉంది..."

రామ్ శాస్త్రిని ఈ మాటల కదిల్చివేశాయి. ఎంతో నిరం విలపంగా ఇలా అన్నాడు: "ప్రభూ! అంతమాట అనకండి. ఈ వన్నెండు నెంపత్తులలో తమరు వన్నెండు జీవిత కాలంలో ఇకరాలు సాధించ 'నంత సాధించారు!"

"భగవంతుడా! ఈ భూమి మీద మరెక్కడా ఉంటే నా ప్రజలకి వ రికొంత సేవ చేసేవాడిని కదా, ఆ అవకాశం నా కివ్వవేమి? ' మాధవరావ్ తనలో తనే మాట్లాడుకుంటున్నాడు.

రామ్ శాస్త్రి మాధవరావ్ మంచం మీదకి వంగి అతన్ని తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడు. "ప్రభూ, తమ వంటి విరంజీవులని మృత్యువు ఏమీ చేయలేదు! తమ కీర్తి ఎల్లకాలమూ నిలిచిపోతుంది! తమరు మృత్యువుని జయించేరు!.. అంటూ తన ప్రేయశిష్యుడిని గుండెకి హత్తుకున్నాడు.

రామ్ శాస్త్రి మాట్లాడుతూ ఉండగానే మాధవరావ్ శిరస్సు అతని గురువుగారి వక్షస్థలం మీదకి వాలిపోయింది.

* * *

■ సాయంత్రం వేలమంది ప్రజలు దేవూర్ స్థానంలో తమ పేష్కీ అంత్యక్రియలని చూడటానికి వచ్చారు. మాధవరావ్ భౌతికాయం దహనమేకాక రమాబాయి సాహెబ్ నహగమనం కూడా జరుగ సన్నుదని తెలుసుకుని ఇంతమంది వచ్చారు.

ఇంకాపాతిక నెంపత్తుల వయసు నింపని రమాబాయి పనుపుబట్టలతో చితి వక్కనే మంచుని ఉంది. 'పేష్కీ' మాధవరావ్ అంటే ఎంత ఇష్టమో

ఆయన ప్రజలకి ఆయన సతీమణి అంటే కూడా అంత ఇష్టమే. అటువంటి ఆమె సయితం ఈ లోకాన్ని వదిలి వెళ్లిపోతున్నదని ఎందరో కంట తడిపెట్టారు.

అది గోధూళి సమయం. నహగమన ముహూర్తం సమీపిస్తోంది. బ్రాహ్మణులు మంత్రాలు పల్లిస్తున్నారు. ఎందరో స్త్రీలు ముందుకి వచ్చి పవిత్ర 'సరి' రమాబాయి పాదాలని తమ శిరస్సులతో స్పృశిస్తున్నారు. రమాబాయి నిశ్చలంగా, గంభీరంగా వారందరి పాదాభివందనలపై స్వీకరించింది. అందరి వద్దా సెలవు తీసుకుంది. అందరి కన్నా చివరివార, శ్యామా, చంపాబాయి. అశ్రువులు ధారలుగా ప్రవహిస్తూ ఉంటే ఇద్దరూ వచ్చి ఆమెకి పాదాభివందన చేశారు. రమాబాయి తక్కినవారిని దీవించినట్లు వారిద్దరినీ కూడా దీవించింది కాని శ్యామా నల్ల ప్రత్యేక వాత్యల్యం చూపించింది. ఆమెని లేవ నెత్తి ఆస్వయంగా కౌగిలించుకుంది.

"శ్యామా నువ్వు నా సోదరివి! నువ్వు చంపాబాయి నా మీద చూపిన ప్రేమకి నేనెంత కృతజ్ఞురాలిగా ఉంటున్నానో చెప్పలేకుండా ఉన్నాను. నా తుది కోరిక

వీమిటంటే, నారాయణరావ్, గంగాబాయిల నల్ల కూడా అంత ప్రేమాదూరణలని చూపనని! పేష్క సింహాసన గౌరవాన్ని కాపాడండి. మీ కొత్త పేష్క, పేష్క సతీమణికి అన్నినిధాలా సాయపడండి!" అంటూ రమాబాయి సహగమనానికి చివర కార్యక్రమానికి ఉద్యుక్తురాలయింది. తన పంటి మీది ఒక ఆభరణాన్ని తీసి తనకి ఇష్టం వచ్చినవారికి ఇవ్వటానికి సిద్ధం అయింది.

అందురూ ఈ కార్యక్రమాన్ని కుతూహలంతో చూడసాగారు. ఎందుచేతనంటే, 'సరి' అంటిమ కాసుకగా ఒక ఆభరణం ఎవరికయితే ఇస్తుందో వారంటే ఎవరికి అమిత గౌరవం అని అర్థం. అంతే కాక ఈ కాసుక సవిత్తమయినది. స్త్రీలు దానిని తమ మంగళసూత్రాలతో నమస్కరంగా చూసుకుంటారు. సరి ఇచ్చే కాసుక ఒక పురోహితాడి ద్వారా చదివించటం అప్పటి అలవాటు. యదాప్రకారంగా పేష్క వారి పురోహితాడు రమాబాయిని పరీక్షించి ఆమె చెప్పినది శ్రద్ధగా విన్నాడు. విని సరి రమాబాయి తన ఆభరణాన్ని తన అంతరంగిక సఖి శ్యామాకి

దానం ఇవ్వ న్నదని ప్రకటించాడు. ఈ ప్రకటన విన్న అక్కడి జనం ఆశ్చర్యానికి అంతరేధు! నహగమనం చేయ్యుపోతున్న సరి తన చివరి దానాన్ని ఒక రైతు కుమార్తెకి అందులో బానిసగా ఉన్న దానికి ఇవ్వటమా, అనుకున్నారు.

ఇక శ్యామా సంభ్రమం వర్జనాతితం. నోట మాట లేక, వణుకుతూ ముందుకి వచ్చి రమాబాయి ఇచ్చిన ఉంగరాన్ని స్వీకరించింది. రమాబాయి గనవేలి మీది బంగారు ఉంగరం తీసి తనే శ్యామా వేలికి తొడిగింది.

ఈ దానం స్వీకరణ అనగానే డప్పులు వోగటం మొదలుపెట్టాయి. దూరంగా రాజమందిరం ఫలం గులు కాల్రారు. వేదాది సైనికులు తలంబ ఎంచి తమ ప్రభువు వద్ద సెలవు తీసుకున్నారు. చండూపు క్షరల చిలి జ్వాలలో సైకి ఎగళాయి. పేష్క శిరస్సుని వడిలో ఉంచుకుని నిశ్చలంగా కూర్చున్న రమాబాయి త్వరలోనే ఆ జ్వాలలకి ఆమె అయిపోయింది.

(న శేషం)

సీరియల్

భరిష్టాచి ప్రామవతులు

సీ. ఆనందారామం

జరిగిన కథ

ఉమావతి అభం శుభం నెరగని మనిషి. పైమనలి నర్తకాలపు మనిషి. వాల్లిద్దరి దాంపత్యం ఎంతో అన్యోన్యంగా సాగిపోతూవుంది. పైమన చెల్లెలు జాప్పావి. జాప్పావి కాలేజీ చదువుకోసం బావగారి వూరు వచ్చింది. మొదటనే జాప్పావి ఉమావతితో కలిసి సినిమాకు వెళ్ళినప్పుడు ఏమీ అనుకోలేదు. పైమన. కానీ, కొన్నాళ్ళ తర్వాత జాప్పావి గర్భవతి అని తెలిసినప్పుడు భరించలేకపోయింది. చేసేదిలేక తన చెతులమీదుగానే జాప్పావి, ఉమావతిల పెళ్ళి చేయించింది. జమీందారి వ్యవహారాలన్నీ తానే స్వయంగా చూసుకోసాగింది.

3

సర్వసాధారణంగా జాప్పావి పైమన గదిలో కప్పుడూ రాదు. ఇంట్లో మిగిలిన అందరి యాగ క్షేమాలలో పాటు జాప్పావి క్షేమం కూడా రోజూ పైమనే కనుక్కుంటూ ఉంటుంది.

అనాడు జాప్పావి తన గదిలో కొచ్చేసరికి పైమన మొదట కొంచెం ఆశ్చర్యపోయింది. అర్థతర్రంతో

“రా జాప్పావీ! ఆరోగ్యం బాగుందా?” అంది.

జాప్పావి కొంచెంసేపు మాట్లాడుతూ కూర్చుంది. తరువాత ధిక్కారం చెప్పించే స్వరంతో

“బావ నిన్ను నాకు యాల్లా పోషిస్తున్నా” అంది.

ఉలిక్కిపడింది పైమన. ప్రస్తుతం ఊళ్ళ వేలు బిచ్చు పెట్టడానికి వీలిలేదు. అదిగాక ఉమావతి తన నెచ్చూరు నాశనమైపోయి పైమనకు రూపిగా తెలుసు.

“ఎంతలా?” అంది సాధ్యమైనంత వ్యభిచారిగా.

“కాబట్టి” అని నిర్లక్ష్యంగా అంది జాప్పావి.

ఈ నిర్లక్ష్యం అంతకుముందు పైమన గుర్తించని ధిక్కార స్వరం కుడా కలుపుకుని పైమనకు వాడిగా గుచ్చింది.

“కదా! బావ నీదిగి తీసుకో!” గంభీరంగా అంది.

“బావ నిన్నియ్య మమ్మా.”

“కాబట్టి నా చేతుల్లో ఉన్న మీ బావదీ అది నాది. నా చేతుల్లో అదిగితే తాళాలిస్తాను. అయితే అదిగి కావాలి అనుకో!”

“తాళాలు వాకే ఇయ్య. బావ నీయ్య తీసుకో”

మన్నాడు.

“వసిదానివి. నీకు తాళాలు దాచటం చేతకాదు.”

“పెళ్ళయింది. తల్లిని కాబోతున్నాను. ఇంకా వసిదావా?”

“అందుకే వసిదానివి.”

ఇంక మాట్లాడటం ఇష్టం లేదన్నట్లు పైమన లేచిపోయింది.

అరాళి ఉమావతి పైమన దగ్గరున్నాడు. తనంత తానుగా పైమన డబ్బు ప్రస్తావన లేలేదు. లేదంట లేదు. ఉమావతి కనలు మెదులు మెదులు గుర్తులేదు.

తన అనుమానం నిజమని రూఢయింది పైమనకు.

* * *

ఉమావతి మీద కోసం వటిస్తూ అటు తిరిగి వదుకొంది జాప్పావి.

“అదేవిటి జాప్పావీ!”

“నేను చచ్చినా బాగుండేది” కనిగా అంది జాప్పావి.

“ఇప్పుడెందుకు వాచటం?” అమాయకంగా ఆశ్చర్యపోయాడు ఉమావతి.

కళ్ళమాలిన రోషంతో ముసకొట్టింది జాప్పావి. “అంటే?”

“అంటే ఏముంది? అప్పుడు ఆ చికాకుల్లో అయితే ఈ మాటన్నా బాగుండేది. ఇప్పుడెందు కని.” పాపం, ఓపిగ్గా వివరించాడు ఉమావతి. జాప్పావి భక్తుని ఏడ్చేసింది.

“అంతే! మీకే రోతువయ్యాక అందరికీ ఇక తోకువే. నేను మీ మీది ప్రేమతో నన్ను నేను నాతనం చేసుకున్నాను. చేసిన అవరాధానికి ఇక్కడ అయిపోయింది.”

మీదుపు దిగిపోయింది లేకపోయింది జాప్పావి. నిప్పువాయంగా కొంతసేపు మామూ నిలబడ్డాడు ఉమావతి. తరువాత మెల్లిగా బయలుదేరాడు.

జాప్పావి నిమిత్తమైన కళ్ళు తుడుచుకుంది.

“అగందీ” గర్జించింది.

కళ్ళునీ అగడు.

“బూర్మోంది.”

బుద్ధిగా కూర్చున్నాడు.

“అయితే, ఇంక వాకే ఇంట్లో ఏం స్థానంలేదా?”

“ఈ గది వీడేగా! ఇంకా ఎక్కడ కావాలంటే ఇక్కడ తిరగొచ్చు.”

మదురు కొట్టుకుంది జాప్పావి.

“అదికాదు. మీ భార్యగా వాకొక విలువ లేదా అని.”

“పైమన నిన్ను వా భార్యను చేసింది. ఎవరు కాదన గలరు?” వింతగా అన్నాడు.

“పైమన పైమన... పైమన.. నేనేమీ కావా మీకు? వన్నెందుకు పెళ్ళి చేసుకున్నారనలు?”

“ఏం చెయ్యను పెళ్ళి చేసుకోక? నీకూ తెలుసుగా” నంజాయిషి ఇచ్చుకున్నాడు ఉమావతి.

జాప్పావి ఉన్నరని నిట్టూర్చింది.

“ఒక్క రవ్వర అడ్డిగ చేయించుకునే పాటి స్వాతంత్ర్యం కూడా లేదా నాకు?”

“ఎందుకు లేదు?”

“ఏమో, నాకేం తెలుసు? అక్కయ్య మిమ్మల్ని అడిగి డబ్బు తీసుకోమంది.”

“ఎన్నా? వా దగ్గరేముంది?”

“తాళాలక్కయ్య చేతుల్లో ఉన్నా, అధికారం మీదేట! మీరదిగితే తాళాలిస్తుందిట. అదిగి తీసు కుని నాకు డబ్బియ్యండి.”

“అయ్యబాబోయ్! నాకా తాళాల్లా. ఆ తాళాలు పైమన చేతుల్లో పడినదగ్గిర్చుచే మిథంగా వూసిరి తీసుకుంటున్నాను. ఆ బాదరబంది పైమనే పడ నియ్య. వాకా ఓపిక లేదు.”

“మరి, నాకు డబ్బిస్తానన్నారా?”

“అవును. పైమన పడిగి తీసుకో!”

“అక్కయ్య ఇవ్వనంది.”

“ఇవ్వనందా?” ఆశ్చర్యంగా అడిగాడు ఉమావతి.

“ఎందుకూ?” అన్నాడు మళ్ళీ.

జాప్పావి ఆలోచనలో పడింది. పైమన తనతో స్పష్టంగా ఇవ్వనలేదు.

“అధికారమంతా అవిడది. వా కెందుకీస్తుంది? నగలూ నాణ్యలూ కావాలంటే అవిడ చేయించు కొంటుంది.” ఉక్రోషంగా అంది.

“పైమన నగలు చేయించుకొంటుందా? ఏం నగలు?” పాపం, తన వంగిపి పికిచ్చినప్పటి నుండే వాసిగా ఉంది. చేయించుకున్నాని అప్పుడే చెప్పాను. వినలేదు. చూడు! ఇప్పుడు నువ్వు చెప్పే చేయించు కొంటుంది. పైమనను కూడా నగలు చేయించు కొమ్మని చెప్తావు, కదూ! లేకపోతే తనంత అను చేయించుకుడు. నాకు తెలుసు. నువ్వు చాలా మంచి తాళిది జాప్పావీ!”

‘తెలుగు కాలంలో జాప్నాని ఎన్నడూ విరూపాక్ష
ప్రేమగా అన్నాడు ఉమావతి. జాప్నాని ముఖం పాలి
పోయింది. క్రింది పెదవి కొరుక్కుంటూ కూర్చుంది.
తాలనగా శిరసు నిమగ్నమయ్యాడు. ఆ చేతిని విడిచింది
కొట్టింది.

“వెళ్ళిపోండి. మీ కుమారుల వేళ్ళు రేపాయి.”

“ఏకేలా తెలుసు?” ఆశ్చర్యంగా అడగబోయి
అంతలో తెలిసి తెచ్చుకుని “వెళ్ళి పొమ్మంటావా?”
అన్నాడు.

“తప్పుగా వెళ్ళింది.”

“నరే ఏ యిష్టం! ఏకేలా కావాలంటే అలా
చేస్తాను.”

వెన్నదిగా నడిచి వెళ్ళిపోయాడు ఉమావతి.

కుళ్ళి కుళ్ళి ఏడ్చింది జాప్నాని.

జానా తనూ అచ్చం సినిమాలోలానే ప్రేమించు
కున్నాడు. సినిమాలో లానే తియ్యతియ్యని కురుక్కు
చెప్పుకున్నారు. కానీ, సినిమాలో చిన్నభార్య అడింది
అట. మరి, తన జీవిత మిలా తయారయిందే?
‘వెళ్ళి నరకూ అచ్చం సినిమాలోలా నడిచిని జీవితం
‘వెళ్ళియ్యాక మరి ఇంత అర్థంకాకుండా మారి
పోయిందే?

ఏదీ ఏదీ ఎప్పటికీ విడదీయింది జాప్నాని
ఇంత జగిరినా జాప్నానికి రవ్వల అడ్డిగ మీది మోజా
పోలేదు. అను అనుకున్నది సాధించుకుండా ఉండలేదు
జాప్నాని.

మరునాడు ఏమైనా నరే, సాధించితిరాని వల్లు
జిలతో జాప్నాని హైమ దగ్గర కొచ్చింది.

“అక్కయ్యా! నేను రవ్వల అడ్డిగ చేయించుకోవా
లనుకుంటున్నాను. నాకు యాభై వేలు కావాలి.”

ఒకరకంగా ఆజ్ఞా పిన్ను స్పృశ్యే అంది.

“ఇప్పుడు దాని అవసరమే మొచ్చింది జాప్నాని!
ప్రస్తుతం మనం అప్పులల్లో ఉన్నాం. అప్పులు తీరాక
చేయించుకుందువుగాని.” విధానంగా అంది హైమ.

“అప్పులా?” తెల్లబోతూ అంది జాప్నాని.

“అవునుమ్మా! ఇంచుమించు మన అస్తికీ పరి
పడే అప్పులున్నాయి. వరువు నడిచిన పడకుండా
జాగ్రత్తపడే అప్పులన్నీ తీర్చుకోవాలి. ఒకవక్క
సంసారమా పెరుగుతోంది. పిక్కు వెలులు విందాయి
దాకూ మూడోవెల!”

“ఏమిటి? పిక్కు....”

“అవును. నాకూను..”

నీరసంగా నవ్వింది హైమ. జాప్నాని ముఖం
తేలిపోయింది. పెళ్ళయి అయిదేళ్ళయినా, అక్క
య్యకు పిల్లలు లేకపోవటంతో అనతిక పుట్టరను
కుంది. అతని పిల్లలకు తల్లిగా తనకు ప్రత్యేక స్నాన
ముంటుందని ఆశ పడింది. చివరికా ఆశ కూడా అడు
గంటింది.

జాప్నాని భావపరివర్తనను గమనించ లేనంతటి
మూర్ఖురాలే కాదు హైమ. లోలోపల విట్టూర్చు
విడుచుకుంది.

“ఇంతకూ నేను రవ్వల అడ్డిగ చేయించుకోడానికి
ఏల్లేదంటావా?”

“పరిస్థితులు తెలిసాక కూడా మూర్ఖంగా
కోరతావా జాప్నాని!”

“ఛీ! ఎంటి అధ్యాపకుని బ్రతుకయిపోయింది
దాని. చేతులారా చేసుకున్నాను.. అనుభవించాలి.”

ఏడున్నా వెళ్ళిపోయింది జాప్నాని.

వెళ్ళి పోతున్న జాప్నాని వంక బాధగా చూస్తూ
“ఇంకా నరకూ మిచ్చేమీ అనుభవించలేదు జాప్నాని!
అట్లాంటి అనుభవం జీవితంలోకి రావాడనినే
కొరుక్కుంటున్నాను.” అనుకుంది మనసులో హైమ.

ఉమావతికి అప్పటికి మించిన అవ్వలున్నాయి.

హైమ కూడా గర్భవతి.

ఈ రెండు విషయాలూ రెండు విషయాలూ
జాప్నాని మనసులో బుర్రలు కొడుతున్నాయి.

ఉమావతిలో తనకు ముఖ్యంగా ఆకర్షించింది
అతని విశ్వరూపని జాప్నాని ఇప్పటికీ కూడా అర్థం

చేసాకోతేక పోయింది. ఒకప్పుడు బాగా బ్రతికి, మధ్యలో చిలికిపోయిన సంవత్సరంలోంచి రావటంవల్ల ఆమెకు మళ్ళి వెనకటి దృష్టి జీవితం మీద పల్ల మారిన సుమకారం పెరిగింది. ఉమావతి కుటుం బంలో తనకు కనిపించిన దృష్టి అంతా వేడినందు వలన అని పైమ తేల్చి చెప్పగానే ఆమె మనసు కుతమిత ఉడకపోగింది. తన నెవరో దారుణంగా నే నగించినట్లు అనిపించ పోగింది. ఎందుకో, ఎవరి మీదో అర్థంకాని కసి. ఏమీ తోచనియ్యని అశాంతి తనను తానే అర్థం చేసుకోలేని తిక్క.

లోక దేవతలా ఉన్న జాహ్నువి చూస్తుంటే, విజంగానే జాలి కలిగింది ఉమావతికి.

"బాధ పడకు జాహ్నువీ! పైమతో చెప్పి ఎలాగో ఒకలా నీకు చేయిస్తానులే!" అన్నాడు లాలనగా.

ఉమావతి లాలన జాహ్నువికి తృప్తి కలిగించలేదు. అసలు తనకు తృప్తి కలిగించే దేమిటో కూడా తెలియ టం లేదు.

"మీరు చెప్పారు. ఆవిడ చేయించడు. ఇప్పు డేకస్వాల్మగా ఈ పొందిక ఎందు కొచ్చిందనుకుంటు న్నారా?"

"ఇంకెందుకు? మనందరి కోసం.."

"నువ్వే, మీ కోసం నా కోసం కాదు. ఆవిడకు పోలానం కలగబోతూంది. నాన పిల్లల కోసం అంతా కూడదెట్లు కుంటూంది."

"ఏమిటి? పైమకు...నిజమా?"

వరుపు మీద వాలి ఏడుస్తున్న జాహ్నువి గమ వించకుండానే గణగణ వరుగెట్టాడు పైమ దగ్గిరకు.

"పైమా! నిజంగానా? నాకు చెప్పలేదే?"

అప్పుడప్పుడే నిద్రపోతే జాతుతున్న పైమ కంకారుగా లేచింది.

"ఏమిటి చెప్పటం? చెప్పటానికే ముందీ?"

"అదే, నాకు బాబు పుట్టబోతున్నాడని.. పైమ" ముసీముసీగా నవ్వింది.

"కాగుంది. బాబేవని ఎలా చెప్పగలరు?"

"కాదా?" బెంగగా అడిగాడు.

ఫకాలున నవ్వింది పైమ.

"ఏమో! అయినా ఇంకాలో అంత వంతోషించ

జాహ్ను వి పైమ వతులు

వలసిందేముంది? ఇంతవరకూ రాకపోవటంతో ఇక వాకు పిల్లలు పుట్టరనుకోవచ్చును. జాహ్నువి వల్ల మన వంతం నిలుస్తుందని అనుకున్నాను కానీ, నేమీ తల్లిని కాబోతున్నాను. అటు జాహ్నువి, ఇటు నేమీ కంటూ కూర్చుంటే, కుటుంబమంతా ఎలా గడుస్తుందీ? బెంగగా నిట్టూర్చింది పైమ.

"అదేమిటి పైమా! నాకెంత"

ఉమావతిని మధ్యలోనే ఆపేసింది పైమ—

"మీంకొద్దీ కెందు కొచ్చారు? జాహ్నువి దగ్గిర కెళ్ళండి. రేపు మాట్లాడుకోవచ్చును."

"పైమా!"

"నెళ్ళండి."

మాట్లాడకుండా వచ్చేసాడు ఉమావతి— జాహ్ను వి ఇంకా ఏడుస్తూనే వుంది. ఉమావతిని చూస్తూనే లోక త్రోక్కిన త్రాచులా లేచి "ఎందుకొచ్చారు?" అంది తీవ్రంగా.

"పైమ చెప్పమంది." విషయంగా అన్నాడు.

అగ్గిలో ఆజ్యం పోసేవట్లయింది. జాహ్నువి కళ్ళలో విసులు కురిసాయి.

"ఫీ! ఫీ! మీదనకొక మనిషేనా? లేక ఏదైనా మర బోమ్మా! మీకవలు మనసుందా? ఆలోచ నుందా?"

"మనసు ఆలోచనలూ లేనివాడూ గనుకనే నువ్వు నా భార్య వయ్యపు జాహ్నువీ! ఇప్పుడు నాకాలోచనలు లేవని నిందించి ఏం ప్రయోజనం?"

ఎర్రగా కాలతున్న కడ్డీతో వాత పెట్టినట్ల యింది జాహ్నువికి—

మాటగా ఉమావతి ముఖంలోకిమాస్తా "అందు కిప్పుడు బాధపడుతున్నారా? పదిలింతుకోవాలని చూస్తున్నారా? చెప్పండి— రేపటికీ నాకు బదులు నా శవాన్ని చూస్తారు." అంది.

"ఇప్పుడింతే బాధ? అలవాటయిపోయింది.. చచ్చిపోకు జాహ్నువీ! కేమిటా, అది చాలా గొడవవు తుంది. నలుగురి నోళ్ళలోనూ పడతాము."

"ఫీ! ఫీ! ఆవలంకు పొందే" గొంపింది.

"వెడతాన్నాను జాహ్నువీ! కానీ, అవసరంగా పైలాని పడకు. పంటికీ మంచిదికాదు. నిండు మనిషిని." గణగణ నెల్లిపోయాడు ఉమావతి.

* * * ఆదేమి నృస్థి చిత్రమో! ఉడుక్కునే నాళ్ళను చూస్తే నృస్థికికూడా పడదానే మరి కాస్త ఉడికిస్తా ఉంటుంది.

జాహ్నువికి ఆడపిల్ల పుట్టింది.

ఆ పిల్లకు పుట్టాకతోనే, ఒక చెయ్యా ఒక కాటా వంకరగా ఉన్నాయి.

"అట్లాంటి నంతానం అట్లాగే ఉంటుంది ముమూలగా." అంటూ పుద్ద బనిధారితే మరో పిమిధ చేసింది.

ఉమావతి బాధగా దిగులుగా పైమను చూసాడు. పాపం, పైమ మాత్రం ఏమని ఓదార్చగలడు?

"అందరి మోషి కొట్టింది. ఇలా కాక ఎలా అవుతుందీ?" అంటూ ఏడ్చింది జాహ్నువి.

పైమ బొమ్మలా వించుంది. పుద్ద బనితి దారితే ఉరుకోలేదు.

"ఫోషి కాదమ్మా, ఉనురు. ఇల్లాలి ఉనురు కొడితే ఇలానే అవుతుంది." అంటూ నరి దిద్దింది.

జాహ్నువి చుండికలా లేచింది.

"చేవెవరి ఉనురు పోసుకోలేదు. మీ అబ్బాయి మంచి మోటలాడి ఎన్ను ఎలతో వేసుకుని నెన్ను నాశనం చేసారు."

"ఏమో! మీరు ఎవరిని చలతో వేసుకున్నారో మీరు నాశనమయ్యారో, వాకేం తెలుసు?"

అనూయకత్తం ప్రకటించింది. ఆమించారితే.

"అయితే ఏమంటారు మీరు? నేను కుంటనా? నేనే వంచనా? నేనే నాశనం చేసినా? అందుకు మీరంతా నన్ను చిత్రవర చేస్తుంటారా అను క్తం?" గట్టిగా అరిచి పోమ్మిట్ల పడిపోయింది జాహ్నువి.

పైమ ఆత్మగారికి నవ్వుచెప్పి అోపలకు నంపి, గూడ్లకో నీళ్ళు గ్లాసులో పింపి, నెల్లెరి క్కింది. ఆ నీళ్ళు గణగణ తాగాక కొంత తేరుకుంది జాహ్నువి.

"పుట్టాలింతలాచి. అవసరంగా వాదనలకు దిగు జాహ్నువీ! అంత పైలాని పనికిరాదు."

"పైలాని పడితేనం? నే చచ్చేనం? అదేగా 'వారందరూ కోరుకునేది?'

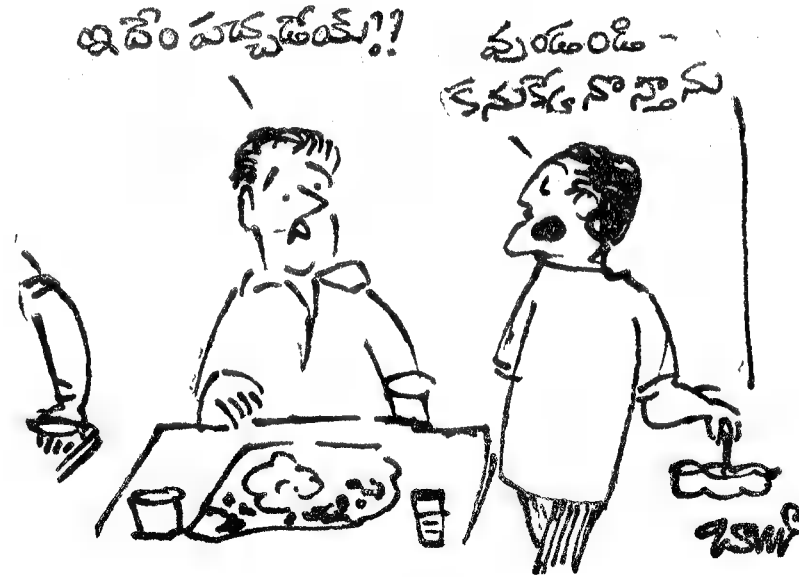
జాహ్నువికి నవ్వుచెప్పి ప్రయోజనం లేదని అర్థ మయింది పైమకు. మాట్లాడిన కొద్దీ వాదన పెరుగుతుంది. దెబ్బలాటే ప్రదానోద్దేశంగా కలవారు ఏ మాటకైనా నెబ్బలాడగలరు. సహనంగా కూర్చుంది.

"మాట్లాడవేం? అదే జాగుంటుంది నీ ఉద్దే శు కదూ! కానీ ఏంచెయ్యనక్కా! నా చేతుల్లో లేదు. ఆత్మహత్య నాకు చేతకాదు నా బాధ మీకు తప్పదు" పైమ అక్కడి నుంచి లే పోయింది.

తన అంక పుట్టినట్ల అయిలేనిఉదాసీనత ఏర్ప డింది జాహ్నువికి. పైమ ఆ పిల్లకు అబ్బి సంరక్ష ణలూ చేసింది.

"అదెక్కడి చూడదోనని జాగ్రత్తగా పాకు తున్నా అక్కా!" అంది జాహ్నువి ఏర్పూహతో.

"ఫీ! అలా అనకు. శరీరంలో ఏదైనా అవకరం ఉన్నావు నెడదూ బాగా పని చేస్తుంది! ఎవరి

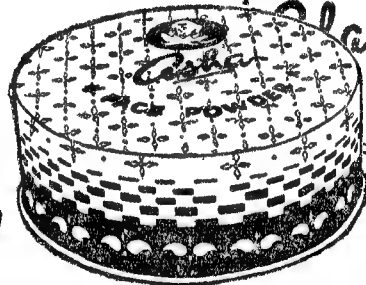

25 సంవత్సరాలుగా పేరు మోసింది

Asha

సోలు డిస్ట్రిబ్యూటర్లు :
జె. ఎల్. మోరిసెస్
సన్ & జోన్స్
(ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.
బొంబాయి, ఢిల్లీ,
మద్రాసు, కాన్పూరు,
కలకత్తా.

Unique-A-1

ఆశా సోప్స్, ఫేస్ పౌడర్, కుంకుం, కాజల్ తదితర సౌందర్య సాధనాలు.

అప్పుడు మోపుంటుందో?"

"అవును. అవకరం ఉన్నప్పుడు వెంటనే బాగా పని చేస్తుంది. ఆ అవకరం తలుచుకుని కుమిలిపోవటానికి."

"అబ్బ! పూరుకో! ఇంత ఆ మాటెత్తకు. ఏమో పెద్దయ్యాక పంపిణీయిందేమో? అక్కర్లేకుంటుందా?"

జాన్నాని మాత్రం పూర్వాయం ఈ మాటలకు కొంత ఊరటపడక ఉన్నాడు. ఇంతవరకూ అందుకూ తనకు మరింత పరిపాపించి వాళ్ళే కానీ, ఓదార్చిన వాళ్ళు లేరు. పైమకు పులిటోకాలు దగ్గర పడ్డాయి. అయినా ఇంటి పక్కనానా పైమతో దారికి పోయి జాన్నాని కూతురు పీడకవి పైమ దగ్గరే వచ్చును. పైమ దగ్గరపడి తల్లి దగ్గరకు కూడా వెళ్ళును.

పైమకు వప్పులు (పొరంజనయ్యాయి. కానీ పిలిచిపోయాయి. అందరూ కంటూ పడిపోయారు. వాళ్ళల్లో ఆక పడుకున్నారా.

జాన్నానికి కంటి వెంట దారిపాతంగా ఆ తువలు (నెమిస్తున్నాయి. కానీ అంతరంతాలో ఏదో పంపున్న భావం లేకా కదలాడింది. తన అంతరంగాని తనా మొంటిపాతిగా ద్వేషించుకోగలిగింది.

"తల్లి (ప్రణామకే మోసం. అది (ప్రయత్నం మీద తల్లిని (అతిపించి నవ్వేమో కానీ చిడ్డ (పరికలం అనంతం." అన్నారు దాక్కర్లు.

అప్పటికప్పుడు బాక్స్ మీద వున్న పోయ బంతి (వచ్చి కెక్కిన లేడిదాక్టరూ దగ్గరకు వచ్చింది.

కందుకోవా అందరికీ క్షణక్షణ గండంగా పడిపోయింది.

"చిడ్డ (అంతరంతాలో నవన తలు. అక్క దక్కరే చాలా' అనుకుంది జాన్నాని.

చిడ్డ (అంతరంతాలో నవన కొరికవి ఆ అమా యులాలకి తెలియదు.

మూడవదాడు ముఖం మేచేసుకుని వచ్చును ఉన్నాడు.

"పైమ తెల ఉందో?" జాన్నాని, జమిందారితో ఒక్కసారిగా అడిగారు.

జాన్నాని మోపువతుల

"గిండు గడిచింది."

"చిడ్డ?" జమిందారితో అడిగింది ఉత్తంతురే పంబూంది జాన్నాని.

"అలాంటి మోగిల్లవాడే బాగున్నాడు."

జమిందారితో తేలిగ్గా విట్టార్చింది. జాన్నాని మనసుతో నల్లని నీడలు దట్ట నువుతున్నాయి.

"మరి, ఎందుకలా ముఖం మేచేసుకున్నావ్?"

"పైమ. తలా పొడయిపోయిందమ్మా! ఎప్పటికీ కోలుకుంటుందో?"

జమిందారితో పొగిపోయింది. ఆర్థ వ్యధన

"అలాంటి బాయనా! ఒకరే తోకానా ఇలా పీడంగా ఉంటారు. మళ్ళీ మాయాలాగా అయి పోతారు." అని ఓదార్చింది. జాన్నానికి రం తిరిగి పోతుంటే, అక్కడ పరిణతలే వెళ్ళిపోయింది.

* * *

"పైమ తెలియమైన తే. పోయిన జమిందారితో ఉత్తంతురే జరిపే బాధపాత మేడలు అరికట్ట లేకపోయింది. లే. లేక పుట్టిన మోగిల్లను చూసి కొని జమిందారితో తెగమరిపిపోతుంది. ఉమావతి అనలు భామి మీద పిలవటం లేదు. జాన్నాని కూతురు పీడకే మేడుకలూ జరిగలేదు. అదేమిల్ల పైగా అవకరం ఏల్ల.

ఇంటి పిండిన అనంద్ తానా జాన్నాని మనసుతో నెలాయూ పుష్టిస్తున్నాయి. జాన్నాని ప్లర్లంగా ఆర్థం చెసుకున్న పైమకు జాన్నాని క్షీణి తెలియకపోలేదు. తెల్లలిని విడిపించాలా? పైమ ఉల్లేఖంతాడు. తన కదాని నంట మీద తెల్లలి ఉక్తోనపు భుక్తులు పెడటం అమె కిష్టం లేదు. కానీ, పూర్తిగా విస్మయాలాల్లో పోయింది.

పెళ్ళిని పించిన అడవిజరమైన ఉత్తంతురే మనపడికి తన కులల్లేవం శ్రీరామ చంద్రమూర్తి పేరు పెట్టుకొంది జమిందారితో. ఇంటిల్లినీడికి శ్రీరామ చంద్రమూర్తి కంటి పిమ్మెలయ్యాడు. అక్క జాన్నానికి మాత్రం నల్లమాలి ఉక్తోనంగా ఉన్నా, తన ఉక్తోనంతో తనను తానే దహించుకొంటూ

శ్రీరామచంద్రమూర్తి పేరు పెట్టే తప్పులు లేవు.

మళ్ళీ ఏదాని తిరిగిపరికల్లా పైమకూ జాన్నానికీ ఇద్దరికీ నెలలు తప్పాయి.

పైమకే సరి అడవిల్ల పుట్టింది.

మనోరమ అని పేరు పెట్టారు.

జాన్నానికి సరి మోగిల్లవాడు పుట్టాడు. కానీ పుడుతూనే వాడి ఆయుర్దాయం ముగిసిపోయింది.

పైమ వెంటనే దాక్కర్లను సంప్రదించి తనకీక పిల్లలు కలుగుకుండా జాగ్రత్త పడింది.

జాన్నానికి మళ్ళీ నెల తప్పింది. కానీ అరవనెలతో ఎదార్లన్ అయింది.

ఇలా చాలాయెందు సార్లు ఎదార్లనయ్యాక పైమ నందో మీద ఉమావతి పిల్లలు కలుగుకుండా అనలేనన్ చేయించుకున్నాడు. ఈ వెంటి విక్స జాన్నాని రుద్రకాలిలా అక్క మీదకు లేచింది.

"ఏ మోష కొట్టందో, నా వెంతానం నాకు దక్కకుండా పోతోంది. ఆ అవకరం పిల్ల తప్ప నాకు మరి వెంతానం ఉండకూడదని ఇలా విక్సయించానా అక్క?"

జాన్నాని వేదన పైమకు తెలుసు. కొంతంగా సమాధిపెచ్చింది.

"ఏకీ వెంతానం కలిగే అవకాశం లేదని జాన్నాని! మన లేడిదాక్టర్ చెప్పారు. నీకు ఎదార్లన్ కాకతప్పదని. ఇప్పటికే అయిదారు ఎదార్లనయ్యాయి. మేప్పు బాగా జరిపావెమయిపోయావు. ఇంకో ఎదార్లన్ల పుటా ఉంటే (ప్రణామకే మోసం. అందుకనే విధి లేక ఇలా చేయవలసి వచ్చింది."

"అన్నీ నచ్చి అబద్ధాలు. నవం దబ్బు లంతంగా పారే ఎలా చెప్పమంటే అలా చెప్తారా దాక్కర్లు."

పైమ విమ్మిపోయి మాసింది.

"నా మాట మీద నమ్మకం లేదా జాన్నాని!"

"నవతి మాటల మీద అనవమ్మకం ఎవరి కుంటుంది?" తనదీంపుగా అంది.

"నేమే కేవలం నీకు నవతి వేనా?"

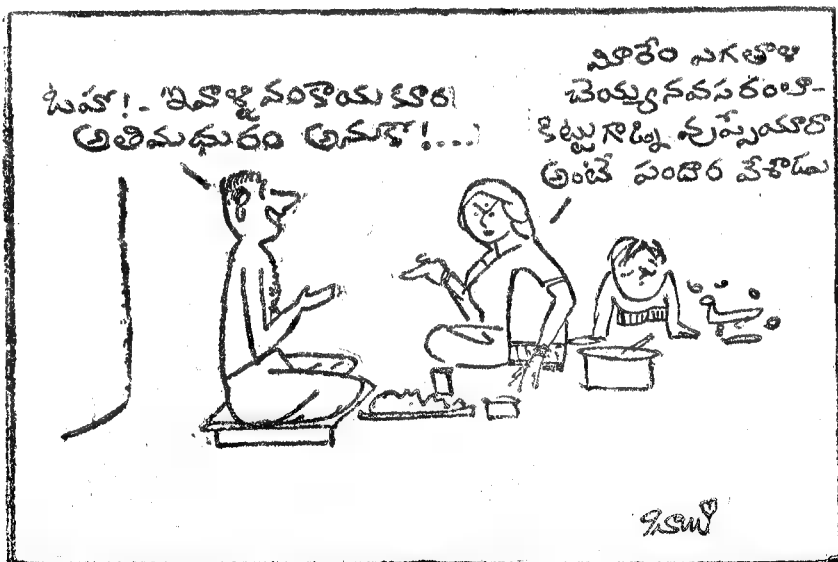
పైమ చూపుల వెదుర్కోలేక జాన్నాని గిరు క్కువ తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.

'తనకీ వెంతానం కలిగదు' అని తెలియగానే జాన్నాని మనమే తొన్నుమయిపోయింది. నవన పెళ్ళిలో పెరుగుతూన్న మనోరమ శ్రీరామచంద్ర మూర్తి అమె చూస్తుంటే కదాని మంటగా ఉంది.

ఈర్ష్య అనమానం, కన, ఆశాంగం, ఆదేన, తనను నమితేమూంటే రోజారోజాకే నీరసించి పోసింది. మూడొంతులు మంచం మీదే ఉంటుంది. మూలగుండా నాలుగుమాటలు మూల్గాదలేకపోతుంది. వీరజ పైమ దగ్గరే పెరుగుతోంది. శ్రీరామచంద్రమూర్తి తెల్లలు మనోరమ మీద ఎంత ఆపేక్స్, అక్క వీరజ మీదా అంత గౌరవం.

వీరజకూ శ్రీరామచంద్రమూర్తి మనోరమలు పంచప్రణాలు. తనకు క్కువ కలిగినా నవనొంది కానీ, తెల్లలి కాలో ముల్లు గుచ్చుకున్నా ఓర్వలేదు.

తనకంటే మూడేళ్ళు చిన్నదైన మనోరమకు పెద్ద అరిందానా, తనే ఇదేమీ చుట్టూకొట్టుకే పెట్టి అలంకరిస్తుంది. వీరజకూ చెయ్యి వంకర చూడటానికి వికారంగా కనిపిస్తుంది. కానీ, అన్నిసమయా

సహ! - ఏవోళ్ళనంకొయ్యకూర!
అతిమధురం అనుకూ!...

మితం నగతో
చెయ్యనవసరంలే-
కిట్టుగెట్టి నుస్సయ్యార
అంతే పందెర వేకాడు

95W

తెయ్యగలదు. కాబూ అంతే వడక చాలా వంతగా ఉంటున్నా ఉంటే వడక వివరంగా ఉంటుంది. కానీ ఎంత దూరమైనా మనాయానంగా వడక గుండు. ఎంత వత్తేనా చెయ్యగలదు.

పైను పిల్లలు ముగ్గుర్ని బట్టే చేసింది. ముగ్గురూ చదువుకో మరుగ్గానే పైకి రాసాగారు.

శ్రీరామచంద్రమూర్తి కెడికత్ కాలేజిలో జాయిన్యాయుడు. నీరజా మనోరమలు, ఆదర్శం కాలేజిలో బి. యస్సీ, పి. యు. సీ.లో చదువు తున్నారు.

ఒకరోజు పైనుతో కుటుంబి విషయాలూ, నీలం భవిష్యత్తు చర్చించుకుంటూ, మరొక రోజు జాబ్బాని మూలుగులు వింటూ కాలం గడుపుతున్నాడు ఉమానతి.

పుట్ట జమిందారికి వంటలో కాస్త వలతగా ఉంటోంది. అవిడ సంరక్షణ భారమంతా నీరజ తన భుజాల మీద వేసుకుంది. జమిందారికి జాబ్బాని పట్ల ఎంత కోపమో, నీరజ పట్ల అంత మమకారం. మనోరమ తండ్రిలా అమ్మాయకురాలు. తల్లిలా సొందర్యంతి. నీరజకు ఆ కోర్కెపాటి ఆవకం తప్ప సొందర్యంతో రోపమేలేదు. అప్పుడూపిల్లన సొందర్యం కాకపోయినా అప్పుడేయంగానే ఉంటుంది. తెలివితేటలూ, మరుకుదరమూ ఆమె వ్యక్తిత్వంలో ఒకభాగం. సాధారణంగా ఆటాంటి ఆవకం ఉన్నవాళ్ళకు, 'ఇవో నీరజాంటి' వాం 'పెట్లె' వస్తుంది. కానీ, పైను పెంపకంలో నీరజకు మంచి అర్జునిత్వం అందడం. ఆమె అంత దంగం కడులుకు విరయం. ఎవరు ఏ కష్టంలో ఉన్నా, వెంటనే ఆడుకుంటుంది.

మనోరమ ఇంటిలోపాటి వ ప ప త్తే! నీరజ పెట్టయ్యక పైనుకు కాస్త తెరిసిగా అనిసించసాగింది. అనేక విషయాలలో నీరజ పెట్టల్లికి నమోయవడమూ ఉంటుంది. అప్పుడప్పుడు పెట్ట పెట్ట వ్యవహారాల్లో కూడా పైను నీరజ వలతో ఆడుకుంటోంది.

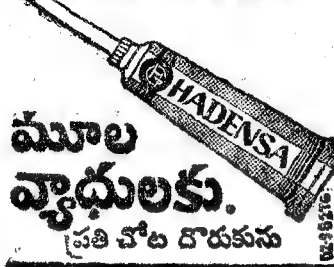
నీరజకు పైను దైవం. జ్ఞానం వచ్చాక ఆమెకు తన చుట్ట అర్థమయింది. తల్లి కన్న ఎక్కువగా తనపై నూత్నత్వపు సుమకారాన్ని కురిపించే పెట్టల్లి ఆమె పూదయంతో. అత్యున్నత స్థానాన్ని కపించు కొంది.

అర్థంతో ద్వేషంతో, కుట్రతో తనను తన కొనిసంకుంటూన్న తల్లి పట్ల అంతా లేని పాప భూతి. ఎన్నడూ ఎప్పుడూ ప్రేమించని జాబ్బాని గుండెలతో ధ్వజం కుప్పకూర్చి (మేమ ప్రవాహమంతా నీరజపై పొంగింది.

జీవితంలో తన అన్నివిధాలా వోడిపోయింది. దేన్ని పొందలేకపోయింది. భర్త ప్రేమకు కూడా వోడుకోలేదు. జీవితం తన కూతురి జీవితాన్ని సొల్ల పెంతం చేయ్యాలి. మన్నభుడి లాటి అందగాడు, మెలియడి లాటి ధనవంతుడు, బ్రహ్మసృతిలాటి బుద్ధితోలి తన నీరజకు భర్త కావాలి. ఇదొక్కటే జాబ్బానికి మిగిలిన కోరిక. ఇదే తనను ఇదే ఏకైక ఆశయం.

(న శేషం)

హెడెన్సా

మందిరి
డి. గోపాలాచార్యులవారి

ప్రీవామృతం

ఆరోగ్యానికి బల్యానికి
అయుర్వేదాశ్రమం
ప్రెస్టేజింగుబుడిక
మందరానుగ

వ రి మ శ

బ్రాహ్మి హేర్ ఆయిర్

గున్నితముగా పరిమళం చేయుచిన ఈ ఆయుర్వేద హేర్ ఆయిర్ మెదడును చల్ల పరచి, ఉపశమన కలిగించును. (కనుమన బ్రాహ్మి హేర్ ఆయిర్ వాడకం మెదడును కలగు అలస

టను తొలగించి, హాయిగా నిద్రపట్టించును. ఆరోగ్య మెదడుకునూ పెరుగు టను తొడ్డును.

బెంగాల్ కెమికల్

కలకత్తా హంకాయ హామ్యురు

పుష్పము మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మి భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోవునదిన్నీ, మీ పరియ్యైన మృదును గురించిన్నీ మీరు తెలుసకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డు పైన మీకుఇవ్వవగు ఒక పుష్పము పేరున్నా, మీరు వ్రాయుతేదీ, వేళవివరములున్నా, మీపరియ్యైన విరువామా, వెంటనే వాసవంపండి. జ్యోతిషశాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసినతేదీ లగాయతు 12 మాసములలో మీ మీయొక్క ఆర్థస్థితి, లాభనష్ట, ములు, జీవితమార్గము, విద్యవహాయులో మీకు జయముకలుగునో, అధ్యేగం విషయంలో మంచిచెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్య విషయము, వరదేశము నము, తీర్థ యాత్రలు, వివాహము, ప్రేమభిము, సంతానము, విధినిశ్చయములు, లాటరీ, అకస్మాత్ ప్రద్య లాభముమొదలగువానిని గురించి స్పష్టముగా వ్రాసవారిగా వాసి రు. 1.25 పై. ఒక రూ. కను వి. పి. గా పంపగలము. వి. పి. పోస్టు ప్రత్యేకం. దాన్ని గ్రహములేదే వాడవుయడం కొంతివేయు విధానం కూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూరిపై వంతుడును. మేము పంపిన భోగట్టా మీకు త్వస్తిగా లేయడం పై కము వాడమనేయబడును. ఒకసారిపరీక్షించండి. అగ్రము ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

PT. DEV DUTT SHASTRI, RAJ JYOTISHI.
(A. W. P.) Post Box No. 86, JULLUNDUR CITY.

వైంటిస్టులు

నొప్పిని అతి శీఘ్రంగా తొలగించునట్టి విధానమును

కనుగొన్నారు

మైక్రోప్రోన్ డ్ 'ఆస్ప్రో'

ఇప్పుడు, మొదటిసారిగా భారతదేశంలో ప్రవేశ పెట్టబడినది

బొర్ర మో నమస్కృత్య: "ఆస్ప్రో" యొక్క వేరికోరస్ వంటిది, భారత యొక్క వనస్క మీద పని చేస్తున్న వైంటిస్టులు ఇప్పుడు, క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ ఆస్ప్రోను కనుగొన్నారు - ఇది భారత అతి శీఘ్రంగా బోగోత్ పొందనము.

మైక్రోప్రోన్ డ్ అంటే ఏమిటి? మైక్రోప్రోన్ డ్ అంటే, ఆస్ప్రో లోని నొప్పిని బోగోత్ పడారము ముప్పది రెండు నన్నుగా క్రొత్త ప్రత్యేకమైన పదతిలో రెయ్యి అడనది. ప్రతి మాత్రలోను ఇప్పుడు ఇందుమించు 15 కోట్ల అతి సూక్ష్మమైన అణువులు వుంటాయి. అందువలన, రెండింతల కన్నా ఎక్కువగా నొప్పిని బోగోత్ కలి అతి శీఘ్రంగా పని చేసి, మూడు రెండు శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగించును అతి శీఘ్రంగా పని చేస్తుంది-దాదా సేపు వుంటుంది: క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ ఆస్ప్రోలోని దురుతైన, పడారము చువాయానంగా, అతి త్వరగా ఇమిడి కరీరమందు 5 నుండి 7 గంటల దాకా వుంటుంది. అందువలన, మైక్రోప్రోన్ డ్ ఆస్ప్రో అతి శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగిస్తుంది, మరియు చాలా సేపు వుంటుంది. వీసుకోవడం దాదా సులభము: క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ ఆస్ప్రోను మీకు ఇవ్వబడు తీసుకోవచ్చును. అలాగే కాని, వీకలో కలిసి కాని, ఒక గ్లాసుకు వీకలో కాని, లేక వేడి పానీయముతో కాని తీసుకోవచ్చును.

వీటితోసం క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ 'ఆస్ప్రో'ను వాడండి: నొప్పి, తల నొప్పి, ఒక నొప్పి, నంటి పోటు, కీక నొప్పి, జ్వరముతో కూడిన ఇయి, ప్లూ, కీక నొప్పులతో కూడిన జ్వరము, గొంతుగొప్పి.

మోదాదు: పెద్దవారికి: రెండు వీకలు. అవసరమే మ్ల సేసుకోండి. చిల్లలకు: ఒక వీక, లేక భారత సంహా ప్రచారము వేసుకోవచ్చును.

క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ 'ఆస్ప్రో' ఈ విధంగా పనిచేస్తుంది

నివారణ

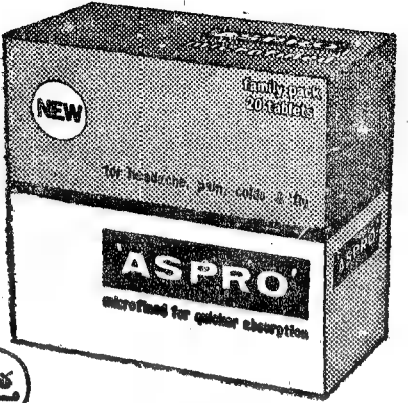

నివారణ

వీకలోని అణువు ఎంత పెద్దదిగా వుంటే అంత నెమ్మదిగాను అది ఇముడుతుంది - అందువల్ల మీరు, నొప్పి కన్నదానికి చాలా సేపు లాగి.

ఇది మైక్రోప్రోన్ డ్ రెయ్యిండుల వంస, ప్రతి, క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ ఆస్ప్రో, వీకలోను ఇందుమించు 15 కోట్ల అతి సూక్ష్మమైన అణువులు వుంటాయి. ఇందువలన, ఇది అతి త్వరగా ఇమిడి, అతి శీఘ్రంగా నివారణ నిచ్చును.

క్రొత్త మైక్రోప్రోన్ డ్ 'ఆస్ప్రో', నొప్పిని, నివారించుటకు, ఇప్పుడు మీకు లభించే వాటిలో అతి అదునికమైన సాధనము.

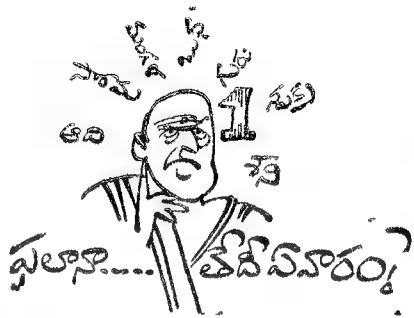
మైక్రోప్రోన్ డ్

'ఆస్ప్రో'

అతి శీఘ్రంగా నొప్పిని తొలగించును

వికాస్ (ప్ర) ఉత్పత్తి

(A.G. 67 N)

మెదడుకి మెద

డౌక్టర్ మహాధరకృష్ణమోహన్

అష్టావధానులు సాధారణంగా వృద్ధులు అడిగిన తేదీ ఏ వారం అయిందో చెప్పే పని తాము ఏకకాలంలో రోసే ఎనిమిది వసులలోనూ ఒకటిగా పెట్టుకుంటారు. (వైక్కులకు ఈ పని చాలా ఆశ్చర్యకరంగా కనిపించినా అనడానికి ఇది విశేషంగా శ్రమ కలిగించే సమస్య మాత్రంకాదు. అడిగిన తేదీ ఏ వారమైందో చెప్పే పద్ధతులు చాలానే ప్రచారంలో ఉన్నాయి. వాటి అన్నింటికీనూ కొన్ని ముఖ్యమైన తేదీల వారాలు గుర్తు పెట్టుకోవాలి. తీపు సంవత్సరం జాకబితే జనవరి ఒకటి ఏ వారం అయిందో దీశంబరు 31 కూడా అదే వారం అవుతుంది. మరో చదు తొక్కరం కూడా ఉంది. 1-1-1960 ఆదివారం, 1-1-1961 ఆదివారం, 1-1-62 సోమవారం, 1-1-1963 మంగళవారం ఈవిధంగా జనవరి ఒకటో తేదీ ఏడాదికి ఒక్కొక్కవారం చొప్పున ఎదరకు జరుగుతుంది. అదే తీపు సంవత్సరం అయితే మధ్యలో ఒకవారం ఏకైక తరువాతి వారానికి గంటు వేస్తుంది. 1-1-1964 గురువారం. అంటే మంగళవారం తరువాత బుధవారాన్ని విడిచి, గురువారం మీద పడింది.

ఇటువంటి కొండ గుర్తులతో ఫలానా తేదీ ఏ వారం అయిందో గుడించే పద్ధతులు కొన్ని ఉన్నాయి. కాని, వేర్వేరు చెప్పబోయే పద్ధతి వీటి అన్నిటి కన్నా తేలికైతే, విలక్షణమైనదీనూ.. ఈ పద్ధతిలో ముఖ్యమైన తేదీల వారాలు ఏవీ గుర్తుంచుకోవలసి ఉన్నాయి. తీపు సంవత్సరం అవునో కాదో జ్ఞానకం పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది. 1601 వ సంవత్సరం మొదలుకొని 1999 వ సంవత్సరం వరకూ ఉన్న నాలుగువందల ఏళ్ల మధ్యకాలంలో ఏ సంవత్సరంలో ఏ వెలతో ఏ తేదీ వచ్చినా ఒక్క నిమిషంలో అది ఏ వారం అయిందో నోటిని గుణించి చెప్పవచ్చు.

ఈ పద్ధతిని ఉపయోగించి ముందర మన ఇరవయ్యో శతాబ్దంలో ఏ తేదీ ఇచ్చినా అది ఏ వారం అయిందో చెప్పడం ఎల్లాగో వివరిస్తాను. తరువాత మిగిలిన మూడు శతాబ్దాల సంగతి చర్చిద్దాం.

ఉదాహరణకు: 1997 ఆగస్టు 15వ తేదీ (అప్పటికి మనకు స్వతంత్రం వచ్చి 50 ఏళ్లు అవుతుంది.) ఏ వారం అయిందో చూద్దాం. ఇది తెలుసుకోడానికి ఈ క్రింది నాలుగు సంఖ్యలూ కూడాలి.

- (1) సంవత్సర సంఖ్యలో వందలు, వేలు తీసివేసి మిగిలిన ఏకరే రెండు అంకెలు (1997వ సంవత్సరాని కంటే 97 అనే సంఖ్యను వాడాలి.)
- (2) ఈ సంవత్సరపు సంఖ్యలో నాలుగవవంతు శేషంలో మనకి పనిలేదు.

(97+4=24)

(3) అడిగిన నెల యొక్క విలువ. జనవరి నుండి దీశంబరు వరకూ ఉన్న పన్నెండు నెలలకు వివిధ వైన రహస్యపు విలువలు ఇచ్చాం. వీటిని ఈ క్రింది పట్టికలో చూపించాను.

జనవరి	0	జూలై	6
ఫిబ్రవరి	3	ఆగస్టు	2
మార్చి	3	సెప్టెంబరు	5
ఏప్రిల్	6	అక్టోబరు	0
మే	1	నవంబరు	3
జూన్	4	డిసెంబరు	5

ఈ గమ్యత్తుతో అతిముఖ్యమైన భాగం ఇదే. (ఈ విలువలు గుర్తుంచుకునే పద్ధతి తరువాత చెప్తాను). ఈ పట్టికలో చూస్తే ఆగస్టు విలువ 2 అని తెలుస్తుంది.

(4) అడిగిన తేదీ: మన లెక్కలో ఇది 15 ఇప్పుడు ఈ నాలుగు సంఖ్యలనూ కూడాలి.

97 సంవత్సర సంఖ్య	
24 సంవత్సరంలో నాలుగవంతు	
2 నెల విలువ	
15 తేదీ	
138 మొత్తం.	

ఈ మొత్తాన్ని 7 చే భాగిస్తే ఎంత శేషం మిగులుతుందో తెలుసుకోవాలి. ఈ శేషం

- మీకు అయితే—ఆదివారం
 1 అయితే—సోమవారం
 2 అయితే—మంగళవారం
 3 అయితే—బుధవారం
 4 అయితే—గురువారం
 5 అయితే—శుక్రవారం
 6 అయితే—శనివారం

మన సమస్యలో 138ని 7చే భాగిస్తే శేషం మిగులుతుంది కనుక 15-8-1997వ తేదీ శుక్రవారం అవుతుంది!

ఇందులో చెయ్యవలసినదల్లా వెంట విలువలు జ్ఞాపకం పెట్టుకోవడం (కాగితం మీద వ్రాసుకుని చూస్తే మజా లేదుగా). దీని కోసం ఎవరికి తోచిన పద్ధతి వారు అవలంబించవచ్చు. నా ముఱుక్కి నేను ఈ క్రింది పద్ధతిలో జ్ఞాపకం పెట్టుకుంటాను.

- (0) “జనక్టోబరు నున్న” (అంటే జనవరి, అక్టోబరులు నున్న).
- (1) “మేడీ ఒకటి” (ఇది ఒకటూ తేదీ ప్రశంస కోసుకుం వచ్చుదినం).

- (2) “ద్యాన్సు” (అంటే ఆగస్టు విలువ రెండు)
- (3) “ఫి మా న మూడు” (అంటే ఫిబ్రవరి, మార్చి, నవంబరుల విలువ మూడు. మూడింటిని కలిపి ఒకే విలువ ఉండడం వీటికి మూలకమే. పైగా ఆ విలువ మూడు).
- (4) “జాన్సాలుగు” (అంటే జూన్ విలువ నాలుగు).
- (5) “నెడిసెంబరు ఐదు” (అంటే సెప్టెంబరు, డిసెంబరుల విలువ ఐదు).
- (6) “జూలై ఏక ఆరు” (అంటే జూలై, ఏప్రిల్ నెలల విలువ ఆరు).

ఇంతకన్న మంచి పద్ధతి మీకు తోస్తే మీ రాజు అవలంబించవచ్చు.

నాలుగు పద్ధతులూ మనస్సుతోనే కూడడం కష్టం అనిపిస్తే మరో పని చేయవచ్చు. ఎక్కిడి జక్కడ 7చే భాగించి, శేషం మాత్రమే కలుపుతూ ఉండవచ్చు. మన ఉదాహరణలో 97ని 7చే భాగిస్తే 6 శేషం మిగులుతుంది. ఈ 6ను 24కి కలుపుతే 30. మళ్ళీ 30ని 7 చే భాగిస్తే శేషం 2 మిగులుతుంది. 2+2+15=19. దీనిని 7చే భాగిస్తే 5 శేషం వస్తుంది.

ఇప్పుడు చెప్పిన పద్ధతి ఈ 20వ శతాబ్దానికి మాత్రమే వర్తులుంది.

19 వ శతాబ్దం: ఇంక 19వ శతాబ్దానికి అయితే కూడిన నాలుగు సంఖ్యలకి మరో 2 అదనంగా కలపాలి. మిగిలినదంతా సమావేశమే.

ఉదాహరణకి 1848 ఏప్రిల్ 16వ తేదీ ఏ వారం మైందో చూద్దాం. ఇది ఏకేళింగంవంతులుగాను పుట్టిన తేదీ.

48 సంవత్సర సంఖ్య	
6 నెల విలువ	
12 సంవత్సరంలో నాలుగవంతు	
16 తేదీ	
2 అదనపు సంఖ్య	
84 మొత్తం.	

84ని 7చే భాగిస్తే శేషం ముప్పై. కనుక ఆనాడు ఆదివారం.

18వ శతాబ్దం: కూడిన నాలుగు సంఖ్యలకి మరో 4 అదనంగా కలపాలి. మిగిలిన పద్ధతి అంతా సమావేశమే. ఉదాహరణకి 1712 జూలై 18వ తేదీ.

12+3+6+18+4=43
 43ని 7చే భాగిస్తే శేషం ఒకటి. కనుక అది సోమవారం.

17వ శతాబ్దం: కూడిన నాలుగు సంఖ్యలకి 6 అదనంగా కలపాలి. మిగిలిన పద్ధతి అంతా సమావేశమే. ఉదాహరణకి 1643 సెప్టెంబరు 5వ తేదీ:
 43+10+5+5+5+6=69
 69ని 7చే భాగిస్తే 6 శేషం మిగులుతుంది. కనుక అది శనివారం.

కొంతెం అభ్యాసం చేస్తే ఈ 400 సంవత్సరాల కాలంలో ఏ తేదీకైనా ఒక్కనిమిషంలో వారం చెప్పవచ్చు.

■ రోజులా తెల్లవారింది.

రోజులాగే బదిలీకల్లా మెలకువ వచ్చింది. రోజులాగే నందేహం కలిగింది— ఈ రోజేలా గడు ముందోమని. నిద్రలేచేసరికి రోజు ప్రత్యక్షము అయ్యే ధృశ్యమే కనిపించింది. అక్షిప్తదేవిలా వుండే అమె విధివాకిట్లో ముగ్గు వేస్తోంది.

విచ్చిన వచ్చి వినుపుకొమ్మ దేహచ్ఛాయతో, కళ కళలాడే ముఖంతో, ఎదిగివెదగని అవయవాల పొంపుతో— పుత్రుడి బొమ్మలా వుండే ఆ పిల్ల వెంకటేశంగారి కూతురు.

వెంకటేశంగారు మా యింట యజమాని. పుత్తిరిత్యా ప్లేడరు గుమాస్తా. ఆ పిల్ల పేరు తుంకలం.

తంకలం తన పనిపూర్తి చేసుకుని వెళ్లిపోయింది. అమె కట్టుకున్న ముదురాకు వచ్చి క్రేవనల్లో పరికిణీ, రోజుకలర్ వాయిల్ వోణీ నా ప్రక్కగా రెవ రెవలాడినట్లైంది. మనసేదో తెలియని ఉద్వేగానికి తోస్తోంది.

ఉల్లాసంగా లేచి వెళ్లి జానకి ముందు వాతేమ.

అప్పటికప్పుడే అభ్యంగన స్నానం పూర్తిచేసి కురు లార్చుకుంటూ, కాఫీ కలుపుతోంది జానకి. ప్రక్క గదిలో అమ్మ దగ్గుతో క్రుంగ దీసుకుపోతోంది.

ప్రయోగార్థం గాజా జాకీతో పుంచబడిన గులాబీ కాడ గుర్తు కొచ్చింది. గాలి పిరువంటి జీవనదార్థాలు లేక రోరోపల వాడి, దడలిపోయే గులాబీ కాడ! ఉల్లాసం చప్పబడి, మనసు కలతచెందింది.

కాలక్రత్యాల్ని యాంత్రికంగా పూర్తిచేసి బయట వడ్డాను. నా దినచర్యలో మొదటి కార్యక్రమం— అమ్మకు మందు తీసుకురావటం. నడక సాగింది. నడకలోపాటు ఆరోహణ సాగింది.

అమ్మ పరిస్థితి తలపుకొస్తే హృదయం పిండి నట్టపుతుంది. నగలూ రాత్రి దగ్గుతో క్రుంగి పోతోందామె. భయంకరమైన ఆ వ్యాధి అమె నాన హించటం నాన్నపోయినప్పుడే జరిగింది. శరీరంలో శక్తి పున్నంతకాలమూ పూరితిత్తుల గోడల్లో గోవ్యంగా కాపురంచేసి, బలహీనంగా తయారవ గానే ఆనహించిందా రోగం. తాను బాధపడుటమే గాక, తనవారిని గూడా పీడించుతున్న చేపస్తారా

రోగగ్రస్తులు. ఆ వ్యాధి వంశపారంపర్య హక్కును నంపాదించుకునేటంత గొప్పదని తెలియటం వల్లనే నాకేనాడు గుండెల్లో గుబులు. రామారావుగారు చెప్పిన విషయం గుర్తుకొచ్చింది. ఆయనన్నారు, “క్షయరోగి పున్నయింటన్నీ, ఆ రోగితో మూడేళ్లుగా కలిపి జీవించివానా—దాని ప్రభావం ఆరోగ్య వంతుని మీదకూడా వుంటుంది. పైగా, ఆ రోగన్నుంచి కోలుకుని ఐదేళ్లు పరిపూర్ణారోగ్యంతో తిరిగిన వ్యక్తికైనా ఆ వ్యాధి తిరగబెట్టే అవకాశం వుంది.”

డాక్టర్ చెప్పిన మాటలు నెమరు వేసుకునే పరికి గుండెల్లో దిగులూ, భయమూ గూడుకట్టు కున్నాయి. కలిసి జీవించినంత మాత్రాన ఆరోగ్య వంతుని మీదనే దాని ప్రభావం వుంటుందనేది విశ్వసనీయం, నా వంటి నగలు ఆరోగ్యవంతుని విషయంలో అది మరి ప్రమాదకరమైన పరిణామమే! ఈ మధ్య బరువు మానుకుంటే నేను పది పాను కొతం తక్కువ తూకపు వాడినని తేలింది. ఇలాంటి వారి మీద ఆ జబ్బు ప్రభావం తీవ్రంగా

వుంటుందన్నాడు, మధుసూదను.

భర్తతోనే నేనూ రోగ గ్రస్తుణ్ణి పుత్రా నేనూనని పించింది. అవును. నాకవతే మూడుమూన్నాళ్లకూ జలుబూ, పడిసేమూ వదుతూవుంటాయి. అలాంటి శుభముపూర్వంలోనో నాకా రాజయోగం ప్రారంభం కావటానికి అవకాశం వుంది.

ప్రయోగార్థం గాజాజాడీతో వుంచబడిన గులాబీ కాడ గుర్తు కొచ్చింది.

దయానిధి అంటూ వుంటాడు— రోగం రాజ యోగమని!

నన్నుటి శంఖ, శంఖలోపాలు మూట్రుట్ అగిన బ్రహ్మ, ఈ రెంటిలోపాలు నా భుజంమీద పడిన దెబ్బతో అలోచనన తెగింది. తెగిన ఆలోచనతో పాలు కాళ్ళూ అగియి. ప్రక్కకు చూసేసరికి దయానిధి!

“ఏంమూర్తి, మాతృక్రి సేవా కార్యక్రమమా?” వచ్చుతూ వంకరించేడు దయానిధి, ప్రక్కకు వెంగిపోతున్న మూట్రుట్ కాలిపుతలో నిలుపుతూ.

సమాధానం ‘అవు’నని అతనికి తెలుసు కనుక బేసేం చెప్పలేదు. దయానిధి ధృష్టి హఠాత్తుగా ప్రక్కకు మరలంది మెరపు తీగవంటి వోయవలి పైకితో త్రోకుకుంటూ వెళ్ళింది.

నాదృష్టి దయానిధిమీద లగ్నమైంది. పండిన అరిటాకు పసిమిరంగుతో, ముట్టుకుంటే కంది పోతాడ అన్నంత ముకుమారంగా, అందానికి తగిన టెరీకాల్స్ పాంటూ, టెర్నల్ షర్టూ, రివోలెన్ కళ్ళద్దాలో మెరిసి పోతున్నాడు దయానిధి. అతని పర్పు జేబుతో నందరూపాయల కాలతాళు ముందు కొత్త రూపాయనీట్లకట్ట మిడిసి వదుతోంది.

దయానిధి చూపులు మరల్చాడు, “నా ముఖ ములో ఏముందోయ్, అలా చూస్తున్నావ్?” అని వచ్చుతూ వెనక్కి తిరిగి “అటుమాడు” అన్నట్లు కనుసైగ చేసేడు. నేనొక తుమ్మవంతు సమాధాన మిచ్చేను. దయానిధి వాచీ చూసుకుంటూ అన్నాడు, “ఎందుకీ బహుళం నరణి కమాన్ అలా వెళ్లి బోలతోళ్ళ కూర్చుందాం.”

నేను కొంచెం బెరుగ్గా, మొహమాటంగా, “ఇప్పుడే అయింది కానీ. ముప్పు వడ” అన్నాను.

దయానిధి వాచీపు చరిచేడు, మువ్వితంగా. “ఏమిటోయ్ మూర్తి. రోజురోజుకీ ముపు మరి పాధాసమాజ్ సభ్యుడవవుతున్నావ్! ఒక మాట చెప్తా వినుభాయ్, నవ్వుతూ త్రుళ్లుతూ తిరగటం నేర్చుకోవోయ్. ధుర్లభమైన ఈ మానవ జన్మని ఇలా బాధల్లో వ్యర్థంచేయటం— వో విధంగానేరం. ఈదురోమంటూ గడ్డం పెంచుకుని, జుట్టు పీక్కుని. ఏమిటిది? ... నో. నో... వోగుడ” అంటూ చిత్రంగా చేతులు త్రొప్పేడు.

“అంతటి అదృష్టవంతుణ్ణి కాదు”— లోలో వం గొణుక్కున్నాను. దయానిధి మరోవారు తొందర చేయటంతో మూట్రుట్మీద కూర్చు వ్వాను.

— హోటల్లో జీవిస్తాన్ని అనందంగా గడపవలసిన అవశ్యతను గురించి వో చిన్న ఉపన్యాస మిచ్చేడు, దయానిధి. మానంగా విన్నాను. కాఫీయైన టిర్యక ‘ప్రికాశిల్స్’ సిగరెట్ అందించేడు. వర్షన్నాను. ‘కాల్చి చూడు, దానిమజా’ అని నోట్స్ వుంచేడు.

ఆ టిర్యక క్షణంకూడా నింబడకుండా, “నస్తా మూర్తి. పదిగంటల బండికి విజయనగరం పోనాలి. అక్కణ్ణుంచి ఒరిస్సా చుట్టరావాలి” అంటూ వెళ్లిపోయాడు.

నేను నడక సాగించేను. నోట్స్ వున్న సిగరెట్ కాలిపోతోంది. దానితోపున్న ‘మజా’ ఏమిటో అర్థం కాకపోగా, సాగ నోట్స్కిపోయి ఉక్కిరిబిక్కిరై నాను, గుండెతోకొప్ప అనిపించింది, అమ్మ గుర్తుకొచ్చింది. ఈ మాత్రపు దగ్గకే ఇంత బాధగా వుంది. ఆమె— అమ్మ! అంతటి భయంకరమైన దగ్గు, ఆయా సాన్ని ఎలా సహించగలుగుతోందో వనిపించింది.

ప్రయోగార్థం గాజా జాడీతో వుంచబడిన గులాబీకాడ కళ్లకు కట్టింది.

అప్రయత్నంగా ముఖం తుడుచుకునే సరికి కళ్ళల్లో తిరిగిన నీరు చేతికి తగిలింది. గడ్డమూ గరిగర తాడింది. దయానిధి మాటలు గుర్తుకొచ్చినై. ఆర్థిక వ్యవస్థ అనే మగ్గు ఉచ్చు ఎరగని మనిషి. దయానిధికి వో ఉద్యోగంలేదు, వ్యాపకం లేదు, వ్యాసంగంలేదు. కాని, అతనెప్పుడూ ‘బిజీ’గా వుంటాడు. ఎక్కడెక్కడికో ‘టూర్స్’ చేస్తూ వుంటాడు. మిట్రు తెవరన్నా ఇవినేస్తే అప్యాయంగా పంకరిస్తాడు, బలవంతంచేసి కాపీకో, డ్రింకోకో తీసుకుపోతాడు. క్షణంలో అవకు అత్యవసరమైన పని వున్నదంటూ వెళ్లిపోతాడు. ఎంత ముఖపడ మైన జీవితం! బ్రతుకును గురించి ఆలోచన— భయమూ, దిగులూ— విచారమూ లేని అదృష్ట వంతుడు.

అలవాటు పడిన కాళ్ళు హాస్పటల్లోకి తీసిన్నై. డాక్టర్ రామారావుగారు విషయంగా కుడి చేత్తో గడ్డం విమురుకుంటూ, వాకిట్లో అప్పి మిలంగా తిరుగుతున్నాడు. ఆయనకు కొద్ది దూర ములో ఇద్దరు అడవాళ్ళు, ఒక మువలివ్వకీ కూర్చుని రోదిస్తున్నారు. అతృతగా లోపలికి వెళ్లి ఆ వైపు చూసేను. వాళ్ళ ముగ్గురికీ మధ్య ముతదేహం! హృదయం పండిన క్లెండి. మేధస్సు మొద్దు బారింది. కళ్ళు ప్రక్క బెంచిమీద కూర్చున్న కాంతారావుగారిమీద విలచేయి కాబోలు, ఆయన చెప్పారు— “ఖోరాకోప్లాస్ట్ అవరేషన్ చేశారు. పాపం.....”

శరీరం బలదరించింది. కాళ్ళూ చేతులూ నీరు కారి, తలమీద వెయ్యి మెగాటన్ల బరువుని నట్టనిపించింది. నైట్లుగా కూలబడిపోయేను.

అమ్మ..... నేను..... జానకి..... నానంతానం, గాజా జాడీతో వుంచబడిన గులాబీ కాడ..... ఏమిటేమిటో దృశ్యాల మనోయవనిక మీద కడలి పోతున్నాయి.

“డాక్టర్ గారు పిలుస్తున్నా”రన్న కాంపొండర్ పిలుపుతో స్పృహలో కొచ్చేను.

—మందు తీసుకుని బయటికి రాగానే కాంతారావుగారు పంకరించారు, “మీ అమ్మగారి తెలా వుంది.” అంటూ.

“అలాగే వుంది”— ఇలా అనటం ఒక అలవాటు మారింది నాకు. కాంతారావుగారు సాను భూతి సూచకంగా, “ఏమిటో పాపం, అవిడకీ వయస్సులో ఈ యమబాధ” అన్నారు.

వాసినిపించింది— ఏ వయస్సుయితేనే? యమ

నంలో అడుగిడుతున్న వారిపై, జీవన వెంట్రో ప్రవేశించిన వారిపై— పసుంగనే ప్రేమించగల వ్యాధి అది!

కాంతారావుగారు పై మూక్కోటి చేపరు. ఆయనతో నా పరిచయం ఈ అనువృత్తితోనే. ఆయన భార్యకూడా క్షయరోగి. ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టిన తర్వాత అమె రోగిగ్రస్తురాలై పడటం. ఇప్పటికీ రెండేళ్లనుంచి నైరద్యం కొనసాగుతూనే వుంది. ఆయన ఒకప్పుడు చెప్పిన మాట గుర్తుకొచ్చింది. “అన్ని జబ్బులూ ఒక యెత్తు, ఇదొక ఎత్తునంటి మాస్టర్లు. భార్యభర్తల సంబంధాన్ని కూడా మరచిపోవాలంటే ఎంత ధురవస్థ చూడండి” అని వాపోయారాయన. వారి దుస్థితికి జాలివేసింది. రెండేళ్లనుంచి భార్య కంపంకం లేకుండా ఆమెకు సేవ చేస్తున్న ఆయన వోర్సుకీ, త్యాగబుద్ధికీ నా కాళ్ళర్యం వేసింది. ఆ అనుబంధంలోని ప్రత్యేకత అదే కాబోలు! జానకి పదిరోజులు పుట్టింటికి వెళ్లే నానాబాధపడిన నా స్థితి తెలుపుకొచ్చి, కాంతారావుగారిపట్ల జాలి, సానుభూతి యినుమడించాయి. మూగగా ఆయనవైపు చూస్తూ ‘పస్తా’పని నెలవు తీసుకున్నాను.

జానకితో మాట్లాడుతున్న శకుంతల— నేను రావటం నమనించి, చెంబు వార్లింటోకి వెళ్లి బోయింది.

తైము తొమ్మిది డాటింది. పిల్లనం ముగింతి బోజనానికి కూర్చున్నాను. అన్నం పడ్డిస్తూ చెప్పుకుపోంది జానకి, “ఏవ్వి పిల్ల. ఇండాక ల్లుంచి ఒకటే కోర్ల!”

“ఎవరు?” అన్నట్లు ఆమె ముఖంతోకిచూసేను.

“అదేమిటి. వాళ్ళ శకుంతల. పిన్న పెల్లిచూపులు జరిపితిరా. అయినా ఇలాంటి వ్యవహారాల్లో మజ తెందుకంటి జోక్యం. ఆ పిల్లకి సంబంధం యివ్వడం లేదుబా!”

నేను వివేకరహితము. “ఏండుకవి?”

“ఏండుకవేమిటి? ఎయిపోవున పిల్ల. ఎన్నెన్నో పూపాలు, భావాబా వుంటాయి. ఆ పెల్లికొడుకు న్నూలు మాష్టర్లగదా. బడివంతులు కాని వాళ్ళే ఎవ్వయినా చేసుకుంటుందిబానీ, మాష్టర్ని చేసు కోవటం మాత్రం యివ్వంలేదుట. ఈ సంబంధం మీరే తెచ్చారని మీమీద కోపంగా వుందికూడా!”

“ఆ సంగతి వాళ్ళనాన్నకు చెప్పమను” అన్నాను కొంచెం వినుగుదంను ప్రకటించా.

“ఆ సలహా నరలేండి” అని మజ్జిగ పోపేసింది జానకి. పుర్యానికిపోతే పాపం కలిగినట్లుంది వ్యవహారం. నాకు వెంకటేశంగారి అభ్యర్థన గుర్తుకొచ్చింది. ‘మీ ఎగుకలో ఎవరన్నా కుర్రాడుంటే చెప్ప’ మన్నాదాయన తెలిసిన వాడుగదా అని నేను ప్రసాదీని తీసికొచ్చేను. ఈ సంబంధం తచ్చినందుకు నన్ను ఎంతగానో మెచ్చుకుంటూ అన కృతజ్ఞత తెలియజేసేరు, వెంకటేశంగారు. కాని శకుంతల?”

నాకూ అపిల్లపట్ల జాలి కలిగింది. భవిష్యత్తు సుఖప్రదమవాలి ఏ పిల్ల కోరుకోవని పించింది. ఈ వ్యవహారం ఎలా పరిణమిస్తుందోనన్న సందేహం, నన్ను గురించి వారూ నీరూ ఎలా భావిస్తారోనన్న దిగుగా బయల్పడినై.

అసమకు బయల్పడాయి.

బుచ్చి సాగిపోతేంది. నా ఎదురుపట్టే కూర్చున్న యువతి అప్పటికప్పుడే వాలుగైచుసార్లు కోపంగా, కళ్ళెర్రచేసి చూడటం ఆరగింది. నాకు విషయమేమిటో అర్థంకాలేదు. కొన్ని నిమిషాంతరం మంచి అమె అలా చూస్తూ వుండటం, నేను చూపులు మరల్చుకుంటూ వుండటం బదులు తోంది.

నేనామెను పరీక్షగా చూపేసిపో. గుమ్మపాలు త్రాగి, బొప్పిపుంటిని, ఎప్పుని చేతల్లో తిరుగుతూ పురిగిన పిల్లలా వుండామే. వల్లెనట్టుతొన్న అరోగ్యాన్నింతా తన స్వంతం చేసుకుని ఏవుగా, అందంగా కనపడుతోంది.

అమె మళ్ళీ వాడైపు చూసింది. ఉండి వుండి అమె అలా వాడైపు చూస్తూవుండటంతో నా మతి మతో బెరుకుకున మేర్పడింది.

బుచ్చి ఏదో స్థాపులో అగింది. అమె వాడైపు చూసింది! మళ్ళీ అదే చూపు— పసిపిల్లవాడిపై అల్లి గుడ్డెర్రచేసిపట్టు! నేను శంపారి కొంచెం దైర్యాన్ని కూడగట్టుకుని అమె కళ్ళల్లోకి మూటిగా చూసేను. అమె కూడా నన్ను తీక్షణంగా చూస్తూ, తన పీఠ కుచ్చెళ్ళను సరిచేసుకుని, పిదరాపై పాక పారి చూసుకుని— కాళ్ళు వెనక్కు పెట్టుకుంది. నాకామె బాధ అవగత్యం అంది. తన కాళ్ళకు నాకాళ్ళు తొలున్నాయనే చిరాకు, అనన్యాయం, రోషం— అన్నీ అమెకు కలుగుతున్నాయని గ్రహించేను. అయితే నేనంత అజాగ్రత్తగానని, దుర్బుద్ధి తో గాని ప్రవర్తించకపోవటంతో ఆశ్చర్యపోయి అతో చింతిస్తాను. క్షణక్షణం ఏదో రకమైన 'చీతి' వన్ను పీడిస్తున్నదేమీ అనే బాధ కలిగింది.

బుచ్చి కదిలింది. నేను చూసేచూడనట్లు అమె కాళ్ళపైపు చూడసాగేను. రెండు క్షణాలలోనే నేను క్షుద్ధుడు దొరికేడు. నా ప్రక్కన కూర్చున్న భావి భారత పాలుదొకడు ఈ తీరా విలాసానికి కారకుడు! అతను నిద్రమట్టు బహునేరుగగా వట్టిన్నాడు. అమె కీ వాడైపు తొలున్నాయోని పొడిగాచిగ్గి ఆ యువకుని కాళ్ళపైపు చూపులు మరల్చాను. కాని, నా గ్రహవారం బాగాలేదు. అతను తన కాళ్ళను వెనక్కు తీసుకోవటం, ఆ పిల్ల అవరకాలికలా లేచి నన్ను నానా దుర్బుద్ధిలాడటం— క్షణంలో ఆరిగిన్నె.

నేను కళవరసడి ఏదో చెప్పబోయేను. అయితే బుచ్చిలో తోటి ప్రయాణికులూ ఆ యువతి నాకా అవకాశ మివ్వలేదు. నీతిని గురించి, మంచి తనాన్ని గురించి, సంఘమర్యాద—సభ్యతల్ని గురించి ఉపన్యాసాలు మొదలై న్నాయి. నేను సిగ్గుతో అననా యతితో తలవంచుకోవలసి వచ్చింది. నా ప్రక్కనున్న 'టెర్నికోషర్లు' నాకు 'మేనర్లు' నేర్పుకో మని హితవు చెప్పింది. అనేకమూ రోషమూ వెనక్కుపోయి ఏడుపు బయటికొచ్చింది. 'బ్రూట్, ఇడియట్' వంటి పదజాలం 'గుండె గొంతుకు' తోనే కొట్టుకులాడింది.

నేను దిగవలసిన స్టాప్ తో బస్ అగింది. బస్ తో నా గురించిన చర్చ కొనసాగుతూనే వుంది. తల వంచుకుని, ఉమ్మి (మింగుకుంటూ) క్రింథికి దిగేను.

కలతవెందిన మనస్సుతో అసీసుకొచ్చి నాసీట్లో

చక్ర నేమిక్రమం

కూర్చున్నాను. నా వాలకాల్ని గమనించేడు బాబోలు "ఏమిటోయ్ మూర్తి అలావున్నావ్?" అంటూ దగ్గరగా వచ్చేడు మధుసూదనం.

అసీసు మిత్రుల్ని నాకు అప్పుడు, మఱు మోదనం!

"ఏచి లేదోయ్" అని ముఖావంగా నవితో మునిగి పోవాలని ప్రయత్నించేడు గానీ, మధుసూదనం వదలేడు. మా అమ్మ అరోగ్యాల్ని గురించి గ్రుచ్చి (మచ్చి) అడిగేడు.

"అలాగే వుంది, కొత్తగా వచ్చిన బెడదేం లేదు" మినుగ్గా అన్నాను.

"ఒక్క నలవారెప్పా ఎంటూనా మూర్తి?" "ఏచిటి?"

"నామాటమి అవిట్ల కానిటోరియంతో చేర్చుంచు. ఆ రామారావుగారితో స్నేహితిస్తే అయినా కానిటోరియం చికిత్సకి ఈ మందులు పోయి టానికి చాలా లేదావుంది."

నాకు ప్రాద్దుటి సంఘటన గుర్తు కొచ్చింది. రామారావుగారి వైద్యం మీద నమ్మకం వుండాలా అక్కర్లేదా అనే మధన బయల్లేరింది. పోనీ, మధు సూదనం నలవారెప్పా?— దానికి అమ్మ సుతరామూ ఇవ్వవడదు. తోగా ఒకపారి ఎవరో ఈ ప్రసక్తి తోస్తే, 'వాడికి, వాడి పెళ్లానికి అంతగా నా పాద గిట్టుకపోతే అక్కడే వడేయమను' అని అవిడ బాధగా అనటం వేనే విన్నాను.

తల్లి కొడుకుల మధ్య కూడా నిష్కర్షగా మాట లాడుకోవటానికి వీలులేని కొన్ని కొన్ని అతిసున్నిత వైన నమస్థలు మధ్య తరగతి శీతవులు మాత్రమే ఎదురవుతాయేమోనని విస్తుంది. జానకి అనారహమూ అమృద్గర్గుండి అవిడ అవసరాలు చూస్తూ వుంటోంది. ఆ భయంకర వ్యాధివిగురించి, నా భవిష్యత్తును గురించి వాకెంత భీతిగావుందో— జానకిని గురించి అంతటి బాధ కలుగుతోంది. కాని, నోరు విప్పి వాళ్ళల్లో ఎవరికీ ఏమీ చెప్పలేని మూగ వేదన నాది. అధనా మొండి దైర్యాన్ని కూడ గట్టుకుని చెప్పేనో— అసారాలూ, రాద్ధాంతాలూ! ఇలాంటి సరిస్థితుల్లో మరొకమూరు అమ్మతో కానిటోరియం విషయం ప్రస్తావించటం కొడుకుగా నాకు ధర్మంకాదు.

ఇన్ని నిమిషాలపాటు నేనేమీ సమాధానం చెప్ప కుండా అతోచనతో వడటంతో తన సీట్లోకి వెళ్లి పోయేడు, మధుసూదనం.

— చేసిన పనేమీ లేకపోయినా వస్తాందయింది. ఉన్నట్టుండి అసీసుతో కలకలం బయల్లేరింది. విషయమేమిటా అని విచారించేసరికి గుండెల్లో గాలం వదలింది. ఆ వార్త అలాంటిది!

అసీసుతో వున్న వందమంది ఉద్యోగుల్లోను ఇరవైమందిని రిటైర్ చేయడానికి కంపెనీ డైరెక్టర్లబోర్డు తీర్మానించిందట! ఉద్యోగులంతా రకరకాల వ్యాఖ్యానాలు మొదలెట్టారు. కొందరు పాతవాళ్ళని, రిటైర్మెంట్ యేవారిని తొలగిస్తారంటే, కాదు— జూనియర్స్ కే తీకోరకాలిస్తారట అని కొందరు జోన్సం చెప్పుసాగేరు. ఆ జూని

యర్స్ తో నేనూ ఒకటి! మామనకంగా ఒకరక మైన అర్హిమిశానికి తోస్తానాను.

"మిమ్మల్ని డైరెక్టర్ గారు పిలుస్తున్నా" రంటూ వచ్చేడు జనాను. సహోద్యోగులంతా "నువ్వే తొలిజరి నేనూ పోయిరమ్మ" న్నారు.

గుండెలు చిక్క బట్టుకొని తోపలికి క్లాసు.

* * * అక్షిప్తపతిగారు కిటికీలోనుంచి అకాశం వైపు దృష్టి సారించి వున్నారు. ఆయన చేతితోని పిగ రెట్టు నావేద్యపుటాని అతోచనల్లా రగిలి, పాగ విడుదలైంది. పైనున్న ఫిన్ గాలికి టేబుల్ మీద కాగితాలు భీతివల్ల రెవ రెవలాడు బాన్సు నా గుండెల్లా కొట్టుకుంటున్నాయి.

క్షణంపేపు—ఆయన దృష్టి మరల్చి టానికి వీం చేయటమూ అని ఆలోచించేను. మరో క్షణకాలం ఆయన ధరించిన ట్రైడ్ నాట్ వంక చూడ టంతో గడచింది.

"పిలిచేరట!"—కంఠస్వరం వణికి, ఈనూట అక్కడున్న విషమైనవయానుద్దేశించి అప్పట్లని పించింది— నాకే!

అక్షిప్తపతిగారు ప్రక్కకు తిరిగి వాడైపు అదోలా చూసేరు. వారి వదనం విషణ్ణమై వుంది. కాని, వారిస్థితి మాత్రం— తుపాకి గుండును తప్పించుకోజూసే పైనికుడి స్థితిలా వుంది. టెలి గ్రాంలో వార్త చదువుకోబోయే ముందున్న అందో భవ వంటిది కలిగింది. మానసికంగా క్రుంగి పోయిన నేను రైహికంగా కూడా నిద్రపడితూతి క్రిందపడబోయాను. కాని, అంతకంటే తమా దించుకున్నాను.

అవ్వకాలంలో నేనింతటి సంఘర్షణకు తోనా కావటం అక్షిప్త పతిగారి వంటి జ్ఞాని కవిపెడట్టు కుండా వుంటాడా? ఆయన నానుభవంలోకిమానూ చిత్రంగా నన్నుగా నవ్వేరు.

"మూతో ప్రత్యేకమైన పని వుంది మూర్తి గారూ. కష్టమనుకోకుంటే మాయింటిపై పాక పారి రాగలరా?"

ఉపిరి తిత్తుల్లో తిగబట్టిన గాలి అంతా బయటికి బొమ్మ కొచ్చింది. విజయ పతాకం ప్రతి ప్షిందిన పీఠస్థానికుల్ల యాను— క్షణంపేపు. అక్షణం చివరి దశలో మళ్ళీ కోటి సందేహాలర్ప విందినై. "అలాగే సార్" అని బయట వద్దాను.

వివరి వేయబడిన భారీ బెల్లవు బుట్ట చుట్టూ మూగే ఈగల్లా నాచుట్టూ మూగేరు ఉద్యోగులు. అందరి ప్రశ్నలకు సమాధానం చెప్పే సరికితల ప్రాణం తోకకు వచ్చింది. సీట్లో కూర్చునిరెండ గ్గానులు మంచి విశ్మల త్రాగేను. మధు సూదనం తయారయ్యాడు. "ఏం గురూ, చివరనుంచి తొమ్మిదో వాడి నను కుంటున్నాను. నువ్వు అంతేగా" అంటూ.

జూనియర్స్ రిస్ట్ తో తొమ్మిదోవాణ్ణి నేను! నిరుద్యోగ రాకాని వికటాట్టు బాసం చేస్తూ ఎదుట నీల చింది. 'అవు'నని ముఖావంగా అన్నాను. కొంత మునిగి పోయి ఏడుస్తున్న వార్ని సమూహంను నట్లు ఏవో మాట్లాడ సాగాడు మధుసూదనం. అసీసుతో అందరి ముఖాలపైపూ ఒక్కసారి తేరిపార జూసేను. ఏ సీట్లోనూ, ఎవ్వరూ పనిచేయటం

లేదు. ఒక్క కమల తప్ప. నాకు అవితప్పిన ఆత్మర్యం కలిగింది. కారణం మా అసనంతో “జాని యర్ మోన్” కనులే! అమె ఉద్యోగంలో చేరి ఏడవయిందేమో! అమె అంత నిర్లక్ష్యంగా, నిర్లక్ష్య భావంగా తన సన్నిహితా చేతుకు పోలుగు తున్నదో అర్థం కాలేదు. బహుశా ఉబుసుపోకకు, ‘హాబీ’గా ఈ వుద్యోగంలో చేరిందేమో నని పించింది.

పాఠాత్మగా పైడి రాజ గుర్తుకొచ్చేదు. అత నంటూవుండేవాడు, “భారత దేశంలో అవసరమై ఈ ఉద్యోగాలు చేస్తున్న వారికంటే ఆ అవసరం లేక కాలక్షేపానికి, సాధరు ఖర్చుల కోసం ఉద్యోగాలు చేస్తున్న వారి సంఖ్య హెచ్చు. నిరుద్యోగ సమస్య తీరాలంటే ముందు వాళ్లందరినీ ఉద్యోగాలనుంచి తొలగించి వేయాలి. అంతే గాక, భార్య భర్తల్లో ఒకరు ఉద్యోగి అయ్యారంటే రెండవ వారికి ఉద్యోగం లభించేయ కూడదు.” అని. అతని వాదనకాని నిజానిజాలెవున్నా, కమల ఆకావకు చెందినయువ తీమోనని పించింది.

మధుసూదనం ఎప్పుడు వెళ్లిపోయాడోగాని, అక్కడ లేదు.

ఇంకె మందికి క్రిమిభా లిస్టారంటే నాకు కలగబోయే దుస్థితి తలపు కొచ్చింది. ‘రెక్క లిచ్చాను, అమ్మకు బ్రతకమని ఈ లోకంనుంచే నెలపు తీసుకున్న నాన్న కళ్లకు కట్టేదు. తనజీవి తాన్ని మూడు పూవులు అరు కాయలుగాగడిపి, ఉన్న ఏకైక పుత్రుడికి రెక్కలు మాత్రం మిగిల్చిన తండ్రి! ఉన్న వెళంగా ఉద్యోగం వూరేతే నాకు కలగబోయే యరవస్థకు — ఎప్పుడోవిన్నప్పుడే నాంది వాచకం వరికిన జనకుడు !

ఇక అమ్మ! కొట్టి నా తిట్టినా కొడుకే అనుకునే మంచం దిగలేని అమ్మ!

అనుభవించే నయస్సులలో ఏ అచ్చటా ముచ్చటా తీర్పు లేని భర్తకు అనురాగం అందించటంలో అరి తోసిన జానకి! అమెకూ ‘హా’ అనుకునేవాళ్లే వరూ లేరు!

ఇన్నవలసిన నిలవీతం ఇచ్చి, ఆసీమవారు రోపే బంటుకి పొమ్మంటే?—

అవునుదానితో పదిపాడు రోజులు ఇదే బ్రతుకు బ్రతక వచ్చు—అప్పులు తీర్చటం అనే సమస్యను మరచి పోలే!

అనురాగం—చెంకలేకం గారి ఇంటితో బుణం తీరి పోతుంది. ఎక్కడ నిలబడటం?—కట్టు గొడ్డ లతో చెట్లు, క్రిందనా? ‘నిపులాక పుట్టిస్’ అని నేర్చుకున్నాను గనుక, ‘పేన్ మెంటు మీదే గడువ గలనని పూరడించు కుంటే?— ఒకపూట కూటికి కాక పోయినా, రెండురోజులకు ఒకపూటకైనా తాపత్రయం తప్పదుగాదా? ఎలా లభ్యమౌతుంది? పినీ, ఏ ఉద్యోగమో దొరక్క పోయిందా అనుకుంటే దొరుకుతుందనే నమ్మకమేమిటి? విదేశాలకుపోయి ఎచ్చిన ‘డాక్టర్లు’ ఢిల్లీ బజార్లు సర్వేచేస్తుంటే. ఫస్ట్ క్లాస్ ఎమ్మెలు ఎందరో పట్టు పుచ్చుకుని ఎక్కే గడపా దిగే గడపాగా నీరస పడుతుంటే నావంటి ఫస్ట్ క్లాస్ ఓల్డ్ ఇంటర్మీడియట్ కెక్కడ దొరుకుతుంది ఉద్యోగం? దొరకని నాడు నాకు కర్మవ్యం? కట్టు కున్న పెళ్లాన్ని కన్నతల్లిని పదికి....

నాకర్థ యెదుట లీలగా కదలాడసాగిందొక గృహ్యం

అప్పటికి నాకు పడేళ్లంటాయేమో. అమ్మ మశూచి వ్యాధికి గురయి తీసుకుంటున్న రోజులు— మండుమేవరిలో అరికాళ్లు బొబ్బ రెక్కుతుండగా పాటికి పది సార్లు బజారుకు తిరగటం అన్నట్లే నావిధి.

అనేక—

బజార్లో ఏదో కొనుక్కుని మేడల నీడలక్రిం దగా గెంతుకుంటూ ఇంటికి వస్తున్నాను. బడ్డీ కొట్టముందున్న సోడా తాట్టెల్లోని నీటికోసం కాకులే ఎగబడుతున్న గ్రీష్మం! రామాలయం ముందుకొచ్చే సరికి నానడక అగిపోయింది. అక్కడ పది పదిపానుమంది గుమి గూడి ఏదో మాట్లాడు కుంటున్నారు. రామాలయం అరుగు మీద ఓ యువ కుడు పడుకునున్నాడు. ఓపాపుగంట నిలబడ్డాను. అక్కడవాళ్ళ మాటల్లో తెలుసుకున్న ఓ కటిక నిజాన్ని నాకళ్ళూ మెడదూ నమ్మలేక పోయాయి. అతను బియ్యే ప్యానయిన నిరుద్యోగి. పూరు రాజంపేట. ఉద్యోగం కోసం పూరూరూ తిరు గుటూ మానాడ కొచ్చాడు. అక్కడి కొచ్చేసరికి ప్రాణం కళ్లల్లో కొచ్చింది. అతను వస్తులతో ప్రయాణం సాగిస్తుంటే, అతనితోని ‘హంస’తన ప్రయాణానికి తాను సిద్ధమౌతూవుండే వుంటుంది. మాపూరి వాతావరణం నచ్చక ‘హంస’ లేచి పోయి వుంటుంది. అతను నిర్జీవి కావటం అందరూ చూసేరుగానీ, ఈవార్త విని నేను నిర్జీవి కావటం నాకు మాత్రమే తెలుసు. పెరిగిన గడ్డం, సంస్కారం లేని జాట్టు, ఎండిపోయిన చెక్కిళ్ళు, రోతుకు పీక్కుపోయిన కళ్ళు, మాసివ దున్నులు, అరి గిన చెప్పులు, కుడిచేతిలో ‘కవలెట్టు’ వంటి కాగి తాలు (టెప్టి మోనియర్స్ కాబోలు!)—

అయువకుని ఆకారం కనుమరుగైంది.

కుర్చీలో జారగిరి పడిపోయాను. ముఖాన్ని పట్టిన చెమటను తుడుచుకొని చుట్టూ చూసేను.

సాఫ్ట్ లీ తిరుగుతున్నై. టేబుల్ టూపిడి కాగితా ల్ని రెవరెవలాడుతున్నాయి. అంట్ టేమయి పోయింది కాబోలు అప్పటి కప్పుడే అందరూ వెళ్లి

పోయారు. కమల తన పీట్లోనే కూర్చోని హా హారం చేస్తుంది. హాలుకు మూలగా ఉన్న బెంచి మీద నిద్రకువక్ర మించేరు సారంగిపాణిగారు. ఆయనకు అదొక అలవాటు.

ఈవాతావరణం ఈసరినయ్యాలు ఈ సంతక వాలూ ఇంతటితో నరి కాబోలెనిపించే సరికి రామాలయంలో మరణించిన యువకుడు గుర్తు కొచ్చేదు. ఒళ్ళు జలదించింది. పీట్లోనుంచి లేచేను. ఇంటికి వెళ్లాలనిపించలేదు. కమల నీలు ప్రక్కనున్న బల్బ పై వేసరు కనపడింది. ఆ వెళ్ళు సడిచేను.

దినప్రతిక తిరగవేస్తుంటే ఒక వార్త నాచ్చిష్టి నాకర్పించింది. గజాగజా పడివేమో. వివరాలు అర్థం కాక పోయినా నిష్కయం అర్థమైంది. నీరు ద్యోగ భీమా పథాన్ని ప్రవేశ పెడుతుండట ప్రభుత్వం. గుండెల్లో గూడు కట్టుకున్న భీతి అణు మాత్రం నడలింది. అంతలో స్ఫురించింది. ఆ పథకం ఏ బడన ప్రణాళికతోనో గాని కార్యరూపం ధరించదని. క్షణక్షణం లభించిన ‘రిలీఫ్’ ఎగిరి పోయింది.

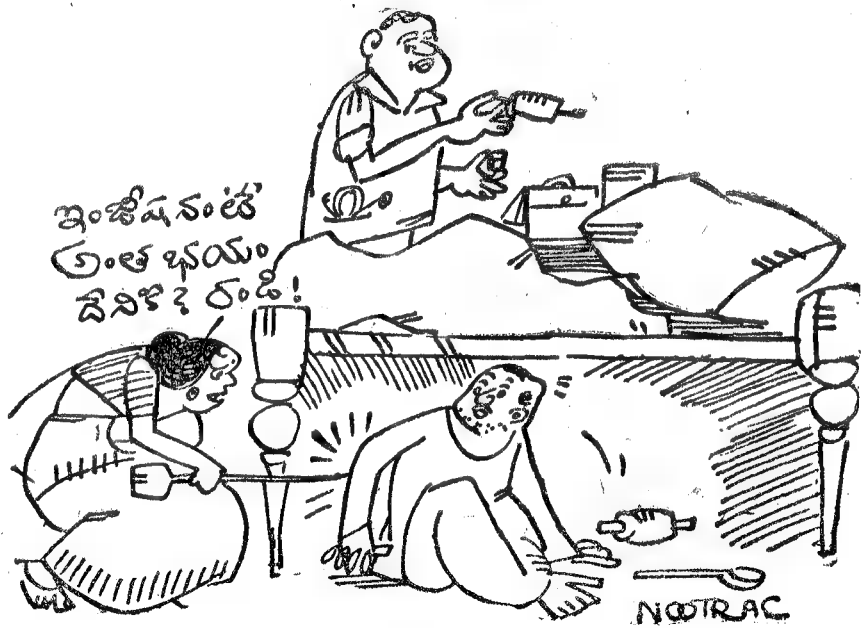
“ఏమిటి అంత సీరియస్ గా పడుతున్నారు?” అని “తినుకొండి” అంటూకాఫీ కప్పు సందించింది కమల.

“నో థాంక్స్. నాకు త్రాగాని లేదు.”

“ఫర్వాలేదు తినుకోండి. పడివేడికాఫీ త్రాగితే మనస్సు ఉల్కాపోన్చి వుంజుకుంటుంది. ” ముహూమాటం కొద్దీ కాఫీ త్రాగేను. “ఏరు ద్యోగ భీమా పథకం వస్తుందిట’ అన్నాను కప్పుమ కింద వుంచుతూ.

కమల నవ్వి పూరుకుంది. చిత్రవై న మనస్తత్వ మనిపించింది నాకు. క్షణాల తర్వాత అడిగేను. “ఉద్యోగం పోతుండంటే విచారమే లేదల్ల వుంది మీకు.”

అమె ఈసారి చిత్రంగా నవ్వింది. “ఈ వుద్యో గంతేమందా బ్రతకలేదా. అలాగా పడుతుంది” అంది.

జొలింగ్ కలీ హాట్ పిస్టల్
 లైసెన్స్ జ్యూరలేడు. అమెరికన్ మోడల్. దొంగలు, క్రూరమృగముల నుండి రక్షించుకొండి. ఉల్లాస ప్రయాణాలు, యాత్రలు, వాటావలకు ప్రత్యేకమైనవి. ఆటోమోటివ్ 60 పిస్టల్ నిర్మాణము గలదు. తేలికైనది. ఇందు నుండి వెలువడు నిష్పల్ల రవ్వలు మిమ్మును కాపాడును. ధర: 50 పిస్టల్ జర్జన్ మోడల్ నెం. 99 రు. 15/50. వి.పి.సి. వార్షికు రు. 2/50. రెడర్ శేప్ రు. 3/50. అదనపు పిస్టల్ 1004 రు. 5/-
JAPAN AGENCY (WAPT.15)
PHAPALA, ALIGARH.

తెల్ల మచ్చలకు ఉచిత వైద్యము
 శ్రీకృష్ణచంద్ర వాద్య వైద్యము "Swetari" తెల్ల మచ్చలకు కొద్ది రోజులలో తొలగించును. పాంపిక సంక్లమం కొరకు 1000 రూపాయల ఒక్కొక్క పాకెట్ ఉచితంగా యివ్వబడును. వెంటనే వ్రాయండి.
Sri Krishna Chandra Vaidya (A.P.) P.O. Katrisarai (Gaya)

అధైర్య పడవద్దు
 శస్త్రీమత్సర, విజయైన SEX-ADVICE పొందవచ్చును. మీకు ఉన్న లక్షణములు వ్రాయుచూ, యింకా వివరాలకు క్షమరు చేసివేడి.
డా. రత్నంశ్రీనాథ్, (Estd 1904)
 మొలకపేట చిత్తంగ్గో, New (అణంపూర మార్కెట్ వద్ద)
హైదరాబాద్-3గ్రే ఆం. ప్ర.

తెల్ల వెంట్రుకలకు లుండవ
 సాగడం మాకు ఇష్టంలేదు. కానీ 'మా శేరంజన్' ఆయుర్వేదిక్ సెంటెజిలయల్ తెల్ల వెంట్రుకలను వెళ్ళగ మార్చును. మొదలతెల్ల వెంట్రుకలు నిల్చి విగమార్చి, అలాగైన నల్లని వెంట్రుకలే వచ్చును. ఈ ఆయుర్వేద వైద్యకళి, కంటిమార్పువల్ల వరుసగా రు. 10/-
Bengal Ayurved Bhawan (56) P.O. Katrisarai, (Gaya) India.

చక్క నేమి కృతము
 "ఏం చేసేవారు?"
 "నిద్రలేవేం వీరి నిజాయితీగా ఏమని చేసినా బ్రతక గలం. మార్కెట్లో కూర అమ్ముకునే ఓ ముసలమ్మకు అపిస్టెంట్ గా వుండేదాన్ని!"
 వేమి గతుక్కు మన్నాను. నిజమేనా అనిపించింది. నానందేహాన్ని ముఖ కవళితోనే చదువు కున్నది. కాబోలు అడిగింది. "ఏం నమ్మలేకుండా వున్నారా?"
 వేమి తడబడుతూ పిళ్ళ నవలెను. "ఎవరూ ముసలాదిదా?"
 "మా అమ్మే.....!"
 నిద్రలేవ పోయేను. కమల ఈమాలవైపు వున్నది అమె ముఖంతో ఒకవిధమైన గర్వరేఖకూడా పొడ మూసలు వాడు చాలా అశ్చర్యం కలిగించింది.
 "ఏమి ఉద్యోగం కోసం ప్రయత్నించినా దొరకలేదు. ఏం చేస్తాం చెప్పండి. మధ్య తరగతివాళ్ళ మనసుకు ఒక్క వెంట్రుకే ఉండితే దిగలేక ఓ వెంట్రుకే పోలేక అక్కడే చితికింబడతామంటే నివ్వియిక్కట్లన్న రావచ్చు. గుండె దిబ్బపు చేసుకుని దురభిమానాన్ని చంపుకుని గౌరవంగా బ్రతకు దలుచుకుంటే- కోటివిద్యలు!"
 "ఎంతనిల్లారం!"-నా మనస్సు గణుక్కుంది.
 "పార్సీనర్షివ్ కంపెనీ వీదన్నా ప్రాంతిద్దామని మంతనాలు చేస్తున్నారా?" అంటూ ప్రవేశించాడు రంగారావు. అతను కలిగినవాడు. పైగా ఆ కంపెనీలో ముప్పై ఏళ్ళ సర్వీసుంది. అతను కీమత్తున వచ్చినప్పుడు బయటపడిన కారాకల్లి గారనట్టివ వళ్ళంటే వాడు తగని జుగుప్స కలుగుతుంది. ముఖం ప్రక్కకు (త్రిప్పుకోసో) నభ్యతగా పొందికగా, మాట్లాడటం తెలియని మనుషులు! అనుకున్నాను.
 కమల మాత్రం "దబ్బు మదం గలది పెద్దమనిషిన్నా వెంట్రుక అది పెట్టే మేజా చేస్తాం" అంది.
 కల్లవాలుకు నెత్తురు చుక్క లేకుండా బహిరియింది రంగారావ్ ముఖం. బహిరి తెలివిగా మాట్లాడటం తన సొత్త మకునే ఆయన, దెబ్బతని వెళ్లి పోయాడు. 'బలేఖానీ చేసింది' అని లోలో వల నంతోపించి, కమల వైపు అభినందన సూచకంగా మాసి అక్కణ్ణంటి కదిలేను.
 అసీన్ పై మయింది. ఎవరో వస్తూ మరో వారని మోసుకొచ్చేరు. తొలగించబడే పుద్యోగుల సంఖ్య పొత్తికీ పెరిగిందంటూ ఆ సంఖ్యల గురించిన కర్కర మొదలైంది. వానరస్థితి ఆయోమయంగా వుంది. వని మీద శ్రద్ధ మూసలేక పోతున్నాను. కమల మూలుగు బుర్రలో గురగుర లాడ సాగింది. అయితే, అంతలోనే రామాలయంలో అనువులు బాసిన యువకుడి రూపం కళ్ళకు గట్టిరైల్వం నీరు కారి పోతోంది. ఈనమస్సుకు తోడు లక్ష్మీ సతి గారికి వాలోగల ప్రత్యేకమైన పని వివితా అనే ప్రశ్న ఒకటి! ఏకాగ్రతతో నుంచి చూసినా ఆ ప్రశ్నకు నమూనానం తోపలేదు. అందుకని ఆ అలోచనని త్రొవేసేను. మిగిలినదల్లా భవిష్యత్తు

భయం కావడే వీరి, రేపటి ఉదయం వేసే వడ్డ పూసాంతో చిక్కుకుంటూనే వచ్చు కెంగ. రెండుసార్లు బల్లె నిరాడ గ్రుద్ది మరీ హెచ్చరిక చేసి ఉత్తరం చేతిలో పెట్టి పోయేడు జవాను. అని బరువైన కవరు. అడ్రసుకు బట్టి ప్రాసెండ్ పై డిరాజని తెలుస్తూనే వుంది.
 పై డిరాజా నాబాల్స్ స్పృహతుడు. అశనిమధ్యవిక్కువగా జాబులు వ్రాయటం లేదు. అలాంటిది ఇంతపెద్ద కవరెండుకు వ్రాశాడో ననుకుంటూ తరవాను. చదవ తావుల జాబు ఓపిగ్గా చదివేను. ఏకేవో వ్రాసేడు. సారాంశాన్ని సెమరుకు చేసు వేసుకున్నాను.
 పై డిరాజాకు మూడో పిల్ల పుట్టి మూడు రోజులే అయిందట. మొదటి యిద్దరూ మగపిల్లలు. వారలో పెద్దవాడు మహాదుడుకు వెదవలసి, వాడు భవిష్యత్తులో 'గొప్ప కాకిగ' తయారయ్యేటట్లు న్నాడని వాపోయేడు. అదేపిల్ల పుట్టిన మర్నాడే తనకు ఉద్యోగంలో ప్రమోషన్ రావటం అధ్యుష్ట సూచనగా భావిస్తున్నాడని వ్రాసేడు. ఉద్యోగ ప్రసక్తి వ్రాసి దానిక్రిందే ఓకళ వ్రాసేడు. ఉత్తరం సుదీర్ఘం కావటానికి అకడీ కారణం.
 ముఖ్య ప్రాణమూర్తి అని ఓ అందమైన యువకుడు క్రికెట్ గా ఆట ఆసీసులో ఉద్యోగంలో చేరెట్టు. అతను ఎమ్మె థర్డ్ క్లాస్ లో ప్యాన్సి చాలా కాలం పెద్ద ఉద్యోగం కోసం అనేక ప్రయత్నాలు చేసి, చివరికి అనేక ఫలితంక నిరాశతో పిచ్చివాడుగా తిరగ సాగేడు. ఆనమయంలో ఈ ప్రద్యోగం లభించింది. అయితే ఇది తన హోదాకు తగని దడ బాధతో వడ్డని పట్టు వట్టెట్టు కాలి, తండ్రి బలవంతం చేయటంతో చేరక ఉన్నతేడు. ఇక్కడ అతను కేవలం ఒక గుమస్తా. అతని దురదృష్ట వశాత్తు అతని పెర్సన్ లో వున్న పై అధికారులంతా చదువులో అతనికన్నా ఎంతో తక్కువ వారట. ఇది ముఖ్య ప్రాణమూర్తిని క్రుంగే దీసింది. ఆ ఇన్ ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్స్ లో మనసును రగిలించుకుని చివరి కొకవాడు తన చేయ దలచుకున్న పని చేశాట్టు! అదే అత్యుపాధ్య! ఇంత కంటే వివరకరమైన విషయం అతని భార్య నుంచి చూశాలట..!
 నెరపటికి 'సిటికెషన్' క్లాస్ లో రకరకాలైన ముళ్ళు వేర్వే వారు. ఈనమస్సులన్నీ తలచుకుంటుంటే ఆమూళ్ళ గుర్తు కొస్తున్నాయి. చిరు ద్యోగ బాధతో ప్రాణాలు విడిచిన రామాలయంలోని యువకుడు, ఉద్యోగం దొరికే అది తన అంతస్తుకు తగింది కాదనే తనతో ఆత్మహత్య చేసుకున్న ముఖ్య ప్రాణమూర్తి!- పరిధులు వేరయినా ఇద్దరి మరణాలూ మూలకారణం ఒక్కటే! భయంకరమైన రామా వక్రత్వో చిక్కుకునే చందమామలా వేమి నిరుద్యోగమనే రామాలయం చిక్క బోతున్నాను. ఇవన్నీ తలచుకునే సరికి ఒళ్ళంతా చెమట పట్టింది. గుండె ఉద్యోగంగా చలింబే సాగింది. ఆంవోలితైంది మనస్సు. ఇక సీట్స్ కూర్చో లేక పోయేనా, పర్సెన్స్ వ్రాసిచ్చి ఆసీసు బయట వడ్డారు.
 భావంగా అడుగులు వేస్తూ బస్ స్టాప్ కొచ్చేను. ఎక్కువ వుండి ఇద్దరు తీసుకు ఒకవేల కోర్టు పైలు

రెండు చేత్తో పిడుగాటి వంకీ కర్ర పుచ్చుకున్న మువలి స్త్రీదరు., పర్వత లాంటి బనీనును గొట్టాం పంటల్లో బకే చేసి ఆదంబర వేషం చేసిన వో యువకుడు. అలంకరణ తోనే చూపరు అటు అందగత్తెనని పించాలని విధం ప్రయత్నం చేసిన ఓ నడి వయస్సు స్త్రీ, ఇంకో ఇద్దరు మూలలు పిల్లలూ వున్నారు. ఆ నడివయస్సు స్త్రీ 'పెమినా' పత్రము ముఖానికి ఆడ్డం పెట్టుకుని ఉండుండే. ఆ యువకుడి వైపు చూపుట పొగిస్తోంది. అతను అది గమనించనట్లు పిగరెట్ పొగనుదుల్తూ మధ్య మధ్య ఆమె వైపు ఓచూపు విసురుతున్నాడు. నాకా వాతావరణంలో ఏదో విషయం 'పెట్టుట్టు'గా అనిపించింది. చుట్టూ చూసేను. కనుచూపు చేరతో బన్ జాడలేదు.

మూలలో పిల్లలిద్దరూ ఎదురెదురుగా నిలబడి పెద్ద బంధనోకదాన్ని ఎగిరిస్తూవురు. ఉప్పట్టుండి అబంతి వట్టుదప్పి అస్త్రీ ముఖాన్ని తగిలింది. ఆమె ఇంగ్లీష్లో తిట్టంటే, ఆకుర్రాల్లిద్దరూ పవుకుంటూ చప్పట్లు కొట్టు కుంటూ ప్రక్కకు పోయేరు. ఈ లింసు గమనించి డౌసినోటితో తనలో తాను వచ్చుకో పొగాడు మువలి స్త్రీదరు. వెల్లిపోదామనే పుద్ధేక్ష్యంతో రెండమగులు ముందుకు వేసేను చేను. ఇంతలో ఒకవ్యక్తి రోడ్డుకు అడ్డంపడి గది గదా ఇవతల వైపుకు సరుగెత్తు కొచ్చేడు. మేమే ఆగేమ. చూపుట అజాకాక్షయ రోగితా వున్నాడు. ఇంటి దగ్గర అమ్మరూపం, ఆ వెంటనే భోరాకో స్టాప్ అవరేపనకు బలి అయి పోయిన వ్యక్తి గుర్తుకొచ్చి, ప్రయోగార్థం గాజా జాడీతో పుంజబడిన గులాబీ కాడ కళ్లకు గట్టింది.

మనిషిలో ఏమూతం నాగరికత గోచరించక తల్యనశ్చింగా వున్న అవ్యక్తి ఎవరో అర్థం కాలేదు. అతను సరాసరి ఆ మువలి స్త్రీదరు ముందుకు వెళ్లి దారాళంగా ఇంగ్లీషుతో ఏదో మాట్లాడ పొగేడు. నేను ఉత్సృకుతో మరికొంచెం వెనక్కు తొక్కిను.

కృణాల్లో విషయం అవగతమైంది. అతనిక వట్టు భద్రుడట. ఉద్యోగం చేస్తాండగా మతి చలించిన కారణాన అది వూదొండట. అప్పట్నుంచి ఇలా కాలం గడుపు తున్నట్టు.

కాలిలో గుచ్చుకున్న ముల్లును నూదితో కదిలించి నట్లయింది. నావ్యరయం జాత తో నిండింది. అతని ఇంగ్లీష్ వాక్యాత్యం నన్ను అమితంగా ఆకరించ టమే గాక, ఆశ్చర్యం కలిగించింది. స్త్రీదరుగారు అదోలా చూసి లేదు పొమ్మని చెయ్యి త్రొప్పేడు. అతను అక్కడున్న యువకుణ్ణి నడివయస్సు స్త్రీని కూడా అలాగే యాదించేడు. ఆమె హేండిబ్యాగ్ తీసి నదిపై నల నాణెం పడేసింది. అందుకు సంతో పించినా ఆమె ముఖంలో పొడ చూపిన అన హ్యం నన్ను బాధించింది. ఆ యువకుడు మాత్రం లేదు పొమ్మటంతో పూరుకోక 'యావన'ని ఈనడిన్నా వాలుగు వాళ్ళూ మాట్లాడేడు. ఇం గ్లీసు భాషకు వ్యాకరణం వుందని అతనికి తెలిదేమో నని పించింది నాకు! అటుపైన అవ్యక్తి నావైపు పరికించేడు. నేనొక పాపలా కామ తీసి ఇచ్చేను, అతను వెల్లిపోయేడు. వెల్లిపెన్న అతనిపైనే చూ

స్తుంటే నామనస్సులో ఏదో భావాలు రేగినై. విరుద్ధోగ మనే రామపుకు చిక్క పోతున్న నా మనో యాననక విరాద మనోక క్రొత్త దృశ్యం మనోక క్రొత్త నటుడు విలిచేరు. ఇన్ని అంకాలు, ఇన్ని రంగాలు గత నాలుకతో నేనే పాత్ర ధరిం చాతో నని పించింది. ఏదో వేషధారణ సంద ర్యంతో పైడిరాణి ననుకుంటాను, ఒక పారి అన్నాడు, "నువ్వొక ఇతడి పాత్ర నేనొక కందు పాత్ర ధరిద్దాం" అని. ఆ చతోకై నిజమై ఇతడిపాత్ర ధరించాడేమో!— విషాదంతో కూడా ఒక తుప్పు చాసం!

నడక సాగించేను. పార్కు లోని ఓటవరు క్లాక్ నాలుగూడరవై అయిదు నిమిషాలు చూపుతోంది. లక్ష్మీపతిగారు బదువులన్నా కాదిది ఇంటికి రారు. ఈ గంటా పార్కులో గడుపు దామని నిశ్చయించుకుని లోపలికి వెళ్ళేను.

గేటుదాలుగానే కాంటన్మెంట్ నిర్మించబడిన 'పెద్దులో' ఇద్దరు 'మమముమల్లాంటి' స్త్రీలు పెద్దగా పోట్లాడుకుంటున్నారు. వాళ్లకి ప్రక్కగా బదుగురు పిల్లలు పాతగోవిందట్టాలు, పాతగుడ్డలు, పాడైపోయిన పెట్టె మేకుని కూర్చుని వున్నారు. ప్రక్కనున్న వాళ్లెవరో అంటున్నారు, "ఈ స్త్రీలం దానెల్లు పొమ్మూకాదు, దీనమ్మ పొమ్మూకాదు. ఆనవనరంగా కొట్టుకు చచ్చున్నారు" అని. బాగానే వుంది నరగామనిపించి ముందుకు కదిలేను. పచ్చిగడ్డి మీద నడుంపాల్చే నదిని ప్రాణానికి కించిత్తు హాయి లభించినట్లైంది. ప్రార్థన అనుకున్న 'విపులావ పుద్గి' అన్న మాక్తి కూడా నానట్లు వర్తించడేమో ననిపించింది—పెద్దులో స్త్రీల పోట్లాట తలచుకునే సరికి, నిలవ నిడలేని వాళ్లల్లోనూ ఈర్ష్య, అనూయ, ద్వేషం, కోపం, ఆవేశం, కావేషం! విలత్రైవ మానవ సమాజం!—

"బఠాని మసాలా ఇమ్మంటారా?"

పిలుపుతో ప్రక్కకు చూసేను. ఒక పెద్ద చెక్క విరాద ఉడకజెట్టివ బఠానీలూ పోసుకుని వాటిపైన వేయించిన మిరపకాయలు, ప్రక్కగా నిమ్మకాయలు అందంగా అమర్చి, చెక్కని నిలవబానికొక స్థాంధును పుచ్చుకుని నిలబడ్డాడతను.

"నది పై నెలికెప్పు" అన్నాడు.

చెక్కని స్థాంధు విరాద పెట్టి, కాగితంతో బఠానీలు కట్టి, నిమ్మకాయ నీడి ఇచ్చేడతను.

ఏమూతం సంపాదిస్తావోయ్ దీనిమీద?"

"ఆ ఎంటంటుందండీ. రోజుకో మూడు వాలుగు రూపాయలు."

నదిపై నలు తీసుకుని వెల్లిపోయేడతను. 'పర్వా లేదు, సుమారు నా జీతమంత' అనిపించింది. అవును మరి. నా సంపాదన అన్నిచందాలూ పోను నెలకు నాలు వన్నెండు యాకలు. ఉద్యోగం పోయినా ఈ మాత్రపు జీవన భృతి ఏర్పరచుకోలేనా? అనే ఆశ కలిగింది, బఠానీలు అంటూ వుంటే కమల మాటలూ గుర్తవచ్చినై. అవును. గౌరవంగా జీవించదలచుకుంటే కోటి నిల్వలు! కొద్దిదూరంలో సోదా కేక వినిపింది. ఆవైపు చూసేను. 'పిళ్లంతా బ్రతకటంలేనా, చచ్చున్నారు?' అనిపించింది.

అయితే, అంతలోనే ఆ రాహువు నా కళ్ల నుంచు

వెళ్ళిపోయే నాడు. రాహురయంతో పోయిన యాక కుడూ, ముఖ్య ప్రాణమార్తి, బన్ ప్లావోలో అస్తి వంజరం, పార్క్ లెడ్వెతో పోట్లాడుకుంటున్న స్త్రీలూ అంటరూ కళ్లముందు వర్తించారు. క్షణంలో నగం నేపు కూడాట్టుకున్న ద్వేషం ఎగిరిపోయి, భీతి ప్రతాపంతో నన్ను లోంగిదీసుకోపొగింది. బఠానీల పొట్లం అనయత్నంగా జారి క్రింద పడిపోయింది. వాటిని మర్చి తీసుకోవటానికి మనస్కరించలేదు. అలాగే కళ్లు మూసుకుని నడుకున్నాను. అలసిపోయిన మేడమ్మ, శరీరము కూడా మెలకువ, నిద్రకాని అవస్థకులోనై వాయి.

పెద్దగా ఆరుపులూ, గలభా ఏవనడటంతో త్రుళ్ళువడి లేచేను. నాకు అతనినిరావంతో ఏదో గలాటా జరుగుతోంది. లేచివెళ్లి చూసేను. నీటగా ముస్తాల్చే వున్నవో యువకుణ్ణి వెట్టుకు కట్టేసి ప్రముఖంగా ఇద్దరు కొట్టిపెట్టన్నారు. తలకొక మాటగా అంటూ ఆ దృశ్యన్ని చూసి అనందిస్తు న్నారు కొంతమంది జనం. నా వెక్కనున్న వ్యక్తిని అడిగేను, "ఏం జరిగింది?"

"జేమి కొట్టేట్టు. దొరికిపోయాడు" అన్నా డతను.

నవన 'జేబుదొంగ' వైపు మరోసారి చూసేను. నరువుకున్న వాడేలా, సంస్కారితా కనపడుతున్నా డతను. 'పరిశ్చితులు మనిషి నెంత నైన్యావికై నా దించుతాయి' అనిపించింది. గుండె మోడుమూతాల్లోని భీతి నిక్కవిక్కి చూపింది.

పైను చూసేను ఆరుగంటలు కావస్తుంది. లక్ష్మీపతి గారింటికి వెళ్లటానికి పార్కు. బయటికి నడచేను.

* * * అప్పటివరకూ నేనా మూడంతస్తుల భవనాన్ని దారి వెంట వెళ్తూ చూడటమేగాని, లోపలికి వెళ్లి చూసే అవసరం, అవకాశం కలగలేదు.

గేటు తీసుకుని లోపలికి ప్రవేశించగానే దారికి రెండువైపులా నిలబడి వివిధ జాతుల పులముక్కలు ఒక్క క్రమంతో స్థాగితమిచ్చేయి. ఎదురుగా విశాల వైవన వసారాలో రెండు ట్యూబుల్లెట్లు వెలుగుతూ ఆ వసారాలోని వస్తు సముదాయాన్ని ప్రకాశింప జేస్తున్నాయి. గోడలకు చేసిన రత్నానళి రంగు ఆ దీప కాంతితో దీదీప్యమానంగా మీరుస్తుంది.

నన్ను చూసి లక్ష్మీపతిగారు సాదరంగా అబ్బే నించేరు. ఆయన నాకొక పోఫా చూపుతూ కూర్చో మవ్వారుగానీ, నాకే బెరుకనిపించి 'పర్వాలేదండీ' అంటూ నిలబడ్డాను.

ఆయన కూర్చున్నారు. తనకు సహజమైన విరునవృత్తి నవ్వె అన్నారు, "ఇప్పుడు నేను మీ బానెసు కాను. కూర్చోండి." కనీమని కూర్చుండిపోయి, వాలంటా కలియజాడ సాగేను. మనస్సులో మాత్రం ఆయన ఎందుకు పిలిపించారు అన్న ఆందోళన, ఏం చెప్పోంనన్న ఆశ్చిత పొంగుతూనే వున్నాయి.

కృణాల తర్వాత లక్ష్మీపతిగారు చెప్పటం మొదలై లెట్టేరు, "జీవితంలో కొన్నికొన్ని సంఘటనలు చిత్రంగా, విచిత్రంగా జరుగుతూ వుం టై. ఆ సంద ఘటలు ఇదంతామైన కారణాలు వుండకపోయినా, వాటి పరిణామాల మాత్రం తీవ్రంగానే వుండ వచ్చు. మీకు అశ్వినులో చేసిన మొదటిరోజున—

ముల్లీ యాదాగనే నాకోక నడచిపోయింది. ఇంకా చెప్పాలంటే ఏవో గత స్మృతులు నన్ను చుట్టేసేవే! మీ మీద, మీ మంచితనం మీద నమ్మకంతో ఇప్పుడు మీకే బాధ్యత అప్పజెప్పు బాగు...."

ఆయన చెప్పటం ఆపి నా ముఖంలోకి చూసేరు. నేను ఆళ్ళతోని నింపుకున్న కళ్ళతో వారవైపు చూస్తూ వుండేసోయేను.

"రండి, లోపలికి పోదాం" అంటూ సోఫాలో నుంచి లేచేరు. నేను వారి నవనరించేను. రెండు మూడు గడులు దాటి ఒక చిన్నగదిలోకి ప్రవేశించాం. మీ ముందు నిలచిన లక్ష్మీనతిగారు ప్రక్కను తప్పుకుని, కుడిచేత్తో "చూడండి" అన్నట్లు సైగ చేసేరు. ఎదురుగా వున్న భగ్యం చూసేసరికి నా నోళ్ళు జలదరించింది, క్షణకాలం నా మెదడు మొద్దుబారిపోయింది!

లక్ష్మీనతిగారు చెప్పి పోగేరు, "కర్మఫలం ఏరీ కూసాలో అనుభవంలోకి ఎన్నుందో చెప్పరేం. తెలిసో, తెలియకో ఏ ఐస్కూనో చేసిన పాపం ఇలా కట్టి కడుపుతోంది" వారి కంఠం రుద్దవైంది.

నేను ఊసిరి బిగనట్టి నిలబడిపోయేను.

"రఘు పుట్టటమే అలా పుట్టాడు. జన్మతః కలిగిన అపటిదనానికి చికిత్సలేదని తెలిసినా, ఆక కొద్దీ అనేక దాక్షర్ణ్యకు చూసేను. అందరూ పెదవి విరిచిన వారే! ఇప్పుడు వాడికి వదో ఏడు. చదువులో చాతులా ఐదుడు చూపుతున్నాడు. ఏముల్లీ పీలింది ఇందుకే."

నాకు విషయం అర్థమైంది. మళ్ళీ ఒకసారి రఘు వైపు చూసేను. బృదయం ద్రవింపింది. కాళ్ళు రెండు కేవలం రెండు తోటకూర కాడలా వ్రేలుతున్నాయి.

"రండి చెప్పేను" అంటూ దారి తీసేరాయన.

నవసాలో కొన్ని కూర్పున్న తర్వాత చెప్పి తాయన, "ఈ ప్రారబ్ధానికి తోడు చెప్పడూ వుంది. ఈ నయమ్యలో నాకు గుండెం మీద కుంపటిలా ఆయారయ్యేడు పీడు. వాళ్ళమ్మ పిళ్ళ కని కన్ను మూసింది. ఆ వెంటనే మీ ఈడున్న పెద్దవాడు నుకూనికి బల్ల పోయేడు. అప్పటికే వాడు ఇంక పింగ్ పూర్తి చేకాడు. ఈ రెంటితో చిట్టిన బృదయం మా రమ రాకతో ముక్కైంది."

లక్ష్మీనతిగారికి దుఃఖం పెల్లబడింది. అదని కట్టి సోఫాలో వెనక్కువారేరు. నరిగ్గా ఇదే పను తూనికి నుమారు సాటికెళ్ళ యువతి ఒకానొకా కొచ్చి నన్ను చూపి, వెంటనే తలరపాయిలో లోపలికి వెళ్లిపోయింది. బహుశా ఆమె రమ అయి వుండానుకున్నాను. బంగారు రేకులా, తమలపాకులా వున్న ఆ యువతి సాధాగ్ధాన్ని అంతలోనే పారించిన విధింబకు ఆశ్చర్యపోయాను.

లక్ష్మీనతిగారు తేరుకుని అడిగేరు, "రోజూ మీకు పిల్లల నమయంలో వచ్చి ఒక్కగంట మావారికి ట్యూషన్ చెప్పండి. డబ్బుసే లేవర్స్ దొరక్కపోరు. కానీ, నాకు కానలంది నమ్మకస్థుడు. నాకిలాంటి బిడ్డ వున్నట్లు బయటి వాళ్ళ కెనకి తెలియదు. నాబాధ మీ కర్మమైందనుకుంటాను."

మానంగా తల త్రొప్పేను. కన్నుకొడుకు అంటి దనం లోకానికి తెలియ కూడదనుకునే చిత్రమైన మహదత్వం! ఏమైనా లక్ష్మీనతిగారి పరిస్థితికి నా బృదయంలో కరుణ జనించింది.

చక్ర నేమిక్రమం

ఆయన వెంటనే లేచి, "రా అమ్మా, రమా!" అంటూ పిలిచేరు. ప్రక్క గదివైపు తిరిగి. అప్పటి వరకూ ఆమె గది వాకిట్లో నిలబడినట్లు నేను గమనించలేదు. ఆమె హాల్లో కొచ్చి పిగ్గు నడుకూ నాకు నమస్కరించింది. నేను ప్రతినమస్కారం చేసేను. అమెకు నమస్కరిస్తుంటే, నా మనస్సులో ఏదో అవ్యక్తమైన పునీకభావం ఉద్భవించింది.

"చూడవూ, పిరి పేరు మూర్తిగారు. తేనె లుప్పి చున రఘుకు టీవర్."—

మరోకొన్ని నిమిషాల తర్వాత వారివద్ద తలపు తీసుకుని లేచేను. లక్ష్మీనతిగారు ద్రైవర్షి పీలిచి కానతో వెళ్ళనున్నారు. ప్రతి విషయానికీ సుహృదులు నడటం బాగాలేదని పించింది నాకే. అలాగే నాలుకాండ్లి కూర్చున్నాను. కారు ముందుకు పోతున్న కొద్దీ రఘు రూపం నవ్వు అంటాడనింది. ఎక్కువసేపు ఆలోచించే అవకాశం లేకుండానే ఇల్లు జేర్చింది కారు.

ఇంటి ముందు కారాగేసరికి వింతగా పరిగెత్తూ కొచ్చేరు, వెంకటేశంగారి పిల్లలు. శకుంతలగాక, ఆయనకు తల్లిని పోలిన నలుగురు కూతుళ్ళు, తండ్రిని పోలిన ముగ్గురు కొడుకులూ వున్నారు! వాళ్ళంతా కారు చుట్టూ చేరి కేరింతలు కొట్టూ, తమని ఒక్కసారి కార్లో ఎక్కించమని ద్రైవర్షి మారాం చేయసాగేరు.

నేను కారు దిగి ఇంటి వాకిట్లోకి వెళ్ళగానే, చదువుతున్న పత్రికను మూసే ఒకచేత్తో పట్టుకుని, చిరునవ్వుతో ఎదురయింది జానకి. అప్పటికే ఆమె నీలుగా ముస్తాబై వుంది. జానకిని చూసేసరికి ప్రార్థనలుప్పి అనుభవమైస్తూ మానసిక సంపర్కణ మాయమైంది. ఆమెతో పాటు లోపలికి నడిచేను.

"అబ్బా యొచ్చాడే!" అని పీలింది అమ్మ. "ఇప్పుడే వచ్చానమ్మా" అంటూ ఆమె గది వైపు దారితీసేను. అమ్మ వున్న గది ఇంటి వారి భాగవానుకుని వుంది. వేనావె గదిలోకి వెళ్ళగానే, ప్రక్క ఇంటిలో సాగుతున్న యుద్ధం తాలూకు భారీ శబ్దాలు వినిపించినై. వెంటటేశంగారి భార్య—గీషమ్మ పిల్లల పీపుల మీద మద్దెం వాయిస్తోంది. వాళ్ళు ఒక్కనొక్కటి తిట్టిన తిట్టు తిట్టుకుండా తిట్టూ, తమతమ ప్రజ్ఞల్ని చూపుతున్నారు. అవిడ సాపం, వాళ్ళందరినీ నమూదాయంవలెక అదుపు చేయలేక వాళ్ళనీ, వాళ్ళమ్మనీ, నాన్ననీ—నోటి కొచ్చిన రీతిగా వచ్చేవిన్నెలుగా తిట్తోంది.

పిల్లలంటే ఏవగింపు, కోపం, కలిగేయి. అమ్మ రోజల్లా ఇంతటి పెదబొట్టులు భరిస్తూ, ఆ గదిలో ఏలా గడుపుతోందోననిపించింది. ముఖ్యంగా రోగి కనుక ఆమె. వడకను రేపే ఆ గది నుంచి మార్చాలని నిశ్చయించుకున్నాను.

అమ్మ ఆరోగ్యాన్ని గురించి విచారించేటంతలోనే అనుకు దిగ్గు వచ్చింది. ఆ దిగ్గు తెర క్రమంగా ఎక్కువై, చూసే వారి మనస్సు కంపెలుట్టుంది. పాటోయి వున్న అమ్మ దేహం చూసేసరికి ప్రయోగార్థం గాణ జాడీతో వుంచబడిన గులాబీ కాదగుర్త కొచ్చింది.

అమ్మ దిగ్గులు గమనించి మంచినీళ్ళ తీసుకొచ్చింది జానకి. దిగ్గు కొంచెం తగ్గింది. ఆమె

మంచినీళ్ళ త్రాగి, తానెక్కో ఏంతో కాలం బ్రతకనీ అనియి మీ బాల్నడలు మొడతెట్టింది. నాకిలాంటి విషయం బాగా మామూలైపోయింది. బహుశా ఆ కాలడానో, లేక బాధ్య అధికంగా వినలేని జంహీనత వల్లనో—ఈమధ్య ఇలాంటి విషయాల్లో కొంత అవసరం ఎక్కువైంది. 'భోజనం చేసే వస్తా' నంటూ అక్కట్లాంటి కదిలేను. మాగి చూపుతో నవ్వుకురించింది జానకి.

గదిలో నడుకుని ఎత్తిన తీసేరు. మంచినీళ్ళ చెయి, గ్లాసు తీసుకుని గదిలోకి వచ్చింది జానకి. ప్రార్థనలుప్పి జరిగిన సంఘటనల్ని అమెకు చెప్పటమూ వద్దా అని తలపటాయించేను. ఈ ఉద్యోగం పోవటం వంటి వార్తలు ముందుగా వాళ్ళకి వెళ్ళి, వాళ్ళ మనస్కాంతిని సాధు చేయటమేంందుకు లేమ్మనిపించి, చెప్పుకోవటమే ఉత్తమమనిపించింది. దీనం తగ్గించి వచ్చి మంచం మీద కూర్చుంటు జానకి. కొద్దిక్షణాలు మానంగా గడిచినై.

ఆ తర్వాత ఆమె అడిగింది, "ఏం అలా వున్నారా?" "అబ్బే, ఏంలేదు!"—నా జవాబు.

"ప్రార్థనలు మీరు వెళ్ళిన తర్వాత శకుంతల మళ్ళీ వచ్చింది."

నేను లేచి కూర్చుని జానకి కళ్ళలోకి ఉత్సాహంతో చూసేను.

"పాపం, దానికి నా దగ్గర అమితమైన చూపు. అందుకని మనసులో మాట చెప్పుకుని కంటు తడి పెట్టుకుంది."

"ఏమిటి?"

"ఏవేనమంది. మీకు చెప్పి ఈ సంబంధం కాకుండా చూడమని."

"ఇది మరి బాగుంది. విడవమంటే సాముకు కోపం, ప్రెంగమంటే కప్పకు కోపం అవుతుంది. అయినా ఇప్పుడేం మునిగిపోయింది—ఆ పిల్ల అంత గాఢరా పడటానికి. వాళ్ళ పిళ్ళ నచ్చించిందన్నారానీ, పిల్లలైస్తామన్న చెయ్యి నోటపడవారూ, పరిపోతాయని చెప్పలేదుగా?"

"అవునమకోండి" అని సాగిపింది జానకి. నేను మరేమా మాట్లాడలేదు. నా తెండు కొచ్చింది మధ్యపరిత్యపు బాధ అనిపించింది. రేపు వాళ్ళా ఏటాకూడా వన్నాడి సానుకుంటారేమా నన్ను బెంగా కలిగింది. శకుంతలకు గురింది, ఆ పిల్ల కంటున్న బంగారు కలల్ని గురించి, ప్రస్తుతం ఆమె ఆచేదన గురించి ఆలోచిస్తుంటే జన్మతో తారవడదని వల్లనడుచు, లక్ష్మీనతిగారి రమా కళ్ళెదులు విల్లేరు. ఆశంకు అనుభవాలకూ సంబంధ మేముంది కనుక! నా ఆలోచనను భంగం చేస్తూ విలాపంగా నా మీదికి వంగింది జానకి. గుండెల్లో మండుతున్న ఆచేదనంన్నిటిని తాత్కాలికంగా ప్రక్కనపెట్టి, జానకిని నా బాధావులోకి తీసుకున్నాను.

అవె, నాశింత్నం తీగెలా నవ్వు పెనవేసుకుంటూ అందంగా హాయిగా నవ్వింది. జానకి అందగల్గే ననిపించింది నాకు. అతడు క్రితం క్షణం వరకూ నా మనస్సును పట్టి పీడిమన్న కోటికోటి కండే బాలా—నమవ్వలూ, ధీతి—బెంగా, అన్నీ అక్కణంలో నన్ను పదిలేసినై!

జానకి పిగ్గునడుతూ అంది, "మీకో బిరుదా వచ్చింది."

ఉత్సాహంతో ఆమె చేతిని నొక్కుతూ అడిగెన్నా "ఏమిటి?"

సుజాత వ్యాపారం

సుజాత

JAYADEV

పెట్టానా తెలుగు పాఠశాల అనుసరించటం లేదండీ!

INK

సత్యమూర్తి, ప్రకాశం చిన్నవాటి స్నేహితులు. చాలాకాలానికి అనుకోకుండా కలిశారు. సత్యమూర్తి ప్రకాశం ముగ్గురి స్నేహితులలో అకౌంటెంటుగా చేరాడు. ఆ ముట్టుప్రక్కల ప్రకాశానికి ఎక్కువ వరసతి వున్నట్లు గ్రహించాడు సత్యమూర్తి. ప్రకాశం, రామదాసుకు సంబంధించిన జాడ తెలియని ఒక అమ్మాయికోసం వెదుకుతున్నాడు. ఆమెను వకవరసకుంటే కావలసినంత అస్తి దక్కుతుంది. ఆ అమ్మాయి భానుమతి. దామోదరం భానుమతిని మంచిచేసుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. సత్యమూర్తి, భానుమతి వరసరం అక్కర్లించుకున్నారు. భానుమతికి నెలనెలా డబ్బు పంపుతున్నారాచో తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు సత్యమూర్తి.

18

చాలా దీర్ఘకాల చర్చల్లా, కనిపించే ఆచరణ గడియారంతో మూడు దగ్గరగా చిన్న ముల్లు జరుగుతూండేదిరికి ఆగాయి. అంతవరకూ ఎవరూ మనియార్డరు కట్టడానికి రాలేదు.

ప్రకాశంలేని సత్యమూర్తి మద్దెరించి "మవ్వు ప్రిక్టరీకివెళ్ళి వేమో అయ్యరుగారూ విశాఖనట్టుం వెళ్ళమని మేనేజరుతో చెప్పు. తనకి మాట్లాడా అని వుంటే, జగ్గరావుగారింటికి పోతు రెయ్యమని", ముందు దామోదరాన్ని ఎక్కమని తలుచాత తను జీవు ఎక్కాడు. దామోదరం గడి యారంచెల్లు ఒకసారి చూచి జీవెక్కాడు. ప్రకాశం జీవెక్కాడే అది బ్రతుమని వెళ్ళిపో యింది. అతనితో వచ్చిన పెద్దమనుషు అక్కడే వుండిపోయారు.

వైకుంఠపాఠలో పెద్ద పాము నోట్లో పడ కుండా తప్పించుకున్న అటగాడిలా "చామ్యయ్య!" అనుకున్నాడు సత్యమూర్తి. గడియారంలోమూడుకి ఇంకోక అయిదు నిమిషాలుమాత్రమే వ్యవధివుంది.

"ఎంతసేపి అలా కూర్చోడం బాబూ. నాకు తిరాకుగావుంది" అంది. అప్పుడే తెరవెనుకనుండి అయిదుకు వచ్చిన భానుమతి.

ఆమెకు జవాబు చెప్పింది అనుకుంటూండగా మనియార్డరు గుసుప్తా "ఏమండోయీ! ఇదిగో మీకు కావలసిన మనియార్డరు వచ్చింది" అని శేకే థాడు. వెంటనే ఇద్దరూ కౌంటర్వద్దకు పరి గెల్చారు.

ఏ మనియార్డరుకోసం చాలా రోజులనుంచి భానుమతి సత్యమూర్తిల ఎదురు చూస్తున్నారో ఆ మనియార్డరే అది. కానివాళ్ళు ఏవ్వక్తిని చూడాలని ఎదురు చూసారో అవ్వక్తి మాత్రం రాలేదు.

అమనియార్డరు తెచ్చింది ఒకరైల్వే పోర్టరు! "మవ్వా! నెలనెలా మనియార్డరు తెచ్చేది?" అని ప్రశ్నించాడు సత్యమూర్తి. "నీటిబాబూ అంటున్నారు?" అన్నాడా పోర్టరు. బాడోక నిశ్చే విశ్ల ముసలివాడు. సన్నగా ఎంగి నడుస్తూంటాడు. సత్యమూర్తికి బాగాతెలిసినవాడు. సత్యమూర్తి మళ్ళీ తన ప్రశ్నచేసాడు.

"నేరేబాబూ ఆ మారాజిచ్చి పోస్టాఫీసుకెళ్ళమ వ్వాడు."

"ఏమారాజా?" అంది భానుమతి ఆత్రుతతో. "ఎవరూ? ఎక్కడున్నారు? తొండరగావెప్పు" అని సత్యమూర్తి అన్నాడు.

"ఆయన పేరేటో నాకుతెల్లగాని, అందరూ దానుగారంటారు. ఇయాల పొద్దుటేలే రైలుదిగి నా సేవీకడబ్బా ఈకాగితంఇచ్చిసి పొద్దుపీనుతో కట్ట మున్నారు. నాకీయార్థివరకూ తీరనేడు." అన్నాడా పోర్టరు. వాడిపేరు సింహాద్రి.

"ఇప్పుడు స్టేషనులో వున్నారా?" అని అడిగింది భానుమతి.

"నేడు. ఆ జామనగా బసెక్కి ఎల్లి పోయానా!"

"పోనీ ఏవూరెళ్ళాలో తెలుసా?"

"యింపట్టుం కావోలు." అన్నాడు ఎనుగ్గా సింహాద్రి.

"ఎలావుంటారో చెప్పగలవా?" అడిగింది భాను మతి.

"ఎర్రగా, బలంగా, ముతకనాళ్ళి యేనుకు మంటారు.

"ఆ! అని భానుమతి గట్టిగా అంది. ఇద్దరి మనస్సుల్లోనూ ఒకేపూనా మెరిసింది. సత్యమూర్తి వాడిని ఇంకా వివరాలు చెప్పుమన్నాడు గాని, అంత కన్నా వాడేమీ చెప్పలేక పోయాడు.

"తొరగాకట్టేయండిబాబూ. నాకుయేకపుతుంది" అని మనియార్డరు గుసుప్తాని తొందరచేశాడు సిం హాద్రి. ఆతను, రశ్మిదూసాసి, స్టాంపువేసి ఇచ్చేశాడు. వాడదితీసుకొని వెళ్ళిపోతూంటే భానుమతి అతని నింకా వివరాలుఅడుగుతూ, వెంటవెళ్ళసాగింది, సులేమాన్ గారు, "అసలు వ్యక్తి రాలేదవ్వమాట. మళ్ళీసారి చూద్దాం." అన్నారూ సత్యమూర్తితో, కొద్దిగా వోదార్చే ఉద్దేశంతో. సత్యమూర్తి తలూ పాడు. తనుకూడా భానుమతి ననుసరించసాగాడు. ముగ్గురూ స్టేషన్ చేరుకున్నారు.

అడిగిఅడిగి చివరకు భానుమతి హతాకురాలైంది. కాని, సింహాద్రి అంతకన్నా ఎక్కువవివరాలు చెప్పలేక పోయాడు. నిస్సృహగా స్టేషన్ ప్లాటుపారం మీద నిల్చున్న భానుమతిని, సత్యమూర్తి తనయింటికి ఆహ్వానించాడు. అప్పటికి, రెండుగంటలకాలంవరకూ బస్సుకాని రైలుకాని, విశాఖనట్టునికి వెళ్ళేవిలేవు. గనుక, ఆమె అతని యింటివెళ్ళ నిశ్చయించింది. ఇద్దరూ దారిలో తమ ఆకాభంగం గురించి చర్చించు కున్నారు. "ఇవాళ తప్పకుండా ఈనమస్య తేల్చుండను కున్నాను." అంది భానుమతి నడుస్తూ.

"అసలువ్యక్తే మనియార్డరు కట్టడానికి వస్తా డనుకోడంతో మనం పారబడ్డావేమో." అన్నాడు సత్యమూర్తి నడుస్తూ.

"అవును, అదీనిజమే. ఇన్నాళ్ళనుండి అజ్ఞాతంగా వున్నవ్యక్తి ఇప్పుడెందుకు బయల్పడతారు! వావేత్రి

కాని!" అంది మెల్లిగా తలవంచుకుని సవనీస్తున్న భానుమతి, చాలా క్రుంగిన మనసుతో.

"అలాఅనకండి. విషయమేమిటో తెలుసుకోవా లని వుండడం సహజం, విద్యుక్త ధర్మమూమ. అందులోమో ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఈమనియా ర్డరు పంపుతున్నదేమో తెలుసుకోవడం మదిముఖ్యం. ఏమంటారు?"

"అవునునుకోండి. కాని మనప్రయత్నం సఫలం కాలేదుకా." అనిభానుమతి, తనుచుట్టూ కలియ జూసింది. తామునడుస్తున్న రోడ్డుకిరూప్రక్కలా చాలాదూరంవరకూ ఇల్లులేవు. స్టేషనుకి చాలాదూరం వచ్చేసారు. చిన్నవల్లెట్టూరుకాబట్టి వాతావరణం ప్రకౌంతంగానే వుంది, కాని ఈపూడే తన జీవితంతో ప్రముఖప్రతిపాించింది. ప్రకాశం, దామోదరం, లాంటి వ్యక్తులుపుకావూరిలో ప్రకౌ తత వుంటుందనుకోడం, గాలిమెడలుకట్టడమే. అటు వంటి వ్యక్తులమధ్య సత్యమూర్తి గారిలాంటి మంచి మనిషి ఎలా వుంటున్నాడో?

"మనప్రయత్నం సఫలం కాకపోవడమే మంచి దేమో. కొద్దినిమిషాలు తేడావచ్చిందిగాని, అమని యార్డరు దామోదరం చేతిలో పడేదే. అప్పుడు మనం చాలాఇరుకుపడ వడేవాళ్ళం." అన్నాడు సత్యమూర్తి.

"అదీమంచిదే మమంజీ. దామోదరంగారు వెళ్ళే దాకా నాగుండెలలోగావున్నాయి. అతరువాత వచ్చింది ప్రకాశంగారు కదూ?"

"అవును."

సత్యమూర్తి ఇల్లుచేరుకుని, భానుమతిని రాసు దాసుగారి కూతురని తల్లికి పరిచయం చేశాడు. ఆమె భానుమతిని చూసి ఎంతోసంతోషించింది. తనకూ తుర్ని చూసినట్లుండంది. ఆయింటోని వాతావరణం భానుమతికెంతో నచ్చింది. సత్యమూర్తిని, ఎన్నో పుస్తకాలున్నాయి. సాహిత్యం, వేదాంతం, రాజ కీయాలు, విజ్ఞానం అన్నిటికీ సంబంధించిన పుస్తకాలున్నాయి. అతనిమాటలలోనూ, ప్రవర్తనలోనూ, గంభీరతా, వివేకం కనిపిస్తాయి. తల్లికొడుకులమధ్య సంభాషణ వేదాంత విషయాలపైన నడిచింది.

తను కాలేజీలో చదువబట్టి, అంగ్లవిద్యాభ్యాసం చేసి అనేక విషయాలు తెలుసుకోబట్టి, ఎంతో విజ్ఞానం గ్రహించావనుకుంది. కాని వంటిట్లో కాలం గడుపుతున్న సత్యమూర్తి తల్లికున్న వివక్షణా, యోచనా, విషయగ్రహణా, తనకుండా అని సందే హం వచ్చింది. ఆమెకు న్యూరొపేవర్సల్స్ పున్న విష యాలు తెలియక పోవచ్చు. కాని శాశ్వతమూ, సనాతన వైద్య ధర్మమూ, మతమూ, మానవజీవిత పరమా పథులగురించి తెలుసు. రాత్రి ఎనిమిదిగంటలకూ, సత్యమూర్తి, భానుమతిని రైలువద్దకు దిగి బెట్టడానికి ఆమెతో స్టేషనుకి బయల్దేరాడు. తననెంతో ఆదరంతోచూసిన, సత్యమూర్తి తల్లి చిరునవ్వుమోహమా, ప్రేమపూర్వకంగా తనకా భోజనము పెట్టడమూ ఆమె సంభాషణా భానా మతి మనస్సులో నిల్చిపోయాయి.

ఇద్దరూ స్టేషను కెళ్ళుంటే దారిలో భానుమతి "మీఅమ్మగారు చాలామంచి వారండి" అంది పుటుకుతున్న ఆనందంతో.

"మీ అమ్మగారు కూడా నుంచినారేగా" అన్నాడు

నర్తకమూర్తి:

“మా అవలు అమ్మను నేను చూడనేలేదు” అంది భానుమతి అలోచిస్తూ, నర్తకమూర్తి గతుక్కుమన్నాడు.

“అమ్మలెవరైనా మంచివాళ్లే. స్త్రీలకు మంచి తనం భగవంతుడిచ్చినవరం” అన్నాడు నర్తకమూర్తి.

“మీకు స్త్రీలంటే చాలాగౌరవమునుకుంటాను.”

“ఒక్క గౌరవమేకాదు. మనదేశ భవిష్యత్తు వాళ్ళ మీదనే ఆధారపడి వుందని నమ్మకం. యుతనార్యుల పూజ్యులై తత్తదేవో రమః అంటారుకదా. స్త్రీల ముందంజ వెయ్యని దేశం ముందుకు సాగదు.”

అతని మాటల్ని వింటూంటే తన మనసులో ఏదో ఒక మధురానుభవం కలుగుతుంది భానుమతికి. అతనికి గొప్ప ఆదర్శాలున్నాయి. మంచి తెలివి కేటలు వ్నాయి. ఉమ విషయంలో అతను ప్రవర్తించినతీరును బట్టి మంచి శీలంవుంది. అంతకన్నా పురుషుడిలో స్త్రీ ఏం కోరుతుంది ఇద్దరూ మెల్లిగా నడుస్తూ స్నేహను చేరుకున్నారు. రాత్రి బాగా చీకటిగా వుంది. స్నేహంలో అపసవద్ద లైట్లున్నాయి. స్నానం అంతా చీకటిలోనే వుంది. ఇద్దరూ ఒక రాతిమీద కూర్చున్నారు. రైలు రావడానికి ఇంకోక అరగంట వ్యవధి వుంది. ఇద్దరిమధ్యా అనేకవిషయాలు మీద సంభాషణ జరుగుతోంది. భానుమతి “మీరు విశాఖ వచ్చు ఎప్పుడు వస్తారు?” అని అడిగింది.

“త్వరలోనే వస్తాను. ఏదై నా వసుంధా?”

“అబ్బే మిమ్మల్ని చూస్తే వాకెంతో దైర్యంగా వుంటుంది. ఈమధ్య నానుసను అనేక ఆందోళనలకు లోనయింది. అందువల్ల తరచూ మీరు కలుసుంటే కాంతిగా వుంటుంది. మీ మాటలలో ఏదో ఆత్మీయత కనిపిస్తుంది.”

“మీరు ఎప్పుడు రమ్మంటే అప్పుడు వస్తాను. ఈరామవరం వాతావరణం చాకు నచ్చటలేదు. త్వర లోనే దీనినివదిలిపెట్టేద్దామని వుంది.”

“కాని నాదొక కోరికవుంది. అంది భానుమతి.

“ఏమిటది?” అన్నాడు, అమెకళ్లలోకి చూస్తూ.

“ఈ మనియార్డరు ఫంపేదెవరో తెలిసేదాకా, ఈ వూళ్ళో వుండండి.”

“తప్పకుండా”.

రైలు వచ్చింది. అమెను ధర్మకాగ్ధును అడవాళ్ళ పెట్టెలో కెక్కించాడు. ఇద్దరూ, మనసులో ఏదో ఇంకా చాలా సన్నిహితంగా మాట్లాడుకోవలసి కని ఉన్నాయనుకుంటూనే, పైకి సాధారణ విషయాలు మాట్లాడుకున్నారు.

“ఈసారి మీరు మాయింటికి తప్పకరావాలి” అంది భానుమతి.

“అలాగే” అన్నాడు నర్తకమూర్తి. ఇద్దరికట్లా ఒక్కసారి కలుసుకున్నాయి. ఇద్దరి హృదయాలూ ఒక్కసారి కొట్టుకున్నాయి.

రైలు కదిలింది. ఆదిరి మనసులోమా ఒకవైపు విడిపోతున్నామనే వెత్తి, మరొకవైపు ఒకరి నొకరు అర్థం చేసుకున్నామనే తృప్తి. ఒకేసారి దూరమైపోతూంటే, సత్యమూర్తి వెయ్యి పూపాగాడు రైలు కనుమరుగయ్యేదాకా.

ఆ తాళి అతనికి గాలిలో తేలిపోతున్నట్లునిపిం

డింది. రామదాసుగా రమ్మమాటలు జ్ఞాపకమెచ్చాయి. భానుమతి అతని కంట్లో పెదిరింది. మల్లీ అమె నెప్పుడు జరియాలా? అని అలోచించసాగాడు.

* * * సత్యమూర్తి అలోచించిన కొద్దీ తన రామ వరంలో చెయ్యదగినది చాలావుందనిపించింది. ప్రస్తుత పరిస్థితులు ఎంత నిరాశా జనకంగావున్నా, దైర్యంగా ఎదిరించి నిలబడితే, తప్పక తన ఆశయాం నెరవేరగలదనిపించసాగింది. ప్రకాశం కూడా సామాన్య మానవుడే. కానీ అతనిలో అధికారవాంఛ ప్రవేశించి, మంచితనాన్ని కప్పవేసింది. అతనిలో మంచితనం

మేల్కొన్నవాడు, ఆ పూరికి ఎంతో మేలుకరుగి తుంది.

ఒక వ్యక్తి తంపూర్లు అత్త విశ్వాసంతో తా పెట్టిన కని ఏదైనా తప్పక జయమవుతుంది. నంపుంలో అనేక మందికి జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఒక్కడు ప్రతిఘటించినా, అతనికి ఎంతో శక్తి, ప్రోత్సాహమూ వస్తాయి. స్వాతంత్రానికి పూర్వం, విద్రాణమైవున్న జాతిలో వై తవ్వంప్రవేశ పెట్టి, కొత్తరకం విప్లవం తీసుకొచ్చి, చివరకు అనితర సాధ్యమైన కార్యాన్ని నిర్వహించింది ఒకే

ఒక వ్యక్తి యొక్క దృఢ సంకల్పము, నిర్మలాంతరము.

ఏనాడైతే తాను అన్యాయమునీ, అసత్యమునీ తాపించిన దానిపై ఒక వ్యక్తి సంపూర్ణ మనోబలంతో ఎదురు తిరిగాడో, అనాడే బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యపతన మారంభమైంది. ఒక హైందవ యువకుడు, ఉర్దూనుండి ప్రేటరీయా వెళ్ళుటకు 1893 వ సంవత్సరంలో ఒకానొక శతాకాలపు రాత్రి సమస్తానుటకట్టుతో రైలు ఎక్కినప్పుడే ఈ సంఘటన జరిగింది.

ఆయన మోహన్ దాస్ కరంచంద్ గాంధీ అనే సాధారణ హైందవ యువకుడు. అతని కప్పటికీ నీతిక సంవత్సరాలు. పాడుగూ, పాట్టికాని నష్టని వ్యక్తి. అతని చెవులు పెద్దవి. నెమ్మదైన ప్రవర్తన, మెల్లిగా మాట్లాడడం అతని ప్రత్యేకతలు. అప్పటికే ఇంగ్లండులో వ్యాధికాన్త్రీనంది. దక్షిణాఫ్రికాలో అబ్దుల్లా సేత్ అనే భారతీయ వ్యాపారస్తుని కేసు విషయంలో వివరాలకోసం డర్బన్ నుండి ప్రేటరీయా వెళ్ళువాడు.

అతనెక్కిన రైలుపెట్టెలో రాత్రి తొమ్మిది గంటలకు మరొక ప్రయాణీకుడు ఎక్కాడు. అతన గాంధీనిచూసి, ఇద్దరు రైల్వే అధికారుల్ని వెంట బెట్టు కొచ్చాడు. అందులో ఒకాయన గాంధీని 'వాన్' పెట్టే లోకి వెళ్ళమన్నాడు. వల్లవారక్కడ అలాగే నీచంగా చూడబడడం సామాన్యమే. కానీ గాంధీజీ అనా రైలుపెట్టె కాలి చెయ్యడానికి నిరాకరించారు. ఆ అధికారు లతనిని సామంగా తాము చెప్పేట్లు వినకపోతే అతనిమీద బలప్రయోగం చేస్తామని బెదిరించారు. "మీరు నన్ను తోసేసినా సరే, ఇక్కణ్ణుంచి కదలను" అని ఆయన అన్నారు. ఆ క్షణంలోనే మూతన విప్లవం ఆరంభమైంది.

పోలీసు కానిస్టేబుల్స్ పిలిపించి ఆయనను బయటకు వెట్టించారు. వాన్ పెట్టె నెక్కడానికి నిరాకరించి ఆయన ప్లాటుఫారమ్ మీద నిల్చుని, రైలు వెళ్ళిపోతూంటే చూస్తున్నారు. ఆ రాత్రి ఆయన వెయిటింగ్ రూములో గడిపారు. చరికి వణికిపోతూ, ఆయన సామాన రైలులో ఉండి

సుప్రభాతం

సోపడంచలన మరునాటి సాయంకాలం చార్జెస్టేషన్ వాళ్ళే రైలు ఎక్కివెళ్లారు, ఏ ప్రమాదము లేకుండా.

చార్జెస్టేషన్ నుంచి తొమ్మిదవ రైల్వే స్టేషన్ వరకు ప్రయాణం చేస్తూంటే మళ్ళీ అవమానం ఎదురైంది. కోర్ట్ ఏజంటు తను కొరినట్లు ఫుట్ బోర్డు మీద కూచోలేదని గాంధీని చెబుతుండడం, ఈద్వంద మొదలైన హాసంకు గురిచేశాడు. అయినా గాంధీజీ బాధను భరిస్తూకూడా తన హక్కును వదులుకోలేదు. చివరి కెలాగో ప్రేటరీయా చేరుకున్నారు.

ప్రేటరీయా చేరుకున్న తరువాత, తను వచ్చినది అబ్దుల్లా సేత్ కేసు సందర్భంలోనే అయినా, ఆయన అంతకన్నా ఎక్కువ సాధించదల్చుకున్నారు. ప్రేటరీయాలోని భారతీయులందరినీ పిల్చి ఒక మీటింగుపెట్టి, తన అనుభవాన్ని వెల్లడిచేశారు. వారు కూడా తమ కటువంటి అనుభవాలన్నీ ఎదురయ్యాయని చెప్పారు. అప్పుడు వారందరినీ ఒక సంఘంగా ఏర్పాటుచేసి, వారి ఇక్కట్లను అధికారకు వెల్లడించుకోవాలని తీర్మానించారు.

దక్షిణాఫ్రికాలో అసీయన్లను కూలీలని పిలుస్తారు. మీరు ఎంతసేపూ కూలీ వృత్తులనేచెయ్యాలి. వారు వచ్చికి ఫుట్ పాతలపై నడువరాదు. ఒకనాడు గాంధీజీ ఫుట్ పాతలపై నడుస్తూంటే, గార్డుచే త్రోసివెయ్యబడ్డారు. కానీ అదే నమయంలో ఒక అంగ్ల మిత్రుడది గమనించి, ఆ గార్డును మంచి లించి తన ప్రవర్తనకు క్షమాపణ కోరుకోమన్నారు. కానీ గాంధీజీ అందుకు అవసరంలేదనీ, తా నతని అంతకుముందే క్షమించానని చెప్పారు. అన్యాయాన్ని ఎదిరిస్తూ, మునుపటి కోధంగాని, ద్వేషంగాని ఉండుకోకూడదనే మూర్ఖ విప్లవ పంథా ప్రారంభమైంది.

అబ్దుల్లా సేత్ కేసును సంప్రదింపులపల్ల రాజ్ మార్గంలో పరిష్కరించేసి ఉభయపక్షాలకూ

నంది కుదిర్చారు గాంధీజీ. కేస్ కి ఒకరు 40,000 పౌండ్లు ఇవ్వలసివుంది. గాంధీగారి క్రమకు ఫలితంగా, అ బాకీని సామాన్య వాయిదాలలో తీర్చేందుకు ఏర్పాటు చేయబడింది. తద్వారా బాకీనడ్డ వ్యక్తికి కష్టమువుండదు. నలుగురిలో అవమానం తగ్గింది. ఈ సంఘటన దరఫర్ రైల్వే స్టేషన్లు సమసిపోవడానికి సంప్రదింపులు ముఖ్యమార్గం అనే విషయాన్ని స్పష్టం చేసింది. భారత స్వతంత్ర సమరంలో ఒక మెట్టుకు పునాది వేసింది.

గాంధీజీ అఫ్రికాను వదిలే నమయంలో, నేటాలు అసెంబ్లీకి ప్రతినిధులను ఎన్నుకునే హక్కు భారతీయులకు లేకుండా చేయడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని తెలిసింది. వెంటనే ఒక సంఘాన్ని నియమించి, అటువంటి బిల్లు పాసనకుండా ప్రభుత్వాన్ని అడ్డిస్తూ, విరోధక ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు గాంధీజీ. అనేకమంది సంతకం చేసిన విప్లవాత్మక ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు. ఆ ప్రయత్నం అక్కడి భారతీయులలో చైతన్యం రేపి, వారిని ఏకీకృతం చేసింది. చివరకు వారి శ్రమ ఫలించక, బిల్లు పాసయింది. కానీ ఆ ప్రయత్నం, కొద్దిమంది మనుషులు స్వల్పావకాలంలోనే ఎంతో సాధించగలరని గాంధీజీకి తెలిసింది.

అప్పుడు వలస రాజ్యాల అధికారియైన లార్డ్ రిచ్చర్డ్ పేరిట ఒక మహాజను నదివేల సంతకాలతో వంపాలనే నిర్ణయం జరిగింది అందుకు అనేకమందివర్తకువెళ్ళి, వాళ్ళకూ విషయం బోధపరిచి వారి సంతకం తీసుకున్నారు. ఈ అర్జీకి వెయ్యి కాపీలు అచ్చుత్రించారు. దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయుల పోరాటం దీర్ఘకాలికమని గ్రహించి గాంధీజీ ఆ పోరాటాన్ని కొనసాగించటానికి నేటాల్ ఇండియన్ కాంగ్రెసును స్థాపించారు. ఈ సంస్థ తమ పోరాటానికి ఒక కొత్త విధానం అవలంబించసాగింది. దాని పేరు: నత్యాగ్రహం. నత్యాగ్రహం అంటే అహింసతో కూడిన సహాయ నిరాకరణ. ఇది ప్రభుత్వం యొక్క దుర్మార్గపు చట్టాలను ఎదిరించడం కోసం ఉపయోగిస్తారు. దీనిని భారతీయులపై విధించబడిన మూడు హింసల వార్షిక పన్నులు నిరోధించటానికి కూడా ఉపయోగించదల్చారు.

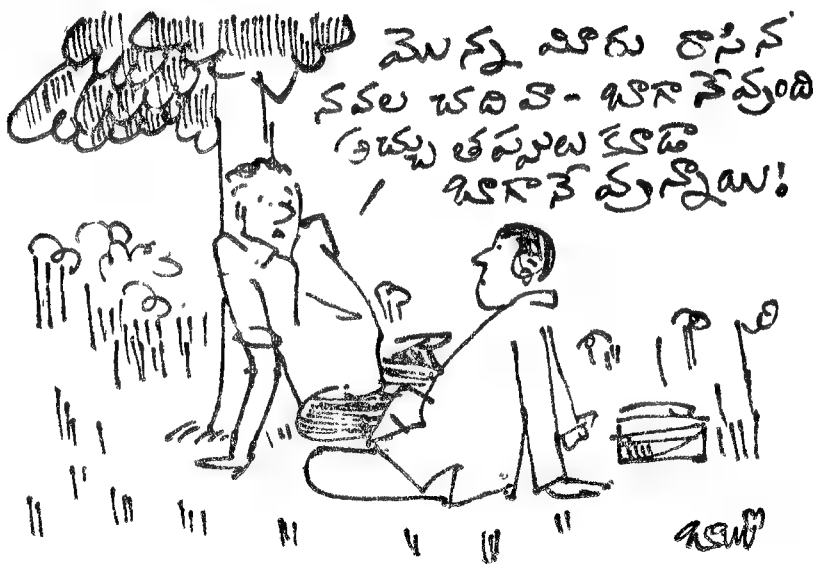
ఈ పన్ను రద్దు కావడానికి ఇంజనీయర్లు వట్టింది. అఖిర ఉద్యమంలో గాంధీజీ ఆరువేల గవి సనివారలను బ్రాహ్మచారీమంది నేటాల్ కు తీసుకు వెళ్లారు. వారందరూ నత్యాగ్రహాలే. వారందరూ ఎన్నిహంసలనైనా సహించి శ్మేదకు సిద్ధపడ్డవారే.

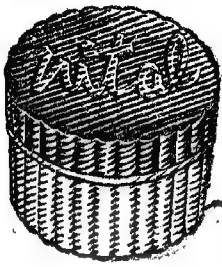
దారిలో గాంధీజీ అరెస్టు చేయబడ్డారు. వెంటనే నేటాల్ లో 20,000 మంది కార్యకులు, ఇది విని నమ్మలేకారు. బెర్లిన్ లో ప్రభుత్వంవారు ఈ నత్యాగ్రహ యాత్ర జరిపిన వారి వరెస్టు చేసి నేటాల్ కు పంపి కఠిన శిక్షలు విధించారు.

ఈ యాత్ర ఇంగ్లండులో పెద్ద విశేషంగా పరిగణించ బడింది. ఇండియాలో మునుపెన్నడూ కనీ వివి యుగంబి అలబడి రేపింది.

1914 లో న్యూయూ-గాంధీ ఒడంబడిక ఫలితంగా ఈ పన్ను రద్దయింది.

అంతలో దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల ఇక్కట్లు అంతం కాలేదు. కానీ ఒక లక్ష్యం సాధించబడింది. ఒక ఉద్యమం విషయవంతమైంది.

మీకు మేటి
దా

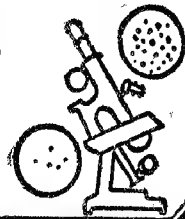

Graphic ౧౩

మొటిమెలు మీకు మీ వివాహానికి మధ్య అవరోధకం కాగూడదు నిటార్ టాషరయక్త్ పింపుల్ క్రిమ్ వాడండి మరి వాటిని నిర్మూలించుకోండి

మీరు కూడా అందమైన వరుసై కాగండి. మిమ్మరిను బారించుచున్న మొటిమెలు మరియు నల్ల పొక్కులు మళ్ళీ మన పోయిన ప్రకాశమాన నున్నటి భర్తమను కలిగియుండురు. నిటార్ టాషరయక్త్ పింపుల్ క్రిమ్ ను 7 రోజులు వాడండి అంతే. ఇంక చూడండి మీ ముఖము మొటిమెలు, నల్లపొక్కులు మరియు ఇతర దద్దుర్లు వంటివి లేకుండా నున్నగా వుంటుంది. కుచ్చలుగాని లేక పొడలుగాని ఏర్పడవు; భర్త అంతర్గత నిర్మాణమును ఆరోగ్యవంతమొనర్చి భర్తమను బలిష్ఠంగాను ప్రకాశమానంగాను వుంచును. నిటార్ యొక్క క్రిమినరోధక మాత్రమును డాక్టర్లు ఎక్కువగా సిఫారసు చేసియున్నారు. అది మనోహరంగా పరిమళమొనర్చుచు బాలికలకు బాలరతు కూడ ఉద్దేశింపబడినది.

వాడె విధము—వ్యాకెట్ రో వున్నది

Mital

MEDICATED PIMPLE CREAM

నిటార్ మొటిమెల మందు

7

రోజుల మొటిమెల
చికిత్స

విక్రయకలు : కొచ్చిన్ పామ్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, నవరత్న భాస్, ముత్ర రోడ్, కొచ్చిన్-2.
మద్రాస్, అంబ్రప్రదేష్, ప్రైమర్ అండ్ కేరళ రాష్ట్రములకు దిస్ట్రిబ్యూటర్లు :
గ్రహపతి అండ్ కం., 103-104, రింగ్ చెట్ల స్ట్రీట్, పోస్టు బాక్స్ నం. 1986, మద్రాస్-1.

ప్రత్యా త తె మి స్తు అంద రి వద్ద ల లిం చు ను.

భారతదేశంలో 1915 లో, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యాన్ని, ఏ సైన్యమూ, ఏ అధికారమూ, ఏ పరిస్థితులూ కూడా, భృత్యం చేస్తున్నారని ప్రజల నజరే లేవని నమ్మే, కలలై ఆశక్తి వ్యక్త చేసి ఎదురింపబడే సమయమొనర్చుకుంది. 1919 సంవత్సరాంతంలో ఇండియాలో సత్యాగ్రహోద్యమం ప్రారంభమైంది. అనేక మంది దేశభక్తులు తమ తమ ప్రాణాల సర్పించారు దేశంకోసం.

అహింసా సిద్ధాంతం ప్రపంచ చరిత్రలోనే ఒక మూలన అధ్యాయం సృష్టించింది. ధర్మానికి, న్యాయానికి గల బలం ముఖపు చేసింది. ఇదవైయ్యడ తత్వాల్లో వైఖ్యానిక చరిత్రలో అణుశక్తి ఒక ప్రత్యేక స్థితిని సాధించి మనం జాతి చరిత్రలో అహింస ఒక విమోక్షా అభ్యుదయాన్ని సూచించింది. ఈ రెండూ అద్భుత శక్తి గలవే, భౌతిక జీవితంలో అణుశక్తి ఎటువంటి విచ్ఛేదం తెచ్చిందో, మానవుని నైతిక జీవితంలో అహింస అటువంటి విచ్ఛేదం తెచ్చింది. మానవాళి కోర్కెను అధ్యాత్మిక సంపదను మళ్ళీ తిరిగి పొందేటట్లు చేసింది. వంశపిత మనస్తత్వంలో, దైవం యందు నమ్మకం లేక భౌతిక సంపదలే శాశ్వత మనుకునేవారికి, కారు మరచిపోయి, చరిత్ర మరుగున పడిపోయిన అహింసా సిద్ధాంతం, మరల వాళ్ళకు జ్ఞానదయం కావడానికి, భారత స్వాతంత్ర్య సమరంలో ప్రముఖ పాత్ర వహించింది.

ఈ విషయాలన్నీ తబ్బుకుంటూంటే ఒక్క ఉద్దేశం పోయింది. గాంధీజీ యొక్క పూర్వకా సంబంధంనూ, ఏ మూలమూ, పరిస్థితులకు లోంగిపోడు. సత్యాగ్రహ, ధర్మాగ్రహ వాంఛించేవారికి ఆయన జీవితమే ఒక అదర్శం. సత్యమూర్తి ఈనా

సుప్రభాతం

అదర్శానెప్పుడూ మనోవ్రతం నుండి మరుగుపడనియ్య లేదు. కాని తనక జడుడిలా ప్రవర్తిస్తున్నాడు. మనసులో గంపెడు ఆలోచనలున్నాయి, ఎన్నో ఆశయాలున్నాయి. కాని ఒక్కటి క్రియారూపం దాల్చటం లేదు. అంతకన్నా చెడుమార్గంలో వెళ్తున్నప్పటికీ ప్రకాశం విషయమే చెప్పుకో దగ్గదిగా వుంది. ప్రకాశం తన తలపెట్టిన ప్రతి కార్యాన్ని తీవ్రమైన కృషి చేసి సాధిస్తున్నాడు. అందువల్ల అతనికి మేలు కలుగుతోంది, ఇతరులకూ మేలు కలుగుతోంది. అతనిలో నాయకుడికి కావల్సిన గుణాలున్నాయి. ఎవరితో ఎలా మాట్లాడాలో అలా మాట్లాడగలడు. సర్వేలూరిలోని వాళ్ళందరూ 'ప్రకాశం మావాడు' అనిపించేటట్లు ప్రవర్తించగలడు. పెద్ద పెద్ద రాజకీయనాయకుల వద్ద, వాళ్ళకు అంతరంగిక మిత్రుడిలా ప్రవర్తించగలడు. అన్ని తెలివి తేటలు గల వ్యక్తిని చెడుమార్గం ఆకర్షించి నట్లుగా, మంచి ఎందుకు ఆకర్షించలేక పోయిందో సత్యమూర్తి కర్తవ్యం చేశాడు.

మిల్లు కార్మికులలో, కొత్త మేనేజరుగా రావే దరం మట్టం నాథన్ రావడంతో చాలా అలజడి బయల్పడింది. నారందరూ తమకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని సత్యమూర్తికి చాలాసార్లు మొరబెట్టుకున్నారు. అఖరుకీ వాళ్ళ దాదా మాడలేక ప్రకాశం వద్దకు వెళ్లి వాళ్ళ విషయం మాట్లాడి, నాథన్ దుర్మార్గాలు తెలియ జేశాడు. ప్రకాశం అని వినివినట్లు పూరుకుని, వివరకు, 'చూస్తారే' అని చెప్పివేశాడు, కాని వెంటజాలైనా నాథన్ ని

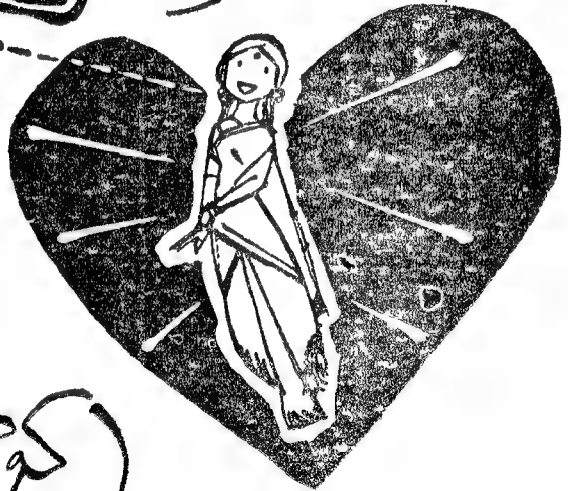
మందించలేదు, పనివాళ్ళ ఇబ్బందులు వట్టింపుతో లేదు. దానితో సత్యమూర్తికి ఒక్క సంపదం. ప్రతి పనివాడూ సత్యమూర్తి వద్దకు వచ్చి తమ గోడు తెల్పుకోసాగారు. ఒకనాటి సాయంకాలం కార్మికులంతా ఒక పథ చేశారు అందులో తామందరము ఒక సంఘంగా ఏర్పడాలనీ, ఆ సంఘం తమకు జరుగుతున్న అన్యాయాల గురించి పోరాడాలనీ, అవసరమైతే అంతా కలిసి సమ్మె చేయాలనీ నిశ్చయించారు. ఆ సంఘంలో పలువురు మాట్లాడారు. సత్యమూర్తిని కూడా మాట్లాడ మన్నారు. సత్యమూర్తి, తామందరూ అవలంబించవలసిన విధానాన్ని గురించి మాట్లాడారు. బల ప్రయోగంకన్నా అహింస యుత పోరాటమే మంచిదన్నాడు. అందరూ సమ్మతి ప్రయోజనంకోసం, సార్వత్రిక త్యాగం చేయాలన్నాడు అందరికీ అతని మోటలు నచ్చాయి. వెంటనే తమ సంఘానికి కార్యదర్శిగా అతనిని ఎన్నుకున్నారు. కార్మిక సంఘానికి నాయకుడవడం ఎంత ప్రమాదకరమో కొద్ది రోజులలో సత్యమూర్తి తెలుసుకున్నాడు. కార్మికుల కోరికలు చాలా వుంటాయి. వాటిని తీర్చమని మిల్లు యజమానులను కోరడం ఒక్కొక్కప్పుడు అసాధ్యమవుతుంది. తాముకే సంఘముగా ఏర్పడగానే, అప్పి సాధించగలమనీ. ఆ విషయము సెరవేర్చవలసిన బాధ్యత సత్యమూర్తిదనీ వారి నమ్మకం. రోజూ ఏదో ఒక విషయంలో కార్మిక సంఘం తరఫున అధికారుల వద్దకు వెళ్ళవలసి వస్తోంది సత్యమూర్తికి. కాని నెలరోజులు జరిగినా కార్మికుల నంక్నేమం గురించి వాళ్ళు పట్టించుకోలేదు. దానితో కార్మికులంతా సమ్మెచేయ్య నిశ్చయించారు. సత్యమూర్తి అధికారులకు సమ్మె నోటీసు ఇచ్చాడు. (నశేషం)

అమృతాంజన్
లిమిటెడ్ వారి
గ్రేప్ మిక్స్ చర్

తయారీ :
అమృతాంజన్ లిమిటెడ్. మద్రాసు-4

• అనుమోదించుచు
సేదెత్తవలసివచ్చెడి
మిత్రకాదుకథ.

ప్రేమని నేను ప్రేమించిన సంగతి ప్రేమకి ఇలాంటి తెలిదో నాకే తెలుసు. ఆ సంగతి తరవాత చెప్పతాను. నేను మాత్రం ప్రేమని చాలా గాఢంగా, జోరొచ్చి చిరిగడం ప్రేమించింటున్నాను. (సిమిలి బావులేదని తెలుసు. అందుకే ప్రేమ కవిత్వాన్ని వేర్పరుచుకున్నాను. ఎన్నయం నేనింకా నమ్మలేదు.) జనరలెంక్స్ రోజులో మనని అభ్యర్థులు ప్రేమించినంతగా గాఢంగా ప్రేమించేను.

అసలు ప్రేమతో పరిచయం చాలా ప్రేమటికగా ఒరిగింది. ఓరోజు పెందలాళే లేచి, నాచిలో ఎనిమిది గంటల బెడ్ కాఫీ తాగుదామనుకొని మానేసి నవ్వుకొని, 'నా చిగుళ్ళ ఆరోగ్యము కొరకై వేనెల్లప్పుడూ వాడే చినాచా టూత్ పేస్ట్ ని బ్రష్ పై మంచి, కిటికీ లోంచి ఎందుకొకాని చూసేను. ఆలా చూసి చాలా అబ్బురపడి, ఆశ్చర్యపోయేస్తాను. ఎందువల్లంటే, ఎగురింట కిటికీలో మెరిసిన ఎర్రటి టెర్రిన్ పైట, ఆ పై న తెల్లని నాజాకైన చేయి, అంతేకాక ఆపైట, చెయ్యిగల ఆసామీ కిటికీ పక్కనించి బహు వాజాకుగా నడిచి వైర్లడం, చూసి నా అబ్బురం ఆశ్చర్యం పూర్తయేలోపునీ, ఆ ఎర్రపైట, తెల్ల చెయ్యి గల అమ్మాయి మొహం కూడా నాకు కిటికీ లోంచి కనిపించేయి. అది మాత్రమే కాక ఆమె కళ్ళు రెండూ నా పక్క వరకైగా 'ప్రేమిష్'గా చూడడంతో నా అబ్బురం ఆశ్చర్యం అంధుల్లేబుండా అదిరి పెరిగేయి. "తొలి ప్రేమలో ఇంత బల మున్నదా..." అని సోలో పొడుదామనుకున్నాను. కాని కఠిన్యం పూర్తిగా రాకా వోట్లో బ్రష్ పుండడం వల్లా పొడలేకపోయేను. అవిధంగా నేను ప్రేమని తెలియకముందే ప్రేమకు నిమ్మ తెలియకముందే ప్రేమించడం ప్రారంభించేను.

ఆ తరవాత నాకు ప్రేమతో పరిచయం వుంది.

ఎలాబందంటే మామూలుగా హీరో హీరోయిన్లకి ఎలా అవుతుందో అలాగే ఎదురిల్లు అంటే నా రూమ్ కి ఎదురుగానే వాళ్ళ ఇల్లన్నమాట. పై న రియర్ లో ఆ 'రూమ్ కి కొత్తగా మారినందుకు (లేక కొత్త రూమ్ కి మారినందుకు) చాలా సంతోషించేను నేను... ఇంతకీ ప్రేమ 'ప్రమిస్ కాన్వెంట్' లో నాలాగే బి. యస్సీ పై నలియర్ చదువు తోంది. (నాలాగే 'కాన్వెంట్'లో కాదు బాబోయ్! నాలాగే బి. యస్సీ) అవే అతి మోడర్న్ గా వుంటుంది. తెల్లగా పొడవుగా వుంటుంది. నన్నుగా వుంటుంది. నాజాగా వుంటుంది అందంగా వుంటుంది. ఎప్పుడూ చేతికి స్పెర్సర్ వాచీ కలిగి యుంటుంది. అతిథుల్లో మర్యాదగా వుంటుంది. నాలాటి 'ప్రెంట్స్ తో సోషల్ గా వుంటుంది.... ఆ విధంగా ఆమె అన్నివిధాలా 'డిజైరెబుల్'గా వుంటూ సోకల్డ్ మోడర్న్ పిలిచేవనని ఉదాహరణంగా నిరూపించేటట్టు వుంటుంది.

రాసురాసు ప్రేమ నా ప్రేమని గ్రహిస్తుందని నేను తెలుసుకున్నాను. తెలుసుకొని సంతోషించేను. కాని అప్పుడప్పుడు ముఖ్యంగా ఈ మధ్య ప్రేమ వైఖరి అదోలా వుంది. అది నాకు చాలా చిరాకుని కలిగించింది. ఓరోజు వాల్లింట్స్ బాల్కనీలో కూర్చొని మాట్లాడుతున్నాం. ఒక్కసారిగా ప్రేమ "కిషన్! నీకీ క్రిస్టిరావనే పేరవరు పెట్టెరు?" అంది.

"జ్ఞాపకం లేదుకాని మా అమ్మా నాన్న పెట్టి వుంటారు." అన్నాను. "వ్స! వాల్స్ దిట్ నేమ్? కిషన్ అనో కిలోరకుమార్ అనో మూర్తుక్ కూడదా?" అంది. నేను నవ్విసి పూయకున్నాను. నవ్విసే కాని నాకు కొంచెం చిరాకు కలిగింది.

ఇంతలోనే ప్రేమ టాపిక్ మార్చి "చున్న నీకీ రెట్టు కాలావా?" అంది.

"దాల్చు." అన్నాను.

"ప్రేమాన్ మై పా" అంది. అని వాళ్ళ బోయేని పిల్చి గోల్డ్ ఫ్లక్ పేకెట్టు తొప్పించింది. నేను పీక రెట్టు వెగించితి

"ఉ! వాట్ మోర్ మ్యార్ బోయ్." అంది.

"ఏముంది? పాం ఓమోరలో చూసేవా? ఎంత కరువు? ఎన్ని కస్టోలు.. అబ్బడి ప్రజల..." అని నేను పూర్తి చేయకుండానే

"డేమిట్! దుడ్రం తప్పి వాగో టాపిక్కు డిస్ట్ యు పైండ్? దొరకనీరా నీకు?" అంది. కాస్సేపాగా "ఎల్లనోవి కొత్తగికార్లు బోచ్చేయి తెలుసా?" అంది.

నేను అని ఏ బాటసీవో, "విప్లవీనో రికార్డు లనుకున్నాను. అనుకుని "ఇంకా వున్నవి చాలవేమిటి?" అని విసుక్కున్నాను.

అప్పుడు ప్రేమ నన్ను గోవెస్ట్ నేపీ పారేసి బొద్దింకను చూసినట్టు చూసి, "నాట్? ఎల్వెన్ పాటలు బోరా?" అంది. అప్పుడే నాక్కొంచెం అర్థమైంది. అర్థమయితే "పాటలా!" అని "రిలాక్స్" అయేను. అయితే పాత గిగిరెట్టు పారేసి, కొత్త పిగరెట్టు వెగించేను.

* * * మరో రోజులు, ముగిసానాలో గడిగేం ప్రేమ చాలా మోడర్న్ టైపు, నేను అవే ముందు మోడర్న్ వాల్డేలో ట్యాగ్గలరైటరు యందు జెరో కాండిల్ బల్బులాట వ్యాపి అనిపించి నాకు, లెరి నీకీ నేను కొంచెం పిచ్చి పిచ్చిగా తొక్క నానే ప్రేమి దగ్గర కొత్త విషయాలు చాలా అబ్బురపడడం ప్రారంభించేను.

ఐటెక్స్

అలంకరణ సామగ్రి

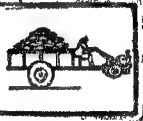
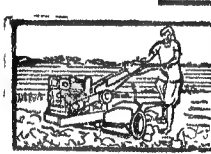
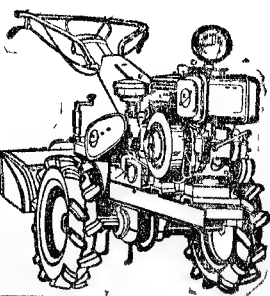
- * ఐటెక్స్ కాటుక
- * ఐటెక్స్ బింది
- * ఐటెక్స్ కుంకుం పేన్

తయారు చేయు వారు
అరవింద్ లేబర్ టెరీస్
పోస్టు వాక్కు నెం. 1415, మద్రాసు-17.

'క్రిషి' రైతుకు చేయూత

కాలంతోపాటు వ్యవసాయ పద్ధతులు మారుతున్నవి. రైతు కోరేది అదే. "క్రిషి టెల్లర్" అతడి భూమిని శ్రీధేవిగా చేసి, అధికపంటల రూపంలో రత్నరాసు అందిస్తుంది.

క్రిషి టెల్లర్

క్రిషి ఇంజనీర్స్ ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
హైదరాబాద్ - 19.

(Kuvon)

ప్రేమ

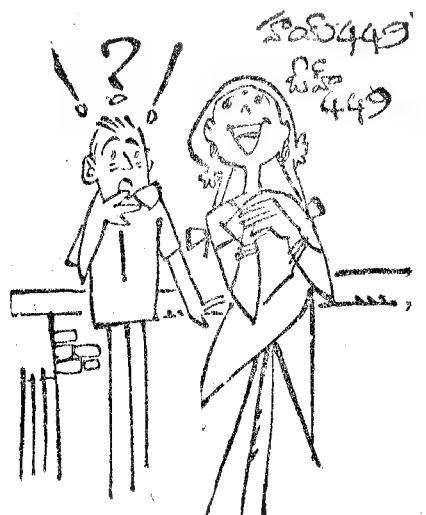
ఓరోజు సాయంత్రం కలియగానే ప్రేమ "ఫోన్ చేస్తానని! ఫోన్ చేస్తానని!" అని పంతోనంగా మా గభరాగామా అంది.

నేను కంగారుపడి, "ఏమిటి? సిల్లబ్డ్ ప్రెజెంటేషన్?", అనడమే.

అప్పుడు ప్రేమ చాలా కోప్పడి, నా అజ్ఞానానికి అమితంగా విచారించి చెప్పింది. "క్రికెట్ స్కోర్" అని చెప్పి, "సాబర్స్ సెంచరీ" అని కలిపింది.

నేను సెంచరీ అంటే ఏమిటో అర్థం చేసుకొని, అన్నీ తెలిసినవాడిలాగ, "నిజమే! సాబర్స్ లేదే మన దేశపు క్రికెట్ టీమేలేదు." అన్నాను పుర్రేకంగా. అప్పుడు ప్రేమ ఏమీ మాట్లాడకుండా కళ్ళలోంచి కోపాన్ని కురిపించి గబగబా ఎండుకు వెళ్లిపోయిందో అర్థం కాలేదు నాకు.

ఆ తరువాత నేను ప్రేమించిన మిత్రుడూ, మేలురకపు క్రికెట్ అటగాడూ ఐన 'జగన్'ని కలిపి

ఈ ఫార్ములా చెప్పేను. అతను కోప్పడలేదు కానీ విచారితంగా నవ్వేడు. అతను సవ్యధం ధిపోయేక, నేను తనకి అడ్డుతెచ్చిన జన్మక్రిం యిస్తుంది, క్రికెట్ గురించి క్లుప్తంగా తెలుసుకున్నాను. అంతేకాక, మిగిలిన స్వర్గీయ గురించి కూడా 'డిప్'గా తెలుసుకుని, రోజూ సేవర్స్ అఖిరి పేజీ చదవ వారంభించేను. అన్నిరకాల ఆటల గురించి యింత 'డిప్'గా స్పృశి చేయడం వల్ల నేను కన్ఫ్యూజ్ అయ్యేను. ఓరోజూ.. ప్రేమని కలియగానే నేను ఆత్రంగా "ప్రేం! మిల్కాసింగ్ ఎనిమిదివికెట్లు విన్నావా?" అన్నాను. అవి ఆమె ప్రేమని దాదాపు సంపాదించినంత పంతోషిస్తుండగా ప్రేమ విసుగ్గా నావైపు చూసి "యు ఆర్ మేడ్. నీకు సివైక్కింది." అని క్రికెట్ కి మిల్కాసింగ్ కి సంబంధంలేదని చెప్పింది. చెప్పి కళ్ళలోంచి నివ్వలు కక్కింది. నేను సిగరెట్లు తీసి వెలిగించేను. నేను ప్రేమ గురించింత ఇంకా పడుతున్నా ప్రేమ నాకు ధూర మై పోతోందేమోనని పించి, నేను చాలా గాభరా పడ్డాను.

యింతలోనే "ఏ పేంటు వెడల్పంతో?" అంది.

ప్రేమ. "వదనారంబిలు" అన్నాను.

"వావో! దట్టనాటిలో. మేకల్ ట్యూట్" అంది ప్రేమ. "అలాగే" అన్నాను. ఆ తరువాత అంతకు ముందు నేర్చుకున్న "క్లిక్" పాటల గురించి మిన్ యూనివర్స్ పోటీల గురించి, భివాకా గీతమాలా గురించి అనర్గళంగా మాట్లాడేస్తోంది. మాట్లాడినా నారెడ్డికి అప్పుడు ప్రేమ కళ్ళలో వెలిగిన వెలుగుల గురించి చాలా సంతోషించేస్తోంది. అప్పుడ ప్రేమ వాలో చాలా ప్రేమగా మాట్లాడింది. "రేపు సుసాన్ హేవర్ల పిచ్చురుంది. వెళదామా?" అంది.

"వేళదాం. తప్పక వెళదాం. అరసేనా అభిమాన హీరో. అనుభవ ఒకసినీమాలో ఆయన చేసిన స్టంట్లు నేను రైఫల్ మర్చిపోను! రైఫల్ మర్చిపోను." అన్నాస్తోంది.

అప్పుడు ప్రేమ మళ్ళీ నమ్మకొచ్చింది 'సుసాన్' హీరోకాదని హీరోయిన్లని చెప్పింది. "యింకా నీ నారెడ్డి చాలాడు కిమ్మో! యుహ్విటుగ్రాఫీల్." అని కూడా అంది.

నేను కొంచెం విచారించి టైలర్ దగ్గరికి కదిలేను.

* * * ఇలా కొద్దిరోజులు గడిచేక నాకు మా పూరి నింది పుత్రులం ఎప్పింది. అందులో మాన్యుగారు అఖిరే పేరలో ఇలా రాసేరు.

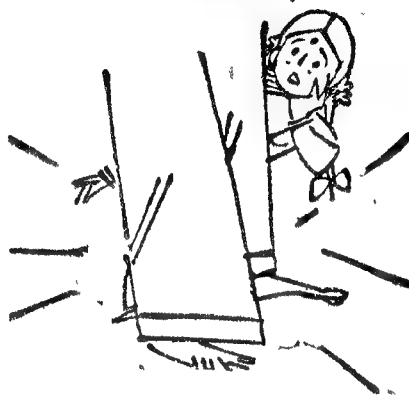
"ఈ నెలలో నువ్వెప్పుటికీ ఖర్చు పెట్టింది మూడొందల ఇరవై నాలుగు రూపాయలు. మళ్ళీ నేను వంపేలోపున డబ్బు వంపమని రాస్తే, మని యార్డర్ రాదు. నేనే వచ్చాను. మీ తాతగారి చేతి కర్ర మీకు గుర్తు పుండే పుంటుంది."

పుత్రులం చదివి నేను కొంచెం భయపడి, ఎక్కువ గాభరాపడ్డాను. కాని ప్రేమించడంలో త్యాగాలు చాలా చేయవలసి పుంటుంది అనుభవం చెప్పేది. బాడగ్గర తొమ్మిది సిగరెట్లు గల గోల్డ్ ఫ్లేక్ పేకెట్టు తీసికొంటూ. అందువల్ల నేను ఆ డైలాగ్ ని ఖచ్చితంగా డైలాగ్ని తెచ్చుకున్నాను.

* * * "ప్రేమించడం ఒక కళ. ప్రేమికుడు గొప్ప కళాకారుడు." అని కూడా అనుభవ శరే చెప్పేది. నేను ప్రేమిస్తూ కూడా ప్రేమకి ఆ విషయం తెలియజేయకుండా వొర్తి 'కళాకారుడు'గా పుండి పోవడం నాకు ఇష్టం లేకపోయింది. అందువల్ల వాకరోజు ధైర్యం చేసి ప్రేమా వార్నింగ్ పాల్కాని మీద సోపాలో కూర్చుని

"ప్రేమ! నీ కోసం నేను ఎన్నిత్యాగాలు చేసేనో నీకు తెలుసు. మా నాన్నగారు చూస్తే ఇంట్లోంచి తగిలిస్తారని తెలిసికూడా డబ్బు ఎలా ఖర్చు పెట్టేవో తెలుసు. పెంట్లలు ఎంత ఇరుక్కా గుట్టున్నానో ఆ పెంట్లని వాడడంలో ఎంత టైము ఖర్చు పెడుతున్నానో తెలుసు. ఎక్సన్, టీవీ క్లీన్ రిచర్జ్ డోనింగ్... పిల్లందరి పాటలూ పోయి, హాల్స్, హంట్... పిల్లందరి రికార్డులూ

16 ఇంజిన్!!

జీవిత చరిత్రలా నిలక కష్టపడి కంతలా పెట్టేవో నీకు తెలుసు. ఇంకా మరెన్నో త్యాగాలు చేసేను నీకు తెలుసు... తెలుసు ప్రేమ! అందుకే ఇన్ని త్యాగాలూ చేసేను. కా పెంట్లలు చూసి, అందరూ కీళ్ళ జబ్బంటున్నా, నా వ్యవహారం చూసి జంపి చెందు తున్నా, మానాన్నగారు మొన్న మనం చూసిన సినిమాలో హీరోయిన్లున్నలాగ కోపంగా బెదిరిస్తూ పుత్రులం రాస్తున్నా. నేను మారలేదు. ఇదంతా నీ కోసం ప్రేమ! నిన్ను నేను మనస్ఫూర్తిగా ప్రేమించేను. ప్రేమిస్తున్నాను..." అని ప్రేమతో అన్నాను. అని కళ్ళు మూసుకుని పోపాలో చేరబడ్డాను.

ప్రేమ లేని నిలబడిన శబ్దం అయింది. మరి కాస్తేపటికీ రికార్డ్ ఫ్లేయర్ చేసిన శబ్దం అయింది. ఏదో ఇంజీను పాట కంకరగా కడుపులో తిప్పిన వాడు పాడినట్లుగా వినిపించ వారంబించింది. ఆ తరువాత ప్రేమ గొంతుక వినిపించింది. "కిమ్మో! నువ్వెన్ని త్యాగాలు చేసేనో ననుకున్నావా? ఇవన్నీ త్యాగాలా? యు ఆర్ ఎ ఫూర్! మాడర్న్ సైన్సె లోలో బతకడానికి, ప్రేమించి రైల్వే! వ్రథమ పాక్కులు..... ఇదా ప్రేమిస్తున్నానంటున్నావు కనక, నాడేమీ త్వరలోనే చెప్తాను" అంది ప్రేమ.

నేను ఆలోచిస్తూ లేచి వచ్చేను.

అమర్తాడు నే వెళ్ళేసరికి చెవి దగ్గర (ట్రాన్సి) స్టర్ పెట్టుకుని, ప్రేమ కూర్చునివుంది. మాట్లాడ వద్ద నాకు వంజ్జ చేసింది. "ట్రాన్సిస్టర్ పొందు ఎక్కువ పెట్టుకోవచ్చుకదా? చెవి దగ్గరేందుకు ప్రేమ? (బస్సు చెముడు వార్తలాగ?)" అని నేను అమె వంజ్జని పట్టించుకోకుండా జోకు వేసేను. ఆ జోకుకి ప్రేమకి చాలా కోపం ఏర్పిందని, అమె కళ్ళద్వారా నేను చనిగట్టేను. అమె గభాయణ (ట్రాన్సి) స్టర్ కిందపెట్టి, "కాపొంటరి వింటున్నాను. నీ జోకు నా మొహంలా పుంది" అని గభాయణ మళ్ళీ (ట్రాన్సిస్టర్లు చెవిదగ్గర పెట్టుకుంటే "అంత బావుందా?" అందామనుకుని, మరి పాతజోకుని మోసేను.

ఆ తరువాత ఎంత సేపటికీ (ట్రాన్సిస్టర్స్ అమె దించబోవడంతో నేను చదువుకుందామని వచ్చే సేను.

* * * ఆ తరువాత నేను చదువు గొడవల్లోనడి నారం రోజులు ప్రేమని కలియలేదు. ఎనిమిదోరోజున నాకు లోకల్ గా ఒక కవగొచ్చింది. తీస్తే అందు లోంచి తెల్లని కాగితం వచ్చింది. ఆ కాగితంలో చదివేస్తేను. కిమ్మో,

నువ్వు చేసినవి త్యాగాలుకానని చెప్పేను. గుర్తుందా? నువ్వు నమ్మ ప్రేమిస్తున్నావని నా కిదివరకే తెలుసు. కాని నేను ప్రేమించడానికి నీ నారెడ్డి చాలాడు కిమ్మో. నువ్వు నేర్చుకున్నవన్నీ మనిషికి తెలియడం అవసరం. అందువల్ల నేను నిన్ను మాడర్న్ జా చేయగలిగేవాని. ప్రేమించ లేకపోయేను. నువ్వు, నేనుకున్న స్టాండర్డ్ ఎటగ లేదు. అందుచేత నేను నిన్ను ప్రేమించి, ఫ్యూచర్ ని తెలుసు నీసీమా పాటలాగ చేసికొలేను. అంతే సంగతి.

ప్రేమ.

అని పుండా కాగితంలో. నేనది చదివి 'షెక్' తిన్నాను. మంచి సీల్స్ లాగి, బట్టలు చేసుకొని గది గది బిగ్గర్ దగ్గరికి పనిగెత్తేను. అరన్న కలిసి,

"నా కిష్టం లేకపోయినా, నీ పెన్ను త్యాగాలు చేసేనో విన్నావా? లేకపోతే, ఏమీ తెలియని ఇంజీను పాటలు, ఆ కేకెట్టు, ఈ గొట్టం పెంట్లు, ఇవన్నీ నా కెందుకు చెప్పు. అని లిపిన్నీ నా కెంత బోరో నీకు తెలుసుకదా?" అని అరన్నతో అన్నాను.

బిగ్గర్ సిగరెట్లు వెలిగించి, పొగతో నవ్వి, "ప్రేమి కేకెట్టు అటలాటిది నాయనా. నువ్వెన్ని త్యాగాలు పెంచుకుని కొట్టినా, ఒక్క కేకెట్టు లో నువ్వు అవుటవక తప్పదు. ఆ టెంట్లు సరి..... ఇదే ప్రేమతో ఫిలాసఫీ" అన్నాడు

నేను తల పెట్టుకుని, ఆ గతవాత బిగ్గర్ చెప్పిన పెట్టుకోని హెబిటాట్ వపు వడచేను.

మూలము

మూలము

ఐతేరు మాటు మడిగింద్. చూరులోంచి బాణా కర్ర అందుకుని బయటకు నడిచాడు పాపిరావు. తుక్కపిల్లలు కాళ్ళకు చుట్టుకుని 'కుయ్యోకుయ్యో' మన్నయి. కాళ్ళతో వాటిని విడిచింపాడు. ఒకటి రెండు పిల్లలు ఎగిరి అంతరూరానవడి లేచి ఒక్క ములుపుకుని మళ్ళీ అతనివేసే వచ్చినయి.

కాని పాపిరావు నడక వేగాన్ని అందుకోలేక కొంత దూరం వచ్చి ఆగిపోయినయి. బనీను జేబులోనుంచి బీడితీసి వోట్లో పెట్టుకుని అగ్గి పుల్ల వెలిగించాడు. గాలికి అరిపోయింది. యింకో పుల్లగీసి బీడి తెలి

గించుకున్నాడు. అడుగులు జోరుగా నడుతున్నయి. ఒక గుడిశముందు ఆగాడు పాపిరావు. అగి దగ్గడు. ఆ నవ్వుడికి జవాబుగా గుడిశలోనుంచి రెండు ముంతలు పట్టుకుని ఈరన్నయటికి వచ్చాడు.

ఆ ముంతలు చూస్తూనే అన్నాడు పాపిరావు. "వద్దు ఈరన్నా! యియ్యాల పెణం బాగులేదు" అని.

"ఏం కల!" అడిగాడు ఈరన్న.

"కల వీలేదుగాని, గురువులుగాని యిటు

అన్నాలో" అని అడిగాడు పాపిరావు.

రాలేదన్నాడు ఈరన్న. ముంతలు రోసలికి నీను కెళ్ళబోతుంటే పాపిరావు కోరికను అదుపులో పెట్టుకోలేకపోయాడు.

"సరేలే!" అన్నాడు.

ఈరన్న నివ్వకుంటూ వెనక్కి తిరిగి రెండు ముంతలూ పాపిరావుకు అందించాడు. ముంతలు పూడు గుట్టకల్లో తూరి చేశాడు. రూపాయి కాసు లాలు ఈరన్న చేతులో పెట్టాడు.

"యియ్యాల అయినా నయినా లేవ్వకోవాలి" అంటున్నాడు పాపిరావు.

"ఎవరిదో!" ఈరన్న కుటూహలంగా అడిగాడు.

"యిదుగో ఈరన్నా! వోట్లో మువ్వగింజ తాము. అన్ని నంగులూ నీకే కావాలి. కాటికి గళ్ళు తాముకున్న నీకు యింత యాన యెందుకు దొప్పి నీ యాపారం మువ్వచూసుకో!" అని పాపి రావు అక్కడినుంచి కదిలాడు.

"అడి మర్ర రామకీర్తన పాడిస్తా! ఒక్కయేటుకు రెండు చొక్కలు అవ్వాలి! గిరిలా తన్నుకుంటూ పేజాలు వడలాల! నచ్చిపోయేటప్పుడు, ఆ చాపు వెళ్ళి. కొట్టిందెవరో తెలుసుకుని మరీ నచ్చిపోవాలి! అప్పుడుగాని గోదారి పొంగులాంటి తన పగి నల్ల రదు. నీటి, జాతీలేని మనిసి! డబ్బుండగానే సరి పోద్దా! పానిది సంపాదిత్రంది డబ్బు. దొంగపారా అమ్ముకుని ఈరన్నా సంపాదిత్రన్నాడు వందల కొందలు.....మనిసైపుట్టి నాక నీటి ఉండాలి! అది లేకపోయినాక కుక్కతో నమానం! అటునంటి మనుసుల్ని భూమీద ఉండనీరుకూడదు..... కూడదు.....మబ్బులు నంగిలి తనకు తెలుసు. దాని చలమీద చెయ్యేయబోయినాడి చెయ్యి ఒక్క డెబ్బకు యిరిగి కిందవడాల. మబ్బుల్నిచూసి వచ్చిన వాడినోటుంట రకతం కక్కించాల. మబ్బుల్ని చూసి కన్నుగొట్టిన వాడి కళ్ళు డెబ్బకు చిట్టిపోవాల! అప్పుడుగాని, నీటిగల అడదాని జోలికి పోయినాడి గలి ఏమవుతుందో తెలిసరాదు. అడి సాపుతో లోకం జూడా తెలుసుకోవాల. అడికి పెల్లాంలేమో! ఇప్పుడెల్లెళ్ళు లేరూ! ఆళ్ళ ఒంటమీద నరాయి బగాడెవరయినా చెయ్యేస్తే అడికి ఎట్లాఅవ జ్జుది! ఏమి అనిషించదేమో! నీతిలేనినాయారికి మీ అనిషియ్యకపోవచ్చు. ధూ! అట్లాంటిబతుకు బలికేకంటే నచ్చేది మేలు! డబ్బుతో ఎంత అనినీలి అయినా కప్ప పెట్టుకోవచ్చు. పెద్దాళ్ళ రోగి ల్ళల్లో ఎన్ని అన్నేయాలు జరుగుతుంటాయో ఎవరి కెరిక! ఆళ్ళూ, ఆళ్ళూ ఎట్లా నచ్చినా, చాలాంటి బిదోళ్ళతో కెందుకు రావాలి కూలి నాలి చేసుకుని పట్టనింపుకునే మా అనుంటో ల్ళంటే యీళ్ళ కెందుకు యింత లోకున ఆళ్ళకు డబ్బుంటే ఆళ్ళకే ఉంటదిగాని మాకేవన్నా పెడ తారా! మనిసికి నీటి కావాలి! అతర్వాతనే బిదన్నా!"

జిల్లేడు దొంగకో నడుస్తున్న పాపిరావు అగి పోయాడు. ఎడరగా ఎవరో వస్తున్నాడు.

"నువ్వేంటరా గురువులూ! యాయార్జున్నాడు ఎక్కడికెళ్ళినంతన్నా" వదలిగాడు పాపిరావు.

వళ్ళు తెలికుండా తాగి ఉన్నాడు గురువులు. వాడు చెప్పిన సమాధానం పాపిరావుకు అర్థంకాలేదు. బాడి రెండు మజాలు పట్టుకుని వూసే "ఉళి

గురువులూ, ■ చెల్లెలిమీద చెయ్యి యెయ్యి బోయాడంటరా నాయుడు. అడి అంతుసాడాల! మువ్వ రాదా నాతో" అన్నాడు పాపారావు.

గురువులు మంచి నిషేలో ఉన్నాడు. "నాగేన (రావు) వినన్నాడో తెలుసా... జగమే మాయా, బతుకే మాయాయింతేనయ్యా.....బతు కింతే శయా.....నసా!.....దెబ్బకి తా.....గిలగిలా గిల గిలా తన్నుకుని.. .."

అర్థం వర్థం లేకుండా వాగుతున్న గురువుల్ని తిప్పించుకుని ముందుకు నడిచాడు పాపారావు.

గురువుకి చెల్లెలంటే పేణం. దానికోసం తను సచ్చిపామ్మన్నా పోతాడు. సుబ్బుల్ని తన కప్ప జెప్పిన రోజున అందరి ముందర అట్టుగంటే గొప్పకోసం అన్నాడేమో ననుకున్నా దతను. 'ఒరే పాపిగా, నా చెల్లెల్ని పుచ్చుకోవాలి' పూజ సేసు కోరా! దాని మనసు రొప్పించకుండా విలుకో! దానిమీదేరా నా పంచపేణాలు. అదేరా వాకు అమ్మ యినా, నాయనయినా" అన్నాడు కళ్ళు నిల్చెట్టు కుంటూ. అడికి గణక యీ వంగతి తెలిపే..... ఆ నాయుడి పీజీ సులిసిస్తాడు. గొయ్యి తీసి నిలుపునా పాతేస్తాడు....కాని.....యిప్పుడు వాడు వినిపించుకున్నేతిలోలేడు. అన్నీ మంచి గుణాలేగని, తాగుదే వదలేకుండా ఉన్నాడు. తాగినా మోతా దుగా తాగడు. ముంతలు ముంతలు నీళ్ళలాగా తాగే స్తాడు. వళ్ళు స్నాగ్ధినం తిప్పేదాకా తాగిపోతాడు. వద్దంటే యిరుడు. 'దానివల్ల నేనెవ్వరికీ అవకారం చెయ్యటంలేదుగా!' అంటాడు.

పాపారావు ఆరిపోయిన బిడిముక్కను విసిరేసి యింకోటి వెలిగించాడు. డొంకడాటి పెట్టిరోడ్డు ఎక్కాడు. బురద బురదగా ఉన్నది దోపంతా. మూడురోజులవాడు కురిసినవానకు తడిసిన రోడ్డు యింకా ఆరలేదు. వక్కన తుమ్మచెట్టుకిందనున్న పిచ్చిమొక్కలమీద మిగుగురు పురుగులు ఎగురు తున్నాయి. కీమరాల్లు గీపెడుతున్నాయి. అతని అడుగుల చప్పుడుకు బురద పాములు బెదిరి గింగి రాలు తిరిగి వంటకాలవతోకి జారిపోతున్నాయి. ఆకాశంలో చుక్కలు, వాటికడ్డంగా వరుచుకున్న ఫలపుంత. చేరిమీదనించి రిచ్చన వగ్గొన్న చలిగాలి.. యివేమీ బాధించడం లేదతన్ని. లోపల అగ్గిరాచి వట్టు మంట! క్రోధం, రోషం, మా కుత కుత ఉడికిపోతున్నది. నాయుడి శిరస్సు వక్కలు కావాల, యీ చేడి సల్లారాల!

సుబ్బులు కళ్ళు నీళ్ళు పెట్టుకోటం సూత్తంటే తన గుండె తరుక్కుపోయింది. మనుషు అడిం రెక్కత దాచి కళ్ళమ్మట తడి చూడటం యియ్యాలే! దానికి ధైర్యం చెప్పి, తెల్లారితే వరకాసురుడు సత్తాడే! అదే యాళకి నీమీద చెయ్యేదీనోడి తల రెండు చేస్తానని మనసులో అనుకున్నాడు. వండక్కి తల్లిగారింటికి పంపేశాడు సుబ్బుల్ని.

'అడు మంచోడుగాడు. అడి బోలికిపోమాకు' అన్నది 'సుబ్బులు. సరేలేయే' అన్నాడు. నమ్మకం భానెట్టు చేతులో చెయ్యి వేయించుకుని మరీ యిల్లు కదిలింది సుబ్బులు. 'దీపావళిమాసవాడా' నీకోసం ఎదురుసూత్తుంటా' అన్నది అతని గుండెల మీద తల ఆన్చి. సుబ్బులు తలమీద గోముగా పెదాలతో తాకాడు.

"మి యమ్మతోచెప్పి అల్లుడొస్తావ్వాడు. కోడిసలాపు చెయ్యమని" అన్నాడు.

సుబ్బులు నవ్వింది. ఆ నవ్వే నాయుడిలాంటి వాళ్ళని రెచ్చగొట్టుర్తి! స్వచ్ఛమయిన వెన్నెలలాంటి నవ్వు అది. తలమీద ముద్దు పెట్టుకుని ఆమెను పొగ వంపాడు. నాపొత్తుమీద చెయ్యి వెయ్యాల మగాడా ఆ యదవ! ఉప్పన వూరితే ఎగిరిపోయే యెడవన్నర యెడవ! నీగిలేని యెడవ!! పాముకి ఒక్క తలలోనేనంట యిషముండేది. దబ్బుతో మదించిపోయినోళ్ళకి వళ్ళుంతా ఉంటది యిషం. ఆ యిషం ఏంటో ఒక్కదెబ్బకు దిగిపోవాలి! పాపి గాడి తదాభా తెలుసుకోవాలి! మళ్ళీ జల్లోలో ఏ ఆడగూతురిజోలికి పోకుండా ఉండాలి! గురువుల్ని గూడి సాయం ఉండరా అంటే నాయా... నిషేమీద ఉండి.....తన మాట యినిపించుకు! టేనా!.....నీదా పెంకి యెడవ. కట్టుపడి నంపాయిత్తాడు. దమ్మిడి మిగల్గుకుండా చిత్తుగా తాగిత్తాడు.... ఎప్పుడి పిచ్చి అడికి అనందమంటని బావనాయన చెప్పింది నిజమే! అత్యుచితే పాపం సుబ్బుకుంట దంటగాని, మరి వగ ఎట్లా తీరాలి! అన్నేయంగా ఒక వరాయి ఆడగూతురిమీద అగాయిల్లెంపేతే ఆ పాపం పూరికే ఎట్లాపోవాలి! బాణాకరదెబ్బకు తల హతాల, వెత్తురు చిమ్మాల, భూమ్మిదబోట్లు పడాల.....అప్పుడు వగ సల్లారాల!

నీతనొద్దని సెరబట్టిన రావణాసురుణ్ణి సంపిన రామలోరికి పాపం అంటుకుండా! మరి అటువంటి వనే తనూ సేత్తే తప్పేంటి! దురమార గంగా నడిచేటోల్లని దురమారంగానే బుద్ధి సెప్పాలి! పాపం అంటుడు.....సుబ్బుల్ని బలవం తంగా చెరబట్టబోయిన నాయుడికి రావణాసురుడి గతే పట్టాల!

బురదలో కూరుకుపోయిన కాలికి తుమ్మముళ్ళు గాలి గుచ్చుకున్నాయి. తిట్టుకుంటూ ముందుకి వంగి కాలిలో దిగబడిన ముల్లు పూడవెరికి కుగిగా విసిరేసి ముందుకు సాగాడు.

ఎదరగా కొంతమంది లాంతరర్లు పట్టుకునిపాపా రావు కెదురుగా వచ్చున్నారు. వాళ్ళు గొడవగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. పాపారావు లొందరగాఅడుగు లేశాడు.

నాయుడిగారి పాతేళ్ళు, యింకా పూరి పెడ

కాపు, చిన ముననబు, యింకా ఎవ్వరెవ్వరో చాలా మంది ఉన్నారా గుంపులో. పాపారాయుడి గుండెలు గుబుగుబలాడినాయి. వంటకాలవ కడ్డంపడి వక్కనున్న వరి చేనులో దాక్కున్నాడు. తను చేసిన పనికి నవ్వుకున్నాడు. ఏ నేరమూ చెయ్యని తను ఎందు కిట్లా దొంగలా దాక్కున్నాడు!

లాంతరర్లు వెలుతురు దాటిపోయిందాకా అక్కడే నక్కి, వెల్లగా లేచి బురద రోడ్డువంట నడిచి పూలోకి చేరుకున్నాడు.

పూరి మొదట్లో వేవెట్టుకింద చేరిన జనం చెప్పుకునే మాటలకి పాపారావు దిమ్మరపోయాడు.

నాయుణ్ణి లాకుకి దిగువన పంటచేసుదగ్గర ఎవళ్ళో తల పగలగొట్టి చంపార! ఎవరు కొట్టారో చూసిన వాళ్లెవరూ తేరంట! పూరంతా గుమ్మమన్నది.

పాపారావు వడివడిగా అత్తగారింటికిపోయి మారుకిందుగావంగి యింట్లో దూరాడు. సుబ్బు లతన్నిచూసి అశ్చర్యపోయింది.

దగ్గరగావచ్చి అతని చేతులు తన చేతుల్లోకి తీసుకుని పరీక్షగా చూసింది. అతని చొక్కామీద రక్తం మరకలుచూసి కెవ్వన అరిచింది సుబ్బులు. "అనుకున్నంత పని చేశావా!" అన్నది ఏడుస్తూ.

"ఏంటే నువ్వనేది!" అన్నాడేగాని పాపారావుకు తన బట్టలమీద రక్తం మరకలు ఎట్లా అయిన నయ్యా అలోచించలేకపోయాడు.

పొలంలో దాక్కుంటే ఏదయినా గుచ్చు కుండా.....కాలిలో ముల్లు లాగినప్పుడు అయిందా... ముంతలో కళ్ళ తాగినప్పుడయిందా.....దారిలో గురువుల్ని పట్టుకున్నప్పుడు....వాడన్నమాటలు!!జగమేమాయా, బతుకేమాయా..... యింతే నయా!.....నసా!.....దెబ్బకి తా.....

చెల్లెలికి జరిగిన అవమానానికి (వతీకారంవాడు తీర్చుకున్నాడు! తనకా అవకాశం దక్కకుండా జేశాడు!

"సుబ్బులూ! నేను మాత్రం అపని చెయ్యలేదు నమ్మ నమ్ము.....నీ కిచ్చిన మాట నిలుపుకున్నావ్ అన్నాడు పాపారావు జగమేమాయా.....బతు మాయా అని జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ. ●

ఇదుగో మావో! ఎందుకు తిస్రమానం ఉబ్బు పట్టుకొస్తావ్! ఏడనన్నో అయ్యం జారికేతే పట్ట!

అంధుడేకం నడి బొద్దుతో అందాల పగడంగా విజయం తుప్పుది విజయవాడు. అంధుల సంస్కృతికి, నాగరికతకూ అటవీవాడి కాదుగాని, విజయవాడకు ఏమిటో అదృశ్య ప్రత్యేకత వుంది. ఉద్యోగం కోసం టర్రాబుట్ట పడగా ఎవరో పుణ్యక్షేత్రాలు ఇంటర్వ్యూకి రమ్మని శుభలేఖ సంపించారు. ఈ రోజుల్లో ఇంటర్వ్యూకు సిలువు చాలా సులభంగా లభిస్తుంది. వాళ్ళు ఇర్పూరివ్వరు గనుక. ఉద్యోగం రావడం చాలా కష్టం. ఎంతో ఇర్పూరిపెట్టుగలిగితేగాని! స్నేహమర్ అంటే అగింది. ప్లాస్టిఫైరాలు దాటుకొంటూ ఇయటకు వచ్చాను. రిక్తావాళ్ళు చూస్తున్నట్టి కుట్ర ప్రశ్నలు పేసున్నారు. పండల కొద్దీ రిక్తాలు బారులు తీర్చుకున్నారు. పూలమాలలు వెయ్యరుగాని విజయవాడ సచ్చిదాశ్వతవరకై నా సరే రిక్తావాళ్ళు సున్నాన పాపాటం ఇస్తారు. వాళ్ళ బాధ భరించలేక గణగదావెళ్ళి ఒక రిక్తాలో కూర్చున్నాడు.

"ఏక్కడికిపోకో!" అంటే నన్ను ప్రశ్నించాడు రిక్తావాడు.

"నయ్యనా....." ఏక్కడుంచోవో తిడ్డింగు టబేరుమని నా వెల్లిమిరుదొంది. రైల్వే కూలీ ఏమీ తెలియకట్టుకొని తిడ్డింగు తీసుకొంటున్నాడు.

"ఏమిటయ్యా ఈ దారుణం!" అన్నాను దిక్పం అత్తలేక. జరిగినదానికి కనీసం విచారణ నా వెలిబుచ్చకూడదా?

"నేనెం చేసింది? ఎవరాల రిక్తా గుడ్డేసింది" అంటూ నిర్భక్త్యంగా వెళ్ళిపోయాడు కూలీ. ఆ రిక్తావాడితో చూశాడు. వాడి రిక్తాను చిన్ననా జాబు జాబినుండి తప్పించుకోవటంలో వాడి రైల్వే కూలీని చూడలేదు. అప్పటికే అన్నికావడం పెద్దమనిషి రెండు మూడు రిక్తాలూ, నలుగు రైలుగురు పాదచారుల్ని గుడ్డుకొంటూ జుర్రుమని

ముందుకు పోబోయాడు.

రిక్తా రంధ్రమని వెళ్ళిపోతోంది. రిక్తావాడికి గోతులూ, గొప్పులూ తెలియవు. వాడి అనుభవం అలాంటిదా? ఇవాలా విజయవాడ ముప్పిసిరిటి కన్నా పాతదై వుండవచ్చును. ఒకచోట రోడ్డు అడ్డంగా అన్ని పరిమిచోట రిక్తా కుదుపులు ఈ వైపునుండి ఎగిరి ఆ వైపుకి వెళ్ళును. ఇంకో గొయ్యిదగ్గర పీటులోంచి ఎగిరి తాళ్ళుపెట్టుకొనే "బాబీ"లో పడ్డాడు. నేడు నడే అవస్థలో సంగంధం లేట్టు రిక్తావాడు 'ఏక్స్ప్రెస్' స్పీడులో వెళ్ళి పోతున్నాడు. పైగా ఈ పాట పాడుకొంటున్నాడు!

గమ్మస్థానం చేరుకోవేలోగా మృత్యువు బారినుండి అరంగుళంతోనూ కొండోకచో వెంటుకవాసి రోనూ పాతికముప్పై పాళ్ళయినా తప్పించుకొన్నాడు. (ప్రకారం) స్నేహితుడ్ని చూస్తాననుకోలేదు. నన్నుమానీ మా సింహాద్రి ఆశ్రయదేవుడయ్యాడు. నేను ఇంతికి ఇయటదేనందుకాదు. ఉత్తర మైనా (వాయకుండా) పాతాత్తుగా అంటుకోనూ విజయవాడ వచ్చేనందుకు. సింహాద్రి నా బాల్కని మిత్రుడు. నన్నుమానీ వాడు జాలివడకపోయినా వాడ్నిమానీ నేను జాలివడ్డాను. వాడే విజయవాడకో నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి వుంటున్నందుకు!

"ఎలాగైతే! మొత్తంమీద ఉద్యోగం సంపాదిస్తున్నావు" అన్నాడు సింహాద్రి సంభాషణకు ఉపక్రమిస్తూ. ఆ సందర్భంలో వాడి ఎలామర్న నాడేమీ రుచించలేదు. దియ్యంకోసం రెండు రోజుల్లో క్యూలో నిలబడ్డవాడివి. "ఏమాయో! కూలా రొనా?" అని అడిగిపట్టుంది.

"ఈ పుట్టలో కాస్త కాపిపోస్తావా?" అంటూ దీక్షగా చూచుకున్నాడు. "అరే! మళ్ళీపోయాడు. నేడే కాస్త కాపి త్రాగుదాం" అంటూ ఇయటదేరాడు. నక్క నేనున్న పాటలలో జోడ

బడ్డం. లాటి అర్ధరంగం కోకి గ్లాసు పె తెల్ల గుటకవేయజేతున్నాను. "అను! బిల్లు వినినం" అన్నాడు సింహాద్రి. ఇక్కడ ఒక కాంతాటానికి కూడా అడ్డంకులేదు. "సింహాద్రి రెస్తామందు గురూ! ఈ పాటలో కాంతాటానే వెళ్ళిపోడి పోట్ల వెనుకోవాలి. తొలితే పాతపుటుంది" అంటూ గణగదా ఇయటకువో వెళ్ళిపోడితెచ్చాడు. తరువాత తెలిసిందినాకు. వడయవాడ పొరుక్కో చిన్నవాళ్ళు వెళ్ళిపోడి, పెద్దవాళ్ళు నన్నుమా ఎందుకు ఎక్కువగా వాడతాం!

మా సింహాద్రి గదికి కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకొని, స్నానం చేద్దామని తువ్వలు కట్టుకొంటున్నాను.

"ఏంటి గురూ! స్నానమా?" అని ఎకకతా నవ్వుతున్నాడు సింహాద్రి.

"ఈ బంట్లో కూయాలేదు. నూతిలో నీళ్ళు మసక అందవు. పొయంతం పదిమనిషివచ్చి మనకు నీళ్ళు తెప్పింది" అన్నాడు.

"మరి ఇంటర్వ్యూకి ఎలా వెళ్ళను?" అని అడిగాను బాధగా

"ఆ కూజాలో నీళ్ళున్నాయి. కాబూ, చేతులూ, ముఖం కడుక్కో. స్నానంచేసినట్టే వుంటుంది" అని సలహా. పైగా ఇక్కడ చాలామంది అలానే చేస్తారు.

పెళ్ళగా రిక్తా మాట్లాడుకొని ఇంటర్వ్యూకి బయలుదేరాను. మళ్ళి గుండె వేగంగా కొట్టుకోవటం మొదలుపెట్టింది. రిక్తా ఒక ఫర్లాంగు కూడా వెళ్ళలేదు. "దర" మని అడుమయింది. ఒక వస్త్రాడు దండకు తగుతుకొని రిక్తావాళ్ళు వంతరయింది. వస్త్రాడు ఒక్కసారి దండమ చేస్తే రాసుకొని మామూలుగానే వదులున్నాడు. రిక్తావాడు ఏమీ జరగనట్టే తొక్కుకు పోతున్నాడు. రిక్తా వాడ్ని ఆ వస్త్రాడు ఏమైనా చేస్తాడేమోనని నెమ

యవద్దామని, అలాంటిదేమీ జరగలేదు. చస్తాడుకు ఈ బెల్టు ఒక రోడ్డు ఇలాంటి దేవులు ఎప్పులంటే, అతని శరీరం గట్టిపడి, అతడు వస్తాడుగా తయారయ్యాడు! అయినా ఈ రిక్తవాళ్ళకి బద్ధిలేదు. తన వాళ్ళుమాత్రం ఏంవేస్తారు? విజయనాథలో అందరూ ండ్లు మధ్యగా పడుస్తారు. అలాంటి పరస్పరపుష్పి పెంచుతోంది విజయనాథుడు. ఎందుకంటే రోడ్డుమీద పడితే వాడు గమస్థానం చేరుకోనేలా విజయస్థానా పొదిపాడు. లేదా ఏ లారీక్రిందే వాడే, పీకవ్వర్ల మైనా అలంకరిస్తాడు.

రిక్తా ఒక ఫర్లాంటు నడిచింది. అక్కడ రోడ్డు మధ్యగా విలగ్ధ వ్యక్తి ఇంకో వ్యక్తిని "ఏమండీ గాంధీనగరం ఇదేనా?" అని అడుగుతున్నాడు. రెండో అసామీ నమాధానం ఇప్పటికే నేను కూర్చున్న రిక్తా గుడ్డుకొని మొదటి అసామీ నడవగా క్రింద పడ్డాడు. సానం అతడు లేచి ఒళ్ళు దులుపుకొనే వరకూ రెండవ అసామీ అలానే వేచివుండి, ఆ తరువాత "గాంధీనగరం ఇదేనండీ" అని నమాధానం చెప్పాడు. మొదటి అసామీ "ధాంక్యూ సార్" అంటూ మెల్లగా ఒళ్ళు దులుపుకొంటూ ముందుకు సాగిపోయాడు. రిక్తాక్రింద పడటం అందరికీ అలవాటే గనుక, చూసినవాళ్ళు ఆటంకంగా వచ్చి వాళ్ళని గెనదీయరు. అంతటితో విజయనాథ పొరులకు గోరవ మర్కాగులు తెలియవని ముగం అనుకోకూడదు.

ఇంటర్వ్యూకి వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు రిక్తా ఎక్కడానికి భయపడి, నడుస్తూనే వస్తున్నాను. ఒకచోట రోడ్డుమీద ద్రుయనేటికొనం కాబోలు గోతులుతవ్వి ఆ తరువాత ఎందుకో తడువరి కార్మక్రమం మర్చిపోయారు. జన నమ్మర్తం ఎక్కువగా వేపుంది. అంతమందిలోనూ ఎంతో తీవ్రంగా చక చకా రోడ్డు మధ్యగా నడుస్తూ వేడుతున్న ఒక ముసీలావిడ కన్పించింది వాకు. ఏ రాజవంశంలోనో జన్మించివున్న పుట్టనూత చరిత్ర పుటల్లులని పాఠాత్మగా రాలి ఈ విజయనాథతో పడిందేమో ననుకోన్నాను. ఆమె చేతిలో నాలుగు నిమ్మలపళ్ళు న్నాయి. బస్సుల్నీ, లారీలనూ, రిక్తాలనూ తక్కువెత్తుకుండా ఆమె ఎంతో ఆత్రుతగా గబగబా వెళ్ళిపోతోంది. కానీ, రెస్పాంటికలంలో ఆమె కనుమరుగైపోయింది. ఆ నైపునంబి నో లారీ బ్రుమమి వచ్చి అవిడూ తప్పించుకోలే. నడవలేకుంటే పెద్ద రోడ్డు పోయింటూ ఆగిపోయింది. ఈ నైపునంబి ఒక పెద్దకారు లారీకి దగ్గరగా ఆగిపోయింది. రెండు రిక్తాలు వెరో నైపునంబి వచ్చి లారీనీ, బస్సునీ గుడ్డుకొన్నాయి. శత్రు నైపునం నలునైపుగా ముట్టడించినట్లు ఆ ముసీలావిడను పీళ్ళు నలుగురూ చుట్టూ ముట్టడించారు. ఈ సంఘటన చూసి రోడ్డుమీద నడుస్తున్న వాళ్ళందరూ తక్కువ ఆగిపోయారు. ఈ నాలుగంటి సందానాపడి ఆమె సరిగిపోయి పుంటుం దున్నీ, అవంత చూద్దామనినీ అందరూ అక్కడేనిలబడ్డారు. లారీవాడికీ, బస్సువాడికీ ఘర్షణ ప్రారంభమయింది. ఎవరు ముందు వెనక్కు తప్పుకోవాలి?

"ముసీలావిడ ప్రాణాలు మీ వెట్టుదలకన్నా ముఖ్యం. తొందరగా మీ బళ్ళు వెనక్కు తియ్యండి తయనలా" అని ఒక పెద్దమనిషి వాళ్ళను

జేమాధానపరిచాడు. లారీ వెనక్కు జరిగింది. బస్సు కూడా కొంచెం వెనక్కు నడిచింది. విరిగిన రిక్తాలను వెనక్కు తీశారు. ఆశ్చర్యం! ఆ ముసీలావిడ అక్కడేదాని వా కళ్ళను వేసే నమ్మలేపోయాను.

"ముసీలావిడ భలే తప్పుకొందయ్యా! ఇంకా సానం చచ్చిపోయిందేమోననుకోన్నాను" అన్నాడు ఒక మధ్య వయస్కుడు.

"ముసీలావిడ ఎక్కడకు తప్పుకొంటుందండీ? లారీకి అడ్డంగా ఆమె దిక్కులోపక నిలబడటం నేను కళ్ళలా చూశాను" అని నేను చూసిన ఫంతు చెప్పాను.

"బహుశా బొందితో కైలాసానికి వెళ్ళిందేమో!" అన్నాడు ఒక అసామీ.

"ముసీలావిడ చచ్చిపోవలమా! ఏదీ, పోనీ ఎముకలైనా కన్పించవద్దా? రక్తపు మరకల్లానా లేవో! అవిడ ఏప్పుడో వెళ్ళిపోయివుంటుంది. అయినా అవిడ చచ్చిపోతే అరగంబకైనా పోరీసులు రారా?" అంటూ దీర్ఘాలా తీస్తున్నాడు మధ్యవయస్కుడు. కేవలం విజయనాథనో జరిగే ఏకీడెంట్లను కన్నుల

ఒక రిక్తావాడు తన రిక్తాకు ఆమె అడ్డం వచ్చిందనీ, రిక్తా ఆమెకు బలంగా తగిలిందనీ, అందుకే రిక్తా విరిగిపోయిందనీ వాజ్మాలం ఇచ్చాడు.

అప్పటికి ప్రేక్షకుల్లో కొంత ఆసక్తి కలిగింది. ముసీలావిడను గురించి ఎక్కువగా నేను జాలిపడ్డాను. గనుక అందరూ నా చుట్టూవేరి వోదార్పటం మొదలుపెట్టారు.

"నీకేమవుతుంది నాయనా! సానం మీరీ విజయనాథకు క్రొత్త కాబోలు. అవిడకు ఇక్కడ రాసేపెట్టివుండేమో! ఏం చెప్తాం నాయనా, ఏకరించకు. కనీసం ఈ అంత్యకాలంలో శవమైనా దొరకలేదు చూడు!" అంటూ వోదార్పటంతోనూ, పరామర్శ పెయ్యటంతోనూ ఆయన ఘనాసాటి అనీ, అందులో పెద్ద రీసర్చి చేసివుంటాడనీ, ఆయన ముఖమే వెలులొంది.

అవిడ నాకేమీ అనదని ఎట్టకేలకు మొరపెట్టుకొన్నాను. అందరూ ఒక్కసారి జావలా జారిపోయారు. ఇంకా కాసేపు అక్కడేవుంటే పోరీసులు

నందుగగా చూడటమే ఆయన హాటిగా పెట్టుకొన్నట్లున్నాడు. "ఆమధ్య ఇలానే ఒక కుర్రవాడు లారీక్రిందపడి చచ్చిపోయాడు. శవం లారీతో అరవైలు కొట్టుకుపోయింది. మరి, ఇక్కడ ఈ లారీ, బస్సు, రిక్తాలూ ఇక్కడే వున్నాయిగా! ఒకవేళ ముసలమ్మ వీటిమధ్యనడచి చచ్చిపోతే కనీసం ఎముకల్లానా కన్పించాలిగా!" అంటూ మాటిగా ప్రశ్నించి చుట్టూమాళాడు ఆయన. కొంత తర్వాత భర్తన జరిగిన తరువాత ముసలమ్మ చాన లేదని తీర్మానించారు ప్రేక్షకులు. ఏకీడెంటు జరిగిన తరువాత దాన్ని గురించీ, జరిగిన తీరు గురించీ చర్చించుకోవటం వాళ్ళకు బాగా అలవాటు కాబోలు.

జన నమ్మర్తం ఇంకా నర్మకేలేదు గనుక లారీ, బస్సు, విరిగిన రిక్తాలూ అక్కడే నిలబడవలసి వచ్చింది. లేకపోతే ఎవరి దారిని వాళ్ళు వెళ్ళిపోవలసిందో! ఇంతలో లారీవాడు ముసీలావిడను తాను ప్రత్యక్షంగా చూశాననీ, అందుకే తాను నడవలేక వేళాననీ బస్సుకొన్నాడు. బస్సువాడు కూడా ఆ నర్మ సత్యాన్ని బహిరంగంగా ఒప్పుకొన్నాడు.

నన్ను అనవసరమైన ప్రశ్నలతో విసిగిస్తారనీ భయపడి, మిల్లగా జానకొందామని రెండడుగులు వేశాను. ఆశ్చర్యం! రెండు నిమ్మలపళ్ళు కన్పించాయి రోడ్డుమీద. ఒకటి విరిగిపోయింది. రెండవది చెక్కు చెదరకుండా అలానేవుంది. మిగతా రెండు నిమ్మల్నూ ఏమై నట్టు? ఆ పళ్ళు వెట్టుకొనివున్న ముసీలావిడ ఏమై నట్లు? ఇదేదో పెద్ద మిస్టరీలావుంది. ఒక్కసారి వెనక్కు తిరిగి పరామర్శల ప్రముఖునకీ, ఏకీడెంట్ల రీపెర్చి స్కాలర్ మధ్య వయస్కునకీ ఈ సంగతి మనవి చేశాను.

ఏకీడెంటు జరిగిందేమో చూద్దామని వచ్చి జరగలేదేమో ననే అనుమానంతో నిరాశ చెంది, చెదిరి పోతున్న ప్రేక్షకు లందరూ ఈ మాట విని మళ్ళీ వెనక్కు వచ్చారు. నిమ్మ పళ్ళను చూచారు. ఈసారి ఆమె చచ్చిపోయి పుంటుందని ధృవపరచుకొని, శవం కన్పించే సందుకా విచారినా నిలబడ్డారు. ఇంతలో అకాశవాణీ పలుకుల వలె "నా నిమ్మలపళ్ళు ఇంకా రెండు వుందా! మా అబ్బాయి నిమ్మలనం పిందనిదే మజ్జిగి పోనుకోడు. పళ్ళు

విష్టే నమ్మో? అని విన్నవించాడు. ప్రేక్షకులు ఒకప్పుడు ముఖాంతరాలు చూసుకొంటూ వుండగా ఆ ముఖాంతరాల రంగస్థలం మీదకు వచ్చింది. ఆమెకు వంటిమీద ఎక్కడా డెబ్బలు లేవు. ఒక్క ఎముకై నా వింగరేడు. రక్తపు మరకలు లేవు. ఎప్పటివలె ఆరానే ఒక మిగం ముగ్గిన వండులా వుంది.

ప్రతికా విశేషాలు మూగినట్లు ప్రేక్షకులు ఆమె చుట్టూ చేరి ప్రశ్నల వర్షం కురిపించారు. "నాయనలా! నాకి విజయవాడ క్రొత్త కాదు. ఇక్కడ ఎక్కడై పంపతారో నుంచి ఈ ప్రమాదాలు తప్పించు కొంటూ ఒరికి బట్టకూతున్నాను. ఈరోజు మా అబ్బాయి మజ్జిగలోకి నిమ్మకాయ రకం పెయ్యకపోతే కోప్పడతాడని, నాలుగు వళ్ళు కొనుక్కొని ఎదుర్కొన్నాను. ఇదిగో ఈ "సెంటరు" కు వచ్చేటప్పటికి ఒకవైపున లాఠీ ఒకవైపున యెక్కువరేగంతో దూకుతు రావటం చూశాను. ప్రక్కలకు తప్పుకొందామంటే లేకుండా రెండు వైపులా రెండు రిక్తాలు! ఏం చెయ్యమి చెప్పండి? అదిగో చూశారా! ద్రయిలేడి కోసం తిప్పిన గొయ్యి? దీటే మన అందులో ఉరికాదు. పైకి రావడానికి పీటగాక కొంతదూరం ఆ ద్రయిలేడి గోతుల్లోనుంచి నడుచుకుంటూ వెళ్ళి, అదిగో అపై పీటిలో గోతిలో నుంచి పైకి ఎక్కాను. మరొక ప్రచుట్రంవారు ఈ ద్రయిలేడి గోతులు వూడ్చుకుండా వుండటం వల్లనే నేను బ్రతక గలిగాను." అంటూ ముగించింది ముసలావిడ.

చిత్రాని నిమ్మపండు కూడా తీసుకొనిమళ్ళీ కనకరాజుడక ప్రారంభించింది. ఇలాంటి వీరపుంగవులనూ వీర పరిభలనూ స్పృహించిన విజయవాడ హరిత ప్రసీద్ధము గారు!

విజయవాడ విశేషరూపం

ఇంటర్వ్యూలో నాకు ఉద్యోగం ఇచ్చేదీ లేదీ తెలియలేదు. నాలుగు రోజుల్లో నా ఆధునికు తెలియ జేస్తామన్నారు. మా పింహాడి గదికివెళ్ళి, నంబి పుచ్చుకొని తిరుగు ప్రయాణానికి సిద్ధమయ్యాను. పింహాడి దాదగా వీడ్కోలు చెప్పాడు.

వెళ్ళేటప్పుడు రిక్తా ఎక్కడం తప్పలేదు. ఒక వీధి దాటి, ఇంకో వీధిమలుపు తిరిగింది రిక్తా. ఒక నుండరానికి అటు తిరిగి నిలబడి వుంది. వెనక వైపునుంచి చూస్తేనే ఆమె అవయవాల దిగువు, వాటి పొంపూ కళ్ళకు కట్టినట్లు కనిపిస్తోంది. ఏమందాకీ నైకత స్థలిరోనో విచారిస్తూ వుండ నలసిన ఏరంతో, ఊరణియో వైతరణి సమీపంగా దిగులుగా నిలబడ్డట్లు ఈ నుండరానికి ఇక్కడెందుకు నిలబడింది. చెప్పా! అనుకొంటున్నాను. ఆమె నా రిక్తా వైపుకు తిరిగి చూస్తోంది. నా కళ్ళకు నేకే నమ్మలేన పోయాను. ఆమె ముఖంలో ఎక్కడా కళ లేదు. కళ్ళు పీక్కుపోయి గుంటలు పడిపోయి వున్నాయి. ఆరిపోతున్న బ్యాటరీ లైటులా ఆమె కళ్ళు గుచ్చి గుచ్చి ఎవరికోసమో చూస్తున్నాయి. ముఖానికి అలాగా పులిమిన పానలు వికృతంగా ఉంది. చొడ్డిగా మీసలకు కూడా వున్నట్లుంది. ఎంత దిగించినా బడవని జాడెట్టు, దాని తాలూకు వాడిన నాందర్యమూ, పోక బారు వైలాను వీరలో నుంచి కట్టొక్కొచ్చినట్లు కనబడుతూనే వుంది. "ఈ వేల ఇక్కడేనేవేం బీటు? పోలీస్ ఫోన్ నున్నారు జాగ్రత్త" అంటూ ఓ కొంటే కుంభవాదు ఆమెను రాసుకొంటు వెళ్ళిపోయాడు.

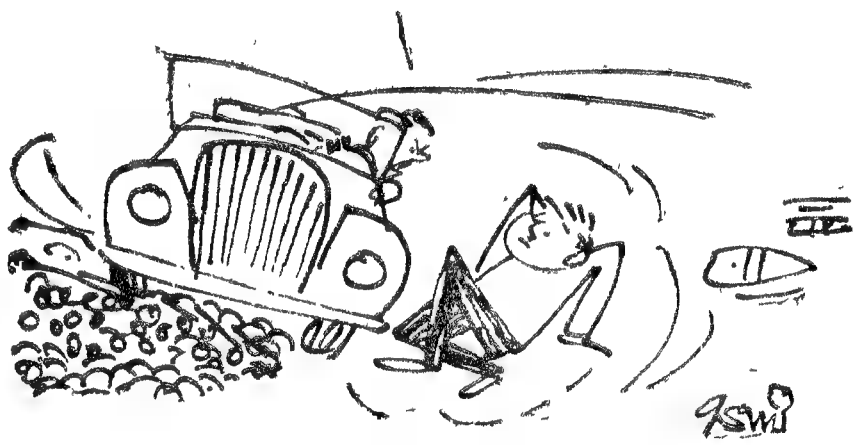

"పోలీస్ ఫోన్ నువ్వేం చెప్పారా?" అంటోంది ఆమె.

రిక్తామీద వెదుతగా ఇప్పటి ఎలా చూశానని మీరూ అనుమాన పడుతున్నారు గదూ! వండు మలుపులో పేరుకు పోయిన మూడు రెండొడ్లు బళ్ళూ! ఒక గడ్డి లాఠీ, నాలుగైదు చిప్రకర్ణాలు, ఏడెనిమిది రిక్తాలు, పది వన్నెండు పైకేళ్ళు ఒక్కొక్కటే కూడ బలమృంటూ వెళ్ళే వరకూ నా రిక్తాకు ముందుకు కదలడానికి దారి లేకపోయింది. గడ్డిలాని క్రింద పడదోయిన ఒక ముసలమ్మను ఎవరో గబగబా ప్రక్కకు లాగివేశారు. "ఓరి యెదమా! నా కూడు పడగట్టావురా!" అని తిడు తొంది ఆ ముసలమ్మ. వంగతేమిటని రిక్తావాడిని అడిగాను. "తిండికి లేని రోజున ఇలానే లాఠీ క్రిందోడి కొంచెం దెబ్బతగుల్చు కొంటారండి చాలా మంది. ఆప్పుడు లాఠీవాళ్ళు పదో, పాతికో ఇచ్చి వీళ్ళనూ పోలీసు వాళ్ళనూ పదిలించు కొంటారు. ఏం చెప్పును సారీ! కోటివిద్యలా కూటికారే!" అన్నాడు రిక్తావాడు.

స్వేషము డగ్గర రిక్తా దిగి, చుట్టూ వున్న భవ గాళు చూస్తున్నాను. ఇప్పటివరకూ తమ ప్రసక్తి పనుకు రానందుకో ఏమో ఒక పెద్ద సైజు వరాహా వ్యామిగారు ఆగ్రహంతో గుర్రునుంటూ ఎన్ను రాసుకొంటూ వెళ్ళిపోయారు. విజయవాడలో ఎక్కడ మానినా నిలబడగా అబ్బయియే బురదను నా బట్టలనిండా చిమ్ముతూ వెళ్ళిన ఆ ఎరరాస్వామి వారు విజయవాడ పొరుల ఇష్ట ధైవమట! నాకు జరిగిన సన్మానానికి సీగ్నపడుతూ ఎవరైనా మానీ వస్తున్నారేమోనని దుట్టూ చూశాను. అక్కడ వున్న చాలామంది విజయవాడ పొరులు నా అవస్థ చూశారుగాని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. ఎవరికీ నవ్వు రాలేదు. వాళ్ళేవో రాజకీయాలు చేస్తున్న కొంటున్నారట!

కొస్తుండే చడ్డను గడయ్యా!

ఆడవాళ్ళదేము అదరిజి!

దిగుబక వాద్యం

కామం విశృంఖలంగావుండే స్వీడకోత్ ఏది జరిగినా వింతలేదు. కాని ఇటీవల జరిగిన దిగుబక 'సెల్లిస్ట్రీ' (ఫీడేట్) వాద్యం కొంత కొత్తదనాన్ని కలగజేసింది. (ఈ ఫీడేట్, వయొలిన్ జాతికి చెందిన వాద్య విశేషం. పెద్దదిగా వుంటుంది. కుర్చీలో కూర్చుని మోకాళ్ళనందుసుంచుకొని వాయిస్తారు. వాయించేవారిని 'సెల్లిస్ట్రీ' అంటారు) చార్లస్ అనే ఆమె ఒక కచేరీ చేస్తూనే ప్రకటించింది. మామూలు 'మాల్కోటప్రస్ హాయిలో'నే అయివుంటుందని అందరూ అనుకున్నారు. సుమారు అయిదు వందలమంది ప్రేక్షకులు తయారైనారు.

వేదికమీదకు వచ్చిన చార్లస్ చేతిలో ఒక కత్తెర మాత్రమేవుంది. అందరూ కుతూహలంగా చూడసాగారు. ప్రతిక చెప్పిన విధంగా అక్కడ జరిగిన విశేషం ఇది: లోనూ ధరించుకునే బట్టలవరకూ అన్నిటిని ఆమె కత్తిరించి పారేసింది. వస్తుంగా నిలబడింది. స్వాతంత్ర్యంకోసం సోరాడే పొందగ్యాన్ని అమె ప్రదర్శించింది!

ఇలా ప్రేక్షకుల్ని ఆశ్చర్యపర్చునే అక్కడే వున్న తటాకంలోకి రూపింది. (తటాకం స్టేజిమీదే నిర్మాణమవుతుంది.) ప్రేక్షకులు వింత అనుభూతులో నుండి తేరుకునేసరికి ఆమె మళ్ళీ నిల్చుంచి గట్టుకొచ్చింది. అప్పుడు కూడా శరీరమీద ఏమీలేవు. పుట్టివచ్చి 'దెలాంటి బట్టలు ధరించినట్లే' ఇప్పుడూ అంతే! నిల్చుంచి నేలమీదకొచ్చి ఒక అనుచరుడి సేదపాలిపోయింది. ఆ తర్వాత 'సెల్ల'ను మూడు గంటలపేపు వాయిచింది. ఒక్క పట్టుకూడా కదలేదు!

గ-గావెల్లిన 'గు-గూ'

బ్రిజిట్ బోర్టో ప్రఖ్యాత హాలీవుడ్ తార. వేళ్ల మీద లెక్కించే వాళ్లలో నాలుగో అయిదో ఆమె. ఆమె భర్త పేరు గుంటర్ సాఫ్. కాని ముద్దుగా అతన్ని 'గు-గు' అని పిలుస్తుందని వినికిడి.

ఒకరోజు ఒక తమాషా జరిగింది. ప్రాస్తులోని ఒక రేడియో కంపెనీ ఈ 'జోకో'ను ఉపయోగించుకుని ఒక అటా ఆడించాలనుకున్నది. "17-19" అనే పేరుతో ప్రదర్శన యిస్తున్నామని ప్రకటించి, అందుకోసం ఒక అమ్మాయిని మోట్లాడారు. ఆమెను రేడియో కంపెనీవారు ఇంటర్వ్యూ చేసే దృశ్యమిది. "ఈ సెలవుల్లో నేను కొండల మీదుండా తినుకుంటున్నాను. కాని 'గుగు' పేరిన్తోనే వుంటా నంటున్నాను" అప్పుగానో. ఖి నిజమైన ఇంటర్వ్యూ కాదని అందరికీ గిలుసు. దృశ్యాన్ని చూస్తున్న బ్రిజిట్ బోర్టో అందరూ ఆనందించినట్టే ఆనందించింది. కాస్సేపటికి అది తన గురించే అని తెలుసుకున్నప్పుడు ఆమె నుఖం చిన్నబోయింది!

అరుణ వాతావరణంలో ప్రేమ

తూర్పు జర్మనీకి ప్రేమ గిను అంటే ఆట్టే పట్టుపు! ప్రేమతోపడ్డ యువతీ యువకులు అనే పుస్తకాన్ని 240 పేజీల్లో ముగించింది. అందులో కొన్ని లెక్కల వివరాలు ఇవి: 18 వ క్షణక్షరం రాకమునునే కావప్రవృత్తిలో ముగిసి

పోయిన బాలికలు 21 శాతం. 20 ఏళ్ల తోపుకో వున్నారూ 78 శాతంవరకు ఇటువంటి సంబంధాలు పెట్టుకొనివుంటారు. ప్రేమఅంటే అర్థవంతంగా వ్యవహరించేవారు 38 శాతం. 15 శాతంమాత్రం అదంటే పాపంగా భావిస్తారు.

పెళ్లికిముందు పరివ్రతలుగా వుండడం అనేది పాపకారపు పద్ధతి అని 62 శాతం బాలికలు భావిస్తున్నారు 'జత దొరికే వరకునే' ఇలాంటి ప్రేమ కలాపాలు సాగుతుంటాయని 84 శాతం బాలికలన్నారు.

ప్రెంచి ద్వంద్వసాయదారుని కుటుంబం ఒకటి వంశపారంపర్యంగా తమ తమ మూల ధనాన్ని పరువు కింద దాచుకుంటూ పచ్చారు. డన్ కిర్క్ దగ్గరగా వున్న కుటీరంలో మేడమ్ సన్ మన్ వాన్ వాన్ 73 వ ఏట మరణించింది. ఆమె చాల నిరాశంబరమైన, సాత్వికమైన జీవితం గడిపింది. అనుకునే దానికన్నా తక్కువగా ఖర్చుచేసి ఆమె జీవితాన్ని వెళ్లబుచ్చింది. ఆమెదర్జిపోయిన తర్వాత కుటీరాన్ని సోలీసులు సోదాచేయగా 450,000 రూపాయలు లభించాయి. అందులో బంగారు నాణాలు, కరెన్సీ నోట్లు ఒక టిమిటి రకరకాల ధనం వుంది. ఇదంతా ఆర్థికశిలో కూడబెట్టిన ధనం!

అప్పుడప్పుడు

"పెళ్లి గురించి అలోచించినప్పుడు సీసీ (గుర్లచేప) మీద నిమ్మరసం పండినట్లుగా భావిస్తాను" ప్రెంచి గాయని జూలియెట్ గ్రెకో ఒక వంశ త్పరంకీతం అన్న మాట లివి.

"అతను నా ప్రాణంలాంటి మనిషి. నేను డబ్బునే ప్రేమిస్తానని అందరూ అనుకుంటూ వుంటారు. తక్కిన వలుల్లానే మైకేల్ కూడా

పేదవాడే!" మైకేల్ పిక్కోలినీ పెళ్లి చేసుకున్న నెల తిరుక్కముందే ఆమె మళ్ళీ ఇలా అన్నది.

విస్తన్న చెప్పింది...

ఆస్ట్రేలియాలో 'నేడర్' అనే ప్రతిక ఒక టుంది. అది దిగంబరులకు ప్రత్యేకం. అది దిగంబరత్వాన్ని గురించి ఇలా చెప్పింది:

"ప్రీలు, పురుషులు అనే భేదం లేకుండా దీవిలో నర్స వ్యతంత్రంగా తిరిగే మనుషులు ఎవరిమట్టుచు వాళ్లే ఏమీ పట్టనట్లు నిర్వికారంగా వుంటూ వుంటారు. ఆడవాళ్లకు మొగవాళ్లకి వున్న తేడా అంతా, పాదం పెద్ద చిన్న భేదాల్నిబట్టే తేలుస్తుంది. ఆస్తుంతగా వారు పుష్కేంద్రం తిరుగుతారు."

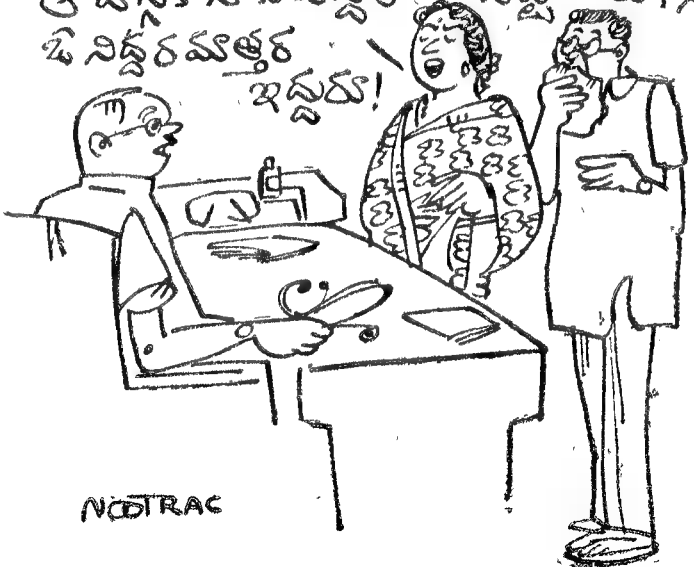
బాలురు బాలికలు

"ఇంగ్లీషు పిల్లవాళ్లు బొత్తిగా అధ్వాన్నం. వాళ్లలో కామాన్ని ప్రకోపింపజేసేగుణంఅమ్మకానో అంటూ రష్యన్ల జన్మించిన 20 ఏళ్ల 'అన్నా క్లీవ్' అనే విద్యార్థిని ఇంగ్లండులో చదువుకున్నట్టి చెప్పేసింది.

"పూర్వం రోజుల్లో అయితే కేవలం ప్రేమను ఆధారం చేసుకుని అమెరికాకు వివరంగా తిరిగి వచ్చిన వాళ్లు చాలా అరుదు. పెళ్లి చేసుకుని, ఆ బాధరబందినంతా భరించేకంటే 'పార్ట్ టైమ్' గానో 'పుల్ టైమ్' గానో ఒక ప్రేమకుప్పి అందు బాట్ల వుంచుకోవడం మేలు" అన్నది అమెరికా జానపద గాయని జూలి ఫెల్క్స్. (జూలి ఫెల్క్స్ యూరప్ లో పెద్ద పేరు మోసిన వనిత.)

—ఇన పా ●

మనరు తొత్తుంటా నన్నతూనే వున్నాడు!
ఆడనకి నలు ఎద్దకే పట్టలేదు! నమ
ఇ నిద్దరమత్తర
ఇద్దరు!

NCDTRAC

నా విదేశయాత్ర

జమునారమణరావు

27వ తేదీ ఉదయం ఎనిమిదిన్నరకి 'తెన్స్ గార్డ్' బేరాము. అక్కడ కూడా మన ఆంధ్ర సోదరులు స్వాగతం చెప్పారు మాకు. తెన్స్ గార్డ్ హోటల్ చక్కగా ఉంది. మామూలు ప్రకారం బ్రేక్ ఫాస్ట్ పూర్తి కావటానికి పదికొండున్నర అయింది. మమ్మల్ని లిఫ్ట్ చేసుకున్న పరిశ్రమ ముఖ్యులతో సైట్ వీయింగ్ కి బయలుదేరాం. ఊళ్లో ముఖ్యమయిన ప్రదేశాలు చూశాక, పూరికి పది మైళ్ళ దూరంలో ఉన్న గ్రేవ్ యార్డ్ కి తీసుకువెళ్లారు. స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో పాల్గొని, దేశం కోసం ప్రాణాలు ధార పోసిన యుద్ధవీరుల సమాధులవి. రెండేరాల స్థలంలో నల్లటి పాలరాతితో నిర్మించిన ఆ సమాధులు కనుమార్చు మేరదాకా ఆక్రమించి ఉన్నవి. అంటూ అనే కనిపిస్తున్నవి. ఆ పల్లరాని తెల్లటి మంచు కప్పివేసింది. ఎక్కడ చూసినా తెల్లగా పరచిన దూదిలా మంచు తప్పు సమాధులు మాకు ప్రార్థనగా కనిపించలేదు.

తిరిగి ముప్పైపుడు తొలిసారిగా 'సోఫా' అరంభం అయింది. సన్నగా తెల్లగా తున్నరలాగా మీద పడసాగింది. వాన కురుస్తుండమకున్నాం. అది మంచు అనీ, యిప్పుడు పడుతున్నది చాలా తక్కువనీ, పోజు పోసు పెద్ద పెద్ద పువ్వుల్లా పడుతుందనీ మాతో వచ్చిన మన తెలుగు సోదరులు చెప్పారు. చివరయినా అదే నేను మొదటిసారి చూడటం! సంతోషం పట్టలేక చిన్నపిల్లలా చప్పట్లు కొడుతూ గంటలు పెట్టాము. అప్పటికే నేను కలవరిస్తున్నా. లూ మంచు వాన పుడు పడుతుందా అనీ! గుమ్మడి గారు, మధుగారు నా అల్లరి చూసి "మన అమ్మాయికి పెళ్లి అయినా చిలిపితనం వదలేద్దా"న్నారు ఒకేసారి. పక్కనున్న తెలుగు సోదరులతో గుమ్మడిగారు "చూ అమ్మాయికి రెండే కోర్కెలండీ! మంచుతో నడవటం, మంచి మొగుడు దొరకటం—యీ రెండు కోర్కెలూ తీరాలి" అంటూ నవ్వారు. నేనూ వారితో పాటు నవ్వేశాను.

కాళ్ళ దగ్గరికి నడుస్తున్నాం. ఆ కాస్త దూరం నడిచేలోగా మొహం మీద మేం నేనుకున్న ఓవర్ కోట్స్ మీద బూడిద పల్లినట్టు మంచు పేరుకు పోయింది. యుద్ధంలో మరణించిన వీరుల ధైరీలు, వారి పుత్రులు, యుద్ధరంగపు చిత్రాలు మొదలయిన వాటిని అక్కడ ఒక చిన్న మ్యూజియంలా అమర్చారు. ఆంధ్రులకి వెళ్లి చూశాం. యుద్ధంలో పులుకుంట్ల వారి చాయాచిత్రాలు, శిథిలాలు

ఎంతో విషాదకరంగా ఉన్నవి. ముఖ్యంగా యుద్ధంలో ప్రాణాలు కోల్పోతూ ఒక అయిదేళ్ల పసిపాప రాసిన పుత్రులంతా సారాంశం వింటూంటే మనసు కరిగింది. కంట నీరు తిరిగింది. చిరిగిపోయిన ఒక చిట్ట కాంతితో రష్యన్ తో 'అమ్మా, నేను చని పోతున్నా. నన్ను చూడకుండా మీరంతా ఎక్కడ ఉన్నారో?' అని రాసిన ఆ పుత్రులం అతిభద్రంగా ఉంచబడింది. తెలుగు చిత్రాలు దాని అర్థం చెప్పాయి. యుద్ధం ముగిశాక దొరికిన శవాల్లో యీ అయిదేళ్ల పసిపాప బిగించి పట్టుకున్న పిడికిట్లో దొరికిందిట యీ లేఖ. అంతవరకూ మంచు కురిసిన అనందంతో ఉన్న నా మనసు—ఈ విషాదగఢ వివ్రాక, యీ చిత్రాలు చూశాక తెలియని బాడతో నిండిపోయింది.

మార్గమధ్యంలో యింకొక చరిత్రకు సంబంధించిన చిత్రం చూశాం. ఒక ముఖ్యమయిన కూడలి సరికి వంద అడుగుల ఎత్తున గుర్రాన్ని అధిరోహించి ఉన్న నల్లరాతి శిల్పం అది. తెన్స్ గార్డ్ నగరాన్ని మొదటిసారిగా నిర్మించిన మహనీయునిది. పారిస్ లాంటి పట్టణంలా రమ్యంగా రూపొందించాలని అక్కడి ఇంజనీర్స్ ని పిలిపించి నిర్మించిన వ్యక్తిట! (పీటర్ ది గేట్.) యుద్ధం జరిగే రోజుల్లో శత్రువుల్ని ఎదిరించి పోరుతూ, అంత ఎత్తున ఉన్న యీ శిల్పాన్ని శత్రువుల శతములుకు ఆహూతి కాకుండా ప్రార్థనా యిసుకతో కప్పి వేశారుట! అంతేకాక, యింకొక విషయమూ అక్కడి వారు చెప్పారు. ఒక కొండరాయిని కొన్ని వేలమంది కూలీల చేత ఆ ప్రదేశానికి తెప్పించి, ఆ శిల్పాన్ని చెక్కించారుట. మరో చోట వేడినీళ్ల స్ప్రింగ్ పూజ ఉన్నది. అందమయిన శిల్పాలు, జలయంత్రాలు—పట్టణం మధ్యలోనే ప్రవహిస్తున్న విశాలమయిన నదులు, రెండు తీరానూ కలిపే చక్కని బ్రిడ్జలు—సీనిస్టిలీని చూసుకుంటూ హోటల్ చేరాం.

'అరిటాజ్' ప్రపంచ ప్రసిద్ధిగాంచిన మ్యూజియం. నాలుగున్నరకి అక్కడికి వెళ్లాం. వెళ్లాం అనిటం కంటే పరుగెత్తుకు వెళ్లాం అంటే ఉచితంగా ఉంటుందేమో! మాకున్న వ్యవధి చాలా తక్కువ. రెండుంటల్లో ఏం చూడాలం? మ్యూజియంమీద విజయంగా చూడాలంటే ఒక నెలయినా పడుతుందిట! అంతటి మహత్తర వస్తుప్రదర్శనశాల.

ఈ ప్రదర్శనశాల 'కింగ్ జార్' యొక్క రాజభవనంలో స్థాపించబడింది. నెలరోజులు చూడవలసిన దీన్ని రెండుగంటల్లో ఏం చూడగలం? అయినా

వెళ్లాము. ముఖద్వారం దగ్గరి నుంచే నిలువెత్తు పాలరాతి శిల్పాలు యిరువక్కలా అమర్చబడి ఉన్నవి. నాలుగు విశాలమయిన గదులను దాటించి మమ్మల్ని ముఖ్యంగా చూడవలసిన బంగారు విభాగాన్ని చూపించటానికి తీసుకువెళ్లారు. మేం దాటిక వాటిని గురించి చెప్పే కంటే, రాజప్రాసాదాలని ఇబిజే బాగుంటుంది.

ముఖ్యులయిన వారికి, ప్రభుత్వం తంపున వచ్చిన వారికి మాత్రం దగ్గరుండి యీ బంగారు విభాగాన్ని చూపిస్తారు. మా డేటలోని హేండ్ బ్యాగ్ అన్న బయటి వాళ్లకి అప్పడేపు లంతా యింకొక వెళ్లాం. రెండువేల సంవత్సరాలకు ముందు దొరికిన బంగారం రోమన్ రాజులు ధరించిన కిరీటాలు, క్రియోసాతా ధరించిన కొన్ని ఆభరణాలు, కింగ్ జార్ యొక్క ఆభరణాలు, స్త్రీల ఆసరణాలు, రత్నాలు పొదిగిన వివిధరకాల ఆయుధాలు అప్పటి రాజులు వున్న యోగించిన ముక్కుపాడి డబ్బులు, రకరకాల ఆకారాలతో వజ్రాలు, రత్నాలు పొదిగినవి చూపారు. వాటి అందం చెప్పనలవికాదు. వారు 'ఫిప్పి'గా అంటే అందంగా టేబిల్ స్పెష అంకరించు కునే సామగ్రి—నెమలి ఆకారంలో, సోఫాబేల్ ఆకారంలో, పక్షి ఆకారంలో—వజ్రాలతో చేసిన వస్తువులు ఉన్నవి.

ఎక్కువగా మనకు ఆకర్షణ కలిగించేది ఒకటే. మనం యీనాడు విడి అతి హెడరన్ (అధునికం)గా భావిస్తున్నామో, అది రెండువేల సం.రాల కిందటే వారు ఉపయోగించారు. అది 'రిస్ట్ వాచి'లు. ఈ రోజున మనం మిళ్ళో వాచి, చేతి వేలికి వాచి, మణికట్టుకు వాచి, గొలుసు వాచి—ఎన్నో రకాల వాచీలు ధరిస్తున్నాము. వారు యివి మాత్రమేకాక వాకింగ్ స్పీక్ (చేతికర్ర)లో కూడ వాచీలు అమర్చుకున్నారు. చిన్నప్పుడు మన అమ్మమ్మలు మనకు కథలు చెప్పేవారు. 'రాజకుమారుడు బంగారు కవచం ధరించాడనీ, నవరత్నాలు పొదిగి బంగారు జీను గుర్రానికి వేశాడనీ... యిట్లాంటివి. నిజంగా అక్కడి యీ వస్తువులన్నీ ఉన్నవి. బంగారు జీను, దానిపై వజ్రాలు పొదిగబడి ఉన్నవి. ఇటువంటి వివిధ వస్తువముదాయాన్ని చూసేందుకే ఉన్న రెండుగంటల కాలమూ సరిపోయింది.

మాసేవే సైదు అయిందిని గుర్తుచేస్తూ గణగణ గంటలు మోగాయి. బయటికి వచ్చే శాంతిని వెళ్లిపోతూ దారిలో ఉన్న మరొక స్థితి

చూస్తూ వచ్చాం. నాలుగయిదు విశాలమయిన హార్వ్ దాటాము. ఒక్కొక్క గది ఒక్కొక్కరకమయిన డిక్టేన్తో చేయబడిన ఫ్లోర్. వెక్స్ పైన అంత అందమయిన రంగోలి (అంటే ముగ్గులనవచ్చు) మనం చూడలేము. పాలరాయిలా మెరుస్తూ అడుగు వేస్తే కాలా జారేబట్టుగా వుంది. ఆ గదుల యొక్క రూఫింగ్ పలువిధాలు. పెద్దపెద్ద శాండి లర్స్. ఈ విశాలమయిన హార్వ్ నే 'వార్ అండ్ పీస్' (రస్యస్) మోటింగ్ కూడా జరిగిందని చెప్పారు అక్కడివారు. 'మెయింటింగ్ విభాగం కూడా వుంది కాస్త ముందు. మా గైడ్ ఒక తైలవర్ష చిత్రం ద్వారా ఆపి, దాన్ని గురించి చెప్పింది. చెరసాలలో కటకటాల వచ్చు శిరస్సు ఉంచి, చిక్కి శిశుమయిన ఒక పురుడు. ఒక వడుచునీళ్లు యినతలి నుంచి ఆ పురుడికి తన నన్నంతో పాలు యిస్తున్నట్లు చిత్రించాడు చిత్రకారుడు. మరదావస్తాలో వున్న ఆ ముడుగుల ఆ యువతికి కన్నులొడ్డి. మృత్యు ముఖం నుంచి తప్పించేందుకు వేరే మార్గం లేక, యీ విధంగా తన తండ్రిని కాపాడుకున్న ఒక కుమార్తె చిత్రం. ఎంతో హృదయ విదాకమయిన చిత్రం. చిత్రకారుడి పూసా మెచ్చుకోకుండా వుండ లేదు.

లోపల దిపాలు కూడా ఆవిర్భవించాయి. పూర్తిగా చూడలేకపోయామనే అనుభవంతో, చూసిన వాటి గొప్పతనాన్ని తెలుసు మేముంటూ బాగాను రోడ్ విడదకు వచ్చి, కార్లలో హోటల్ చేరుకున్నాం. మాతో వున్న నాలుగు సోదరులు 'యంతి నుంచి' మరలా సరిగా చూడకుండా మేము వెళ్లిపోతున్నందుకు ఎంతో బాధపడ్డారు.

రాత్రికి మేం తిరిగి మాస్కో వెళ్లిపోవాలి. ఎనిమిదిన్నరకి స్టేజీ మీదకు వెళ్లి కనిపించాం. నన్నా మాట్లాడమన్నారు. నాకు తోచిన రెండు మాటలు చెప్పాను. రాత్రి వచ్చేందు గంటల రైల్వే జరిగి మాస్కో జరుగుతోంది.

28వ శతాబ్దం ఎనిమిదన్నరకి మాస్కో వగరం చేశాము. అక్కడికి వెళ్లగానే మా చిత్రం "ఎర్రవీ మంటుకు" రేడియో బాక్సాలో ప్రదర్శనకు వ్యవహరించి తెలిసి ఆనందించాము. మాస్కోలో మా చిత్రం 30వ చూపించే ఏర్పాటు జరిగింది. పదికొండంటికి ట్రేక్ ఫార్వర్డ్ తీసుకున్నాం. మన సోదరులు అక్కడ కొందరు హాస్టల్లోను, మరికొందరు వేరే ఫ్లాట్లోను, ఉంటున్నారు. వారు మమ్మల్ని భోజనానికి ఆహ్వానించగా వారి ఫ్లాట్ కి వెళ్లం.

అక్కడ మనదేశంలోలా వంట మనుషులు దొరకరు. మగవాడయినా, ఆడదయినా ఎవరి వనరులూ వారు చెక్కబెట్టుకోవలసిందే. అందువల్ల ప్రతిభారీకి ముఖ్యంగా చదువులకు వెళ్లిన వన సోదరులందరికీ వంట చేసుకోవటం తప్పకుండా వచ్చి వుంటుంది. రోజూ చేసుకోకపోయినా, మన భోజనం తినాల్సిన వుడు తప్పదుగా. వారి వంట యింటలోకి జోరబడ్డాం అంతా. అప్పుడు కోసం తప్పించిపో బ్రౌంబాయి మిక్రూల్స్ కూడా మాతో తీసుకువెళ్లం. విసెన్ రిజర్వ్ వాతో వంట యింటలో చేసింది. మీరంతా మా ఆతిథ్యం కనుక, మీరు వంట చేయరాదని, నేను చేస్తానని చూస్తూ కూర్చోవడం ఆమెకు బాధ తోట్టేకాదు.

ఒక్కొక్కరం ఒక్కొక్క వదార్తం తయారు గాము, వంతుకుకూర్చి, పెను పెచ్చు చేసు

సొదారు గుమ్మడిగారు, కోడిగుడ్డుతో ఒక వదార్తం మధుమాదనపుగారు—నాన్ విజిటేరియన్ ఆంధ్ర సోదరులు...యితా ఒక వంట చేశాం. వంటలు పూర్తి కావటానికి రెండున్నర ఆయింది. అసలే అకలి! అందుకోను మన వంటకాలు, వాటి సువాసనలతో ఆకలి మరి ఎక్కువయింది. 'టేబిల్ సైన్' సేర్వి పెట్టబడ్డ ఆ వదార్తం మీదకి దాడి చేసినట్లు వదార్తం. నాకయితే మనం తింటున్నామా లేక మాయం చేస్తున్నామా అనిపించింది.

అవును మరి! దీనితో ఆశ్చర్యవదలంపెండేమీ లేదు. మన భోజనాలన్నా, మనవారన్నా—అలా దేశంకాని దేశాల్లో లభిస్తే అలానే వుంటుంది. అక్కడ ఏళ్ల తరబడి వుండే మన భారతీయులు, మన వంటలే చేసుకు తంటారు. వంటలు చేయటం మూడుగంటలు పట్టినా, తినటం మాత్రం 15 గంటలతో అయిపోయింది. బొంబాయి మిక్రూలు చప్పుగా చూపిలు తివేవారేమో—యీ ఉప్పు, కారం వోటికి తగలగానే వారికి మరి వలించి "బహల్ అచ్చా పై" అంటూ గిన్నెలు ఖాళీ చేశారు. అదంతా యిప్పుడు తలచుకొంటే ఒక కలలా, మరపురాని పంపుటవలా వుంటుంది.

పంటన్నీ కరంగా భోంచేసి నాలుగున్నరకి హోటల్ చేరాం. విడింటికి మా లీడర్ ఇండియన్ అంటేనే వారికి, పరిశ్రమకు చెందిన ముఖ్యులకి డిన్నర్ యిచ్చింది. మేమూ ఉన్నాం కాని, ఎవరం ఏమీ ముట్టుకోలేక పోయాం. మన ఆంధ్ర సోదరుల్ని బొంబాయివారు తొమ్మిందిటికి వారి రూమ్ కి రమ్మని ఆహ్వానించారు. వారు రాగానే ఆరుగంట కబుర్లు చెప్పుకుని అందరం కంపి రోడ్డు మీద వడుస్తూ, మెట్రోస్టేషన్ కి బయలుదేరాం. మనదేశంలో మేము అలా స్వేచ్ఛగా రోడ్

మీద వడవాలని ఎంతో బంబరవడతాంకానే పడినందుకు అవకాశంలేదు. ఎప్పుడయినా భయపడుతూ బయటికి వచ్చామూ, మా అభిమానుల ధాటికి అట్టుకోలేక వెళ్లిపోయాము. అలా రోడ్ మీద విశ్రుద్ధ వాతావరణంలో, మంచుతో నడుస్తూ వుంటే చెప్పలేని ఆనందం అనుభవించాను నేను. నాకు నడవడం అంటే ఎంతో సరదా.

రాత్రి వచ్చేంటంటి దాకా నది మెట్రోస్టేషన్ వచ్చే చూశాం. బొంబాయి వారు చూడటం యిది మొదటిసారి. మేము రెండవసారి. వాళ్లంతా ఎంతో ఆనందాశ్చర్యాలతో మునిగిపోయారు. ఒక మెట్రోస్టేషన్ నుంచి రోడ్ మీదకి వచ్చాం. టాక్సీలు వున్నా సరదాగా అందరం బస్సుతో ఎక్కాం. బస్సుతో డ్రైవర్ తప్పి కండ్లక్లర్ లేదు! ఒక బాక్సీతో టికెట్స్ ఉన్నవి. డబ్బు చేయగానే టికెట్ బయటికి వస్తుంది. "ఇలా అయితే టికెట్ తీసుకోకుండా, ఎవరైనా మోసం చేయాలని డబ్బు చేయకుండా కూచున్నారనుకోండి, అప్పుడెలా?" అంటూ, మా సందేహాన్ని వెలిబుచ్చాం. "ఇక్కడ అలా ఎవరూ చేయరు. నితినిజాంతులకు విలువ యిస్తారు. ఇంతవరకు అలా ఎక్కడా జరగలేదు. ఒక బస్సుతోనే యీ వర్తతీకాదు. చాలా చోట్ల యిదే విధంగా వుంటుంది. ఈ దేశంలో దొంగజనం వుండదు. మోసం వుండదు. ముఖ్యంగా ధిక్కారాల్లు అనలు కనిపించరు." అని చెప్పారు. ఆ మాటలు నిజమే! పదిహేను రోజుల్లో ఎక్కడా మాకు ధిక్కారాల్లు మచ్చుకి కూడా కనిపించలేదు. అన్నివిధాలా ఎంతో ప్రశంస చెందిన దేశమిది అనిపించింది. హోటల్ కి తిరిగివెళ్లాం. సోదరులు సెంపు తీసుకుని ఆమ వెంట్రుకకు కదిలారు.

(ఇంకావుంది)

వేసవికాలం వస్తుందని భయపడారా?

అవసరం లేదు — అలోకా కాండల్ ఫుడ్ పేస్ - టాల్కు & అల్పర్వన్ పొదర్లు ప్రమముగా వుపయోగించిన, వేసవి తానమే తెలియదు. చెనుట గులలు, చర్మము మంటలు వగైరాలను నివారించి, శరీరమును చల్లగాను, మృదువుగాను వుంచును. ఉదయం స్నానానంతరము అలోకా కాండల్ ఫుడ్ అల్పర్వన్ పొదర్ శరీరమంతా చల్లుకొనినచో, దినమంతా చల గా, హాయిగా వుండి వసులు చూసుకోవచ్చును. సాయం స్నానానంతరం చల్లుకొనిన రాత్రి హాయిగానిదవచ్చును. ఉపయోగించండి అలోకా కాండల్ ఫుడ్ పొదర్లు. వేసవికి మేల్లెనని.

విజయ తెలికల్లు, మద్రాసు - 7.

తేముకు నిర్వచనం

☐ "రామక్రిష్ణకు మశూచి....." నిలుపునా వణికిపోయింది రాధ. తన బావకు మశూచి— అనకు కాబోయే జీవిత సహచరునికి మశూచి! భగవాన్!! ఎంత నిర్ణయదనయ్య. నేరంచేస్తే నేరస్థునికి శిక్ష విధిస్తున్నాడు మానవుడు. కాని, ఏ నేరంచేయని బావకు యింత పెద్ద శిక్ష విధించుట నీకున్యాయమా? నీ పూర్వం మానవ పూర్వాయంకన్నా కఠినమైనదా??

కనుకొలకులనుండి కందిన చెక్కిళ్ళు మీదుగా జాలువారే కన్నీటిని జారిపోయే సమీపంలో తుడుచుకొని, తిరిగి పుత్రరం చదవటం మొదలుపెట్టింది రాధ.

...మశూచిపడి లే..నప్పటి నుండి రామకృష్ణలో చాలా మార్పు వచ్చింది. ఇదివరకులా పుత్రాహంగా వుండటంలేదు. ఏకాంతతను కోరుకుంటున్నాడు. పిచ్చిగా యేదో అలోచిస్తాడు. తెలియని బాధ యేదో ప్రవేశించింది వాడిలో. కొన్నాళ్ళు నల్లమార్పు జరిగితే వాడిలో మార్పు రాబట్టవచ్చని మోనమ్మకం. అందుకే వాణ్ణి విశాఖ పంపిస్తున్నారు నాన్నగారు, రెండు రోజుల్లో, నీ సాన్నిధ్యంలో వాడు అప్పుకుండా మారుతాడని వా నమ్మకం.

— ఆశిస్సులలో,
మీ వదిన.

హోరున వీచే సముద్రపుగాలికి డోర్కట్టెన్ను పైకి లేచిపోతున్నాయి. రాధ చేతిలో పుత్రరం రెవరెవలాడింది. "బావ అందమైన ముఖం నిండా నల్లని మచ్చలు, గుంటలు..... భగవాన్!!" ఎదురుగా టేబిల్మీద ఫోటోలో రామక్రిష్ణ నవ్వుతున్నాడు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ, త్రిశుల్కూ వుండే బావ మూగగా తయారయ్యాడా! అందరితో కలసి తను నవ్వుతూ నవ్వించేబావ యీనాడు యేకాంతంగా పిచ్చిగా అలోచిస్తున్నాడా! కుదరదు.. అలా ఎన్నటికీ కుదరదు. తన బావ మునుపటి మనిషిలా కావాలి. బావ అధికారంపై ఎప్పటిలా చిరు నవ్వులు చిందాలి. చిందేలా తను చేయాలి! బావ తనవాడు!! తన బావగురించి అనేమైనా చేయగలదా! స్థిర నిశ్చయానికి వచ్చినట్టు గంభీరతను పుంజుకొంది రాధ.

స్టేషన్లో, చిరునవ్వులు చిందిస్తూ తనకు స్వగతం పక్కాదానికి వచ్చిన రాధను చూచి యెంతో సంబర పడిపోయాడు రామక్రిష్ణ.

బంగారు కాంతులినే వసుపు పన్నెగల రాధ ముఖ వర్ణస్పృ, ఎన్నెన్నో వింత వింత భావాలు స్ఫురించ జేయగల ఆమె గుండ్రని అందమైన కళ్ళు, అలాటాన్ని తీర్చిదిద్దిన కుంకుమ, నన్నని నడుము, పిరుదు అను జయించిన నల్లని శిరోజాలూ, "అబ్బ! దేవతా సౌందర్యాన్ని మరపించగల రూపమే రాధ. రాధ నిజంగా రాధదేవే!!" అనుకున్న రామక్రిష్ణ చటుక్కున తన ముఖం చేత్తో తడుముకున్నాడు. నల్లని మచ్చలూ, గుంటలతో తన ముఖం..... తను కురూపి— రాధ ప్రక్క తను నిజంగావే

కోటిపల్లి పీఠవెంకట సతనన్నారాయణ

కురూపి. మరుక్షణంలోనే రామక్రిష్ణ వెల వెల బోయాడు.

“బావా!” అంటూ తనకు దగ్గరగా వచ్చి వచ్చే రాధను చూచి, అవమానంగా, తప్పుచేసినట్టు, నేరను నిలా తలవంచుకొన్నాడు రామక్రిష్ణ.

“ఏది చేసిన నిరీతినికీ మనమేం చేయగలం.” అనుకుంది రాధ మనస్సులో. యోగక్షేమాల అడిగిన తర్వాత, “రా బావా! ట్రయన్ చాలా లేబయ్యింది. ఎప్పుడు బయలుదేరావో యేమో. ముందు యింటికి. తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చు.” అంది రాధ.

ఏదో సిగ్గుపడుతున్నట్టు రాధ ముఖంలోకి చూడలేక చాటున్నాడు. ఏదో అలోచిస్తున్నట్టు రాధ ప్రక్కన ఉన్నప్పుడు రామక్రిష్ణ. కారులో స్టీరింగ్ బగ్గర కూర్చున్న రాధ ప్రక్కనే ముఖావంగా చూస్తున్నాడు రామక్రిష్ణ. కారు నికొని విత్తు. లాల్ రోడ్డుపై ఎక్కుతూ దిగుతూ జర జరా దరిగెడుతోంది. నవ్వుతూ ఏకీషిల. చెపు తోంది రాధ. ఆతనిని మాత్రం ఆమె నవ్వింద లేకపోతోంది. మధ్య మధ్య రాధచేసే ప్రశ్నలక చాల ముక్కునరిగి సమాధాన మిచ్చాడు రామక్రిష్ణ.

రోజులు వెనక్కి జారిపోతూనే వున్నాయి. రామక్రిష్ణలో యేమాత్రం మార్పు రాబట్టలేకపోతూంది రాధ. ఒకరోజు సాయంకాలం పార్కింగ్ స్పేస్‌లో రాలింటికి వెళ్ళిన రాధ, రాత్రి ఎనిమిది దాటిన తరువాత తిరిగి వచ్చింది. ఎక్కడా ‘జాబ్’ అని వెతుక్కుంటూ మెడమీదికి నచ్చింది.

పిట్టగొడనానుకొని తదేకంగా ఆలోచిస్తున్నాడు రామక్రిష్ణ. అప్పటికే మంచు బాగా కురుస్తోంది. ఎర్రల్ని ‘చెప్పు’ మనిసిమా చలిగాలులు వీస్తున్నాయి. మిల్టెన్ బ్రూంట్ వెచ్చల భూపలయాస్ ఆక్రమించుకొంది. నమ్రుడు మాత్రం తన హోష మానలేదు వెచ్చల కాంతులకు రేచినదే కెరటాలు పాలమబిగలా కనిపిస్తున్నాయి. దూరముగా అంగుల చేసిన వోడలు రంగు రంగుల దీపాల తోరణాలతో అలంకరించిన రాజభవనాల్లా కనిపిస్తున్నాయి.

“బావా!” రాధ పిలుపుకు వుత్తిక్కిపడి వెనుదిరిగిన రామక్రిష్ణ, రాధ ముఖంలోకి చూటిగా చూస్తూ నిలబడి పోయాడు. సహజ సౌందర్యణి రాధ, పాల మిగడవంటి తెల్లని పెర్లన్ చీర, తెల్లని వెల్వెట్ చోళీలతో వెచ్చల కాంతులకు పాల రాతి విగ్రహంలా మెరిసిపోతోంది. కాని, తన రూపం..... తన. ఆ అందమైన విగ్రహం ప్రక్క నిలవడానికే తగదు! విషాదగ్రస్తంగా మారింది రామక్రిష్ణ ముఖం. కన్నులనుండి రెండు కన్నీటి బొట్లు క్రిందికి జారాయి. ఆతని పరిస్థితికి అదిరిపడింది రాధ.

“అదేమిట బావా! ఏం జరిగింది..... ఎందుకా కన్నీరు?” అంటూ కన్నీటిని తుడవబోయిన రాధ చేతిని, తన చేతితో పట్టుకొని “వద్దు రాధా! తుడవకు..... ఆ కన్నీళ్ళలా కారి, నా హృదయభారం తగ్గుతుంది.” అన్నాడు రామక్రిష్ణ.

“నీతో నువ్వే అలా బాధపడితే యీలా, అసలేం జరిగిందో చెప్పు బావా..... నేనేమిటా పాపమీల”

“లేదు రాధా! నీ పాపమేమీ లేదురాలో.”

“అయినప్పుడు నీ బాధేమిటో నాతో చెప్పకూడదా? నాతో కూడా చెప్పరాని బాధ నీతో వుందా! చెప్పు బావా..... చెప్పా” బ్రతిమాలకుంటోంది రాధ. “నీతో చెప్పకూడనిది కాదు రాధా! ఆనలు యిప్పుడే కాదు ఎప్పుడూ నీతో చెప్పరాని సమస్య నాకు వుండదు! కాని, ఇప్పుడు మాత్రం నన్ను బలవంత పెట్టకు. నా మనస్సులా వికలమై పోయింది.” రెండు కళ్ళూ మూసుకొని నిలబడ్డ రామక్రిష్ణను చూచి ఎంతో జాలి పడి పోయింది రాధ.

ఎలా బావను వోదార్చటం. ఏవిధంగా బావ మనస్తాపం పోగొట్టగలదు తన. అనలు బావ యంతగా బాధ పడటం దెసికి? అర్థంగాని సమస్యల మధ్య నెమ్మదిగా రామక్రిష్ణ చేతన పట్టుకొని “నడు బావా..... మంచు చాల ఎక్కువ పడుతోంది.” అంది రాధ. అప్రయత్నంగానే రాధననుసరించాడు రామక్రిష్ణ.

రోజులు గడుస్తున్నాయి. క్షణ క్షణమూ ఆతని గురించే ఆలోచిస్తుంది రాధ. నిమిష నిమిషానికి రామక్రిష్ణను సరిశీలిస్తూనేవుంది రాధ. ప్రతిరోజూ సాయంకాలం షికారుకని బయలుదేరి, అలా తిరిగి వచ్చేవారిద్దరూ. రాధ బలవంతమీదే రామక్రిష్ణ ఎదుటికి వచ్చేవాడు. తక్కిన సమయంలో యింటోన గడిపేవాడు. ఎప్పుడు చూడమన్నా ఆరనిముఖంలో నవ్వు కనిపించేదిరాదు. మూగగా ముఖావంగా వుండేవాడు.

ఒక సాయంకాలం షికారుకని రామక్రిష్ణను బయలుదేరలేనిది రాధ. ఇద్దరూ కారుమీదనవు, రామక్రిష్ణ మిషన్ దాటిన తరువాత కారు రోడ్డు ప్రక్కనే పార్కుచేసి దిగి యింట్లోకి నడచి వెళ్ళు తున్నారు. క్రిష్ణ రెండు చేతులూ మెనుకకు పెట్టుకొని మెల్లిగా నడుస్తున్నాడు. ఆమె ఆతని అడుగు జాడలను అనుసరిస్తోంది. ఇద్దరూ యిసుకలో ఒకరి ప్రక్క ఒకరు కూర్చున్నారు.

విరిగడవతోన్న కెరటాలు, ఆ వెనుక నీరమ వర్షంతో విశృంభంగావున్న నమ్రుద గర్భం. లేచిపడి కెరటాల్లో స్నానమాడే నల్లని బండలు. ఆ అపార పారావరాన్ని, మోకాళ్ళపై చుబుకాన్ని ఆనించి చూస్తోంది రాధ. వల్లని మూర్ఖకాంతిలో గోధుమవర్ణంతో మెరిసిపోతున్న యిసుకపై ‘రాధ’ అని ప్రేతో వ్రాసాడు రామక్రిష్ణ మెల్లిగా తల త్రప్పి చూచిన రాధ కింకలా నవ్వింది. ‘రాధ’ అని అతను వ్రాసిన అక్షరాలు ప్రక్కనే ‘క్రిష్ణ’ అని తను వ్రాసింది. చుటుక్కున ‘క్రిష్ణ’ అన్న అక్షరాలు చేతితో చెరిపివేసాడు రామక్రిష్ణ. విస్మయంగా చూసింది రాధ.

“అదేమిట బావా! అలా చేశావేం” బాధ ధ్వనించింది ఆమె స్వరంలో. “అలా వుండటాన్ని వీళ్లేదు, రాధ.”

“బావా! నీకు నేను తగనా” నిలదీసినట్టుదగింది

రాధ. “నీకే నేను తగనురాధా! నీవు దేవతా స్వరూపిణి..... నేను కురూపిని. నీవు ఆకాశంలో... నేను కటికి నేలమీద. నిన్ను నేను అడుకోలేను.”

చిన్నగా నవ్వింది రాధ.

“అయితే నన్ను దేవతా స్వరూపిణిగా చూస్తున్నావన్నమాట. అప్పుడప్పుడు బావా! నాకు కాబోయే జీవిత భాగస్వామి నన్ను దేవతామూర్తిగా చూస్తోంటే యింతకన్నా నేను జీవితంలో కోరుకొనేది లేదు!”

“వద్దు రాధా! అంత అభ్యుత్పాన్ని నాకు కల్పించకు. నీకు నేను తగను. యీ కురూపిని చేసుకొని నీవు ముఖించేవు.”

“బావా! నీతో నీవే కురూపిని కుంచించుకు పోతున్నావు. నీవు కురూపి కావు బావా! ఎన్నటికీ రావు.” సహజత పుట్టపడుతోందామె కంఠంలో.

“పేలవంగా నవ్వాడు రామక్రిష్ణ.

“నేను కురూపిని కాదూ! యిలా చూడురాధా....

యీ ముఖంలో నల్లని మచ్చలూ, గుంటలూ. చూడురాధా! ఇప్పుడు చెప్పు! నేను కురూపినేనా!” వల వలా కారే కన్నీటిని తుడిచి రామక్రిష్ణ ముఖాన్ని తనూ జాలిగా నిమరుతూ అంది రాధ:

“నా వ్రూహలో నాకన్నా నీవే అందిమై నవాడితి బావా! అయినా అందానికి అంత ప్రాధాన్యం యిచ్చకూడదు. ప్రతివాళ్ళకు వుండవలసింది మనో సౌందర్యం, కాని బాహ్య సౌందర్యంకాదు.” చెదిరిపో అతని ముంగురులను నవరిస్తోంది రాధ.

మరునాడు ఉదయం, ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలో తన పాత స్నేహితులను కలుసుకోవడానికి వెళ్ళిన రామక్రిష్ణ ఒక క్రొత్త వ్యక్తిని వెంటబెట్టుకొని తిరిగి వచ్చాడు. చిరునవ్వుతో ఎదురు వచ్చిన రాధ క్రొత్త వ్యక్తిని చూచి ఇంకినట్టు ఒక అడుగు వెనక్కి వేసింది.

“రాధా! యితను నా జూనియర్, క్లౌడ్ ఫెండ్, ‘పేరు రాజు.’ అంటూ పరిచయాల చేశాడు రామక్రిష్ణ. ముగ్గురూ రాధ గిడ్డంగీరావ్వులో కూర్చున్నారు. రామక్రిష్ణ, రాజు అని యివీ మాట్లాడుతున్నారు. రాధ ప్రేక్షకురాలిగా మిగిలిపోయింది. మధ్య మధ్య తనవేపు అదోలాచూచే రాజు చూపుల్ని రాధ గమనిస్తోనే వుంది. కాని, రామక్రిష్ణ స్నేహితునితో చిన్నగా నవ్వి సమాధానాలు చెప్పతోంటే రాధకు సంతోషమనిపిస్తుంది. కాసిలయిన తరువాత రాజు మేట్టికి వెళదామన్నాడు. రామక్రిష్ణ బాధపడడాడేమోనని రాధ కూడా బయట దేరింది. దారి పొడవునా వసపిట్టలా వాగుతున్న రాజును చూస్తే రాధకు చిరాకనిపించింది. సినిమా హాల్లో సహితం అదేగొడవ. పిక్చరు ఆయ్యేవరకు వోపికపట్టి బయలుపడింది రాధ. రాజు హాల్లకు వెళిపోతానని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు. రాధ, రామక్రిష్ణ కాస్తేపు బీచోలో తిరిగి వచ్చారు.

పిలు చిక్కినపుడల్లా రాజు వస్తూనే వున్నాడు. రాజు వస్తున్నపుటినుండి రామక్రిష్ణ యిదివరకటి కన్నా సంతోషంగా కనిపిస్తున్నాడు. మూగగా ముఖావంగా వుండటం లేదు. అప్పుడప్పుడు సరదాగా కబుర్లు చెబుతున్నాడు, బలవంతం లేకుండానే రాధ

వక్కడకి రమ్మన్నా వస్తున్నాడు. తనవల్ల కాక పోయినా ఒక స్నేహితుని వల్లనే నా తన బాప మామూలు మనిషిలా మారుతూ, సంతోషంగా వుంటున్నందుకు ఎంతో ఆనందించింది రాధ.

రాజా ధోరణి మాత్రం రాధకు వచ్చలేదు. తనని వఖఖ వర్సంతం విషపు చూపులు చూస్తూ వెకిలగా మాట్లాడే రాజా మాటలు విననట్లు వూరు కొనేది. ఒకసారి రామక్రిష్ణ యింటోళ్లేడు, రాజా వచ్చాడు. రాధ అతనితో మామూలుగానే మాట్లాడి, మర్యాదకు కూర్చోనుంది. "సినిమాకు పోదాం" అన్న అతని మాటలకు చిరాకుగా నోరు చిట్టించి, అభ్యంతరం చెప్పింది. మరొకమారు 'రాధా' అని అతని పిలిచినందుకు నిర్బంధపోయింది. "ఏమిటి లూ మనిషి చీరవ, యీతని పుద్దెళ్ళమేమిటి." అనుకుంది. రాజా వనర్తన చాలా అనవ్యం చేసింది రాధకు. రాజా రావటం ఆమె కిష్టంలేకపోయినా తన బాప ఎక్కడ బాధపడతాడోనని అభ్యంతరం చెప్ప లేకపోయింది.

చీకటి పడింది. చీకటిని తొలగిస్తూ వెన్నెల కూడా వస్తోంది. నన్నజాబలు వల్లంతో పోసుకుని మాలకట్టుకుంటూ రామక్రిష్ణ గదిలోనికి వచ్చింది రాధ. రామక్రిష్ణ చీకటి వూచలు చట్టుకొని బయటి ప్రకృతిని చూస్తూ నిలబడి వున్నాడు. రాధ వచ్చిన గుర్తే అతనికి తెలియదు. టేబిల్ దగ్గర కూర్చుని రాధ మాలకట్టుడం పూర్తిచేసి, మెల్లిగా అడుగులో అడుగువేసికొని రామక్రిష్ణ వెనుకగా వచ్చి, జాబి పూలడం అతని ముఖంమీదికి పెట్టింది. నన్న జాబి పరిమళాల గుబాళింపుతో క్రిష్ణ వెనుతిరిగి చూచాడు. సిగ్గు తెరలమధ్య రాధ ముఖాన్ని దించు కొంది. రామక్రిష్ణ టేబిల్ దగ్గరకు నడచి వెళ్ళి పోయాడు. తన బాప ప్రేమతో ఆ పూలమాలను తనకురులలో తురుముతాడను కోస్తూ రాధ లేత పూదయం చివుక్కునుంది. నవ్వుబోయిన ఆమె పడనం చివుబోయింది.

"రాధా!" రామక్రిష్ణ మెలుపుకు దగ్గరగా వచ్చింది రాధ. "రాధా! నిర్నీక విషయం అడగాలను కొంటు వ్వాను." అన్నాడు. ఏమిటన్నట్లు చూసింది రాధ. "అడుగు బావా." అంది. "రాధా! నీ జీవితం సుఖ మయంగా, నీ సూరేళ్ళ వంట మూడు పూవులు అరు కాయలగా వెలగాలనీ, నీ క్రేయస్సుకోరే వ్యక్తిగా నిన్నారాధించే భక్తునిగా చెపుతున్నాను. నన్ను చేరుగా అర్థం చేసుకోవద్దు."

అర్థంగాని ముఖం పెట్టింది రాధ. "ఏమిటి బావా క్రొత్తగా మాట్లాడుతావు. మూటిగా చెప్పగూడదూ."

"అదేరాధా! రాజా విషయంతో నీ పుద్దెళ్ళం?" "మొదట నీకు స్నేహితుడు, విప్రుణట్ట వాకు స్నేహితుడు. అంతే" అని సమాధాన మిచ్చింది రాధ.

"స్నేహితునిగానే కాదు రాధా! అన్నదలా రాజా నీకు నడచియిన పాదనీ, నీ అందానికి జాడీ కుదిరిన..."

"బావా!" రాధ గొంతు పలికింది. గతంలో పూహించని యిక పూహించదని యీ విషయ పరి స్థితికి ఆమె కంపించింది. కన్నీటి చుక్కలు, చీక ధారగా చెక్కిళ్ళు మీదగా కార్చి పూహిత పాలు వంపులుగా లే పడే ఆమె చిర్చిల్లి లడిపి చేస్తు వాయి. ముసుగుంటితో క్రింది పెడనని వొక్కి పెట్టి పొంగివచ్చే దుఃఖాన్ని అన్వేషించింది. కన్నీటి పొరల మధ్య రామక్రిష్ణను చూడలేక

ప్రేమకు నిర్వచనం

గిరుక్కున వెనుదిరిగి బయటికి పోబోయింది. ఆలోచించి పోయాడు రామక్రిష్ణ, రాధ పరిస్థితికి. వారిద్దరి మధ్య జరుపుగా లేండు రోజులు దొర్లిపోయాయి. ఆ రెండు రోజులు రాధ రామ క్రిష్ణకు కనిపించనే లేదు. రాధను చూడటానికై రామక్రిష్ణ కూడా ప్రయత్నించలేదు. వగలంతా యెక్కడెక్కడో తిరిగివారు చీకటిపడేటప్పటికి ధంటికి చేరుకునేవాడు.

మూడోనాడు చీకటి పడిన తరువాత యింటికి తిరిగివచ్చాడు, ప్రాద్దు టే వెళ్ళిన రామక్రిష్ణ తిన్నగా అరగిది రలుపుకు తీసికొని రోనికి వెళ్ళాడు. గడంతా చీకటిగావుంది. రైట్ చేసి కుర్చీ, టేబిల్ కు దగ్గ రగా లాగకొని కూర్చున్నాడు. చీకటిగుండా తెలు తెరలుగా వచ్చే సముద్రపుగారికి టేబిలు మీద వున్న కాగితం, పేపరువెయిట్ క్రింద టవలు పి కొట్టుకొంటోంది. క్రొత్తగా వున్న ఆ కాగితాన్ని చేతిలోకి తీసికొని చూచాడు. 'బావా', అని వున్న సందోధనకు ఆశ్చర్యపోయి చదవటం మొదలు పెట్టాడు రామక్రిష్ణ.

బావా,

ప్రట్టినప్పుడే నేను నీ భార్యని అత్యయ్య అందలు. పెద్దలవాక్కు వేదవక్కుని నమ్మేనను, అది జరుగుతుందని కూడా నమ్ముతున్నాను. చిన్న తనంలో అందరి పిల్లలతో కంటి అడుకొనే దాన్ని, కాని నీవు దగ్గరగా నన్నే చచ్చే సిగ్గు ముంచుకొని దూరంగా పరిపాలించావు. గుర్తుందా! అంత సిగ్గుందుకో నాకు పూహ పోసిన అరువాత తెలిసింది. విన్న వా భర్తగా పూహించుకోవచ్చును పూహ లోపు సరిదార్చి అధిగమించి మైకంలో పడిపోయే దాన్ని. వయస్సు వచ్చేకొరిది నా పూహ జగత్తులో సింహాసనాపురిష్టించ గలిగావు, వాకలర్ల కాపురం చెయ్యగలిగావు. ఆ కలర్ల తీరుగా, అలాగే నుండి పోతే ఎంతో బావుండునని పిస్తోంది. కాని, ఒక్క విషయం మాత్రం విజయ బావా, శారీరకంగా కాబోయినా, మానసికంగా నీతో వ్యభిచరించాను. ఒక విధంగా నేను పితవసనే చెప్పవచ్చు. గర్భగుడిలో వున్న అమ్మవారి విగ్రహాన్ని భక్తుడు రోజూ పూజించి వేసేటటుంటాడు. ఆ భక్తుడు అమ్మ వారిని పవిత్రనిస్తానంతో, భక్తితో పూజిస్తున్నాడు. అతిపి దృష్టిలో అమ్మవారు ఒక్కరే దేవత. కాని, అమ్మవారి దస్తిలో అతలిత పాలు తనని ఆరా ధించే భక్తు అనేకమంది. ఆ భక్తుడు అమ్మవారి కిచ్చినంత వస్త్రుత స్థానంతో నన్ను కూర్చుపెట్ట నీవు నన్నారాధిస్తున్నావు లేదే నీవు చేసిన పెద్ద పాపాలు. అమ్మవారికి భక్తుడికి మధ్య వన్న సరిం ధమ మెరు నాకూ నీకూ మధ్య వన్న సరిబంధం వేరం. రెండింటికి కిచ్చి యోజనాల లేదావుంది. నీ పూడియంతో పెన్నరమ్మ న స్థానాన్ని పొందగలి గాను, కాని సామాన్య దృష్టితో నన్నర్థం చేసుకో లేక పోతున్నావు. క్షణికమైన అందానికి అంత ప్రాధాన్యం యివ్వటమే నీవు చేసిన పాపాలు. అనలు అందంగాలేది భగవత్ప్రసాదమైన యీశ్వస్థిలో యేదీ లేదు. అందమైన నాయా స్థితిలో అణు అణుపూ అందమైనదే, యీ అంద చందాం తార తమూలు, పెచ్చు తగులు మామ దృష్టిలో

మోతమే. అందానికి మూల పెరుగా వర్ణించే చందమామలో పిల్లనుపులు రెవ్వు? పిల్లని పిచ్చు లున్నంత మాత్రాన కంబుని అందం తగ్గి పోయిందా? మచ్చలుండబట్టే చంద్రుని అందా నికీ, తెలుపుదానికి మరింత ప్రాధాన్యం వచ్చింది. బావా! యిప్పుడైనా అర్థమైందా, నీ వెంటగా నన్నర్థం చేసుకున్నావీ. నీతో వి ప్రతి అణుఅణువ్వనూ పరిశీలించి అర్థం చేసుకోగలిగాను. తేనెరం రూ పొన్ని ప్రానిపడికగా తీసుకొని నీవు నన్ను దూరంగా నుండా లని ప్రయత్నిస్తున్నావు. నీవు నన్ను దూరంగానే వుంది, గర్భగుడిలో వున్న అమ్మవారి పూజించే భక్తునిగా నుండాలనుకుంటే, భర్తతోనే గుడి తలుపులు మూతగదితాయి, అమ్మవారి దర్శనం నీకు కరువవుతుంది. అమ్మవారు గర్భగుడిని భేదించు కొని నీకు కనిపించని రోజానికి వర్ణిచేసింది. బావా! యిప్పుడు తొలిపుటల్లో నాకు కాబోయే జీవిత భాగస్వామిగా నీకు నా పూదయన్ని అంతంత చేసు కున్నాను. ఒకరి కంటిత మిచ్చింది, యింకొకరి కంటిత మివ్వటానికై ప్రయత్నించటం లోకపెరుద్దం. అది జరుగకూడదు. జరుగ కూడదు బావా! నీవు ప్రయత్నించేనా జరుగదు. ఈ దీనురార్చి అనుగ్ర హించు బావా, నర్తనం నీ కర్పించుకోవడానికై సిద్ధంగా వున్నాను. ఆ అద్భుతాన్ని నాకు కలుగజేయ బావా! కలుగజేస్తాననే అనుకుంటున్నా, అంతోనే ముగిస్తున్నా.

— రాధ.

అయితే తనంత గాధంగానూ రాధ కూడా అని ప్రేమిస్తోంది. రాధకు అను కురూకాడు! తన రాధకు తను క్రిష్ణుడే!! గోదావరి వరదలా సుఖ్య తిరిగి పొంగింది రామక్రిష్ణలో అనందం. "నీ అక్కాదాకాణి, చదువుల నర్తన, పొందగలతి మీదు మిక్కిలి చెప్పింంటే అమ్మత పూదయణి రాధ అడుకు అనే అన నర్తనం అర్పించుకోవ దానికి సిద్ధంగా వుంది. ఇంతకన్నా తనలేకావాలి. అని నరంగా రాధ మనస్సు వసించను. పది రాధ! రాధక్కడుంది."

రెండుగురిల్లో రాధ గదిలో ప్రవేశించాడు రామ క్రిష్ణ. గడంతా చీకటిగా వుంది. రైట్ చేశాడు. టేబిమీద వెళ్ళితో చదుకునుంది రాధ. రెండు చేతులూ గుండెలమీద పెట్టుకొని అత నుకు మరంగా వదుకునవచ్చు ఆమె క్షుణ్ణమండి కన్నీటి ధారలు చెందలు మీదుగా కారిపోవ్వాలు.

"రాధ!" ఆమె ముఖం మీదికి పరిగి పొరడు రామక్రిష్ణ. మెల్లిగా కళ్ళు పిప్పిన రాధ, "బావా!" అంటూ రామక్రిష్ణ కంఠాన్ని రెండు చేతులతో పట్టుకొంది. ఇతని ఆమె మీది లాగిపెట్టాడు, చెంఱ మోడుగాదారే చెప్పుటి క్షీణిని రుదిచి వేస్తూ "నన్ను..... మిగించు రాధ!" అన్నాడు.

మిడుగా నివ్వలేదే రాధ కదనం. బయటి నుంచి నన్నజాబి పరిమళం గుమ్మన గుబాళింపు కొట్టాయి.

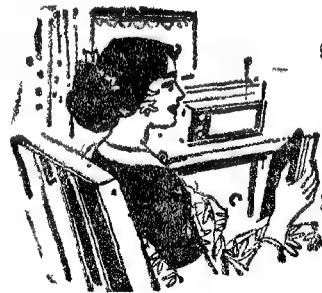
"రాధా! కిక్కం నన్నజాబలు మీదుకు చూస్తూ వ్వాను." అన్నాడు రామక్రిష్ణ. ఒకరినొకరు అను కొనే నన్నజాబి పండి దగ్గరకు వచ్చెను. పూల గుర్తులకోసం రాధ చీడుగాటి కురూలలో అందిగా అనుర్పాడు రామక్రిష్ణ.

క్రిడాంగంకో

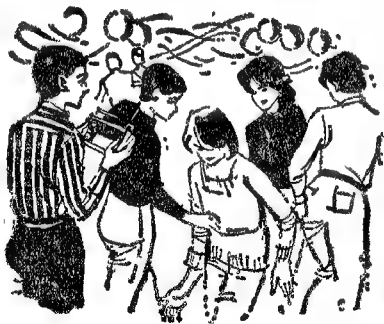
అనుభవించే
అనందమంతా
ఘంటిలోనే
అందిస్తుంది...

విహార యాత్రల్లో
అమ్మవిభా
విహారాన్ని
అనుస్తుంది...

ఓంటరిగా
పున్నపుడు
ఉపశమనకారిగా
పుంటుంది...

పార్టీ ఏర్పాదైనావదే
వాటికి
జీవము నిచ్చేది.

హ్యాపీ

ప్రయాణాల వింతలు...

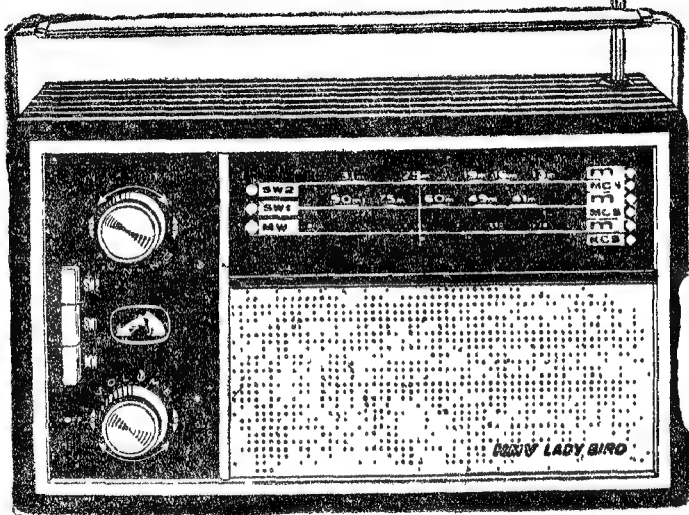
మీరెక్కడికీ వెళ్ళితే ప్రపంచంలోని

అటపాటలన్నీ మీ వెంటనే వుంటుంది.

ప్రతిచోట

మీ సహచరుడు

లేడి బర్డ్

■ ప్రాన్నివృత్తులు కమోద్దులు. 8 పీస్ స్టాంబులు.
కొత్తవంకమైన 8 అంగుళాల గుండ్రని హై-ఫైడ్స్,
బాడ్ స్పీకర్, పర్ఫెక్టుగా రిఫ్లెక్టింగ్
ప్లాంట్ ల్యాంట్ లనే ఉపయోగించబడు.
అందమైన ఆర్బి. క్రోమింగ్ పిండ్ హుండిర్.
మోడల్ 8785వ. ధర రూ. 400/- ఎక్కడా
ఘంటికో పహా. స్టాంబుల ఎత్తులు అదనం.

His Master's Voice

© 1957

చిత్రలహరి

“గోపాలక్రిష్ణ” లో నాగేశ్వరరావు, కామమణి

“మా పద్మ” లో శృంగారమూరి, మాస్టర్ బాబు

“గోలకామ” లో దేవి

ద్రం రోపం మూట్ చేశారు. హర్షం ఆసీనులో
తీసిన కొన్ని దృశ్యాలలో గుమ్మడి, రేలంగి, దుదిలవాడ
పైవారిలో పాటు పోల్గొన్నారు. మొదటి గీతం
ఆరేయి, రెండవది పి. వారాయణరెడ్డి రాశారు.
ఇంతవరకు మొత్తం ఆరుపాటలు చిత్రీకరణ జరి
పారు. మరోక్కొటి మాత్రం మిగిలి వున్నది. మార్చి
రెండవ వారానికి యీ చిత్రనిర్మాణం పూర్తి కావడం
నిర్మాత శ్రీ వి. వెంకటేశ్వర్లు చెప్పారు. కాంచన
రావికోడలరావు, కొండకమారి, గిరిజ కూడా
తారాగణంలో ఉన్నారు. కథ మాటలు: ముళ్ళపూడి
వెంకటరమణ, సంగీతం: కె. వి. మహదేవన్,
నృత్యాలు: తంగిపు, కెమెరా: పెర్వరాజు కళ: కృష్ణ
రావు, మూరిష్ట. కూర్పు: ఎన్. ఎం. శంకర్, సహకార

దర్శకుడు: పి. వి. నువ్వారావు (అల్వి) దర్శకత్వం:
పి. పుల్లయ్య బి. పి.

* * *
“అనేకళ్లు” చిత్రానిగను యీ మధ్య
పి. వి. యం. స్టూడియోలో ప్రస్థానమును
పెట్టు ఒకటి అద్భుతంగా రూపొందించారు కలా
దర్శకుడు శ్రీ ఎ. కె. శేఖర్. దాదాపు యాభయే వేల
రూపాయల వ్యయంతో విర్మించబడిన యీ పెట్
క్యన్, కాంచన, సద్మనాథం, గీతాంజలి మరియు ముప్పయి
మంది అడవిల్లలలో నాలుగు నిమిషాల పాటు వుండే
ఆధునిక పాశ్చాత్య సృత్యాన్నక దాన్ని చిత్రీకరించారు.
నటీనటులకు ఉపయోగించిన కాస్ట్యూమ్స్ కూడా
చాలా కొత్తగా, కళ్లు చెదిరేటంత అందంగా ఉన్నవి.
తెలుగులో మున్నెన్నడూ మారు చూడవి కొన్ని కొత్త

“గోపాలుడు - భూపాలుడు”లో జయలలిత
విషయాలు యీ చిత్రంలో చూస్తారు. ఈస్ట్ మన్
జలర్లో విర్మించబడుతున్న యీ సాంఘికంలో
రాజనాల, నాగభూషణం, జయంతి, పుష్పకుమారి,
అనందమోహన్ యితర ముఖ్యపాత్రధారులు.
కథలు: డి. వి. నరసరాజు, సంగీతం: వేదా. గీతాలు:
దాశరథి. కెమెరా: మారుతీరావు. సహకారదర్శకుడు:
పి. వి. సత్యనారాయణ దర్శకుడు: పి. పి. త్రిలోక్
కందర్ ఎం.పి.

* * *
బి. ఆర్. పిలిప్పే వారు తమ తొలి ప్రయ
త్నంగా “మూవీకర్ మిస్టరీ” చిత్రాన్ని తయారు
చేస్తున్నారు. ఈ చిత్రానికి సంబంధించిన ఒక
గీతాన్ని యిటీవల భరణి రికార్డింగ్ థియేటర్లో
రీండ్ యంజనీర్ శ్రీ కోటేశ్వరరావు రికార్డ్
చేశాడు. “కదిలితా జరగిపో వాదా” అనే యీ గీతం

“కథావ్ రంగా” లో ఎం. జి. ఆర్., జయలలిత

“సత్యమే జయం” లో శోభన్ బాబు, రాజశ్రీ

VENUS TUTORIAL COLLEGE, MADRAS-17.

స్థాపితం: 1960 || (53-A, ఉస్మాన్ కోడ్డు, త్యాగరాజు నగరు) || ఫోన్: 440603

బెనారస్ & ఆంధ్రా మెట్రిక్యులేషన్ (మార్చి 1968)

- (1) బెనారస్ & ఆంధ్రా మెట్రిక్యులేషన్ జూనియర్, సీనియర్ తరగతులు జూన్ 1967 నుంచి వారములో ప్రారంభము. (2) కాలేజీ ప్రవేశపరీక్షలో సచ్చ మార్కులనుబట్టి అయా తరగతులలో స్థితి నిర్ణయించును. (3) క్లాసులు ఉదయం 10 గంటల నుండి సాయంత్రం 4 గం. వరకు జరుగును. (4) పాస్టలు ట్యూషన్లను, శ్రమరేఖల వసతికలను. (5) అప్లికేషన్ ఫారం, ప్రావీషెన్టు 50 పై.

Y. RAMOJIRAO, M-Ed. Principal.

“రంగులరాత్రి” లో సుకన్య, రామ్మోహన్, పుష్పవల్లి, కాకిరాం

అరుణ రమణ. సుగీల పాడంది. పంగీత దర్శకుడు: యన్. రాజేంద్రరావు ఆయన కుమారుడు రామ లింగేశ్వరరావు కలసి యీ చిత్రానికి సంగీతం సమ తూర్పుతున్నారు. తండ్రి తనయుడు కలసి చేసిన యీ పాట ఎంతో రసపుష్పితోను స్పందించును కదలింపేదిగాను ఉన్నది. 34 వాయిద్యాలను ఉపయోగించారు. యస్. వి. రంగారావు యీ చిత్రంలో ద్వితీతాభినయం చేస్తున్నారు. కృష్ణ, రాజశ్రీ, రామ్మోహన్, రాజ్ బాబు, చదలవాడ ముఖ్యతారా గణం. షేజహాన్, ఆప్తాజీ, వాణక్క శవధం, విజయ వగర వతనం, మొదలయిన చక్కని చారిత్రాత్మక నటనలు ఆంధ్ర పాఠకలోకానికి అందించిన ప్రసిద్ధ కళా రచయిత శ్రీ ప్రసాద్ యీ చిత్రానికి కథ, సంభాషణలు రాశారు. కెమెరా: యన్. యన్. లాల్, దర్శకుడు: కె. శ్రీనివాసరావు, నిర్మాణ నిర్వహణ: ‘చిత్ర’ నరసింహారావు నిర్మాత: బి. రామారావు.

* * * “పూవులలో, తీవలలో” అనే పాటను ఉదయశ్రీ పిక్చర్స్ వారి “అమాయకుడు” చిత్రానికి అమధ్య అమన, గిరిజ, మరి 15 మంది ఆడనీర్లలతో

చిత్రలహరి

పైకిళ్ళ మీద చిత్రీకరించారు. జాలాజీక్ పిక్చర్స్ గోల్కొండ ప్రాంతాలలో 50 షాట్స్, నాలుగురోజుల్లో యీ పాటను తీశారు. కిందటి నెలలో కూడ మరొక షెడ్యూలులో పని జరిగింది. జమన, కృష్ణ నాయకి నాయకులుగా నటిస్తున్న యీచిత్రంలో గుమ్మడి, జీ. వరలక్ష్మి, అంజలిదేవి, రేలంగి, గిరిజ, కళ్యాణి యితర ముఖ్యపాత్రధారులు. రచన: రావూరి, పంగీతం: బి. శంకర్, కెమెరా, ఎం. కె. రాజు, దర్శకుడు: అద్దాల నారాయణరావు. సిర్యాళలు: శంకరయ్య, వెంకటనర్సయ్య.

విశ్వశాంతి పిక్చర్స్ వారు భారీయెక్జిటేషన్ నిర్మిస్తున్న “కంచుకోట” చిత్రనిర్మాణం పూర్తి కావచ్చింది. యన్. డోర్లో పని పూర్తి అయింది. ప్రస్తుతం ఆవుల్ డోర్లో మాటింగ్ జరుపుతున్నారు. యన్. టి. రామారావు, సీవీ. తి, దేవిక, కాంతారావు, రాజనాథ, ఉదయకుమార్, పద్మ నాథం, వాణిశ్రీ, భూళిపాళ, ప్రభాకరరెడ్డి, ఎల్. విజయలక్ష్మి, కాంచన, జగ్గారావు, అనందమోహన్,

నాగయ్య, శాంతకుమారి, టి. జి. కమలాదేవి, జయశ్రీ, మున్నగువారు నటిస్తున్న యీ చిత్రానికి సంభాషణలు టి. సి. మహారథి రాశారు. సంగీతం: కె. వి. మహాదేవన్, కెమెరా: జి. కె. రాము, దర్శకుడు: సి. యన్. రావు, నిర్వహణ రాధాకృష్ణ, చిట్టిబాబు. నిర్మాత: యు. విశ్వేశ్వరరావు. బి. యన్. సి.

* * * భరణి వారి హాస్యరస ప్రధాన సాంఘిక చిత్రం “గృహలక్ష్మి”లో సద్యశ్రీ భానుమతి, నాగేశ్వరరావు, యన్. వి. రంగారావు, పద్మనాభం, సూర్యకాంతం, రమణారెడ్డి, అల్ల రామలింగయ్య, రాజ్ బాబు, రాధాకుమారి, మువ్వేంద్రమణి మున్నగు వారు ముఖ్యపాత్రలు ధరించారు. నిర్మాణం పూర్తి చేసుకొని విడుదలకు ముస్తాబులు సంతరించుకొంటున్న యీ చిత్రానికి సంభాషణలు డి. సి. నరసరాజు రాశారు. సంగీతం: యన్. రాజేంద్రరావు, కళ: రాజేంద్రకుమార్, కెమెరా: సి. నాగేశ్వరరావు, నిర్మాత: దర్శకుడు రామకృష్ణ.

* * * తారకరామా పిక్చర్స్ వారి “శ్రీకృష్ణవతారం” చిత్రం యింకావరకు ఏడు రిళ్లు తయారయింది. మార్చి నుంచి మేజర్ షెడ్యూల్స్ లో పని ప్రారంభం అవుతుంది. యన్. టి. రామారావు, దేవిక, కాంచన, సుకన్య, రోభన్ బాబు, పద్మజ, రాజనాథ, ముక్కామల, భూళిపాళ, ప్రభాకరరెడ్డి, రామదాసు, నేమూరి రామయ్య, జ్యోతి, మున్నగు వారు నటిస్తున్నారు రచన. సముద్రాల రాఘవాచార్య, గీతలు: సముద్రాల సి. నారాయణరెడ్డి, సంగీతం: టి. వి. రాజు, కళ: గోఖలే, కూర్పు: కందస్వామి, దర్శకుడు: కమలాకర కామేశ్వరరావు నిర్మాత: అబ్దుల్ గఫూర్ వుండే కాక్స్ య్య. యన్. టి. రామారావుగారి అబ్బాయి చిరంజీవి హరికృష్ణ యిందులో చిన్న కృష్ణునిగా నటిస్తున్నాడు.

“హంతకుని హత్య” లో కె. ఆర్. నిజయ,

పుస్తకాలు

అధ్యయనం

సంఘ విద్యార్థుల్ని శిక్షించడంలో ఆశ్రిత పక్షపాతం అడ్డురాకూడదనే ఆదర్శాన్ని నిల్పుకున్న ఆరు రంగాల 'పాటకం' ఇది. వెల రెండు రూపాయలు.

రచన: శ్రీ యస్. జోబిరెడ్డి. అలా పబ్లికేషన్స్, సికింద్రాబాద్.

ఆరిన ఆశా వ్యోతి

ఆరు చిన్నచిన్న కథల సంపుటి. కథానందికానంలో గాని, రచనలోగాని పరిష్కారం లేని ఈ అరుకథల రచయిత శ్రీ 'అల్లాడ'. 60 పేజీలు గల ఈ పుస్తకం వెల ఎనిమిదికాలు! ప్రతులకు అల్లాడి వెంకట సరసింహరాజు, బిల్లాపరిషత్ హైస్కూలు, లక్ష్మీవరం, ప. గో. బిల్లా.

గోరక్ష-ఆత్మ బలిదానం....!

'గోరక్ష-ఆత్మ బలిదానం ఏమి జరిగింది?' అనే కరవిత్రం లాంటి పుస్తకం గోపరి నిషేధానికి కార్యకారణాల్ని బోధిస్తుంది. శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మ చారిత్రా గ్రంథాలానికి శ్రీ పురాణనంద రామమూర్తిగారి వ్యాఖ్య. 24 పేజీలుగల ఈ పుస్తకం వెల అమూల్యం. ప్రకాశకులు: అధ్యాత్మ ప్రదాన సంఘము, గోల్కొండ, అలసానా.

ఆంధ్రరత్న జీవితము

(శ్రీ ఆంధ్రరత్న ముగ్ధుల గోపాంక్ష వ్యంగ్యం)

జీవితమును గురించిన పద్యకావ్యమిది. తేటతెనుగు పద్యాలలో చదువవానికి కలిగిస్తుంది. కృతకర్త: జివి భూషణ, శతావధాని, (శ్రీ బందా రామయ్యసంతులు. 60 పేజీల పుస్తకం వెల: తెలియదు. ప్రతులకు రచయిత పేర, శ్రీరామ భవనము, విజ్ఞానగర్, చీరాలకు వాయాలి.

- సికరాజు.

రాతిగుండెలు

వయ: రచన: శ్రీ 'అభలాషి'. 217 పేజీలు, వెల: రు. 5.50. మేలు ప్రతి. రు. 6. ప్రతులకు: నిర్మల (శ్రీ 'పబ్లికేషన్స్'), గన్నవరం.

జగవతి ఒక కాలేజీ లెక్చరరు. ప్రమోంకు గురువు.

'ప్రేమ అంటే ఏమిటి చెప్పండి?' అని ఈడు వచ్చిన శిష్యురాలి ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్నకు పరిశ్రమలో రానీ జవాబు లాగా పెద్ద జవాబు ఇస్తాడు జగవతి.

ఇంతకీ ఆసలు సంగతి— ప్రమోం జగవతిని ప్రేమించింది. గట్టిగా ప్రేమించింది. పట్టు పట్టి తలదండ్రుల్ని కూడా వప్పించి ప్రేమించింది.

కాని, ఏలాభం?—

'గురువు శిష్యురాలి భార్యగా చేపట్టవచ్చువా?'— అని జగవతి ప్రశ్న. చెప్పునని కాస్తా, కూడదని కాస్తా లాజిక్కు. చివరికి— శారీరక భౌతిక సుఖాలు త్యాగం చేసిన పవిత్ర వివాహం జరుగుతుంది. అంతా కలిసి— తత్వానంద, నిత్యానంద,

దమదానందా (కమానికీ వెర్రి పోతారా. ఈ నవలలో మనకి ఎదురయ్యే మరొక త్యాగి— చారూరి.

'ఇద్దరు, ముగ్గురు బిడ్డలు పుట్టిన తరువాత దంపతుల. అన్నా తెల్లెళ్లలా ఉండాలనేది శ్రీ రామకృష్ణ. పరమహంస మూర్తి.

ఇప్పుడి నవలలో ఇటువంటివే మరొక కొత్త భావన గోచరిస్తుంది. పవిత్ర ప్రేమ— దివ్య దాంతర్మం అనే మహాపురుషులకు కూడా సాధ్యం కాని ఒక కొత్త మార్గాన్ని చూపిస్తున్నారు రచయిత.

గ్రీ పాతలను బాగానే పోషించి, ముందాగా నడిపించారు. ఇందువల్ల కథానాయకుడికి చిర హింసతమ అపొదించినట్లు పురుండేమో!—

భావలో కొద్దిపాటి యూన కనిపించినా కల్ప నలు, వర్ణనలు ఎక్కువ లేకుండా, రచన సాఫీగా సాగింది.

జంఘాలా స్త్రీ జ్ఞానోదయా త:

రచన: శ్రీ అనంతం. 178 పేజీలు. వెల: రు. 3. మేలు ప్రతి రు. 4. ప్రచురణ: శారద ప్రచురణలు, ఏలూరు.

"అయ్యో— తొలిమాపురోవే ప్రేమించాను."

'మిమ్మావై తి' వన్నారు మిత్రములు.

'బారెక్కొ కొట్టుకొనుచున్నా' డన్నాడు, కన్ను తండ్ర.

'రక్కధి కాబులూనా, మెవకుమ వియ్యమెట్టుకొ' అప్పచి, కన్నెల్లు.

'రక్కధివారికి ఒక్కతయే కూతురుగదా అని మననాడు చేసిన ఎల్లు' అని ఎగతాళి. పేసే మిమ్మాళ్ళు పేసేవారు, పిట్టనివారు.

రుచికరమైన ఆహారమునకు

తుషార్

వనస్పతి

ఎ.డి. విటమినులతో బలవరచబడినది

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లి. కర్నూలు

అందమైన! అలంకరణలు!

అజంతా

(అజంతా)

అభరణములు.

ధరించండి

చిన్నరాయి సాదాపాదము

మ. 419 రు 4/

మ. 367 రు 14/

మ. 366 రు 14/

అజంతా గోల్డు కవరింగ్ వర్క్స్

చిలకలపూడి పాప మువలవల్లి రెడ్డి

శుభ వార్త

కడుపు నొప్పి, తల నొప్పి, చర్మవ్యాధులు, పండ్ల వ్యాధులకు ప్రత్యేకచికిత్స నాడివరి క్షత వ్యాధిని నిర్మూలము

ఈరు నర్స మొండి వ్యాధులకు మాన్యువల్ ద్యకాం ప్రధానవైద్యుల డా||ఎన్.ఎన్.రావుగారు ఈక్రింది విధంగా ప్రతిసేం బసచేయుదురు:

ఉ. 7 గంటలనుండి సా. 3 గంటలవరకు సంప్రదింపవచ్చు. ఎరిక్షన్లు సా. 5/- మందుఖరీదు వేరు.

1 వ తేదీ కర్మాయిలు: ఉడిలాండ్స్ హోటల్

2 వ తేదీ: నంద్యాల: ప్యాల్స్ హోటల్.

3 వ తేదీ కడప: అవ్వయ్యర్ హోటల్.

4 వ తేదీ. గుంతకల్లు: హోటల్ రజ్, తిమ్మనపల్లె పోస్టాఫీసు (చక్కన).

5 వ తేదీ ఆదోని: పెలస్ హోటల్.

6 వ తేదీ బళ్లారి: గార్డెన్ హోటల్.

7 వ తేదీ: అనంతపురం: రాయల్ రిటైరింగ్ రూమ్సు, బి.బి.ల్లంగు, బజా రిరోడ్.

8,9 తేదీలు. తెంగుళూరు: నియోమై సూరు కేఫ్, కెంపగూడ రోడ్.

10 వ తేదీ: మద్రాసు: హోటల్ హరి నివాస్ (మాడరన్ కేఫ్) 4, తంబులెట్టి వీధి.

11 వ తేదీ నెల్లూరు: ఆజంతా హోటల్.

12 వ తేదీ: తిరుపతి: బాలాజి లాడ్జ్.

13 తేదీ గుంటూరు, ఉడిపి, శిక్కప్పాలం రోడ్ హోం

14 వ తేదీ నుండి పాడ్నాఫీసు: ప్రొడరావాడ్ రావుస్ ప్రొడక్టుస్.

ఖైలాబాద్, హైదరాబాద్-4 (H. O.)

—SWASTIK

యువతీ యువనీలాళా:

తప్ప చేశామని బాధపడుతున్నారా? ఏ భారంతో—ఆరుభవాలతో, వసుతుతో ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతున్నారా? నేలాది మువతీ యువకులు తమ ఆంతరంగికాలైన చర్మించి ఎరి ప్కిరం చేసుకుంటున్నారు! గువ్వన విలా సాలా—ఆనందాల అనుభవిస్తున్నారు! మీ రెండుకా సుఖపడకూడదు?

నేడే కొనండి — చదవండి

చిత్రాంగి

(నరన శృంగార సాహిత్య మానవ త్రిక)

పబ్ కలెక్షన్ లాభమువద్దు, విశయముగల—3.

విడిచితీ 60 పై. సెలవందా రు. 7-50

డిసాసిట్టు కట్టగల ఏజంట్లకే విజన్ బాధం.

ఆపరేషన్ లేకుండా!

ప్రేసంజీవి నెం 3

ముట్టు సాఫ్ట్ బుబుళుల

నమస్తద్దర్, మొండి ముట్టుకడుపు కొప్పు ముతుకూలలను అతిక్రమితము, ఏర్పడంలమునైన, అభార్య మూలకలచే ముచే తయారు చేయబడిన దివ్యోపద సేవచే ఆప్యర్యశరమగా సాదరిముఖులు వ్యవ్రత నెండులయే గాక మాతృత్వ మును కూడా బొందియున్నాడు: పత్తములెదు.

వెల: 10-00 పాస్టేజి, ప్యాకింగ్ అదనం.

శ్రీ నాగాజ్ఞాన మూలికా కుటీరం, తెనాలి (ఆంధ్ర)

క్లియరెన్స్ అవ్యుకిం

నవీన, అందమైన డిజైన్లతో, రంగులతో కాశ్మీర్ బ్యాటి ఆర్ట్ వీరలు, పెద్ద సైజు పెప్పర్ డిలక్టరీకం రు. 10/- రెండు రు. 19/- మూడు రు. 27/- నాలుగు రు. 35/- ఒకే సార్కిర్ రెండు లేక ఎక్కువ వీరలు కొనడాని బ్లాన్డ్ మెరియు ఒకబత ఇయో టూప్ ఉచితం. స్వీకు పరిమితం ఆర్డరు వెంటనే పంపండి. అడ్రసు యింగ్లీషులో వ్రాయండి.

L. D. AHUJA & SONS (WAP)

Post Box No. 1346 Delhi-6.

పస్తకాలు

—ఇదీ జంఘాల కాస్త్రీ క్షాత్రోకయాత్ర—

కాదు— క్షాత్రోకంబున నొక్కయోడ మానవశక్తి ప్రయోగము మునుగా తగిలిన కఠింబున— క్షాత్ర రెప్పల బరువెక్కిన తరుణంబున— క్షత్రంబున కంకటి తల్పంబున నట్టే మేను: వాల్మీక యువన రంబున— స్వప్నంబున జరిగిన కథ— కాదు— ఒకానొక భగ్ను ప్రేమికుని వెత.

జంఘాలకాస్త్రీ అనగానే శ్రీ సామగంటివారు గుర్తుకు వస్తారు. సాక్షి ఉపన్యాసాలలో మనల్ని వెతకరించే ఉర్రూతలూగించిన జంఘాల కాస్త్రీ దివినుంచి భువికి దిగివచ్చి చెప్పిన విశేషాలే ఈ క్షాత్రోక యాత్ర.

హైస్కూలు వార్షికోత్సవములలో..... నంపి దిక్కులకు లేఖ— ప్రయాణ వైభవము— కవి నన్యాసము— బిరుద ప్రధానము— బి. ఇదీ. ట్రయి నింగు సీటు— సినిమా ప్రభావము— కళ: వ్యాసారము— నిరకనప్రతము— గాంధీజయంతి— నడి జంబులు అనే పదకొండ ఉపన్యాసాలలో జంఘాలుడు మనకు పునఃపరిచయ మవుతున్నాడు.

పూర్వరంగంలో ఒకచోట— 'ఇందలి ఏ యొక భావమును ఏ ప్రత్యేక వ్యక్తిని ఏ ప్రత్యేక పర్వమును దృష్టియం దిడుకొని వెక్కిరింప వ్రాసినవి కావు' అన్నారు రచయిత.

మరొకచోట— 'సామగంటివారి రచనలపై దృష్టి ప్రసరింప జేయుటతో పాటు: నేడు కూడనని నాకు తోచిన కొన్ని ధోరణులన నిమగ్నించుటకు నా రచన వరమార్తమని తేలినది' అనిన్నీ అంటున్నారు.

శ్రీ తిలక్ అవ్వుట్టు, శ్రీ అనంతంగారు ఇంచు మించు ఆ జంఘాలని మాటలే అనిపించేలాగా— ఈ ఉపన్యాసాలలో కొన్ని సంస్కార యోగ్యము అయిన విషయాల్ని యుక్తియుక్తంగా విమర్శిస్తారు.

ఈనాటి సమస్యలు కోకోల్లలు. వాటిపైన లాంటి వ్యాసాలు, ఉపన్యాసాలా ఎంతయినా వనిచేస్తాయి.

—ఇవకుమారి

ప్రభుత్వ బహుమతి పొందిన పిల్లల పుస్తకం

భారత ప్రభుత్వ విద్యాశాఖ నిర్వహించిన 12 వ బాల సాహిత్యం పోటీల్లో, ఆంధ్రభాషలో శ్రీ కలువ కొలను నదానంద 'బంగారు నడిచిన బాట'కు ఉత్తమ బహుమతి లభించింది. 'బంగారు నడిచిన బాట' ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికతో ధారావాహికంగా ప్రచురించిన విషయం పాఠకులకు తెలిసిందే.

సం||

ఇ. వి. పరీక్ష

అందమైన యువ వర్షస్కునకు
ఎక్కువకాలం నిలిచే పరిమళమునకు

రెమి®

టాల్కమ్ పౌడరు

Manufacturers: REMY PERFUMS PRIVATE LIMITED,
263, Thambu Chetty St., Madras-1.